

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

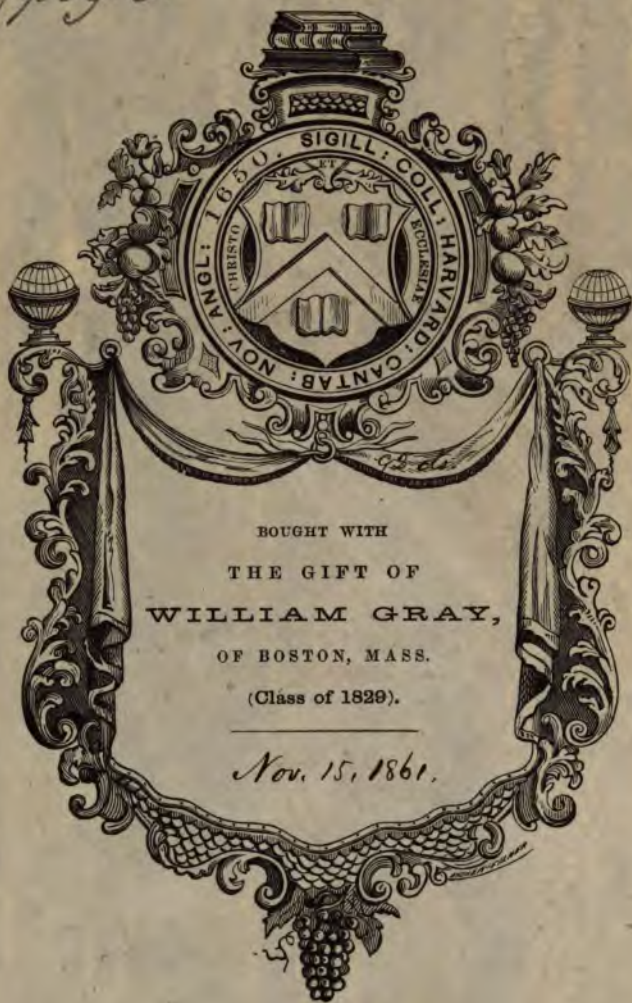
Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

3 2044 011 361 284

Gp 89.3.

2118

①
POLEMONIS PERIEGETAE
FRAGMENTA

COLLEGIT, DIGESSIT, NOTIS AUXIT

Ludwig
L. PRELLER.

ACCEDUNT DE POLEMONIS VITA ET SCRIPTIS ET
DE HISTORIA ATQUE ARTE PERIEGETARUM
COMMENTATIONES.

C L I P S I A E

SUMTIBUS GUILIELMI ENGELMANNI.

MDCCCXXXVIII.

Gp 89.3

NOV 15 1861

NOV 15 1861

1861, Nov. 15.

Gray Fund.

92 cts.

NOV 15 1861

IUSTO OLSHAUSEN

LITT. ORIENT. IN UNIV. LITT. KIL. PROF. O.

HENRICO FERD. SCHERK

MATHESEOS IBID. PROF. O.

AMICIS.

I. Tabula fragmentorum.

Asteriscus fragmentorum numeris passim -adiectus indicat aliquid in textu emendatum esse.

Aelian. hist. anim. XII. 140.	XXIX.
Ammon. de diff. verb. v. <i>χλαμύς καὶ χλαῖνα</i> .	XCIX.
Apostol. proverb. XVIII. 25.	XXXV.
Athenaens deipnos. epit. I. p. 19. B.	XXV.
II. p. 39. C.	XL.
55. E.	XCI.
Athen. III. p. 81. F.	XLIII.
108. F.	LXXXIX.
109. A.	XXXIX.
109. A.	LXXIV.
IV. p. 138. E.	LXXXVI*.
V. p. 210. A.	LVIII.
VI. p. 234. D sqq.	LXXVIII*.
253. B.	XV.
VII. p. 307. B.	LXXXII.
VIII. p. 341. A.	LXVI.
346. B.	LXX.
IX. p. 372. A.	XXXVI.
387. F.	LIV.
388. C.	LIX.
409. D.	LXXVII.
410. C.	LXII.
X. p. 416. B.	XXXIX.
436. D.	LXXIX.
442. E.	LXXX.
XI. p. 462. A.	LVI.
462. C.	LXXV.

VI

Athen. XI. p. 472. B sq.	I.
474. C.	LXIII.
478. C.	LXXXVIII*.
479. F.	XXII.
483. B.	LXI.
484. B.	LX.
486. C.	II*.
497. F.	LVII.
XII. p. 552. B.	LXXXIV.
XIII. p. 567. B.	XVI.
574. C.	XVIII.
577. C.	XIV.
587. C.	III.
588. C.	XLIV.
589. A.	XLIV.
602. C.	LIII.
606. A.	XXVIII.
XIV. p. 659. C.	XLVI.
XV. p. 690. B.	LXIV.
696. F.	LXXVI.
698. A sqq.	XLV*.
Clem. Alex. Protrept. p. 31. Potter.	XXIV.
32.	LXXI.
41.	XLI*.
Cyrill. c. Julian I. p. 15. Spanh.	XIII.
Diog. L. II. 104.	LXVII.
III. 46.	VIII.
IV. 58.	LXVIII.
V. 85.	LXIX.
Etym. M. p. 428, 30.	XCIII.
751, 27.	XXXV.
Euseb. Praep. Ev. X. 10. p. 490. ed. Col.	XIII*.
Eustath. ad Il. II. p. 228.	XXXII.
Fest. Epit. p. 255. ed. Lindem.	XXXVIII.
Georg. Syncell. Chronogr. p. 63 sq. ed. Paris.	XIII.
70.	XIII.
148.	XIII.
Harpocration p. 24, 5. ed. Bekker.	XLVIII.
72, 22.	VII.
118, 21.	VI.
132, 5.	III.
Hellad. Chrestom. ap. Phot. Bibl. p. 872 Hoesch.	CI.
Hesych. v. βήγη.	LI.
δεντροποιος.	L.

Hesych. v. <i>Διὸς κῆρυον</i> .	LXXXVII*.
<i>Ἐρωδιῶν</i> .	LII.
<i>ἡδύπνου</i> .	XCVII.
<i>ἡλύσιον</i> .	XCH.
<i>Κυλικράνων</i> .	LVI.
<i>προσωποῦντα</i> .	XCIV.
<i>σκυδικαί</i> .	XCVI.
<i>συσπαστόν</i> .	XC.
Ioann. Lydus. frgm. d. Menss. p. 274. B. ed. Hase.	CH.
Iustia. Martyr. Coh. ad G. p. 9. ed. Paris.	XIII.
Macrobian. Saturn. V. 19.	LXXXIII*.
Marcellin. Vit. Thucyd. 16 sq.	IV.
28.	V.
Phot. Lex. v. <i>ἡλύσιον</i> .	XCH.
<i>μαρότερος Μορόχον</i> .	LXXIII.
<i>Τελμισσεῖς</i> .	XXXV.
Plutarch. v. Arati c. 13.	XVII*.
Sympos. Q. V. 2.	XXVII.
Schol. Apollon. Argon. IV. 280.	XLVIII.
IV. 324.	XXXVII.
— Aristid. Panath. p. 188, 12.	XII*.
188, 13.	XI*.
— Aristoph. Avv. v. 11.	XLVII.
v. 646.	IX.
— Clem. Alex. p. 108. ed. Klotz.	LXXII.
— Eurip. Hippol. v. 230.	XIX.
Med. v. 827.	LXXXI.
— Hom. Il. I. 39.	XXXI.
III. 242.	X.
— Pind. Ol. I. 28.	XXI.
V. inscr.	XXIII.
VII. 95.	LXXX.
VII. 153.	XXVI.
— — Nem. V. 89.	LV.
X. 12.	XX.
— — Soph. O. C. v. 39.	XLI.
100.	XLII*.
489.	XLIX.
Steph. B. v. <i>Λωδώνη</i> .	XXX*.
<i>Εὐθηναί</i> .	XXXIV.
<i>Κραστός</i> .	XLIV.
<i>Μυρμισσός</i> .	XXXIII.
Suid. v. <i>Ἀγριεύς</i> .	LXV.
<i>Ἀστος</i> .	LXXXIX.

VIII

Suid. v. ἐρη καὶ νέα.	VII.
ἡλύσιον.	XCIII.
ἵππος Νισαῖος.	XCVIII.
μαρότ, Μορ.	LXXIII.
σηφάλλιος θυσία.	XLII.
Τελμισσοῖς.	XXXV.
Zenob. Proverb. IV. 21.	C.
V. 13.	LXXIII.

Testimonia.

Athen. VI. p. 234. D.	p. 11 sqq.
Diog. L. VII. 188.	97 sq.
Eudocia Viol. p. 350.	4 sqq.
Harpocr. p. 99, 26.	44.
Plutarch. Sympos. Q. V. 2.	28.
Strabo I. p. 22. Tauchn.	86.
IX. p. 240.	35.
Suidas v. Πολέμων.	4 sqq.

II. Index rerum et verborum, quae tractantur a Polemone.

Alcisthenis Sybaritae vestis pretiosa.	p. 132.
Alexandri Aetoli fragmentum	78.
Androcydes Cyzicenus, pictor.	107.
Aphidni historia.	43.
Apollo ὀψοφάγος.	109.
κεχηγώς.	109.
Archestratus, homo tenuissimus	131.
Argentum in statua absconditum	52.
Aristides πορρογράφος.	47.
Aristomachae poetriae donarium	55.
Aristoteles citatur	115.
Aristrati imago picta.	47.
Artus regulus.	144.
Avis πορροφάγων.	101 sq.
Axones Solonis.	87.
Bio statuaris.	107.
Boeotus parodiarum poeta.	77 sq.
Calix sacer in mare demissus.	p. 112.

IX

Cauliacae rupes.	68.
Cephissi varii.	125.
Cereris cognomina varia.	71. 112.
Cereris Libyssae apud Argeos delubrum.	44.
Chlamys et Chlaena quid discrepent.	149.
Clearchus Solensis citatur.	115 sq.
Clidemus citatur.	115 sq.
codymalum flos.	74.
copides Spartanorum.	136.
Cottina meretrix.	48.
Crates Athen. citatur.	115 sq.
Cratinus citatur.	77. 136.
Cratini historia.	95.
Crius heros.	43.
Cylicrani.	99.
Cyrbes Solonis.	87.
Demetrius phyla.	42.
Demetrius comicus citatur.	144.
Demetrius statuarius.	107.
Demosthenes auditor Platonis.	43.
Deorum variorum sacra abstemia.	73.
Dialectus Attica antiquior.	106.
Diodorus Sinopensis citatur.	115 sq.
Diomedis religio ap. Italos.	49.
Diotimus Xώνη.	124.
Dodonaeum aes.	57.
Donaria Olympica	50.
ἐγγυθήκη.	100.
Ephodion Periodonica.	94.
Epicharmus citatur.	77. 126. 136.
Epigramma in Arcadionem.	124.
Cleonem.	52.
Eleos.	125.
Erasixenum.	124.
Equi Henetici.	49.
Nisaei.	149.
Euboeus parodiarum poeta.	77 sq.
Eupolis citatur.	136.
Euthenitae.	66.
Excectides citharoeda.	87.
ἡδύπνοος ovīs.	148.
ἡλύσια s. ἐηλύσια.	146.
Gladus contractilis a Sophocle in Aiace adhibitus.	147.
Hegemon Thasius citatur.	77 sq.

Heracleorum Theb. pretium.	p. 53.
Hermippus utitur parodia.	78.
Heros Acratopotes, Ceraon, Matton.	72.
Hesychidarum gens	91.
Hippeus artifex.	105.
Hipponax citatur.	77.
Iovii usus.	140.
Iudaei quando reliquerint Aegyptum.	45.
κατὰ χειρὸς et ἠρώσθαι quid discrepet.	104.
κυνάδες vox Lacedaemoniorum.	114.
Laidis patria et mors.	75.
Lamia a Demetrio amata.	46.
Lamia Venus.	46.
Lampades Atheniensium.	41.
Lapis in quo tessera luserat Palamedes.	64.
Latoniae honores apud Delphos.	67.
Lex Attica de scortis.	38.
Liber adultus cum Satyro, fabula picta.	103.
Liber Morychus.	110.
Liber χοιροφάλας.	110.
Lycius artifex.	32.
Λυσίαιδες vox Laconica.	145.
Ludus ἀπήνης.	51.
Lupi honores ap. Delphos.	56.
Lusus verborum in nomine Istri.	96.
Maesonis patria.	84.
Minerva ab Ornyto vulnerata.	52.
Morycho stultior, proverbium.	110.
Myrmissus oppidum.	65.
Nicophanes πορνογράφος.	47.
Neptuni et Iunonis certamen.	44.
Paeon in Agemonem.	113.
Palicorum religio.	126 sq.
Panaretus homuncio, Ptol. Energetae aularius.	131 sq.
Parasiti olim ministerium sacrum.	115 sq.
Parodiarum poetae.	77 sq.
Pausanias πορνογράφος.	47.
Philochorus citatur.	115 sq.
Phorbas Atheniensis.	97.
Pirithoi nuptiae, opus statuarii.	105.
Pisae situs.	50.
Plangonium unguentum.	106.
πλώτες i. q. κροταίς.	126.
Poculorum fictilium usus antiquus.	104.

KI

Praxillae Adonide stultior, proverbium.	p. 150.
προσωπύτια, genus vasorum.	147.
Redivivi a Semnarum fano prohibiti.	93.
Saturni religio apud Siculos.	152.
Scylax citatur.	146.
Semnarum statuæ.	72 sq.
Signa deorum vinculis impedita.	145.
Simmias artifex.	110.
Συνδικαί.	148.
Sminthiorum causa.	63.
Telmessus urbs Cariae.	66.
Themison citatur.	115 sq.
Theori amor in statuam pueri.	56.
θηρκίλειον genere neutro.	36.
Thucydidis titulus sepulchralis.	39.
Thucydides vari.	40.
Tithenidia.	136.
Tituli inscriptionum.	39. 49. 115 sqq.
τὸν δεξιὸν ὑποδεῖσθαι etc., proverb.	151.
Vasorum nomina a viris illustribus derivata.	100.
Via Eleusinia.	44.

III. Index rerum et verborum, quae tractantur in notis et in commentationibus de Polemone et de periegetis,

Adaei et Antigoni opus de pictoribus et statuariis.	p. 97sq. 193sq.
ἄδοξον ὄνομα quid.	114.
ἀναθήματα quid.	35.
Apellas s. Apollas.	175 sq.
Aristides Milesius.	59 sq. 180.
Aristotelis nomen cum similibus confusum.	59.
Aristotelis de rebus natur. liber a Polemone usur- patus.	131.
Asclepiades vari.	7.
Attali vari.	108.
Atthidem an scripserit Polemo.	34.
Axonum et Cyrbium forma, historia.	88 sq.
Callicrates, vulgo Callistratus, περὶ Ἀθηνῶν.	173.
Callixenus Rhodius.	178 sq.
Clementis Alexandrini de deorum Graecorum mori- bus insolentioribus disputatio.	108 sq.
cognomina virorum doctorum.	14.

<i>διάθεσις</i> quid.	p. 100 sq.
Didymus frequenter utitur Polemone.	29.
Didymi contentio adv. Polemonem.	137 sq.
Diodorus periegeta.	170 sq.
<i>διοπομπέσθαι</i> quid.	140.
Emendatur Athen, p. 197. A. sqq.	178.
Steph. B. v. <i>Δωδώνη</i>	61.
Fronto p. 68. Nieb.	109 sq.
Sext. Emp. adv. Gr. I. 253.	190.
<i>Ἑλλαδικός</i> adiectivum.	23.
<i>ἐπιγράμματα</i> sensu vario.	123.
Eratosthenis de antiquitatibus Atticis fides.	86. 88.
<i>ἐξηγηται</i> s. <i>περιηγηται</i> τῶν <i>ἐπιχωρίων</i>	161 sq.
Glycyia s. Glycea vicus Iliensis.	6.
Hegemon Thasius.	79 sq.
Heliodorus periegeta.	172 sq.
Heraclea Thebanorum.	54.
Hermodorus Platonius.	148.
Homerus <i>περιηγητής</i>	159.
Ioviorum in rebus sacris usus.	140.
<i>κάνναθρον</i> quid.	133 sq.
<i>κέρωνος</i> usus in mysteriis.	143 sq.
<i>κεχηνώς</i> Liber, Apollo.	109 sq.
<i>κοσμικός</i> sensu universalis, vox inferioris aetatis.	22.
Lapis <i>Λυχνίτης</i>	73.
<i>Φελλάτης</i>	111 sq.
Lucius Tarrhaeus	62.
Lyceas Argivus.	168.
<i>Λυκιονογεῖς</i> , similia vocabula unde derivanda.	37 sq.
Menecles et Callicrates <i>περὶ Ἀθηνῶν</i>	173 sq.
Minervae Pellenensis templum.	117.
Mnaseas Patarensis.	180.
Neanthes Cyzicenus.	95.
Oppida multa ab aliis ad alias regiones relata.	66.
Palicorum fabula et religio.	127 sqq.
Panaetius senior et iunior.	7 sqq.
Particula <i>ἥ</i> in titulis allegandis.	16. 25. 146.
Pausanias cum Polemone comparatus.	180 sqq.
Pausanias geographus.	188.
Pausaniae <i>ἐπίκρουσις</i> fabularum.	196 sq.
Periegesis geographica et antiquaria.	159 sq. 161 sq.
<i>περιηγεῖσθαι</i> , <i>περιηγητής</i> etc.	159.
<i>περιγράφων</i>	102 sq.
<i>περιτετραμνίζων</i>	105 sq.

XIII

Philostrati imagines.	p. 198.
Pindaridarum apud Delphos honores.	68.
Polemones varii.	5.
Polemoniorum secta an exstiterit.	16 sq.
Pontus significatu vario.	65 sq.
Praxilla.	151.
Praxiteles ὁ παριηγγής.	168.
Propylaea arcis Atheniensis.	40 sq.
Proverbiorum colligendorum fontes.	194 sq.
Sacrorum abstemiorum genera varia.	74.
Scholia in Odysseam inedita.	17. 180.
Scriptores de historia artium.	193 sq.
Semnarum sacra.	93.
Semus Delius.	177.
Σηλοκόπας vox unde derivanda.	13.
Stiritarum cum Atheniensibus affinitas.	54.
Telephus Pergamenus.	178.
Θανμασίων scriptores.	131. 198 sq.
Theopompi historici fragmentum.	59.
Theoxenia Delphorum.	67.
Timaei Siculi fides et doctrina.	69 sq. 187.
Titulorum formulae decurtatae.	118. 138.
Titulorum ratio varia.	20 sq.
Xenophontis Agesilaus an genuinus.	133 sq.

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

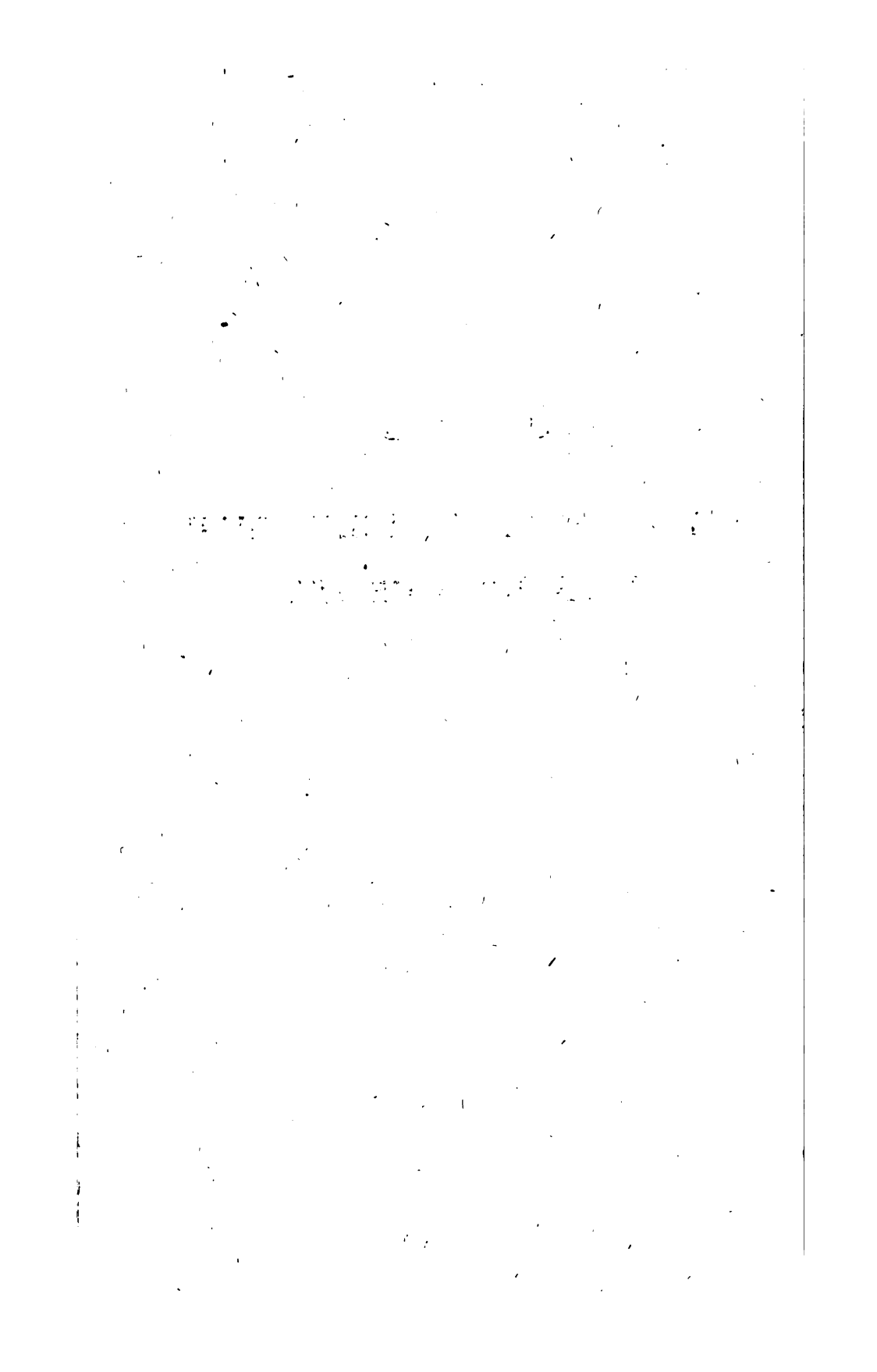
223

224

225

CAPUT I.

**DE POLEMONIS PERIEGETAE
VITA ET SCRIPTIS.**

Polemo Periegeta olim inter clarissimos antiquitatum graecarum auctores erat, nunc iacet, quum scripta eius absumserit aetas, neque dum inter recentiores exstiterit qui memoriam viri quoad eius fieri possit integrare et resuscitare conatus sit *). Quod quum ego susceperim, operae pretium facturum me spero tum propter ipsum scriptorem, in paucis litteratum ac diligentem, tunc quia testimoniorum fragmentorumque tractatio non poterit non respicere et opportunis digressionibus exspatiari ad omnem quam ista aetas sequuta sit studiorum litterarumque rationem recensendam, peculiaremque eius artis quam Polemo profitebatur indolem accuratius quam adhuc factum est explicandam. Aetas autem Polemonis est doctissima illa Alexandrinorum, litteratissimorum hominum luminibus mirifice conspicua. De cuius cognitione si egregie nunc meruisse omnibus visi sunt qui modo de singulis qui eam ornaverunt grammaticis historicisque, modo de omni eius ingenio atque historia disputaverunt: neque hae, confido, disputatiunculae meae ingratae doctis erunt, quum Polemonis doctrina plurimum pertineat ad omnes Alexandrinorum litteras iudicandas, ut solet unius hominis qui nomen aliquod apud aequales haberet, notitia accuratior ad omnem eiusdem aetatis rationem cognoscendam utilissima esse. Quod ad artem Polemonis attinet, nobilitavit ille artem periegeticam, de qua si adhuc parum accurate existimatum est, longe nunc expeditior cuique ad indicandum patebit via, si indolem huius artis non iam in solo Pausania, sed in Po-

*) Obiter multi de eo dixerunt; plenissime inter recentiores Clinton *Fast. Hell.* Vol. III. p. 524 sqq.

lemone insuper persequi licebit, excellentissimo in hoc genere scriptore, quem affirmaveris in fastigio periegeseos antiquariae stetisse. Et praeivi ego lectoribus meis hoc iudicium in ea commentatione, quam posui post fragmenta Polemonis; in qua ad certam viam componere studui quicquid mihi videretur attinere ad omnem huius artis proprietatem et cum ceteris litteris coniunctionem recte aestimandam. Quae dissertatio, si quid ipsi scriptori de operibus suis augurari liceat, non inutilis lectu erit iis, qui tractant litterarum graecarum historiam universalem, inprimis si curant ea tempora, ubi ingenia quidem hominum torpebant, doctrina vero et ea studia, quae in diligentia et in elaborando posita sunt, maxime floruerunt. Cetera pertinent ad solum Polemonem, de cuius vita iam primum quum quaerere propositum sit, proficiscendum ab iis, quae leguntur apud Suidam s. v. Πολέμων, conferenda cum Eudocia Viol. p. 350.

§. 1. Habentur apud Suidam haec: Πολέμων Ἐνγγέτον, Πιεύς, κόμης Γλυκίας (Eudoc. Ανκίας) ὄνομα, Ἀθήνησι δὲ πολιτογραφηθεὶς, διὸ ἐπεγράφετο Ἑλλαδικός, ὁ κληθεὶς περιηγητής, ιστορικός. γέγονε κατὰ τὸν Πτολεμαῖον τὸν Ἐπιφανῆ κατὰ δὲ Ἀσκληπιάδην τὸν Μυρλεανὸν συνεχρόνισεν Ἀριστοφάνη τῷ γραμματικῷ καὶ δίδηκονσε καὶ τοῦ Ροδίου Παναετίου. ἔγραψε περιήγησιν Ἰλίου ἐν βιβλίοις γ', κτίσεις τῶν ἐν Φωκίδι πόλεων καὶ περὶ τῆς πρὸς Ἀθηναίους συγγενείας αὐτῶν, περὶ τῶν ἐν Πόντῳ πόλεων (Eudocia περὶ τῆς πρὸς Ἀθηναίους συγγενείας τῶν ἐν Πόντῳ πόλεων, et sic Suidas editionis Aldinae, quod ex Cod. Paris. mutavit Kuesterus), περὶ τῶν ἐν Λακεδαιμονίᾳ πόλεων, καὶ ἄλλα πλεῖστα, ἐν οἷς καὶ κοσμικὴν περιήγησιν ἤτοι γεωγραφίαν. — De singulis disputabitur separatim. Universus locus quum tribus partibus contineatur, quarum prima est de nominibus ac patria Polemonis, altera de aetate, tertia de scriptis, duae priores aperte falsae sunt in hoc, quod Ἑλλαδικός ponitur fuisse nomen Polemonis, cf. §. 20, et quod dicitur audivisse Panaetium Stoicum, cf. §. 4. In scriptorum recensu plurima et gravissima, ut solet esse apud Suidam, latent in illis καὶ ἄλλα πλεῖστα, cf. §. 18. Κοσμικὴν περιήγησιν ἤτοι γεωγραφίαν cave putes ipsum Polemonem opus inscripsisse, cf. §. 15.

§. 2. Nomen Polemonis admodum frequens Graecis erat ideoque multi passim Polemones memorantur, tum apud historicos tum in artibus litterisque. Qui cum nostro ne confundantur, antequam huius res persequar, recensum subiiciam eorum, qui in litteris praeter eum nomen habuerunt. Et exstant quidem ingenii monumenta ab his:

1) a *Polemone rege*, qui vulgo nominatur Polemo Ponticus, quem primum regem Ponti fecit Antonius. Successit ei Polemo filius; postea regnum a Nerone in provinciae formam redactum est. Cf. Reimar. ad Dion. Cass. T. II. p. 915; Boeckh Corp. Inscr. Vol. II. p. 94 sq. Supersunt sub nomine Polemonis Pontici tria epigrammata, Anthol. I. p. 103. II. p. 254. 330. ed. Jacobs., quae utrius illorum sint, patris an filii; haud liquet. Cf. Jacobs Animadverss. in Anthol. III, 3. p. 940.

2) a *Polemone sophista*, Laodiceno, qui floruit sub Traiano et Hadriano. Exstant laudationes duae funebres, editae ab Orellio; Lips. 1819, nuper brevi annotatione ornatae ab Jacobsio, Zeitschr. f. A. 1838. No. 1. Plura de hoc rhetore apud aequales nobilissimo suppeditant Philostr. vit. Soph. I. 25, Suid. v. *Πολέμων*, Frontonis et Marci Caes. epp. p. 50. 55. 63, Phrynichus p. 271. coll. p. 170. 421. ed. Lobeck. Cf. Fabric. B. G. VI. p. 2 sqq. Harles.; Bernhardy Griech. Litter. I. p. 430.

3) a *Polemone physiognomico*, de quo v. Fabric. B. G. III. p. 323. H.

Qui sequuntur, de his testimoniis tantum aliorum vel paucis fragmentis constat:

4) *Polemo Atheniensis*, Philostrati f., Xenocratis auditor et successor; de quo v. Diog. L. IV. 16 sqq. c. nott. Menagii, coll. Rittero Gesch. d. Ph. II. p. 544. ed. 2.

5) *Polemo sophista iunior*, qui floruit Commodi imperatore, v. Suid. v. *Πολέμων*.

6) *Polemo* nescio quis *grammaticus*, cuius in Lucanum commentarius libro quinto laudatur a Lydo de Magistrat. III. 46.

Inter pictores denique inclaruit

7) *Polemo Alexandrinus*, cf. Plin. H. N. XXXV. 40, 43.

Quos Fabricius B. G. III. p. 183 sq. praeter hos recenset, Polemonem Neoplatonicum, qui ex Plotini disciplina ad voluptates desciverat, v. Porphy. v. Plotini c. 11, et Haereticum, Apollinaris discipulum, de his parum huc attinet.

§. 3. Ab his Periegeta et patris nomine addito et patria et cognominibus multis distinguitur. De patre Euegeto nemo praeter Suidam commemoravit. Iliensis vocatur ab agro Iliensi, velut Demetrius Scepsius ap. Eudoc. p. 128. appellatur *Ἰλιεύς*. De vico illo Iliensi, ubi pater domicilium habuisse videtur, ceteroquin incertum est, neque de nomine satis constat, quum Suidae audiat *Γλυκύναι*, Eudociae *Ανκία*. Huic qui patrocinari velit, eos allegaverit qui Lyciam non modo meridionalem Asiae minoris regionem dictam fuisse narrant, sed etiam Troianorum partem, eam in qua Zelea oppidum situm fuerit, v. Marquardt Cyzicus p. 128 sq.; inter quos sunt qui ipsam Zeleam antiquitus *Ανκίαν* appellatam fuisse narrent, velut Schol. Il. V. 105. *ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα τῆς Τρωάδος πόλις, ἣς ἦρχε Πάνδαρος*, cf. Scholl. Il. VI. 172, Scholl. Aesch. Sept. c. Theb. v. 132. Verum dicitur ab his *πόλις* eadem abusione, quam solent admittere et in hac voce et in similibus, *τόπος*, *δῆμος*, velut quae habentur apud Hesych. *Διάκρια, τόπος Ἀττικῆς ἐπὶ Βραυρωνῶνα*, cf. Steph. B. s. v., Bekk. Anecd. p. 242, quae accuratius dicitur regio fuisse, itemque *Ἐπακρία πόλις*, quae inter duodecim oppida Cecropia numerabatur a Philochoro, si fides est Stephani B. s. v. Mihi praeplacet Suidae *κώμης Γλυκύναις*, leviter tamen et ipsum, si quid video, corruptum et in *Γλυκείας* mutandum. *Γλυκεῖαν* autem sc. *κρήνην* interpretor vicum ad dulcem fontem situm, cf. Paus. VII. 27, 1. in descriptione Pellenae, *πίνειν πηγαὶ σφίσιον ἐπὶ τὴν πόλιν εἶδὼν οὐ πολλὰ· τὸ δὲ χωρίον, ἐνθα αἱ πηγαί, Γλυκείας ὀνομάζουσι*, cf. Strab. VII. p. 119. ed. Tauchn. *Γλυκὺς λιμὴν* Ann. Comn. p. 107. D. 108. A. *Γλυκὺς ποταμός*.

§. 4. Sequitur ut quaeramus de aetate Polemonis; ubi proficiscendum a testimonio Asclepiadis Myrleani, optimi testis, de quo v. Werfer d. Asclep. Tragil. in Act. Monac. II. 4. p. 535, Warton ap. Gaisf. Poett. Min. Gr. IV. p. 2, Bernhardt Suid. Vol. I. P. I. p. 790 sq. Grammaticas hic

artes professus est, primum Romae, deinde in Turditaniam temporibus Pompeii Magni *), scripsitque multa et varii argumenti, ex quibus huc maxime attinet opus *περὶ γραμματικῶν* inscriptum, libris minimum undecim comprehensum, quibus egerat et de grammaticis et de poetis, velut de Orpheo, Arato, aliis. In hoc opere etiam de nostro peculiari capite disputasse videtur. Dixerat autem, quantum intelligitur ex Suida, Polemonem aequalem fuisse Aristophanis grammatici, auditorem Panaetii Rhodii; quorum illud haud dubie recte habet, hoc varias viris doctis turbas fecit, quum pugnet et cum Panaetii et cum Polemonis temporibus. Fabricius B. G. III. p. 572. stoicum esse Polemonem nobis inde finxit, quem putat discipulum Panaetii senioris fuisse. At seniore istum Panaetium stoicum commentum Suidae esse sensit iam Ionsius p. 213, planum fecit van Lynden de Panaetio p. 6 sqq. Quamquam exstitisse Panaetium *νεώτερον* appellatum cernitur ex Porphyrio in Ptol. Harm. p. 244. coll. p. 267. Wallis.; qui dicitur etiam *ὁ μαθηματικός* et scripserat *περὶ τῶν κατὰ γεωμετρίας καὶ μουσικῆς λόγων καὶ διαστημάτων*. Cum hoc igitur fortasse comparatus stoicus senior appellabatur; ipse vero stoicus et senior et innior unus homo est, Scipionis ac Laelii familiaris, qui floruit a. Chr. n. 185 — 112. Unde facile intelligitur Polemone hunc longe recentiore fuisse. Propterea Ionsius, vel alius, inquit, intelligendus est Polemo, vel ita explicanda erunt verba, quod Polemo senex Panaetium iuvenem viderit atque audiverit, vel Suidae verba ista *διήκουσε καὶ τοῦ Πόδιου Παναετίου* omnino delenda, vel ita mutanda, *διήκουσεν αὐτοῦ ὁ Πόδιος Παναετίος*, ut Panaetius Polemonis discipulus fuisse intelligatur. Postremum amplexus Lyndenus p. 36 sqq. Polemonem numerat in doctoribus Panaetii; quod vellem minus confidenter posuisset, nam restant etiam sic

*) Suidas s. v. *Ἀσκληπιάδης* debebat distinguere 1) Asclepiadem Tragilensem, temporibus Epaminondae; cuius fragmentis a Werfero collectis adde Schol. Vat. Eurip. Rhes. 895. 2) Myrleanum, 3) Alexandrinum, v. Scholl. Arist. Nubb. 37. cf. Werfer p. 554. 4) Smyrnaeum, qui laudatur Schol. Dionys. Thr. p. 784. Cf. Ionsius de scr. h. ph. p. 247. coll. 198, Bernhardy l. c., Wegener de aula Attica p. 161.

multae dubitationes. Andivit Panaetius Cratetem Mallotem, Polemone uno genere iuniorem; deinde plurimam vitae partem apud Romanos peregit et flexu demum aetatis Athenas rediisse ibique post Antipatrum stoicae scholae praefuisse videtur. Num senem et philosophiae doctorem grammaticas istas, quas adolescens hauserat, artes recoluisse Polemonisque, decrepiti iamiam senis, si quas habuit scholas visitasse putemus? Mihi mittenda potius ista Suidae hallucinatio videtur, qui sive ipsum Asclepiadem seu alium, qui hoc usus erat, excerpserit, adeo hoc oscitanter fecit, ut quid sibi velit Panaetii ista Rhodii commemoratio nunc expediri omnino nequeat.

§. 5. Aristophanem Byzantium, Zenodoti et Callimachi auditorem, floruisse constat sub Ptolemaeo Philopatore et Euergete, h. e. inter annos a. Chr. n. 221. et 180. Possumus igitur ad eadem regna etiam Polemonis aetatem assignare. Maxime tamen, si Suidam sequamur, floruit sub Epiphane, 204—180, sicuti Aristophanis quoque aetatem florentissimam incidisse tradunt in Ol. 145, h. e. in tertium annum Epiphanis. Eodem ducimur si observamus tempora eorum, adversus quos Polemo scripserat. Antiquissimus horum est Timaeus Siculus, quem constat historiam suam composuisse circiter Ol. 128, h. e. a. Chr. n. 269, vixisse regnantibus Ptolemaeis Lagi et Philadelpho, cf. Goeller de situ et orig. Syrac. p. 181 sq. Propius ab aetate Polemonis abest Eratosthenes, qui floruit sub Euergete et Philopatore, cf. Bernhardy Eratosth. praef. p. XI sq. Scripserat Polemo etiam adversus Istrum Callimachium (cf. frgm. LIV sq.), quem temporibus Ptolemaei Euergetae floruisse demonstrat Siebelis de *Arctidor* scriptoribus p. XIX. Denique adversarius fuit Neanthis Cyziceni, qui scripsit res Attali teste Athenaeo XV. p. 699. D, sine dubio primi, qui regnavit a. Chr. n. 242—222, ut vixerit Neanthes sub Ptolemaeo Philopatore, cf. Jonsius II. 4, 3. p. 158; Marquardt Cyzicus p. 164 sqq., ut huic ferme suppar fuerit Polemo, ceteris genere uno et si quod supra est recentior. Redeunt igitur haec omnia eodem, quo Asclepiadis et Suidae testimoniis ducti eramus, idemque confirmatur singulis ipsius Polemonis notationibus, velut ap.

Athen. XII. p. 552. B. *Πολέμων* — *ἵστορεῖ ὡς καὶ Πανάρητος* — *συνεγένετο Πτολεμαῖος τῷ Εὐεργέτῃ, τάλαντα δώδεκα τὸν ἐνιαυτὸν λαμβάνων· ἦν δὲ ἰσχνότατος, ἀνοσὸς διατελέσας*, quod ex sua ipsius cognitione scripsisse videtur, ut iuvenis attigerit Ptolemaeum Euergetam. — Eorum, qui Polemonis meminerunt ex posterioribus, antiquissimi sunt Herodicus Babylonius Crateteus et Didymus ille Aristarcheus et alii eiusdem aetatis, qua scripta Polemonis maxime in manibus doctorum fuisse videntur.

§. 6. Unde disciplinam acceperit Polemo, de hoc nil traditum habemus. Aristarchi discipulus vocatur a Graevio ap. Fabric. B. G. I. p. 442. Harl., quae coniectura facile refutari potest. Alii, velut Ionsius de scr. h. ph. II. 13, 1. et Harlesius ad Fabric. B. G. IV. p. 119, Aristophanis eum discipulum fuisse affirmant, quum ex Asclepiade constet tantum de eo, Polemonem et Aristophanem aequales fuisse. At voluerunt illi, opinor, maxime Alexandrinis nostrum adnumerandum esse significare. Qua in re contrariam nuper viam ingressus est Wegener de aula Attal. P. I. p. 204 sqq., qui Polemonem inter Pergamenos recenset, idoneis tamen etiam hic argumentis destitutus. Dicit Polemonem in vicinia Pergami natum fuisse, inde verisimile esse, litteratae eum, quam solet appellare, Pergamenorum societati adscriptum fuisse. Verum erat etiam Aristarchi patria, Samothrace insula, Pergamenis vicina. Scripsit, inquit, Polemo epistolam ad Attalum II. regem Pergamenum. Concedo probabile esse eum Attalum, ad quem scripsit meus (v. frgm. LXX sqq.), fuisse regem; sed etiamsi fuerit, nimis multa inde colliguntur, si Pergamenis propterea Polemonem adscriptum fuisse sumamus. „Impugnavit Eratosthenem Alexandrinum.“ At impugnavit etiam Neanthem Cyzicenum, rerum Attalicarum scriptorem, qui meliore sane iure ad Pergamenos referri poterat quam multi alii. Cetera quibus ille utitur argumenta, si haec refutata sunt, sponte evanescent.

§. 7. Mihi renuntiandum potius quam obsequendum videtur improbo illi grammaticorum suo quemque doctori, suae successioni assignandi studio, gaudeoque meo, ut quem dixeris *ἀντιδιδάσκων* fuisse. Verum si spectes universam studiorum

rationem, quantum de iis ex fragmentis existimari potest, duabus potissimum in urbibus aliquamdiu disciplinis eum eruditum fuisse crediderim, Alexandriae atque Athenis. Alexandriae per illam aetatem eae artes maxime colebantur, quibus Polemo conspicuus erat, historicae et grammaticae; quas qui studiose ediscere, qui penitus haurire volebat, non poterat quin Alexandrinis doctoribus temporis operaeque aliquantum impenderet. Adde quod constat vidisse nostrum aulam Ptolemaei Evergetae ex Athen. XII. p. 552. B. modo laudato, et quod libri eius inter posteriores grammaticos maxime ab Alexandrinis usurpabantur, inprimis ab Didymo, cf. §. 17. Si certa nomina expromi velis, potuit ille audire Callimachum, potuit etiam Eratosthenem audire, qui Polemone adolescente summis illarum artium laudibus excellebant. De Eratosthene noli contra monere quod Polemo scripsit adversus Eratosthenem; scripsit etiam Aristophanes adversus (πρὸς) Callimachi praeceptoris πίνακας. Ad Athenas quod attinet, Polemonem huic urbi multum temporis tribuisse vel inde patet, quod traditur Ἀθήνῃσι πολιτογραφηθεὶς fuisse, unde Ἀθηναῖος vocatur Heraclidi Mopseati ap. Athen. VI. p. 234. D. et Plutarcho Sympos. Quaestt. V. 2. Quaeritur quonam aetatis spatio Athenis versatus fuerit, utrum senex, quod existimavit Lydenus, qui Polemonem senem scholas Athenis habuisse statuit, quibus interfuerit Panaetius (v. §. 4.), an iuuenis. Mihi de scholis istis valde dubium videtur; contra hoc videor mihi pro certo exploratoque ponere posse, primam urbem, quo iuuenis ab Alexandrinis rudimenta litterarum edoctus advolaverit, studiosissimus ille monumentorum omnisque antiquitatis ex artis operibus documentisque publicis illustrandae, hanc igitur urbem fuisse Athenas, quippe non modo qualicunque monumentorum supellectile refertissimas, sed etiam iis maxime tunc frequentatas, qui periegetarum studia colerent, in monumentorum cognitione posita atque ab Atheniensibus primum, ut videtur, ad certam artem et rationem revocata; cf. cap. III. §. 10. Efflorescebat nimirum tunc apud Athenienses illa, quam peripatetici inchoaverant, antiquitatum disciplina ex sedula singulorum locorum inspectione et per-

tractatione explicandarum. Vigebant laudes Philochori et Timaei Siculi (quem maximam vitae partem apud Athenienses degisse constat ex Polybio Exc. Vat. XII. 13.), qui haec studia insigni cum fructu ad historiam applicaverant. Florebant nomina Cratetis Atheniensis, Eratosthenis, Aristophanis, aliorum, qui comoediam Atticam ex antiquitatibus Atticis illustrabant. Vivebat, ni fallor, eadem aetate Diodorus Atheniensis (cf. cap. III. §. 11.), qui Periegetae nomen tanquam propriae professionis appellationem, inter historicam atque grammaticam artem mediae, primus sibi adscivisse et ad peculiare litterarum genus vindicasse videtur. Hos Polemo sequutus est, tantumque mox de antiquitatibus Atticis ex monumentis et inscriptionibus collustrandis meruit, ut Athenienses eum inter cives adoptarent; cui tamen rei cavendum ne nimium tribuamus, quum constet eum honorem per ista tempora facillimi negotii fuisse.

§. 8. Athenis Polemonem ad ceteras Graeciae et reliqui orbis terrarum civitates obeundas perrexisse et quod vitae reliquum erat inter peregrinandum fere consumsisse crediderim, idque ita eum instituisse, ut ex urbibus nobilioribus, praecipue ex iis quae monumentorum, donariorum, tabularum pictarum, inscriptionum abundantia insigniores erant, modo hanc modo illam diutius incoletet domiciliumque ibi aliquantisper figeret. Certe, si quanta cura de singulis disputaverit ex ipsius fragmentis cognoveris, facile mecum consenties eum minime, ut solent homines peregrinabundi, inspexisse duntaxat urbes videri, sed habitare in iis et tam bene cognitae habere, quam solent cives aut inquilini. Neque hoc de solis Athenis valet, verum sicuti in his versatissimus erat, ita Argos etiam, Sicyonem, Spartam, Olympiam, Delphos, Dodonam, Syracusas ad extremum usque angulum perquisivisse eum dixeris. Denique mecum facit quod scribit Heraclides Mopseates apud Athen. VI. p. 234. D. Πολέμων γοῦν — ὁ εἶπε Σάμιος ἢ Σικυνώσιος εἶτ' Ἀθηναῖος ὀνομαζόμενος χαίρει, ὡς ὁ Μωυσέως Ἡρακλείδης (eiusdem meminit Steph. B. s. v. Μόψον ἐστίν) λέγει, καταριθμούμενος αὐτὸν καὶ ἀπ' ἄλλων πόλεων. Ex quo loco si Vossius, Casaubonus, alii adeo virorum doctorum de Polemonis patria sententias discrepasse concludunt, ut quisque

quid sibi probabilissimum videretur sequuti sint, unde tandem scivisse Suidam putemus, quod satis confidenter pronunciat, Pólemonem natione Iliensem fuisse, ex vico Glycea oriundum? Immo videtur Polemo; quum modo hanc modo illam urbem incoletet, etiam libros suos modo ex hac modo ex illa civitate in lucem emisisse, idque in titulis librorum diversis gentilibus, ut quamque urbem incolebat, nomini suo adiectis significasse. Ex qua domiciliorum diversitate si gloriolam sibi quaerebat meus, id non tam huic homini quam universae, qua is vixit, aetati imputandum est, quae pridem desierat patriae amorem censere ex caritate eius loci, ubi quisque natus esset, et in qua litteratis potissimum hominibus, si itinera longinqua fecerant, magnae id laudi habebatur. Erat, opinor, Polemo talis, qualem describit Plutarchus de def. orac. c. 2. *ἀνὴρ φιλοθεάμων καὶ φιλομαθής, οὐσίαν δὲ ἔχων ἱκανὴν καὶ τὸ πλεῖονα τῶν ἱκανῶν ἔχειν οὐκ ἄξιον πολλοῦ ποιούμενος.* Certe nummatum fuisse oportet quem totam ferme vitam inter peregrinationes peregrisse credibile est.

§. 9. Ab arte sua et *Περηγητής* nominabatur et *Στηλοκόπας*, quorum illud peculiare id scribendi genus significat, quod a Diodoro Atheniensi inchoatum (cf. cap. III. §. 10.) a nostro ad summum, quod in hoc genere praestari poterat, perductum esse videtur. Alterum cognomen peculiarem quandam, qua maxime inter ceteros periegetas eminebat, laudem Polemonis indicat, ut qui esset unicus inscriptionum scrutator ex monimentis publicis colligendarum et ex antiquitatum scientia aperiendarum. *Περηγητής* appellatur apud Strab. IX. p. 240, Athen. IX. p. 372. A. 387. F. XII. p. 602. F. XV. p. 696. F. V. p. 210. A., Plutarch. vit. Arat. c. 13, Steph. B. v. *Λοδῶνη*, Suid. v. *Πολέμων*. Videtur sibi ipse in titulis librorum hoc nomen attribuisse, quo quarum artium professio, quae studia comprehendantur explicatissime demonstrabitur capite tertio. *Στηλοκόπας* appellatur ab Herodico Crateteo ap. Athen. VI. p. 234. D. *ἐπεκαλεῖτο δὲ καὶ Στηλοκόπας, ὡς Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος.* De Herodico Babylonio, Cratetis discipulo, plenis-

sime disputavit Wegener de aul. Att. p. 155 sq. *). Vocem *Στηλοκόπας* Dalecampius ad Athen. l. c. revocandam putavit ad verbum *στηλιτεύειν*, *στηλοκόπας* esse quasi *ἐστηλιτευμένον* sive *ἐστηλοκοπημένον* (cf. Pollux VIII. 73, Hesych. v. *στηλιτεύσαι*, Dio Cass. XLII. 9.), ut cuius nomen ob desertum vadimonium videatur columnae inscriptum et infamatum fuisse, qui rnos obtinebat Athenis. Alia interpretatio Valesii est ad Harpocr. v. *ἄξονες*, Polemonem *Στηλοκόπας* dictum esse ob maledicentiam, qua in eos qui ab se dissentirent saevisset et „quod omnes scriptores quasi proscriberet, *ἐστηλίτευε, ἐστηλοκόπησε*.“ Dissensit ab hoc Casaubonus, rectum haud dubie videns in hoc, quod nomen repetiit ab studio Polemonis in inscriptionibus posito: „Qui tanta diligentia graecarum urbium inscriptiones de columnis, pilis, statuis et omne genus donariis descripsisset, *Στηλοκόπας* ioculari quidem, sed aptissimo nomine est dictus, *παρὰ τὸν κόπον τὸν περὶ τὰς στήλας*. Sic *δοξοκόποις* dixerunt, qui industriam et laborem omnem suum ad gloriae aucupium referrent. Sic etiam *δημοκόποις* appellabant, qui in demerendo populo assidue occupabantur.“ Et, assentiuntur Casaubono Iacobsius Animadverss. Anthol. Prolegg. p. XXXV; et Boeckhius Oecon. Civit. II. p. 281, Corp. Inscr. Vol. I. praef. p. VIII. Mihi de re exploratum videtur, originitio ipsa, quam proposuit Casaubonus, vereor ut recte habeat. Nam repetierim vocem *στηλοκόπας* non a *κόπος*, sed a *κόπτειν*, unde *κοπίς*, ut *στηλοκόπας* sit lapicida, is qui inscriptionem aliquam in columnam incidit. Aliae eiusdem vocabuli formae sunt *στηλοκόπος* et *στηλοκόπης*, quum forma *στηλοκόπας* dorismis adnumeranda videatur in vulgarem dialectum haud raro receptis; cf. Lobeck ad Phryn. p. 638. ad Aiac. v. 604. p. 292 sq. coll. p. 460. Recte vero Casaubonus etiam in hoc, quod ioculari hoc nomen appellat, de qua re secus iudicavit Wegener de aul. Att. p. 204, nimium ille opinionationibus suis de academia, quam dicit, Pergamena indulgens: „Stelocopae cognomen nescio an Polemonis fuerit in academia Attalica ob

*) De Herodici *πρὸς τὸν Φιλοσωκράτην* libro cf. Luzac Lectt. Att. p. 112.

insignem in inscriptionibus colligendis et explicandis collocatam opëram gloriosa et honorifica appellatio: "qui videat ne academicis suis tribuerit facetias subrusticas, quibus placuerit hominem litteratissimum nominare lapicidam. Omnino talia, quae doctis viris apud Graecos indebantur, cognomina iocularia plerumque sunt et habent aculeum. Sic Nicanor Aristarcheus Συγματίας dictus, hoc est proprie servus κατεστυγμένος, quia doctrinam interpungendi multis libris persequutus erat (cf. Schol. Dionys. Thr. ap. Bekk. Anecd. p. 758 sq. 763 sqq., Warton ap. Gaisf. Poett. min. IV. p. 3.), διότι ἐπολυλόγησε περὶ συγμῶν, ut ait Eustath. p. 20, 12. Simili cavillatione Satyrus Ζῆτα dictus διὰ τὸ ζήτητικὸν αὐτοῦ, Phot. Bibl. p. 151. b. Bekk., Dionysius Ἀσκάλαρος, aut propter lucubrationes assiduas aut ἐπειδὴ μακρὸς καὶ λεπτὸς ἦν καὶ ὄγκος, ut ait Etym. M. p. 278.; cf. Fronte p. 94. Nieb., unde cognoscitur hanc Dionysiam, quem nominat tenuiorem, magistrum Frontonis fuisse. Quamquam talibus originationibus nihil tribuendum esse censet Lehrsius Quaestt. epic. p. 19 sqq.

§. 10. Reliquum est ut dicam de cognomine Helladici i. e. Graeciensis, quod solent Polemonis nomini adlicere propter haec apud Suidam, Ἀθήνησι δὲ πολιτογραφηθεὶς, διὸ ἐπεγράφετο Ἑλλαδικός. Quae verba carent sensu, nam qui civitatem Atticam habebant, ii non Ἑλλαδικοί appellabantur, sed Ἀθηναῖοι. Neque vox ἐπιγράφεσθαι acile de cognominibus inditis usurpatur. Denique turbatur verborum tenor illis, ut tanquam glossema efficienda vel certe uncinis intercludenda crediderim. Quae de libro Polemonis legerat sive ipse Suidas sive lector aliquis recentior, ea imperite ad nominis indicem interpolavit. Librum enim et ipsa vox ἐπιγράφεσθαι indicat et patet disertam de eo ex Athenaeo XI. p. 479. F. Πολέμων ἢ ὅστις ἐστὶν ὁ ποιήσας τὸν ἐπιγραφόμενον Ἑλλαδικόν, cf. XIII. p. 606. A, unde Solweighaeuserus Animadv. Athen. Tom. IX. p. 179. haec in recensu scriptorum Polemonis, quae ab Athenaeo laudantur, adnotavit: „Helladicus, antiquitates Graecae, incerti auctoris liber, sed ad Polemonem vulgo relatus," cf. infra §. 15. Nihilominus praecunte Casaubono et alii de Polemone Graeciensi s. Graecanico loqui solent et

causam insuper, cur ita dictus videatur, quaesivit Welckerus de Cycl. Ep. p. 56, Helladici cognomen idem valere affirmans quod Sicyonii (cf. §. 8.), utrumque vero ideo Polemoni inditum esse, quia scripserit de pictoribus Sicyoniis, quorum secta Helladica plerumque vocetur. Quae sententia, etiamsi de homine ad librum eum transtuleris, tamen angustior est, quam secta Helladica diceretur non quia Sicyone florebat, sed quia opposita erat Asiaticae, ut ὁ Ἑλλαδικὸς sc. λόγος minime sit idem quod ὁ Σικωνίος. Sed verum nominis rationem invenies infra §. 15.

§. 11. Librorum titulos antequam enumerem, si quid alienum Polemoni obtruditur, id removendum. Quo pertinet cyclus, quem nostro tribuit Welckerus de Cycl. Ep. p. 51 sqq., grammaticus, et quae cum hac coniectura coniuncta est, secta grammatica Polemoniorum. Nititur vir doctissimus in Schol. H. III. 242, ubi post fabulam de Aphidna per Dioscuros diruta adiiciuntur haec: ἡ ἱστορία παρὰ τοῖς Πόλεμωνιόις ἢ τοῖς κυκλικοῖς καὶ ἀπὸ μέρους παρὰ Ἀλκιμαν τῷ λυρικῷ. Sic est in cod. Veneta. Didymi quae vocantur scholia habent Πόλεμωνιόις ἢ τοῖς κυκλικοῖς. In codice Leidensi nil nisi haec leguntur: ἡ ἱστορία παρὰ κυκλικοῖς, testibus Graevio ap. Fabric. B. G. I. p. 442. et Valckenario Opusc. II. p. 123. Iam mirum quanto opere in his verbis sadatum est ab iis, qui disputaverunt de cyclo epico; quorum quam alteri corrigendum esse existimarent, alteri cyclicorum hinc sectam vel Polemonis quoddam opus, scilicet quod ad cycli epici historiam gravissimum esset, expiscati sunt. Horum est Graevius, qui, Πόλεμωνιόις ἢ τοῖς κυκλικοῖς si vera lectio sit, rationem nullam se ait posse comminisci, nisi quod a Polemone quodam in unum corpus fuerint collecti cyclici, Polemone forte Euegeti filio; similiterque indicaverunt Casaubonus, Dodwellus, alii, cf. Wuelhaer d. Cycl. Ep. p. 11 sq. Contrariam sententiam praeivit Fabricius l. l., qui legendum esse coniecit παρὰ Πόλεμωνα ἢ τοῖς κυκλικοῖς. Huic calculum adiecit Valckenarius l. l. sic scribens: „Non ignoro quae de illo loco viri magni scripserint; verum eo haec adfero, ut adnotem in Ms. Leidensi tantummodo legi ἡ ἱστορία παρὰ τοῖς κυκλικοῖς. Credibile est in alio exemplari lectam ἡ ἱστορία

παρὰ Πολέμωνι, atque ea in unum coaluisse." Valckenarium sequuntur Heyne ad II. III. 243, Wuellner l. c., Mueller de Cyclo p. 30. Et ipse Welckerus olim in hanc partem ivit, v. Alcman. fragm. p. 20, legendum esse ratus παρὰ Πολέμωνι καὶ τοῖς κυκλικοῖς. Nunc reiecta hac emendatione duas coniecturas tam ambiguo testimonio probare conatur, existisse cyclum grammaticum a Polemone Periegeta editum, et fuisse sectam Polemoniorum a Polemone repetendam, eandemque Cyclicorum dictam. Persuasit hanc sententiam censoribus suis, C. O. Muellero et Ulricio, itemque ei, qui nuper disputavit de cyclicis, Langio ueb. d. kykl. Dicht. p. 58. Nobis summam repeterē liceat quae contra monuimus in Ephem. Litt. Hal. a. 1837. p. 121 sqq. Ubi demonstravi primum, etiamsi illa verba recte haberent, Πολεμωνίους ἢ τοῖς κυκλικοῖς, tamen minime inde colligi posse eosdem fuisse qui Polemonii dicuntur et qui cyclici, verum particulam ἢ in titulis allegandis plerumque disiunctive poni, velut ap. Athen. III. p. 95. F. μαρτυρεῖ Καλλίμαχος ἢ Ζηρόδοτος, XV. p. 682. E. μέμνηται ὁ τὰ Κόπρια ἐπη πεποικώς, Ἠγησίας ἢ Στασίνοσ, similia. Accedit quod quae praeter nostrum locum deprehendisse sibi videtur Welckerus vestigia Polemoniorum s. cyclicorum, haec adeo ambigua sunt, ut nonnisi detorquendo verba et ad suam sententiam violenter aptando aliquam sibi veritatis speciem conciliare potuerit. Velut si apud Hesychium leguntur s. v. παλαμῆς, τεχνίτης, παρὰ τοῖς παλαμνίοις, Welckerus scribendum esse autumat παρὰ τοῖς Πολεμωνίοις, quum coll. Etym. M. p. 647, 40, Apollon. Lex. Hom. p. 127, 7, cett. apertum sit scribendum esse παρὰ τὸ παλάμαι. Deinde magnam opinioni suae auctoritatem fecisse putat hoc loco Eustathii p. 1494, 55. ad Odyss. IV. 248.: δέκτην δὲ Ἀρίσταρχος μὲν τὸν ἐπάκτην λέγει, παρὰ τὸ δέχεσθαι, ὁ δὲ κυκλικὸς φασὶν ἡγοῖν ὁ τῶν κυκλίων ποιητὴς ὀνομαστικῶς ἀκούει τὴν λέξιν κτλ., ubi scribendum ὁ δὲ κυκλικός, φασὶν sc. οἱ παλαιοί, ἡγοῦν κτλ. Hausit enim haec ex scholiis vetustis, quae ex cod. Ambrós. Q. sic enotavit Maius: οὐ κυκλικῶς τὸ δέκτην ὀνομαστικῶς *) δ' ἀκούει, παρ' οὗ φησι τὸν

*) Ita scribendum, non ὀνομαστικῶς, cf. Schol. Venet. II. IV. 212. VI. 237, Apollon. Lex. Hom. p. 3, 23. 7, 4. 39, 26. Bekk.

Ὀδυσσεύς τὰ ῥάκη λαβόντα μεταμφιάσθαι· ὃς οὐκ ἦν ἐν ταῖς ναυαῖς τοιοῦτος, οἷος ὁ Ὀδυσσεὺς ἀχρεῖος. Ἀρίσταρχος δὲ δέκτη μὲν ἐπατήν κτλ., qui locus ex Didymi, quem scripserat de lectionibus Aristarchi, commentario fluxisse videtur, quum sit de lectione Aristarchi contra Zenodotum puta proposita. Inde mihi quidem non dubium Eustathium refutandum esse, sive haec scholia in minus bono exemplo legerit*) sive ei offensionem fuit illud οὐ κυκλικῶς, quae est antiquiorum grammaticorum locutio, cf. Heinrich et Buttm. Schol. Odyss. p. 574 sq., Wuellner de Cycl. Ep. p. 30 sq., nos in Ephem. Hal. l. c. p. 124. Certe non intellexisse Eustathium quid scriberet ostendit monstrum illud, ὁ κυκλικὸς ἤγρον ὁ τῶν κυκλίων ποιητῆς, quae in suam opinionem attrahens Welckerus, de poeta cyclicorum, inquit, erravit Thessalonicensis, de cyclico non erravit; nempe Polemonem docte indicavit. Sed mittantur haec et reliqua, quae magis etiam lubrica sunt et arcessita. Nam postquam ex Eustathio Polemonis cyclici iam satis videlicet certam effigiem condidit, pergit caeca cyclici vel cyclicorum vestigia per omne scholiastarum Homericorum corpus indagare, ut ubicunque citantur ὁ κυκλικὸς vel οἱ κυκλικοί, Polemonem sibi et Polemonios deprehendere videatur. De his disputatum est in Eph. Hal. l. l. p. 125 sqq. De unico illo, ubi Polemonii vere nominantur, loco equidem sic statuo ut in Fabricii et Valckenarii iudicio acquiescendum putem, id scholium ex diversis commentariis conflatum esse, quorum alter de fabula Helenae citaverat

*) Est in bibliotheca publica Hamburgensi codex ms., qui habet Odysseam cum scholiis vetustis, de quo paucis, sed parum exploratè dixit Petersen, Geschichte der Hamb. Stadtbibl. p. 195. In codex quum penes Nitzschium esset, copiam mihi fecit rogatu meo vir humanissimus scholia inspiciendi, an quid discrepant ab Ambrosianis ceterisque a Buttmanno collectis. Multum ea res mihi operae creavit, quum et difficillima lectu sint et vehementer corrupta: sed inveni haud pauca, quae alicuius momenti esse viderentur; quae mox separatim a me publicabuntur. In hoc igitur codice scholium illud ad Odyss. IV. 248. sic legitur: δέκτη] ὁ κυκλικὸς ὀνομαστικῶς ἀνοῦει, παρ' οὗ φησι τὸν Ὀδυσσεύα κτλ. Poterit haec in suam sententiam flectere Welckerus. Mihi Ambrosianam lectionem οὐ κυκλικῶς, ὀνομαστικῶς δὲ unice sinceram esse persuasum est. Sed existimes inde antiquam hanc corruptionem esse et ipso Eustathio antiquiorem.

τοὺς κυκλικούς i. e. cyclum epicum, alter Alcmanem et Polemonem Periegetam.

§. 12. De iis quos vere Polemo edidit libris antequam speciatim dicam, omnium quotquot inveniuntur titulorum recensum subiicere iuvabit, ad eum ordinem dispositum, quem in ipsis fragmentis pertractandis secutus sum. De titulis monendum, nonnisi eos, qui graecis vocabulis concepti sunt, a veteribus afferri, ceteros a me, ut materiarum aliquis tenor efficeretur, interpositos esse.

I. Περιήγησις κοσμική (cf. §. 15.).

1. Ἑλλαδικός (cf. §. 15.).

a. Attica.

α. περὶ τῆς Ἀθήνησιν ἀκροπόλεως, libris quatuor. Frgm. I—V.

β. περὶ τῶν ἐν τοῖς Προπύλαις πινάκων. Frgm. VI.

γ. ἀναγραφή τῶν ἐπαυμένων τῶν δῆμων καὶ φυλῶν. Frgm. VII—X.

δ. περὶ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ.

b. Argolica.

Frgm. XI—XIII.

c. Sicyonica.

α. περὶ τῆς Ποικίλης Στοᾶς τῆς ἐν Σικυνῶνι. Frgm. XIV. XV.

β. περὶ τῶν ἐν Σικυνῶνι πινάκων. Frgm. XVI. XVII.

d. Laconica.

α. περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι ἀναθημάτων. Frgm. XVIII—XX.

β. περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι πόλεων.

e. Eliaca.

Frgm. XXI—XXIII.

f. Arcadica.

Frgm. XXIV.

g. Boeotica.

Frgm. XXV.

περὶ τῶν Θήβησιν Ἡρακλείων. Frgm. XXVI.

h. Phocica.

α. κτίσεις τῶν ἐν Φωκίδι πόλεων καὶ περὶ τῆς πρὸς Ἀθηναίους ἀναγωγῆς αὐτῶν.

β. περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς θησαυρῶν. Frgm. XXVII—XXIX.

i. Epirotica.

περὶ Δωδώνης. Frgm. XXX.

2. Περίηγησις Ἰλίου, libris III.

Frgm. XXXI—XXXIII.

3. De urbibus Ponticis, de Caria, insulis.

α. περὶ τῶν ἐν Πόντῳ πόλεων.

β. Carica. Frgm. XXXIV. XXXV.

γ. De insulis.

περὶ Σαμοθράκης. Frgm. XXXVI.

4. De civitatibus Italiae et Siciliae.

κτίσεις Ἰταλικῶν καὶ Σικελικῶν. Frgm. XXXVII. XXXVIII.

II. Ἀντιγραφαί.

1. τὰ πρὸς Τίμαιον, libris minimum duodecim.

Frgm. XXXIX—XLVI.

2. περὶ τῆς Ἀθήνησιν Ἐρατοσθένους ἐπιδημίας, libris minimum duobus.

Frgm. XLVII—LII.

3. πρὸς Νεάνθη ἀντιγραφαί.

Frgm. LIII.

4. Adversus Istrum.

Frgm. LIV. LV.

5. πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον, libris minimum sex.

Frgm. LVI—LXIX.

III. Ἐπιστολαί.

1. πρὸς Ἀτταλον ἐπιστολή.

Frgm. LXX—LXXII.

2. πρὸς Διόφιλον περὶ τοῦ Μορύχου.

Frgm. LXXIII—LXXV.

3. πρὸς Ἀράνθιον.

Frgm. LXXVI.

4. περὶ ἀδέξων ὀνομάτων.

Frgm. LXXVII. LXXVIII.

IV. Commentationes variae.

1. περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων.

Frgm. LXXIX. LXXX.

2. *περὶ ποταμῶν, περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ ποταμῶν, περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θανυμαζομένων ποταμῶν.*

Frgm. LXXXI—LXXXIII.

3. *περὶ θανυμασιῶν.*

Frgm. LXXXIV.

4. *περὶ τῶν ἐν Καρχηδόνι πέπλων.*

Frgm. LXXXV.

5. *περὶ τοῦ παρὰ Ξενοφῶντι καννάθρου.*

Frgm. LXXXVI.

6. *περὶ τοῦ διὸν κωδίου.*

Frgm. LXXXVII. LXXXVIII.

7. *περὶ Ἀρτον.*

Frgm. LXXXIX.

8. *Varia incertae sedis.*

Frgm. XC—CI.

§. 13. De singulorum titulorum formulis et auctoribus adeas velim praefationes singulorum librorum. In universum tenendum, me non modo fragmenta titulosque fragmentorum colligere voluisse, sed vel maxime id egisse, ut quis operum ambitus, qui rerum per singula opera tractatarum ordo, quae dispositio fuerit quantum eius fieri posset investigarem. In qua re profectus sum inde, quod demonstraverunt permulti (cf. O. Iahn Palamedes p. 32 sq.), titulorum qui in scriptoribus citandis solent a scholiastis, lexicographis, ceteris eiusmodi auctoribus afferri diversissimam rationem esse, ut alius operis alicuius totius, alius libri, alius capitis vel etiam subiectae sectionis fuisse videatur. Iam si quaeritur quo quisque titulus referendus sit, utrum librum eo inscriptum fuisse putemus an caput subiectum, facilis diiudicatio est, si numerus libri additur titulo, velut *Πολέμων ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον*, similia: patet τὰ πρὸς Τίμαιον opus particulare fuisse. Impeditum vero est de iis statuere, de quibus sola formula inscriptionis constat, velut quos in nostro latudat Smidas, *περὶ τῶν ἐν Πόντῳ πόλεων*, *περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι πόλεων*, cett.: vel si ex paucis tantum fragmentis de inscriptionis alicuius ambitu et ratione iudicandum est. Quibus de dubitationibus quum certa regula constitui nequeat, secutus sum quod mihi verisimilimum

videbatur, ut alias inscriptiones operibus totis, alias capitibus subiectis assignarem; de qua re velim singula fragmenta conferas cum indice librorum modo proposito. De fragmentis disponendis adiiciendum, me non solitum morem secutum esse, quo nomina tantum titulorum respiciuntur, argumenta locorum negliguntur, ut si quod fragmentum sine indice libri unde sumtum sit laudatur, hoc inter incerta reiiciatur, etiamsi pateat ex argumento, eum locum ad certam aliquam earum quae exstent inscriptionum referendum esse. Enimvero non eodem ego incerta fragmenta omnia loco habenda putavi, verum si quod ad certum librum accommodari posse videbatur, hoc eo revocavi, apposito tamen ad numerum fragmenti asterisco, ut ne deciperentur lectores.

§. 14. Vides me omnia Polemonis opera in quatuor classes digessisse, quarum prima inscripta est *Περὶ γῆς κοσμική*, altera *Ἀντιγραφαί*, tertia *Ἐπιστολαί*, quarta *Commentationes variae*. Ad *περιγῆσιν κοσμικὴν*, quam formulam habet Suidas (tu confer §. 15.), retuli quicquid ad particularem singularum civitatum tractationem et descriptionem pertinere videbatur, ut per hanc in proprio illo sibi genere litterarum Polemonem deprehendas, unde gessit nomen periegetae. Reliqua sunt eiusdem argumenti, quod eundem semper colorem, periegeticae illum arti proprium, habet; verum sunt haec a singularum urbium commemoratione separata, quum alia ita perscripta sint, ut adversus aliorum de iisdem locis commentarios ederentur, alia doctis epistolis concepta, aliorum denique argumenta libris singularibus ad argumenti rationem inscriptis exposita sint. Prioribus classem secundam dedi, quam inscripsi nomine *ἀντιγραφῶν*, ad similitudinem tituli ab Athenaeo servati XIII. p. 602. C. *Πολέμων ὁ περιγητὴς ἐν ταῖς πρὸς τὸν Νεάνθην ἀντιγραφαῖς*. Ceterum mirere quot altercationes moverit noster, quum et adversus Timaeum Siculum et adversus Eratosthenem et Neanthen, Istrum, Adaeum et Antigonum scriptitaverit, unde nescio quid malae existimationis Polemoni inter recentiores adpersum est, veluti Valesium supra vidimus nomen *Στηλοκόπα* eo referre, quasi *στηλιτεύοντας* omnes scriptores. Nescio an in laudem mei, ut solet evenire in

talibus scriptionibus, propensior sim, sed videtur mihi non tam inimice increpuisse in ceteros scriptores; certe unus tantum locus exstat, ubi scriptorem ipsum, non res ab scriptore tractatas petit, cf. frgm. LIV. Verum maxima horum scriptorum pars similis fuerit commentarii eius, quem ab Aristophane πρὸς πύλας Callimachi praeceptoris editum fuisse tradunt, ut si quae a Timaeo, Eratosthene, ceteris praetermissa secusve explicata erant, ea illis libris correxerit atque compleverit. Consentiet, credo, mecum qui singula fragmenta comparaverit. — Ad classem tertiam quod attinet, habes epistolas doctas ad familiares datas, quibus hanc et illam materiam antiquariam uberius et peculiariter tractavit; velut ad Attalum scripsit de deorum cognominibus insolentioribus ex monimentis religionibusque singulorum locorum collectis et explicatis; ad Diophilum de proverbio μαρότερος Μορίχου; ad Aranthium de paeonibus passim, ni fallor, apud Graecos cantatis; ad alium, cuius nomen interiit, de nominibus ἁδόξους i. e. quae habent infamiam, quale est nomen παραστῖον. In quartam classem reieci quaecunque parum quadrarent in ceteras classes. Argumenti genus idem etiam in his est, ad antiquitatum graecarum locos illustrandos pertinens atque ex monimentis locorum depromptum.

§. 15. De singulis inscriptionibus accuratius disputatum in capitum fragmentorumque praefationibus. De duabus tamen nunc disserendum, de titulo περιηγήσεως κοσμικῆς ἥτοι γεωγραφίας, qui est apud Suidam, et de nomine Ἑλλαδικοῦ, de quo v. Athen. XI. p. 479. F. XIII. p. 606. A. In priore patet quod additur ἥτοι γεωγραφίας nihil esse nisi glossema Suidae, qui ex suae aetatis more confunderet περιήγησιν antiquariam et geographicam. Namque ipse Polemo quamquam multas terras obiit multasque gentes vidit, tamen ad excolendam geographicam non plus contulisse videtur quam qui et ipse periegesin composuit, Pausanias. Scripserunt illi de fluminibus singulis, montibus, urbibus; geographicam tamen, quae proprie vocabatur, minime attigerant. Deinde similem usurpationem adiectivi κοσμικός, ut περιήγησις κοσμικὴ dicatur universalis, equidem legere non memini nisi apud Byzantinos, velut

apud Photium Bibl. Cod. 69. ἀνεγνώσθη μοι βιβλίον ἱστορικὸν
ὡς ἐν συνόψει κοσμικῆς ἱστορίας, ὃ δὲ συγγραφεὺς Ἡσύχιος ὁ Ἐλλού-
στριος. Propter similes, credo, rationes Bernhardy ad Dionys.
Perieg. p. 519. tantum addo, inquit, Suidae quadam nar-
ratione, qui reliquisse eum κοσμικὴν περιήγησιν ἦτοι γεωγραφίαν
nulla profecto cum fide prodidit, Ukertum quod mireris in
errorem esse inductum Geogr. I, 1. p. 141. Neque tamen
prorsus mihi de hac inscriptione desperandum videtur, sed
crediderim subesse aliam, velut eam, quae antiquioribus idem
significabat, περιήγησιν οἰκουμένης, quam ad suae aetatis ser-
monem graece refinxerit Suidas; latine in alio scriptore red-
didit is qui scripsit *expositionem totius mundi*, ab Hudsono
in Geographis minoribus vol. III. editam. Certe etiamsi
Polemo non omnes illos, quos ad primam classem retuli,
tractatus una eademque editione publicaverit (separatim editos
maxime eos dixeris, qui habent divisionem librorum, velut
quatuor libros περὶ τῆς Ἀθήνησιν ἀκροπόλεως, libros tres περιήγη-
σεως Πλου), tamen potuit vel ipse vel posteriorum grammati-
corum aliquis ex diversis istis commentariis unum corpus effi-
cere, idque nominare περιήγησιν οἰκουμένης. — Ad Ἑλλαδικὸν
quod attinet, non ipsum Polemonem, sed librum sic dictum
fuisse supra demonstratum est, §. 10. Restant duae quae-
stiones, altera quid tribuendum putemus dubitationi Athenaei,
quam ita exprimit, Πολέμων ἢ ὁ ποιήσας τὸν ἐπιγραφόμενον Ἑλλα-
δικόν, XI. p. 479. F. XIII. p. 606. A, altera de argumento
Helladici. Quas antequam solvam, alius titulus proferendus,
quem equidem statuo nihil aliud nisi interpretationem nominis
Ἑλλαδικοῦ esse; qui titulus laudatur ab Iulio Africano apud
Euseb. Praep. Evang. X. 10. p. 490. Colón. (cf. frgm. XIII.);
Πόλεμων ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Ἑλληνικῶν ἱστοριῶν, et ab Scholiasta
Aristidis in Panath. p. 188, 13. (cf. frgm. XI.), Πολέμων ἐν τῇ
Ἑλληνικῇ ἱστορίᾳ. Nam adiectivum Ἑλλαδικός nil nisi insolen-
tior forma adiectivi Ἑλληνικοῦ est, quippe a substantivo Ἑλλάς
derivata, ut vulgatiores a substantivo Ἑλλην, velut Latini vulgo
utuntur adiectivo Graeci, nonnullis locis Graecanicum dicunt
vel, quod Ἑλλαδικῷ simillimum est, Graeciensem. Ceterum
iam Xenophanes ap. Athen. IX. p. 368. F. αὐδάων γένος Ἑλλα-

δικόν, et inter recentiores Strabo VIII. p. 136. ed. Tauchn. Ἑλλαδικὴ γεωγραφία, et paulo post ἐν οἷς καὶ τὰ Ἑλλαδικὰ κλίματα περιέχεται: cf. quos citat L. Dindorf in Steph. Thes. L. G. vol. III. p. 756; adde Eustath. Dionys. P. p. 86, 18. τὸ Ἑλλαδικὸν κλίμα, p. 224, 26. τοὺς Ἑλλαδικούς Ἡρακλῆ τε καὶ Διώνυσον, all. Vides illos scriptores remotiorem formam commutasse cum notiore, quamquam quod Ἑλλαδικὸν sc. λόγον explicaverunt per Ἑλληνικὴν ἱστορίαν vel Ἑλληνικὰς ἱστορίας, hoc temere factum est. Nam si Athenaei locus, ubi citat Helladicum, comparamus (frgm. XXII. et XXVIII.), etiam hoc in opere Polemonem sibi constitisse et ut periegetam verum se gessisse videmus; altero enim loco disputat de donariis Olympiae asservatis, altero de donariis Delphicis. Quo si addis fragmenta illa ab Iulio Africano et Scholiasta Aristidis servata (frgm. XIII. et XI.), qui eundem librum, quem ipsi dicunt ἱστορίαν Ἑλληνικήν, de antiquitatibus Argorum adhibent, apte, ut mihi quidem videtur, collegeris Ἑλλαδικὸν Polemonis non de solis Delphis, Olympia, Argis fuisse, nedum, quod Welckerus opinatus erat (cf. §. 10.), de sola Sicyone, sed de omni Graecia, ut argumentum fere idem fuisse arbitrer atque id, quod Pausanias complexus est inscriptione περιηγήσεως Ἑλλάδος: quamquam Polemo etiam de Dodona peculiari sectione commentatus erat, quod Pausanias non fecit. Hanc igitur περιήγησιν Ἑλλάδος partem fuisse suspicor περιηγήσεως illius οἰκουμένης, eique propterea ceteros titulos, qui ad singularum civitatum graecarum periegesin pertinere viderentur, subiiciendos putavi. Secus iudicavit Groddeckius Init. Histor. Graec. Litter. Vol. II. p. 95. „Polemo —, qui splendidissima quaeque donaria in celeberrimarum urbium templis reposita subiunctis inscriptionibus in pluribus libris descripserat et Graecorum historiam, λόγον ἑλληνικόν, XI libris cum temporum notatione exposuerat,“ qui nimium tribuit mutationi isti tituli Ἑλλαδικοῦ, quam admisit Iulius Africanus, et de undecim libris historiae Graecorum quod scribit, Helladicum cum opere adversus Timaeum edito confudisse videtur. Quamquam apud Iulium Afr. l. I. si legitur Πολέμων ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Ἑλληνικῶν ἱστοριῶν, coniicias inde etiam Helladicum in plures libros partitum

fuisse, fortasse similiter atque Pausanias *περιήγησεν Ἑλλάδος*, ut primi libri fuerint de antiquitatibus Atticis et sic porro. Sed historicos noli putare hos libros fuisse; nam attigit quidem Polemo historiam tam in Helladico quam in ceteris descriptionibus, verum fecit hoc nonnisi in transcurso et longe parcius quam Pausanias, et minore etiam quam hic iure inter historicos apud Suidam numeretur. De temporum notatione quod scribit Groddeckius, cernis ex frgm. XIII. Polemonem tempora regulorum Argivorum distinxisse, sed erant tales quaestiones illi aetati satis usitatae, neque propterea de opere chronologico cogitandum. — Haec hactenus de argumento Helladici. Ad scrupulum Athenaei quod attinet, tenendum hanc formulam *Πολέμων ἢ ὁ ποιήσας κτλ.* non tam id significare, Polemonem hunc librum non scripsisse, quam dubium fuisse Polemo scripserit an alius; cf. quae de similibus formulis de carminibus posthomeris usurpatis disseruit Nitzschius Meletem. de Histor. Hom. fasc. II. P. IV. Kil. 1837. p. 19; cf. Hall. A. L. 1838. *Ergänzungsbl.* No. 18. Et patet talem dubitationem facile suboriri potuisse de libro, quem maxime in manibus peregrinantium fuisse credibile est, sicuti fieri solet in libris diuturno popularique usu tritis, ut ab quo primum editi sint minus principio curate quaeratur, deinde dubium fiat. Quamquam Helladicum Polemonis opus esse litteratis saltem hominibus satis exploratum fuisse videtur, quum ab Julio Africano et Scholiasta Aristidis idem ei sine ulla cautione adscribatur, dummodo recte iudicem *Ἑλληνικὴν ιστορίαν* idem opus esse quod *Ἑλλαδικόν*.

§. 16. Satis quaesitum de libris Polemonis: reliquum est ut dicam de doctrina eius ac fide, deque dicendi genere. Doctrina quanta fuerit et quam multiplex ipse cognoris, si placuerit fragmenta percurrere. Est autem ratio eius potissimum duplex, quum et in litteris esset doctissimus inque poetarum, historicorum, grammaticorum lectione versatissimus, et hanc ipsam doctrinam mirifice auxisset peregrinando monumentaque et inscriptiones usque sectando. De litterarum quantis excellerit studiis velim adeas frgm. XLV, quod est de scriptoribus parodiarum, in quo ferme omnis nunc de hoc litterarum

genere quaestio innititur; et fragm. LXXVIII. de parasitorum denominatione, quam non solum ex inscriptionibus, verum etiam ex comicis historicisque sanequam egregia doctrina illustravit. Adde quae disputavit adversus Timaeum, Eratothenem, Neanthem, Istrum, Adaeum et Antigonaum, et quae commentatus est de loco Xenophontis in Agesilao (fragm. LXXXVI.) et de alio Thucydidis (fragm. LXXXIX.), et quod Aristotelis etiam testimoniis identidem utitur (cf. fragm. LXXVIII. extr. et not. ad fragm. LIX. LXXXV.), summi in rerum naturalium atque civilium disciplina auctoris. Ex quibus omnibus intimam eum cum litteris quibuscunque contraxisse familiaritatem intelligitur. Sed inprimis coluisse videtur comicos, ad quos ea aetate omne ferme antiquitatum Atticarum studium revocari solebat; velut in fragm. LXXXVI. citantur Cratinus *ἐν Πλοῦτοις*, Eupolis *ἐν Εἰλωσι*, Epicharmus *ἐν Ἑλλίδι*, *ἐν Περίλλῳ*, et quae exquisitissimae in hoc genere doctrinae specimina exstant in aliis fragmentis alia. Neque dubium quin multorum comicorum testimonia, quibus nunc gloriatur Athenaeus, ex Polemonis ad hunc commentariis transierint, velut in dissertatione de parasitis, Athen. VI. cap. 26, non ea solum quae dedi in fragm. LXXVII, verum ex subsequentibus etiam plurima, inprimis quae allegantur ex comicis, ex Polemone exscripta esse affirmaverim. — Itinera quot fecerit et quam dissitas terras studiis suis obsequens peragraverit, et ex titulorum indice (§. 12.) et ex cognominibus quae habuit gentilibus (§. 8.) existimari potest. Optime procul dubio versatus erat in Graeciae urbibus, maxime Athenis Atticae, cuius antiquitates praeter libros *περὶ τῆς Ἀθῆναιον ἀκροπόλεως*, *περὶ τῶν ἐν τοῖς Προπυλαίοις πινάκων* etc. inprimis etiam opus adversus Eratosthenem editum tractabat; v. quae in praefatione huius libri disputantur. Porro visit Argos, Sicyonem, Spartam, quam suis oculis eum lustrasse patet ex fragm. XVII, Phliuntem, cf. fragm. LVIII, Olympiam, Thebas, Delphos, Thessaliam, cf. fragm. XLIV, Dodonam. Deinde eos campos sedulo perquisivit, in quibus ipse natus erat et iuvenis adoleverat, celebratissimos illos tot epicorum luminibus, de quibus exposuit tribus libris *περιηγήσεως Ἰλλόν*; itemque Bithy-

niae et Cariae urbes obiit, cf. frgm. XXXIV sqq. Etiam ad insulas traiecit et Samothracem, nobilem illam prisca Cabirorum religione, propria scriptione circumvectavit; cf. frgm. XXXVI. Neque Chium Erythrasque vicinas et Rhodum non visitavit, v. frgm. LXXX, atque Sami adeo versatus erat, ut Σάμιος aequalibus appellaretur, v. Athen. VI. p. 234. D. In cuius insulae descriptione ea explicatissime a Polemone tractata esse puto, ad quae paucis verbis alludit Strabo XIV. p. 169. τὸ Ἡραῖον, ἀρχαῖον ἱερόν, καὶ νεὸς μέγας, ὃς τῶν πινυκοθήκη ἐστὶ χωρὶς δὲ τοῦ πληθοῦς τῶν ἐνταῦθα κειμένων πινάκων ἄλλαι πινυκοθήκαι καὶ ναῖσκιαι τινὲς εἰσι, πλήρεις τῶν ἀρχαίων τεχνῶν τό τε ὑπαιθρον ὁμοίως μεστόν ἐστι τῶν ἀριστῶν ἀνδρῶντων κτλ. — Perrexit etiam in Italiam Siciliamque, cf. frgm. XXXVII sqq., et inprimis Syracusis multam curam tribuit, quippe signis, tabulis, omnis denique generis ornamentis maxime tunc abundantibus; quae cura exstat in fragmentis operis adversus Timaeum Siculum editi, cf. frgm. XXXIX. XLIV. XLV. not., XLVI, et in fragmentis epistolae ad Diophilum scriptae; LXXIII sqq. Carthagine quoque Polemonem aliquantisper commoratum esse patet ex frgm. LXXXV, neque hoc mirum, quum splendidissimum illud Africae caput Graecis illis temporibus frequentissimum fuisse satis constet. Alexandriam denique nostrum aequae bene atque patriam et Athenas novisse crediderim; cf. §. 7. — Per omnia itinera autem et ubicunque versaretur uni eidemque studio eum intentum fuisse tenendum, ut monimenta locorum, ut signa, tabulas pictas (v. praef. operis adversus Adaeum et Antigonum inscripti), ut inscriptiones investigaret et litteris antiquariae illa, quae solebant ista tractari, doctrina explicaret; unde egregii rursus ad omnia litterarum antiquitatumque studia fructus redundarunt. Neque tamen mortuis tantummodo illis fontium documentis usus est, sed vivos etiam consultabat, populares singularum regionum narrationes ac fabulas consecretatus et incolas de moribus ritibusque locorum percontatus; de qua re constat ex Athenaeo IV. p. 138. F, frgm. LXXXVI, ubi verba οὐ μόνον τοὺς ἐν τῇς ἡμεδαπῇς ἀφανισμένους κτλ. referenda sunt ad Spartanum, cuius mentio excidit, quem de

sua patria sibi narrantem induxerat scilicet Polemo; quod fugit Casaubonum, qui inde colligi statuit, Polemonem natione Spartanum fuisse. Eodem pertinet quod religionum etiam festorumque et caerimoniarum per singulas civitates solennium sedulam curam habuit; unde multae ab hoc de talibus rebus notationes gravissimae exstant, cf. frgm. XLI sq. XLIX: LXXXVI sqq.

§. 17. Tanta doctrina tantaque diligentia effecit, ut insigni eum et aequales et posteriores prosequerentur aestimatione; quae laus florentissima erat temporibus Didymi, Strabonis, Plutarchi, Athenaei, qui testimonia eius saepissime adhibent. Inferioribus temporibus opera Polemonis non amplius curae fuisse videntur, ut mox interciderint. Nam quod in ceterorum quoque eiusdem aetatis scriptorum permultos cadit, de quibus nunc nonnisi ex fragmentis iudicatur, idem valet de Polemone. Accuratissime hi et doctissime ut sua aetate quas quisque tractaverat res explicaverant, verum succrevit alia soboles, quae eadem studia coluit partim ad usum accommodatius, partim etiam doctius ac melius. Ita factum arbitror, ut Polemonis scripta primum a litteratis, deinde a librariis neglecta sint, denique oblivioni obliicerentur. Antiquiores vero quanti eum fecerint tum ex disertis nonnullorum testimoniis, tum inde intelligitur, quod doctissimus quisque eius scriptis usus est. Testimonia praesto sunt primum Plutarchi, optimi talium rerum aestimatoris, qui in Sympos. Quaest. V, 2. (frgm. XXVII.) τοῖς δὲ Πολέμωνος, inquit, τοῦ Ἀθηναίου περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς θησανρῶν οἶμαι ὅτι πολλοῖς ὕμῶν ἐντυγχάνειν ἐπιμελὲς ἐστί, καὶ χροή, πολυμαθοῦς καὶ οὐ νυστάζοντος ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς πράγμασιν ἀνδρός. Similiter indicat Stephanus Byzantius, qui eo loco sequitur Aristidem Milesium, de quo scriptore dixi ad frgm. XXX. v. Steph. B. v. Δωδώνη. — προσθετέον ὅτι τῷ περιηγητῇ Πολέμωνι ἀκριβῶς τὴν Δωδώνην ἐπισταμένῳ. — Si eos quaeris, qui Polemone usi sint eiusque reliquias ad nostram aetatem propagaverint, mittenda sunt nomina illorum, quibus nunc plurima fragmentorum pars debetur, lexicographorum, scholiastarum, Athenaei: qui nivalos suos duxerunt ex laeta ubertate antiquiorum commen-

taniorum, lectissima olim doctrina refertissimorum, nunc praeter pauculas reliquias extinctorum. Inter quos cum primis neminandus Didymus Alexandrinus, Aristarchi discipulus. Is toties nostrum adhibuisse videtur, ut plurimam; quotquot nunc exstant, fragmentorum partem ex huius commentariis, quibus omnes ferme scriptores adornaverat, repetendam putem; saltem in permultis certa Didymi vestigia deprehenduntur, v. frgm. II. IV. XXIII. XXXVI. LXXXVI. XCII. XCIX. CI. Ac semel quidem Didymus dissidet a Polemone et adversus eum disputat (cf. frgm. LXXXVI.); plurimis tamen locis in testimoniis nostri ita acquiescit, ut optimum eius de Polemonis fide ac doctrina iudicium fuisse oporteat. Didymo adde Aristonicum, qui illi suppar erat, cui debemus frgm. XXVI. Hos autem constat ex Aristarchi schola fuisse, quo argumento supra usus sum contra Wegenerum, §. 7. Verum talis noster erat, ut eius doctrina et Aristarchei et Cratetei iuxta egerent, sicuti etiam Herodicum Crateteum eius mentionem iniicere vidimus; cf. supra §. 5. et frgm. LXXVIII. Nominanti praeter hos Diodorus Magnus (v. frgm. V. LXVII sqq.), Ammonius ὁ Λαμναῖος, qui scripserat *περὶ βρομῶν καὶ θυμῶν* (frgm. LXXXVIII.), Heraclides Mopseates et Asclepiades Myrleanus, cf. §. 4. et 8.; quorum omnium aetas in idem illud saeculum incidisse videtur, ante Christum natum proximum, quo laudes Polemonis summe florebant. De quibus potissimum rebus hi scriptores eum consuluerint quum ex fragmentis pateat, tum ex omni earum litterarum, in quibus Polemo excelluit, ratione existimari poteat. Easdem videlicet res hic illis viris suppeditabat, de quibus nos adhibere solemus Pausaniam. — Inter eos scriptores quorum opera etiam nunc exstant, Strabo et Plutarchus nostrum et nominant, plus semel neque non aliis locis, ubi nomen eius siletur, eum usurpasse videntur. De Strabone cf. not. ad frgm. XXX. et LXXXI, de Plutarcho frgm. VII. XXXVIII. LXVI. c. nott., et ubi de statu donariisque Delphicis memorat quae periegetam redolent, de Aud. Poet. 3, Quaestt. Symp. V. 1, de Pyth. Orac. 2. Plurima tamen fragmenta servavit Athenaeus Naucratis, qui et ipse forsitan

Polemonis libros inspexit, sed maximam partem, quae eius consuetudo est, ex antiquorum operibus transscripsisse videtur. Idem cadit in Clementem Alexandrinum, cuius doctrina antiquaria, quam ostentat inprimis Protrepticus, bonam partem ex nostro deducta videtur; v. praef. epistolae ad Attalum scriptae; itemque in Harpocratonem, Hesychium, ceteros.

§. 18. Denique pauca adicere iuvabit de dicendi ac disserendi genere, quod sequitur Polemo. Erat illa aetas omnino rebus quam orationi intentior; quo accedit quod argumentum nostri frigidum plerumque ac minime capax facundiae erat. Insolentior fuisset, si nitorem et elegantiam elocutionis captasset. Praeterea reputandum quod commentarii eius ex impeditissima adnotationum, quas sibi peregrinabundus undecunque constipaverat, supellectile elaborandi erant. Quocirca res in libris eius magis ad instar adversariorum congestas quam ad artis rationem digestas fuisse crediderim; certe talis fragmentorum indoles est. Plerumque opus suum ita aggreditur, ut quod viderat audieratve breviter ac nude enarret (frgm. LXXXV.), donaria potissimum (frgm. XXII.) et picturarum argumenta (frgm. LX. LXIII.) ad indicis siccitatem adumbret; parique modo defungitur enarratione statuarum, monumentorum omnium, inscriptionum, ut solent rerum plenissimi verborum parcissimi esse. Multus est in aliorum testimoniis apponendis, qua in re sequitur suae aetatis morem, quo ad taedium usque legentium iam Chrysippus abusus erat. Suum ipsius iudicium raro et paucis admodum verbis interponere solet. Vituperaveris quod brevitati adeo nonnunquam studet, ut obscurior fiat, cf. frgm. LVI. LXXXVI. not. Denique in iunctura propositionum exilior est, quae negligentia maxime comparet in frgm. LXXXV, quamquam ibi infinitum illud δὲ — δὲ — δὲ non tam Polemoni dixeris tribuendum, quam Macrobio, qui illum amputaverit.

CAPUT II.

**FRAGMENTA POLEMONIS
COLLECTA, DISPOSITA,
NOTIS AUCTA.**

Haesitabam utrum omnia fragmenta enotarem an potissima tantummodo, hoc est ea, in quibus propria illa Polemonis et periegetarum ars atque ratio luculentissime cerneretur, ceterorum locis tantum atque argumento breviter indicatis. Et erunt, opinor, qui maluerint me paucis, quae alicuius momenti essent, acquievisse, quam omnia interque ea multa futilia excussisse. Sed exstiterunt mihi amici suasores ut omnia amplecterer. Semel confice rem, inquebant. Confecta res erit, si quicquid exstat ab istoc tuo Polemone, id proposueris, enarraveris, ad certam operis seriem revocaveris. In fragmentis colligendis qui alia promunt alia retinent, hi et in scriptorem, in quo elaborant, et in lectores iniquiores esse videntur: in lectores, quam suum ipsorum iudicium, quo haec reiiciunt, illa praeferunt, veluti iniungant usus eo qui paratur libro: in scriptorem, quum scriptoris alicuius ex iis, quae ab eo exstant, integrandi similis ratio sit atque signi ex fragmentis instaurandi, in quo opere etiam minimarum antiqui marmoris particularum est aliquod ad veram speciem revocandum momentum. Denique nisi tu ipse opus tuum continuo absolveris, mature existet alius, qui hoc susceperit. Talibus ego argumentis quum obsequendum putaverim, en accipe quotquot mihi investigare contigit Polemonis Periegetae fragmenta, ad eum ordinem, quem capite I. §. 12. exposui, digesta et quantum ad ipsos locos ceterosque aliquos antiquitatum graecarum attinebat illustrata.

I. Περιήγησις κοσμική.

1. Ἑλλαδικός.

De periegesi universali dictum cap. I. §. 15, eodemque loco de Helladici inscriptione et argumento disputatum. Habes in sequentibus fragmenta Attica, Argolica, Sicyonica, Laconica, Eliaca, Arcadica, Boeotica, Phocica, Epirotica. De Atticis praefandum quod nuper disceptaverunt viri docti, utrum Atthidem Polemo scripsisse putandus sit, nec ne. Affirmavit illud Fritzschi Quaeest. Aristoph. p. 31; cui quum contradixisset Meierus Hal. A. L. Z. 1836. No. 66, perseveravit ille in sententia sua, Euphros. I. 1. p. 36, Groddeckium testatus, qui in Init. Histor. Gr. Litt. II. p. 95, postquam dixerat de Atthidum scriptoribus a Siebelisio collectis: „In eundem,“ inquit, „scriptorum censum referendus Polemo Periegetes,“ quod utique recte positum est, neque tamen illam, quam Fritzschi vult, asseverationem habet. Sed fecit cum hoc Bernhardy Grundriss d. Griech. Litt. I. p. 385: „denen die Verfasser von *Ἀτθίδες* sich anreihen. Polemon an der Spitze.“ Et poterit omnino, prout *Ἀτθίδες* nomen accipias, in utramque sententiam disputari, Pausanias primum periegeseos ab se editae librum inscripsit *Ἀτθικά*: nihilominus ipse hunc commentariorum librum plus semel appellat τὴν *Ἀτθίδα συγγραφήν*, II. 21, 5. III. 11, 1. al. Itaque, licet hic ipse titulus inter fragmenta Polemonis non inveniatur, tamen, si argumentum respicias, optimo iure *Ἀτθίδα* eum edidisse dicere poteris. Contra de *Ἀτθίδων* scriptoribus si ex Philochori exemplo iudicare placeat, aliquantum inter hoc litterarum genus et periegetarum commentarios interfuerit. Atthidam enim ratio historica potissimum erat. Si de monumentis etiam publicis inscriptionibusque passim commemorabant, fecerunt hoc in transcurso et quantum licebat per id, quod operis caput erat, ut continuaretur rerum gestarum enarratio. Periegeticarum scriptionum opposita ratio erat; totae erant in monumentis locorum antiquitatibusque inde illustrandis; si historiam tangebant, fecerunt hoc carptim et sine ulla historicae compositionis affectatione. Erat quidem etiam Istri Cal-

limachei Atthis, quae magis antiquitates Atticas, incerto ordine fusas, quam historiam continuisse videtur; sed dixeris hos commentarios ab ipso auctore non *Ἀθίδα*, sed *Ἀττικὰς συναγωγὰς* inscriptos fuisse; cf. Siebelis Phanodemi etc. fragmenta, praef. p. XX. Porro si Pausaniae liber primus ab ipso *Ἀθίς* vocatur, hoc nomine non tam partes periegeticas quam historicas, quas multas interserperit, dici affirmaveris. — Ita res in utramque partem speciosior est, sed eadem levior.

a. Attica.

α. περὶ τῆς Ἀθήνησιν ἀκροπόλεως.

Titulum posui ex Athenaeo XI. p. 472. B. (frgm. I.), qui alio loco (frgm. II.) brevius *Πολέμων ἐν πρώτῳ περὶ τῆς ἀκροπόλεως*, cf. Harpocr. et Marcellin. in frgm. III. IV. V. Argumentum et librorum numerum indicat Strabo IX. p. 240. ed. Tauchn. *Πολέμων δὲ ὁ περιηγητὴς τέτταρα βιβλία συνέγραψε περὶ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐν ἀκροπόλει* *). Simile opus condiderat Heliodorus Atheniensis, quindecim id libris comprehensum, quo Polemonis in his litteris laudes obscuratae esse videntur. Numerus iste librorum ne nimius videatur, tenendum ἀνάθημα dictum fuisse quicquid diis heroibusve in locis sacris dedicatum erat, etiam minutionem istam supellectilem, cuius singula genera tantum non omnia enumerat Epicharmus ἐν τοῖς Θεαροῖς ap. Athen. VIII. p. 362. B, cf. IX. p. 408. D. οἱ θεωροὶ καθορῶντες τὰ ἐν Πνθοῖ ἀναθήματα καὶ περὶ ἐκάστου λέγοντές φασι καὶ τάδε: κισθάρια, τροίποδες **), ἄρματα, τράπεζαι χαλκαῖαι, χειρόνιβα, λοιβάσια, λίσβητες χαλκοί, κρατῆρες, ὀδελοί. Etiam signa et tabulae pictae, quae diis dedicata erant, inter ἀναθήματα numerabantur, cf. Paus. V. 21, 1. ἐν ἀκροπόλει μὲν γὰρ τῇ Ἀθήνησιν οἱ τε ἀνδριάντες καὶ ὁπόσα ἄλλα, τὰ

*) In sequentibus, *Ἐλευσὶνὰ τε εἰπὼν κτλ.*, non de Polemone sermo est, sed de Hegesia, quem Strabo dicit ex centum septuaginta quatuor quot numerentur (*ὡς φασιν*) demis solam Eleusinem nominasse; quod moneo contra C. Fr. Hermannum Staatsalterth. §. 111. not. 8. et Schoemannum Antiquitt. iur. publ. Graec. p. 202.

**) Haec Apollini peculiaris erant.

πάντα εἶναι ὁμοίως ἀναθήματα: neque ubi de ornamentis aedium sacrarum dicebant periegetae, potuerunt fere quin etiam de ipsis aedificiis quae ad suam materiam attinebant edisser-
tarent; saltem hoc fecit Heliodorus (cf. cap. III. §. 12.),
quum Polemonem magis de inscriptionibus, quae in donariis
conspiciebantur, deque rebus ad historiam artium et littera-
rum memorabilibus dixisse ex fragmentis cernatur. In do-
nariorum enumeratione egregie adiuvabantur publicis illis
ἀναγραφαῖς a quaestoribus opum sacrarum ex officio propositis,
quae memorantur apud Poll. X. 126. καὶ σταθμῖα δὲ χαλκᾶ ἐν
τῇ ἐπ' Ἀλκιβιάδου ἀρχοντος ἀναγραφῇ τῶν ἐν ἀκροπόλει ἀναθη-
μάτων ἀναγράφονται, et quarum multa exempla exstant in Cor-
pore Inscriptionum No. 150 sqq., cf. No. 2852 sqq. et Boeckh
ibid. Vol. I. p. 176 sq.: quamquam hae tabulae quaestoriae de
iis tantum donariis, quae habebant pretium, referebant. —
Pausanias, ubi de arce Atheniensi disserit (I. 22. §. 4. — 28.
§. 3.), perpauca excerpit ex materia amplissima. Potest
tamen etiam sic indicio esse et quo modo periegetae has res
tractaverint, et de aliquot fragmentis Polemonis ad quae arcis
monimenta pertinuerint, cf. not. ad frgm. II. IV.

Ex libro primo.

I. Athen. XI. p. 472. B. C. Πολέμων δ' ἐν πρώτῃ περὶ
τῆς Ἀθήνησιν ἀκροπόλεως οὐδετέρως ὀνόμασεν (sc. τὰ Θηρίκλεια)
εἰπὼν „τὰ χρυσᾶ Θηρίκλεια ὑπόξυλα Νεοπτόλεμος ἀνέθηκεν.“

Vulgo dicebant τὴν Θηρίκλειον sc. κύλικα, in quem usum
ab Athenaeo laudantur Menander (cf. Meineke p. 80.) Dioxip-
pus, alii. Τὸ Θηρίκλειον sc. ποτήριον legitur etiam in tabula
quaestoria, Corp. Inscr. No. 139. vs. 8. 9: Θηρίκλειον περὶ
χρυσον. στάχυες ΔΙ. ἄνω ὑποξύλον καταχρύσσον... De ipsis Theri-
cleis, quorum fabrica Athenienses insignes erant, notum ex
Athenaeo p. 470. E — 472. E, cf. Hesych. v. Θηρίκλειος, all.
Nomen habebant ab Thericle, figulo Corinthio, qui vixit
circa Ol. 90.

II. Athen. XI. p. 486. C. Λυκουργεῖς· φιάλαι τινὲς οὕτως
καλοῦνται ὑπὸ Ἀντίον τινὸς τοῦ κατασκευασμένου. — — μνημονεύει —

Δημοσθένης ἐν — τῷ πρὸς Τιμόθεον ὕβρεως, λέγων οὕτως: „φιάλας Ἀνκίουργεῖς δύο;“ ὅπερ ἐξηγούμενος Ἀδύμος ὁ γραμματικὸς τὰς ὑπὸ Ἀνκίου φησὶ πατεσκευασμένας. ἦν δὲ οὗτος τὸ γένος Βουώτιος ἐξ Ἐλευθερῶν, υἱὸς Μύρωνος τοῦ ἀνδριατοποιοῦ, ὡς Πολέμων φησὶ ἐν πρώτῳ περὶ ἀκροπόλεως.

Pro Ἀνκίου τῶς vulgo editur Ἀνκίανος. Sequentia plene leguntur sic: *μημονεύει τοῦ Ἀνκίανος Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου κἄν τῷ πρὸς Τιμόθεον ὕβρεως*, sed neque in oratione de corona ulla fit Lyconis, rectius Lycii, vel poculorum ab illo nominatorum mentio, neque in orat. adv. Timotheum alia praeter ista, quae supra apposita sunt, vocabula inveniuntur, v. §. 31. p. 1193, 11. Bekk. Delevi igitur quae glossema sunt vel festinantius ab Athenaeo ex Didymo descripta. — Ab eodem Didymo apertum est Polemonis testimonium appositum fuisse indeque ad Athenaeum transiisse. Didymi εἰς *Δημοσθένην ὑπομνήματα* laudantur etiam Harpocr. s. v. *γαμήλια* et *ἐνθρονία*. Locum de pateris quae *Ἀνκίουργεῖς* dicebantur, omissis Didymi et Polemonis nominibus repetunt Harpocr. Phot. Suid. s. v. De Lycio, Myronis filio, constat ex Paus. I. 23, 8, unde simul in cuius signi enarratione a Polemone de hoc artifice disputatum sit coniūci potest: *καὶ ἄλλα ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀκροπόλει θεασάμενος οἶδα, Ἀνκίου τοῦ Μύρωνος χαλκοῦν παῖδα, ὃς τὸ περιωρατήριον ἔχει*. Myronem constat floruisse circa Ol. 87. Lycius igitur (discipulum Myronis dicit Plin. H. N. XXXIV. 8, 19.) artem ante Ol. 90. vix exercuerit, cf. Sillig Catal. Artif. p. 249 sq. 281 sq. Myro Atheniensis vocatur a Paus. VI. 2, 1. 8, 3. 13, 1. Causam aperit Thiersch Epoch. Art. Gr. II. adnot. p. 64 sq. — Ab Lycio artifice pateras *Ἀνκίουργεῖς* dictas fuisse contra Didymum negat alius grammaticus ap. Athen. I. I., unde attinebunt haec: *ὅτι τὸν τοιοῦτον σχηματισμὸν ἀπὸ κυρτῶν ὀνομάτων οὐκ ἂν τις εὖροι γινόμενον, ἀλλ' ἀπὸ πόλεων ἢ ἐθνῶν*. Exemplo sunt *Ναξιοεργῆς κἀνθαρος* (cf. Schol. Ariat. Pac. 143.), *κλήνη Μιλησιοεργῆς*, *δέρρος Μιλησιοεργῆς*, *κλήνη Χιοεργῆς*, *τράπεζα Ῥηνιοεργῆς* (a Rhenide insula, de qua non cogitavit Bach Crit. p. 95.), quibus adde ex Anacreonte. frgm. XCI. Bergk., *Καρνεεργῆος ὀχάνοιο*, ex Callixeno Rhodio ap. Athen. V. p. 205. C. *κεφαλαὶ (κίωνων)*

Κορινθιουργεῖς, ib. p. 199. E. κρατῆρες Κορινθιουργεῖς δύο. Adii-
ciuntur deinde ab illo grammatico: μήποτ' οὖν καὶ παρὰ τῷ
Ἡροδότῳ (VII. 76.), ὡς καὶ παρὰ τῷ Δημοσθένει (l. c.) γραπτέον
Λυκουργέας, ἢ ἀκούηται τὰ ἐν Λυκίᾳ εἰργασμένα, quod de Hero-
doto proposuit etiam Bergk Anacr. p. 225, Λυκυουργέας scri-
bendum esse iudicans. Et omnino mirandum quod tam sana
sententia prolata grammaticorum traditio non modo reiecit
originationem Didymi, sed magis etiam a vero aberravit, quum
et in Herodoto et in Demosthene ex optimis nunc codicibus
edatur Λυκουργέας et Λυκυουργεῖς, in quas lectiones consentiunt
haec in Lex. rh. apud Bekk. Anecd. p. 277. Λυκυουργεῖς (v. Λυ-
κυουργέως), εἶδος φιαλῶν κληθεῖσων ἀπὸ Λυκούργου τινὸς πρώτου
πεποιηκότος, ubi pro antiquo illo Lycio comparet Lycurgus
nescio quis commenticius.

Ex libris incertis.

III. **Ἡρόδοτ. s. v. Νεμέας Χαράδρα.** Νεμέας αὐλητρίδος μνη-
μονεῖται Ὑπερίδης. — ὁ δὲ Πολέμων ἐν τοῖς περὶ τῆς ἀκροπόλεως παρα-
τίθεται ψήφισμα, καθ' ὃ ἀπέλεητο Ἀθήνησιν ὄνομα πεντετηρίδος τί-
θεσθαι δούλην ἢ ἀπελευθέραν ἢ πόρνην ἢ αὐλητρίδι. ἄξιον οὖν ἀπορη-
σαι πῶς οὕτως ὠνομάζετο ἡ αὐλητρίς.

De eadem re Athen. XIII. p. 587. C. eandem ἀπορίαν
movens addit haec: κεκάλυτο γὰρ τὰ τοιαῦτα τίθεσθαι ὀνόματα
οὐ μόνον ταῖς ἐταιρούσαις, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἄλλαις δούλαις, ὥς φησι
Πολέμων ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως. Nobis satis constat Athenien-
ses ad leges sancientes proniores fuisse quam ad invigilandum
legibus diligentiores. Apud ipsam Athen. p. 587. E. memora-
tur meretrix Ἰσθυμῆς nominata, itemque alia p. 595. F. Πυ-
θιονίκη, satis haec famosa ex historia Harpali.

IV. **Marcellin. Vit. Thucyd. §. 16. p. 317. Poppo.** μὴ
ἀγνοῶμεν δὲ τοῦτο, ὅτι Ὁρολός ὁ πατήρ αὐτῶν (τῷ Θουκυδίδῃ) ἐστὶ,
τῆς μὲν πρώτης συλλαβῆς τὸ ὤ ἐχούσης, τῆς δὲ δευτέρας τὸ λ ... αὕτη
γὰρ ἡ γραφή, ὡς καὶ Διδύμου δοκεῖ, ἡμάρτηται. ὅτι γὰρ Ὁρολός ἐστίν
ἢ στήλη δηλοῖ ἢ ἐπὶ τοῦ ταφῶν αὐτοῦ κειμένη, ἐνθα κεχάραται·
Θουκυδίδης Ὁρόλου Ἀλμοσίως [ἐνθάδε κεῖται]. §. 17. πρὸς γὰρ
ταῖς Μελλίσαις πέλας καλανμβαις ἐστὶν ἐν Κολλῇ τὰ καλούμενα Κι-

μνημα, ἐνθα δέκνται Ἡροδότου καὶ Θουκυδίδου τάφος.
εὐρίσκονται δηλονότι τοῦ Μιλτιάδου γένους ὄντας· ἕνος γὰρ οὐδεὶς
ἐκεῖ θάπτεται. καὶ Πολέμων δὲ ἐν τῷ περὶ ἀκροπόλεως μαρτυρεῖ,
ἐνθα καὶ Τιμόθεον υἱὸν αὐτῶ γεγενῆσθαι προσιστορεῖ.

Post τῆς δὲ δευτέρας τὸ ᾧ lacunam indicavi: deest οὐκ Ὀλορος
vel simile. In sequentibus ἐνθάδε κεῖται desunt in cod. Palat.,
aperte adiecta a grammaticis recentioribus, cf. §. 55. τινὲς
δὲ προσέθηκαν καὶ τὸ ἐνθάδε κεῖται. — εὐρίσκονται ὄντες dedi ex
coniectura Heysii de Herod. p. 79. In codd. est ὄντως, Aemil.
Portus malebat ὄντος, Poppo ὄν. — Pro Τιμόθεον cod. . . θεο.,
quod complevit Stephanus. — Totus locus videtur esse
excerptum ex commentariis Didymi, qui nescio ubi de vita
Thucydidis copiosius exposuerat; ni cum Hudsono statuas hunc
Didymum non Alexandrinum esse, sed Didymum Claudium,
quem περὶ τῶν ἡμαρτημένων παρὰ τὴν ἀναλογίαν Θουκυδίῃ scrip-
sisse testantur Suidas s. v., Eudoc. p. 133. Redit eiusdem
nomen apud Marcellin. §. 32. Αἰδνμος δ' ἐν Ἀθήναις ἀπὸ τῆς
φυγῆς ἐλθόντα βιαίῳ θανάτῳ φησὶν ἀποθανεῖν (τὸν Θουκυδίδην) —
καὶ τεθῆναι ἐν τοῖς Κίμωνιους μνήμασι: itemque de portis
Melitidibus infra §. 55. testis producit Antyllus rhetor, de
quo cf. Marcellin. §. 22. et Scholia Thucyd. III, 95. IV. 19.
28. De Polemone dubium quid testatus sit praeter id quod
Timotheum Thucydidis f. nominaverat. Credo eum de se-
pulchris Cimoniis deque inscriptione illa sepulchrali auctorem
ceteris fuisse. De quibus eadem opportunitate ab eo dispu-
tatum esse iudico, qua Thucydidis meminit Pausanias I. 23, 11.
Οἰνοβίῃ δὲ ἔργον εἶναι ἐς Θουκυδίδην τὸν Ὀλόρου χορηγόν. Osten-
debatur enim in arce statua Oenobii, epigrammate ut opinor
ornata, quo Thucydidem per hunc Oenobium ex exsilio
reducem factum esse spectantibus narrabatur. — Portae Meli-
tides Lycabettum qui nunc dicitur montem spectasse viden-
tur, cf. Muelleri Additam. ad Leake Topogr. Ath. ed. Rien-
aecker p. 461 sq., Epist. ad Forchhamm. p. 21 sq. Coele
erat χωρία, ut ait Marcellin. §. 55, quo vocabulo solent vicī
minores suburbani significari. Accuratiss. Herodotus VI. 103,
τέθωνται δὲ Κίμων (pater Miltiadis) παρὰ τοῦ ἄστεος, πέτρῃ τῆς
διὰ Κολίης καλομένης ὑπὸν. Cf. Heysse de Herodoto p. 79 sqq.,

Polemonis libros inspexit, sed maximam partem, quae eius consuetudo est, ex antiquiorum operibus transscripsisse videtur. Idem cadit in Clementem Alexandrinum, cuius doctrina antiquaria, quam ostentat inprimis Protrepticus, bonam partem ex nostro deducta videtur; v. praef. epistolae ad Attalum scriptae; itemque in Harpocratonem, Hesychium, ceteros.

§. 18. Denique pauca adiicere iuvabit de dicendi ac disserendi genere, quod sequitur Polemo. Erat illa aetas omnino rebus quam orationi intentior; quo accedit quod argumentum nostri frigidum plerumque ac minime capax facundiae erat. Insolentior fuisset, si nitorem et elegantiam elocutionis captasset. Praeterea reputandum quod commentarii eius ex impeditissima adnotationum, quas sibi peregrinabundus undecunque constipaverat, supellectile elaborandi erant. Quocirca res in libris eius magis ad instar adversariorum congestas quam ad artis rationem digestas fuisse crediderim; certe talis fragmentorum indoles est. Plerumque opus suum ita aggreditur, ut quod viderat audieratve breviter ac nude enarret (frgm. LXXXV.), donaria potissimum (frgm. XXII.) et picturarum argumenta (frgm. LX. LXIII.) ad indicis siccitatem adumbret; parique modo defungitur enarratione statuarum, monumentorum omnium, inscriptionum, ut solent rerum plenissimi verborum parcissimi esse. Multus est in aliorum testimoniis apponendis, qua in re sequitur suae aetatis morem, quo ad taedium usque legentium iam Chrysippus abusus erat. Suum ipsius iudicium raro et paucis admodum verbis interponere solet. Vituperaveris quod brevitati adeo nonnunquam studet, ut obscurior fiat, cf. frgm. LVI. LXXXVI. not. Denique in innectura propositionum exilior est, quae negligentia maxime comparet in frgm. LXXXV, quamquam ibi infinitum illud δὲ — δὲ — δὲ non tam Polemoni dixeris tribuendum, quam Macrobio, qui illum amputaverit.

CAPUT II.

**FRAGMENTA POLEMONIS
COLLECTA, DISPOSITA,
NOTIS AUCTA.**

cf. Boeckh ueb. d. Plan der Atthis d. Philoch. Commentatt. Acad. Berol. 1832. p. 6.

VIII*. Diog. L. III. 46. *ἐνιοι δὲ καὶ Θεόφραστον ἀκούσαι φασιν αὐτοῦ* (sc. τοῦ Πλάτωνος) — *ὁμοίως Πολέμων ἱστορεῖ καὶ Δημοσθένην.*

Idem testatur Hermippus Callimacheus ap. Plut. Vit. Demosth. c. 5. *Ἐρμιππος δὲ φησιν ἀδεσπότοις ὑπομνήμασιν ἐντυχεῖν, ἐν οἷς ἐγγράπτο τὸν Δημοσθένην συνεσχολακέναι.* Cf. Cic. Brut. c. 31. Orat. 4. de Orat. I. 20, qui dicit ipsum Demosthenem id *in quadam epistola* de se testari. In mente habebat ni fallor epistolarum, quae sub Demosthenis nomine feruntur, quintam p. 1490. Bekk., ubi summis Platonica philosophia laudibus cumulat. Cf. Funkhaenel de Demosthene Platonis discipulo in Act. Soc. Gr. Lips. vol. I. fasc. II. p. 289—306.

IX. Schol. Aristoph. Avv. 646. *Κριὸς δῆμος τῆς Ἀττικοῦδος φυλῆς, ἀπὸ Κριοῦ τινος ὠνομασμένος. ἀναγράφει δὲ τοὺς ἐπωνύμους τῶν δῆμων καὶ φυλῶν Πολέμων.*

Demi nomen scribendum erat Κριῶα, v. Harpocr., Hesych., Phot., Steph. B. s. v.

X*. Schol. Venet. et Didymi ad II. III. 242. *Ἑλένη ἀρπασθεῖσα ὑπὸ Ἀλεξάνδρον, ἀγροοῦσα τὸ συμβεβηκὸς μεταξὺ τοῖς ἀδελφοῖς Διοσκούροις κακόν, ὑπολαμβάνει δι' αἰσχύνης αὐτῆς μὴ πεπορευθῆναι τούτους εἰς Ἴλιον, ἐπεὶδὴ προτέρως ὑπὸ Θησέως ἡρπάσθη, καθὼς προείρηται· διὰ γὰρ τὴν τότε γενομένην ἀρπαγὴν Ἀφιδνα πόλις Ἀττικῆς πορθεῖται, καὶ τιτρώσκεται Κάστωρ ὑπὸ Ἀφιδνὸν τοῦ τότε βασιλέως κατὰ τὸν δεξιὸν μηρόν. οἱ δὲ Διοσκουροὶ Θησέως μὴ τυχόντες λαφυραγωγοῦσι τὰς Ἀθήνας. ἡ ἱστορία παρὰ Πολέμωνι ἢ τοῖς (D. ἦτοι) κυκλικοῖς καὶ ἀπὸ μέρους παρὰ Ἀλκμαῶνι τῷ λυρικοῦ.*

De cyclicorum mentione cum Polemonis coniuncta v. cap. I. §. 11. Pro τὰς Ἀθήνας in Schol. Did. est Ἀφιδνας, sed cf. Apollod. III. 10, 7. et Pausan. I. 41, 5, qui item laudat Alcmanem, cf. Alcm. frgmm. p. 19 sq. Welcker.— Res (ἢ πρὸς Ἀφιδνὴ μάχην Paus. III. 18, 3, ἡ σιρατεία τῶν Διοσκούρων ἐπὶ τὴν πόλιν Lucian. de Saltu c. 40.) notissima atque ex iis, quas repetebat quicumque scripsit de antiquitatibus Atticis. Cf. Heyne in Apollod. I. c.

I. Περιήγησις κοσμική.

1. Ἑλλαδικός.

De periegesi universali dictum cap. I. §. 15, eodemque loco de Helladici inscriptione et argumento disputatum. Habes in sequentibus fragmenta Attica, Argolica, Sicyonica, Laconica, Eliaca, Arcadica, Boeotica, Phocica, Epirotica. De Atticis praefandum quod nuper disceptaverunt viri docti, utrum Atthidem Polemo scripsisse putandus sit, nec ne. Affirmavit illud Fritzschi Quæstt. Aristoph. p. 31; cui quum contradixisset Meierus Hal. A. L. Z. 1836. No. 66, perseveravit ille in sententia sua, Euphros. I. 1. p. 36, Groddeckium testatus, qui in Init. Histor. Gr. Litt. II. p. 95, postquam dixerat de Atthidum scriptoribus a Siebelisio collectis: „In eundem,“ inquit, „scriptorum censum referendus Polemo Periages,“ quod utique recte positum est, neque tamen illam, quam Fritzschi vult, asseverationem habet. Sed fecit cum hoc Bernhady Grundriss d. Griech. Litt. I. p. 385: „denen die Verfasser von *Ἀθίδες* sich anreihen, Polemon an der Spitze.“ Et poterit omnino, prout *Ἀθίδες* nomen accipias, in utramque sententiam disputari, Pausanias primum periegeseos ab se editae librum inscripsit *Ἀττικά*: nihilominus ipse hunc commentariorum librum plus semel appellat τὴν *Ἀθίδα συγγραφήν*, II. 21, 5. III. 11, 1. al. Itaque, licet hic ipse titulus inter fragmenta Polemonis non inveniatur, tamen, si argumentum respicias, optimo iure *Ἀθίδα* eum edidisse dicere poteris. Contra de *Ἀθίδων* scriptoribus si ex Philochori exemplo iudicare placeat, aliquantum inter hoc litterarum genus et periegetarum commentarios interfuerit. Atthidam enim ratio historica potissimum erat. Si de monumentis etiam publicis inscriptionibusque passim commemorabant, fecerunt hoc in transcurso et quantum licebat per id, quod operis caput erat, ut continuaretur rerum gestarum enarratio. Periegeticarum scriptionum opposita ratio erat; totae erant in monumentis locorum antiquitatibusque inde illustrandis; si historiam tangebant, fecerunt hoc carptim et sine ulla historicae compositionis affectatione. Erat quidem etiam Istri Cal-

limachei Atthis, quae magis antiquitates Atticas, incerto ordine fusas, quam historiam continuisse videtur; sed dixeris hos commentarios ab ipso auctore non *Ἀτθίδα*, sed *Ἀττικὰς συναγωγὰς* inscriptos fuisse; cf. Siebelis Phanodemi etc. fragmenta, praef. p. XX. Porro si Pausaniae liber primus ab ipso *Ἀτθίς* vocatur, hoc nomine non tam partes periegeticas quam historicas, quas multas interserperit, dici affirmaveris. — Ita res in utramque partem speciosior est, sed eadem levior.

a. Attica.

α. περὶ τῆς Ἀθήνησιν ἀκροπόλεως.

Titulum posui ex Athenaeo XI. p. 472. B. (frgm. I.), qui alio loco (frgm. II.) brevius *Πολέμων ἐν πρώτῳ περὶ τῆς ἀκροπόλεως*, cf. Harpocr. et Marcellin. in frgm. III. IV. V. Argumentum et librorum numerum indicat Strabo IX. p. 240. ed. Tauchn. *Πολέμων δὲ ὁ περιηγητὴς τέτταρα βιβλία συνέγραψε περὶ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐν ἀκροπόλει* *). Simile opus condiderat Heliodorus Atheniensis, quindecim id libris comprehensum, quo Polemonis in his litteris laudes obscuratae esse videntur. Numerus iste librorum ne nimis videatur, tenendum ἀνάθημα dictum fuisse quicquid diis heroibusve in locis sacris dedicatum erat, etiam minutionem istam supellectilem, cuius singula genera tantum non omnia enumerat Epicharmus ἐν τοῖς Θεαροῖς ap. Athen. VIII. p. 362. B, cf. IX. p. 408. D. οἱ θεαροὶ καθορῶντες τὰ ἐν Πνθοῖ ἀναθήματα καὶ περὶ ἐκάστου λέγοντές φασι καὶ τὰδε· κιθάρᾳ, τρὶπόδες **), ἄρματα, τράπεζαι χαλκαίαι, χειρόνυφα, λοιβάσια, λέβητες χαλκοὶ, κρητῆρες, ὀδελοί. Etiam signa et tabulae pictae, quae diis dedicata erant, inter ἀναθήματα numerabantur, cf. Paus. V. 21, 1. ἐν ἀκροπόλει μὲν γὰρ τῇ Ἀθήνησιν οἱ τε ἀνδριάντες καὶ ὁπόσα ἄλλα, τὰ

*) In sequentibus, *Ἐλευσὶνὰ τε εἰπὼν κτλ.*, non de Polemone aermo est, sed de Hegesia, quem Strabo dicit ex centum septuaginta quatuor quot numerentur (ὡς φασιν) demis solam Eleusinem nominasse; quod moneo contra C. Fr. Hermannum Staatsalterth. §. 111. not. 8. et Schoemannum Antiquitatt. iur. publ. Graec. p. 202.

**) Haec Apollini peculiaris erant.

θυγατέρα Φιλαν; τὴν δὲ Λάμιαν Πολέμων φησὶν ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν Σικυνῶνι Ποικίλης Στοᾶς θυγατέρα μὴ εἶναι Κλεάντορος Ἀθηναίου, κατασκευάσαι δὲ Σικυνωσίοις τὴν προκειμένην στοάν.

Sunt haec ex prooemio tractatus, qui illustrabat picturas, quibus Poecile Sicyonica ornata erat. — De Lamia cf. Plut. Demetr. 24, Aelian. V. H. XII. 17. Amabatur eadem a Demetrio Phalereo, v. Diog. L. V. 76, Diogenian. apud Choerobosc. in Anecd. Bekk. p. 1395; Anecd. Cram. II. p. 239. Poecile Sicyonica circiter Ol. 120. aedificata est, credo ad similitudinem Atheniensis et eodem tempore quo Demetrius totam ferme Sicyoniorum urbem inferiorem, terrae motibus dirutam, denuo exaedificavit, v. Paus. II. 7, 1, Plut. Demetr. 25, Strabo VIII. p. 382, Gompf Sicyon. p. 60 sq. 68 sqq.

XV. Athen. VI. p. 253. B. καὶ Θηβαῖοι δὲ κολακεύοντες τὸν Δημήτριον, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῆς Ποικίλης Στοᾶς τῆς ἐν Σικυνῶνι, ἰδρύσαντο ναὸν Ἀφροδίτης Λαμίας.

Venus Lamia dicitur pari modo atque Leaena Venus ap. Athen. p. 253. A, Phila Venus ib. p. 254. A. Corp. Inscr. No. 507, Pythionice Venus Athen. XIII. p. 595. C, Themiso Hercules ib. VI. p. 289, Mithridates Bacchus Plut. Symp. Quaest. I. 6, 2, Regilla Ceres, cf. Demet. et Perseph. p. 322.

β. περὶ τῶν ἐν Σικυνῶνι πινάκων.

De schola Helladica satis notum. Ea multis praeclarissimisque tabulis pictis templa, porticus, aedes priuatas Sicyoniorum nobilitaverat, fautoribus tyrannis, in primis Aristrato, de quo v. not. ad frgm. XVII. Pulcherrimus ille tabularum thesaurus postea aliquantum imminutus est per Aratum, libertatis quam artium amantiorem. Is alias tabulas (velut Nealcis, cf. frgm. XVII.), si favebant memoriae tyrannorum, partim deleuit partim corrupit, alias Alexandriam vendidit, ubi Ptolemaei his picturis utebantur ad aedificia sua et tabernacula exornanda, cf. Callixen. Rhod. ap. Athen. V. cap. 25 sqq., ubi inter alia (p. 196. E.): ἐν δὲ ταῖς ἀνὰ μέσον χώραις πίνακες τῶν Σικυνωρικῶν ζωγράφων κτλ., cf. Plutarch. Arat. c.

12 sqq., Beck *Histor. tradendae praeformatio* vol. III. p. 94. Vidit igitur Polemo nonnisi quae reliqua erant.

XVI. Athen. XIII. p. 567. B. οὐκ ἂν ἁμάρτοι δὲ τίς σε καὶ πορογράφον καλῶν, ὡς Ἀριστείδην καὶ Πανσανίαν, ἔτι δὲ Νικοφάνη τοὺς ζωγράφους. μνημονεύει δὲ αὐτῶν ὡς ταῦτα καλῶς γραφόντων Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικυῶνι πινύκων.

De Aristide v. Sillig C. A. p. 85, de Nicophane Mueller *Archaeol.* §. 163. n. 3. De Pausania nonnisi hoc loco constat, at videtur etiam hic Apellis aequalis fuisse, ut Aristides et Nicophanes. Omnem illius saeculi artem ad humiliores res sensuumque incitamenta prouiore fuisse monet Mueller I. I.

XVII*. Plutarch. Arat. c. 13. In antecedentibus narrat Aratum eo vel maxime Ptolemaei III. favorem sibi conciliasse, quod tabulas pictas, quibus rex admodum delectabatur, Sicyone ei mittebat, inprimis opera Melanthii et Pamphili, qui Helladicae scholae tunc principes habebantur. Sequuntur deinceps haec: ἦνθ' οὖν καὶ ἔτι δόξα τῆς Σικυωνίας μούσης καὶ χορηγογραφίας, ὡς μόνης ἀδιάφθορον ἐχούσης τὸ καλόν, ὥστε καὶ Ἀπελλῆν ἐκείνον ἤδη θαυμάζομενον ἀφικέσθαι καὶ συγγενέσθαι τοῖς ἀνδράσιν ἐπὶ ταλάντῳ, τῆς δόξης μᾶλλον ἢ τῆς τέχνης δεόμενον μεταλαβεῖν. διὰ τὰς μὲν ἄλλας εἰκόνας τῶν τυράννων ἀνείλεν αὐτὸς ὁ Ἀρατος, ὅτε τὴν πόλιν ἡλευθέρωσε, περὶ δὲ τῆς Ἀριστράτου τοῦ κατὰ Φίλιππον ἀκμάσαντος ἐβουλεύσατο πολὺν χρόνον. ἐγράφη μὲν γὰρ ὑπὸ πάντων τῶν περὶ τὸν Μέλανθον ἄρματι νικηφόρῳ παρεστῶς ὁ Ἀρίστατος, Ἀπελλοῦ συνεφαραμένον τῆς γραφῆς, ὡς Παλέμων ὁ περικηγγὴς ἰστορεῖ. ἦν δὲ τὸ ἔργον ἀξιοθέατον, ὥστε κάμπεσθαι τὸν Ἀρατον ὑπὸ τῆς τέχνης, αὐτὸς τε μῖσαι τῷ πρὸς τοὺς τυράννους ἐξαγόμενον κελύειν καθαιρεῖν. τὸν οὖν ζωγράφον Νεάλλη, φίλον ὄντα τοῦ Ἀράτου, παραιτεῖσθαι φασὶ καὶ δακρύειν, ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν εἰπεῖν ὅτι, τοῖς τυράννοις πολεμητέον, οὐ τοῖς τῶν τυράννων· ἐάσωμεν οὖν τὸ ἄρμα καὶ τὴν Νίκην, αὐτὸν δὲ σοὶ παρὲξ τὸν Ἀρίστατον ἐγὼ παραχωροῦντα τοῦ πίνακος. ἐπιτρέψαντος οὖν τοῦ Ἀράτου διήλειπεν ὁ Νεάλλης τὸν Ἀρίστατον, εἰς δὲ τὴν χώραν φοίνικα μόνον ἐνέγραψεν, ἄλλο δ' οὐδὲν ἐτόλμησε παραβαλεῖν. τοὺς θὲ πόδας ἐξαλειφομένου τοῦ Ἀριστράτου διαλαθεῖν ὑπὸ τὸ ἄρμα λέγουσιν.

Totum locum apposui, quia plurima, si non omnia, a

Polemone petita esse videntur. Sicyon foederi Achaico adscripta est a. Chr. n. 251, ut id quod narratur aut hoc anno aut proximis factum dixeris. Iisdem annis floruisse Nealcem constat, v. Sillig C. A. p. 291, Mueller Archaeol. §. 163, 1. Aratus erat *πικρὸς μισοτύραννος*, ut ait Plut. Arat. c. 10. De pictura dubitari potest utrum Aristratum (quem artibus apprime favisse cernitur ex Plinio H. N. XXXV. 26, 22: erat inter administros Philippi Macedonis, v. Demosth. de Corona §. 48. 295.) insistentem curru vel insidentem tibi fingas (ita Sillig C. A. p. 268.), an iuxta currum adstantem, quo faciunt verba *ἄρματι παρεστώς*, et palma pro eo ab Nealce appicta, denique haec: *τοὺς δὲ πόδας — διαλαθεῖν* (an *διαλάμπειν*?) *ὑπὸ τὸ ἄρμα*. — Currus *νικηφόρος*, in quo insistebat Victoria, est monumentum victoriae equestris, velut Alcibiades in Propylaeis Atheniensibus pictus erat, *ἵππων δὲ οὐ νίκης τῆς ἐν Νεμείᾳ ἐστὶ σημεῖα ἐν τῇ γραφῇ*, ut ait Paus. I. 22, 6. De Polemone dubium utrum Sicyone hanc tabulam an Alexandriae viderit, et poterat hoc fragmentum etiam ad opus adversus Adaeum et Antigonum editum revocari.

d. Laconica.

α. *περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι ἀναθημάτων.*

XVIII. Athen. XIII. p. 574. C. *ἐν δὲ Λακεδαίμονι, ὥς φησι Παλέμων ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι ἀναθημάτων, εἰκόν ἐστι τῆς διαβοήτου ἐταίρας Κοττίνας, ἣν φησι καὶ βοῦν ἀνάθεσθαι χαλκῇν, γράφων οὕτως· „καὶ τὸ Κοττίνας δὲ τῆς ἐταίρας εἰκότιον, ἧς διὰ τὴν ἐπιφάνειαν οἰκημὰ τι λέγεται καὶ νῦν, ἐγγυτάτω τῆς Κολώνης, ἵνα τὸ Διονυσίον ἐστίν, ἐπιφανὲς καὶ πολλοῖς ἐγνωσμένον τῶν ἐν τῇ πόλει· ἀνάθημα δ' αὐτῆς ἐστὶν ὑπὲρ τὸ τῆς Χαλκιοίκου, βοιδίον τι χαλκοῦν καὶ τὸ προειρημένον εἰκότιον.*

Insigne ad Spartae urbis descriptionem fragmentum. Nota: 1) aedes Cottinae. Hae sitae fuisse dicuntur *ἐγγυτάτω τῆς Κολώνης, ἵνα τὸ Διονυσίον ἐστίν*. Cf. Paus. III. 13, 5, qui loquitur de Carneο, *ἀπαντικρὺ δὲ ἣ τε ὀνομαζομένη Κολώνα καὶ Διονύσου Κολωνάτα ναός*. Carneum autem erat in ea regione, in qua ἡ καλουμένη Σκιάς aedificata erat, Paus. III. 12, 8 sqq., a parte orientali fori, inter forum et Eurotam sita. 2) donarium

et imagunculam Cottinae ὑπὲρ τὸ τῆς Χαλκιοέκῃς st. ἱερὸν. Templum Minervae Chalciocēci s. Politichī erat in arce, quae erat prope forum, a parte septemtrionali. De imagine dubium utrūm fuerit ipse Cottinae an deae alicuius a Cottina honoratae. De ipsa Cottina non constat nisi hoc loco.

XIX *. Eurip. Hippolyt. v. 230. πῶλους Ἐνέτας] Schol. ταῦτα ἀνακεχρόνισται· οὐδέπω γὰρ Ἕλληνες Ἐνέταις ἐχρῶντο ἵπποις· οἱ γὰρ Ἐνέται Παφλαγονίαν πρότερον οἰκοῦντες ὕστερον ἐπὶ τὸν Ἀδριαν διέβησαν. Λέων δὲ πρῶτος Λακεδαιμόνιος ὀγδοηκοστῇ πέμπτῃ Ὀλυμπιάδι ἐβίβησεν Ἐνέταις ἵπποις, ὡς Πολέμων ἱστορεῖ, καὶ ἐπέγραψε τῇ εἰκόνι· Λέων Λακεδαιμόνιος ἵπποισι νικῶν Ἐνέταις, Ἀντικλείδα πατὴρ.

Ἐνέταις post Ἕλληνες additum a Matthia e Flor. 6. Idem mox πθ Ὀλυμπ., quod correxi ex Eustathii loco infra appposito. Idem deinde ἐπερ. τῇ εἰκόνι pro vulg. ἐπέγραψεν ἐν εἰκόνι. Pro Ἀντικλείδα πατὴρ scribendum videtur vel Ἀντικλείδα πατρός vel Ἀντικλείδας πατὴρ, ut qui statuum filii dedicaverit. Inscriptioni subesse videtur epigramma, cuius vestigia agnoscas in forma ἵπποισι. De Henetis s. Venetis ex Paphlagonia oriundis, equis ad certamina educandis famosis v. Theopomp. frgm. 143. Wickers. cf. ib. p. 209, Strab. V. p. 342 sq., al.; Eustath. ad II. II. 851. p. 361, 10, qui iisdem scholiis in Euripidem usus est: μέμνηται δὲ καὶ Εὐριπίδης ἵππων Ἐνετικῶν, Ἐνέτας ἐκείνου προεργῶν. αἰτιῶνται δ' ἐκεῖ τῆς τῶν τοιούτων ἵππων μυτίας οἱ παλαιοὶ οὐκ εὖ ζήλον ἀναχρονισμῶν (huic opponitur ἀναχρονισμὸς εὐμυθικός, qualem admisit Soph. Ai. 1285; cf. Eustath. p. 361, 28.), ὡς μήπω τότε παρ' Ἕλλησιν ὄντων Ἐνετικῶν ἵππων, ἀλλ' αὐτῶν μὲν ὕστερον εἰς χρῆσιν ἐλθόντων, ὅτε πρῶτος Λέων Λακεδαιμόνιος ὀγδοηκοστῇ πέμπτῃ Ὀλυμπιάδι νενίκηκεν Ἐνέταις ἵπποις μετ' ἐπιγράμματος κτλ. Cf. Eustath. ad Dionys. P. v. 378. p. 165 sqq. Bernh. Si quis dixerit statuum illam non Spartaē, sed Olympiae positam videri, equidem non refragabor; et poteram hoc fragmentum etiam in Eliacis collocare.

XX *. Schol. vet. Pind. Nem. X. 12] καὶ ἔστι περὶ τὸν Ἀδριακὴν Διομήδεα νῆσος ἱερὰ, ἐν ᾗ τιμᾶται ὡς θεὸς (sc. Διομήδης). — καὶ Πολέμων ἱστορεῖ· „ἐν μὲν γὰρ Ἀργυριάποις ἅγιόν ἐστιν αὐτοῦ ἱερὸν,“ καὶ ἐν Μαιναποτικῇ δὲ διὰ πολλῆς αὐτὸν αἰρεσθαι τιμῆς ὡς θεόν, καὶ ἐν Θουρίοις εἰκόνας αὐτοῦ καθιδρῆσθαι ὡς θεοῦ.

Adiecimus hunc locum quia Henetorum equorum commemoratio cum Diomedae religionis coniuncta esse solet; cf. Strab. V. p. 347, ubi copiose de honoribus Diomedis apud Italos habitis, cf. Heyne Exc. I. ad Aen. lib. XI. A Scholiaste Pindari praeter Polemonem etiam Ibyci locus affertur, de quo v. Schneidewin Ibyci frgm. XX. p. 156 sq.

β. περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι πόλεων.

Titulum servavit Suidas. Fragmenta non exstant. Argumentum quale fuerit existimari potest ex comparatione Pausaniae III. 18, 4. usque ad finem libri tertii. Siebelis ad Pausaniam III. 18, 6. suum scriptorem in descriptione throni Amyclaei breviorē esse putat, quia quae ab aliis, cum primis quae a Polemone in hoc tractatu exposita fuerint, repetere noluerit. Nec dubium quin multa Pausanias a Polemone depromserit, quamquam aperta huius vestigia ne uno quidem loco apud Pausaniam deprehendere equidem potui.

e. Eliaca.

XXI*. Schol. vet. Pind. Ol. I. 28. περὶ δὲ τῆς Πίσης, οὗ ο τόπος ἐν Ἡλίδι ὑπὸ ὑψηλῶν ὄρεων περιεχόμενος, Πολέμων φησὶν.

Cf. Strab. VIII. p. 175. T., ubi diversis de nomine Pisae opinionibus praemissis subiunguntur haec: τὴν δὲ πόλιν ἰδρυμένην ἐφ' ὑψους δεικνύουσι μεταξὺ δυοῶν ὄρεων, Ὀσσης καὶ Ὀλύμπου, ὁμωνύμων τοῖς ἐν Θετταλίᾳ.

XXII. Athen. XI. p. 479. F. Κρατάνιον. μήποτε τὸ τῶν καλούμενον κράτειον ἔκπωμα οὕτως ἀνόμαζον οἱ ἀρχαῖοι. Πολέμων γοῦν ἢ ὅστις ἐστὶν ὁ ποιήσας τὸν ἐπιγραφόμενον Ἑλλαδικὸν περὶ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ λέγων Μεταποντίων ναοῦ γράφει καὶ ταῦτα: „ναὸς Μεταποντίων, ἐν ᾧ φιάλαι ἀργυραὶ ἑκατὸν τριάκοντα δύο, οἰνοχόαι ἀργυραὶ δύο, ἀποθυστάτιον ἀργυροῦν, φιάλαι τρεῖς ἐπίχρυσαι. ναὸς Βυζαντίων, ἐν ᾧ Τριῶν κυπαρίσσωες ἕκαστα κρατάνιον ἀργυροῦν, Σιυῶν ἀργυρᾶ, κιαρχήσια δύο, ἀργυρᾶ, κύλιξ ἀργυρᾶ, οἰνοχόη χρυσοῦ, κέρατα δύο. ἐν δὲ τῷ γὰρ τῆς Ἡρας τῷ παλαιῷ φιάλαι ἀργυραὶ τριάκοντα, κρατάνια ἀργυρᾶ δύο, χύτρος ἀργυροῦς, ἀποθυστάτιον χρυσοῦν, κρατὴρ χρυσοῦς, Κυρηναίων ἀνέκδημα, βατιάκιον ἀργυροῦν.“

Vox *κράτειον* praeter hunc locum non legitur. Casaubonus malebat *κρονειον*: illud retinuerunt Schweigh. et Dindf. ex mss. Poteris scribere *κρανιον*, quod fuerit deminutivum vocis *κρανον*, ut *κρατάνιον* derivandum videtur a voce *κράς*, *κράτα*, quae nomina vasis illis imposita fuerint ἀπὸ τοῦ σχήματος, ut ad cerebri formam efficta dixeris. — ἀποθυσιάνιον, quod est in opt. codd., simile vas fuisse videtur atque ἀπορραντήριον, quod frequenter memoratur inter opes sacras (Corp. Inscr. no. 137. 140. 141. φιάλη, ἐξ ἧς ἀπορραίνονται, no. 138, i. e. ex qua sacrificantium manibus aqua lustralis adspergitur), vel θυμιατήριον, quod recensetur inter cimelia Minervae (Corp. Inscr. no. 141. 13. 27. 42). — Τρίτων κυπαρίσσιος. Cupressina simulacra habes etiam apud Paus. VI. 18, 5. cf. VIII. 17, 2. — Σευρήν ἀργυρά. Ita cod. Venet. pro ἀργυρᾶν, quod edebatur ante Schweigh. Cogitandum de Sirene argentea. — βατιάκιον, editum a Schweigh. ex cod. Venet., est deminutivum vocis βατιάκη, quae est Περσική φιάλη, cf. Athen. XI. p. 784. A, Hemsterh. ad Hesych. Vol. I. p. 706. Alberti. — Ναὸν Βυζαντίων, ναὸν Μεταποντίων intellige thesauros Byzantium, Metapontinorum, cf. Paus. VI. 19, qui tacet de thesauro Byzantium, quem suspicor unum eundemque cum Megarensi fuisse. De templo Iunonis, antiquissimo aedificio, cf. Paus. V. 16 sqq. et Leake Morea I. p. 36, qui hoc templum inferiore aetate variis antiquitatibus donariisque asservandis inservisse statuit, de quibus fuerit etiam ara Cypseli, quam accuratissime describit Pausanias. De Polemone apertum paucula tantum ab Athenaeo ex copiis eius excerpta esse, omissis quae ad artem atque historiam facerent. Et videtur hic nonnisi eorum donariorum index esse, quae pretiosa erant, ut est simillimus iis, quae passim exstant in Corpore inscriptionum.

XXIII*. Schol. vet. Pind. Ol. V. inscr. περὶ δὲ τῆς ἀπῆνης Πολέμων φησὶν. „ἦγετο δὲ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀπῆνης ἀγών, καὶ εἰσιν οἱ ἀγωνισάμενοι ἡμίονοι.“ καταλυθῆναι δὲ τοῦτο τὸ ἀγώνισμα κατὰ τὴν ὀδοημοσίην τετάρτην Ὀλυμπιάδα, καὶ εἶναι τρισκαίδεκα νίκας. τὴν δὲ ἀπῆνην λέγεσθαι ὑπὸ Τεγεατῶν φησὶν ὁ Πινδαρός, οἱ δὲ Θετταλῶν εἶναι τὴν λέξιν.

Videntur haec ex Didymi in Pindarum commentariis (de quibus cf. Boeckh Praef. Pind. T. II. p. XVII sq.) deprompta esse. Cf. quae antecedunt: αὐτὴ ἡ ᾠδὴ ἐν μὲν τοῖς ἰδαίοις οὐκ ἦν, ἐν δὲ τοῖς Διδύμου ὑπομήμασιν ἐλέγγο Πινδάρου, ubi τὰ ἰδαῖα sunt primitiva, ut Boeckhiius arbitratur, exemplaria a Pindaro profecta. „De ludis ἀπήνης studiose Bentl. diss. Phalar. p. 238 sq. ed. Lips.; ἀπήνην in Olympiis adscitam esse Ol. 70. et Ol. 84. praeconio facto abolitam docet Paus. V. 9, 1. primo tam victore Thersia Thessalo. Noster docet tredecim fuisse victorias, quippe ab Ol. 71. usque ad Ol. 83.“ Haec Boeckhiius Schol. Pind. p. 118, quem cf. in comment. ad Ol. V. vs. 6.

f. Arcadica.

XXIV*. Clem. Alex. Protrept. p. 31. Potter. inter alias fabulas de diis a mortalibus vulneratis: Πολέμων δὲ καὶ τὴν Ἀθηνᾶν ὑπὸ Ὀρνύτου τραποῦναι λέγει.

Ad Arcadica haec retuli propter Pausaniam VIII. 28, 3; poteram etiam ad epistolam ad Attalum scriptam revocare; v. praefat. huius epistolae. Res perfinet ad Cypriorum carminum argumentum. Mueller. de cycl. Gr. ep. p. 30. Polemonein hanc fabulam in opere de epigrammatis tractasse putat, quod mihi parum verisimile.

g. Boeotica.

XXV*, Epit. Athen. I. p. 19. B. ἐν δὲ Θήβαις Πινδάρου μὲν οὐκ ἔστιν εἰκὼν, Κλέωνος δὲ τοῦ ᾠδοῦ, ἃς ἡς ἐπιγέγραπται.

Πινθία υἱὸς ὃς ἐστὶ Κλέων Θηβαῖος αἰοδός,
ὃς πλείστον θηγεῶν ἀμφέθετο στεφάνους
κρατὸς ἐπὶ σφετέρου καὶ οἱ κλέος οὐρανόμεναι.
καίρε Κλέων Θήβας πατρὶδ' ἐπενυκτείας.

ὑπὸ τούτου τὸν ἀνδριάντα, ὅτι Ἀλέξανδρος τὰς Θήβας κατέσκαπτε, φησὶ Πολέμων φεύγοντά τινα χρυσὸν εἰς τὸ ἱμάτιον κοίλον ὃν ἐνθάσθαι, καὶ συνοικισμένης τῆς πόλεως ἐπαελθόντα εὗρεν τὸ χρυσὸν μετὰ ἑκτὴ τριάκοντα.

Cf. Plin. H. N. XXXIV. 19, 4. de Pythagora Rhegino: fecit — item — citharoedum, qui Dicæus (ὁ Δικαῖος) appel-

latus est, quoniam cum Thebae ab Alexandro caperentur, aurum a fugiente conditum sinu eius celatum esset; cf. Sillig C. A. p. 401. Statuae haud raro latibula praebebant iis qui abscondere quid volebant, cf. Anthol. II. p. 682. Iacobs., Plut. Demosth. c. 31. Interpretes Athenaei de loco statuae, ubi pecunia latere potuerit, disceptaverunt. Casaubonus cogitat de sinu, quem amiculum poderes ad statuae pedes collectum fecerit, eoque revocat verba τὸ ὑμᾶτιον κοῖλον ὄν. Schweighauserus vestem intelligit, quae cantoribus et citharædis propria fuerit, quales vocabant στατοῦς et ὀρθοσταδίους χιτῶνας. „Eiusmodi vestis cum absque incisione uno rigore a summo ad imum descenderet, commode ὑμᾶτιον κοῖλον dici potuerit.“ Mihi dictum videtur de sinu qui proprie appellabatur, quem χιτῶν faciebat super cingulo sursum aperto, ut homo aurum suum superne in sinum deiecerit; saltem de hoc sinu Plinius cogitavit. — Praeterea quaesitum est de tempore, quo Thebas restitutas esse dixerit noster. Viginti annos (a. Chr. n. 335—315.) dirutas iacuisse testatur Diodorus XIX. 54, Polemo de triginta annis loqui videtur. Casaubonus aut pro τριάκοντα legendum esse εἴκοσι censet, aut viginti annos Diodori ad initium operis, Polemonis triginta ad finem referendos esse: cui interpretationi favere verbum συνομιζομένης, quo dicit significari „cum denuo incolis frequentaretur:“ Eandem interpretationem sequitur Clinto Fast. Hell. s. ann. 305, qui simul monet, Thebas iam anno 307. instauratas fuisse cerni ex eo, quod Demetrius Phalereus hoc anno Thebas refugisse memoretur, Diod. Sic. XX. 45 sq. Mihi probatior sententia Schweighauseri, qui monet Polemonem non loqui de instaurazione Thebarum, verum de reditu hominis istius, qui aurum suum absconderat: ut de illa solum Diodorum audiendum putem.

περὶ τῶν Θήβησιν Ἡρακλείων.

XXVI. Schol. vet. Pind. Ol. VII. 153. *Πολέμαον ἐν τῷ περὶ τῶν Θήβησιν Ἡρακλείων φησὶ χαλκὸν τὸ ἄσθλον εἶναι τοῖς ἐν Ἀρκαδίᾳ Ἀνικαίοις, ὥστε ἀπὸ κοινοῦ τὰ ἔργα καὶ τὸ χαλκὸν ληπτέον, ὅτε φησὶν ὁ Πίνδαρος· „ὃ τ' ἐν Ἀργεὶ χαλκὸς ἔγνωμεν τὰ τε ἐν*

Ἀρκαδίᾳ ἔργα καὶ Θήβαις.“ δίδεται γὰρ ἐν ταύταις τριποσὶ χαλκοῦς. πολλοὶ δ' ἀγόνται ἀγῶνες ἐν Ἀρκαδίᾳ, Ἀνκαῖα, Κόρυς, Ἀλεαῖα, Ἑρμαῖα· ἐν δὲ Θήβαις τὰ Ἡράκλεια· τὰ δὲ αὐτὰ καὶ Ἰολαίεια καλεῖται. — ταῦτα Ἀριστόνικος.

Heraclea, de quibus Polemo per hanc quam Aristonicus (de quo v. Boeckh Pind. praef. T. II. p. XVI, Lehrs de stud. Arist. p. 5 sqq.) spectat operis partem egerat, apparet ea esse quae Ἰολαίεια quoque dicebantur, de quibus cf. quos laudat Boeckh expl. Pind. p. 175. Nam duo certamina Herculi sacra Thebis acta esse dixeris, quum duo a Pausania memorentur stadia Heracleis celebrandis dedicata, alterum in urbe, Paus. IX. 11, 4, alterum, in quo τὰ Ἰολαίεια habebantur, ante Proetidas portas, Paus. IX. 23, 1, ubi erat τὸ Ἰολάων καλούμενον γυμνάσιον καὶ στάδιον καὶ ἥρῳν Ἰολάων, quod τὸ Ἰολαίων dictum fuisse monet Siebelis ad Paus. X. 17, 4; cf. Arrian. Exped. Al. I. 7. — De Iolaiis pretioque aheni tripodis quum diceret Polemo, videtur inde ad ceterorum certaminum, in quibus simile pretium propositum erat, commemorationem excuisse et in hac Lycaeorum quoque, quae Iovi Lycaeο celebrabantur, Paus. VIII. 2, 1. 38, 4, mentionem iniecissee.

h. Phocica.

a. κτίσεις τῶν ἐν Φωκίδι πόλεων καὶ περὶ τῆς πρὸς Ἀθηναίων συγγενείας αὐτῶν.

Cf. cap. I. §. 2. Videtur haec operis pars inter ceterorum Phocidis oppidorum origines etiam Stiridis primordia explicasse, de qua cf. Paus. X. 35, 5. οἱ δὲ ἐνταῦθ' αἰῶν οὐ Φωκῆες, Ἀθηναῖοι δὲ εἶναι τὰ ἀνωθεν καὶ ἐκ τῆς Ἀττικῆς ὁμοῦ Πετεῶ τῷ Ὀρνέως ἀφικέσθαι διαχθέντι ὑπὸ Αἰγέως ἐξ Ἀθηνῶν· ὅτε δὲ τῷ Πετεῶ πολὺ ἐκ τοῦ δήμου τῶν Στειριῶν ἠκολούθησεν, ἐπὶ τούτῳ κληθῆναι τὴν πόλιν Στίριν. Eadem sed copiosius a Polemone tractata esse credibile est, adiecta fortasse monumentorum, quae haud dubie in huius fabulae fidem a Stiritis ostendebantur, tractatione. Atticae originis esse gloriabatur etiam Lebadea, Boeotica illa quidem urbs, sed prope fines Phocensium sita, cf. Paus. IX. 39, 1.

β. *περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς θησαυρῶν.*

De thesauris Delphicis cf. Strabo IX. p. 277. *θησαυροί, οἷς καὶ δῆμοι καὶ δυνάσται κατεσκεύασαν, εἰς οὓς καὶ χρήματα ἀντίθετον καθιερωμένα καὶ ἔργα τῶν ἀρίστων δημιουργῶν.* Memorantur thesauri Atheniensium, Sicyoniorum, Cypseli i. e. Corinthiorum, Thebanorum, Siphniorum, Cnidiorum, Potidaeatarum, Syracusiorum, Clazomeniorum, Acanthiorum, Spinetarum, Agyllaeorum; cf. O. Mueller in descriptione Delphorum Pindaro Disсенii adiecta. Scripsit Polemo post Phocensium et Gallorum rapinas, sed ante sacrilegium Neronis (cf. Paus. X. 7, 1. 19, 1.): erat igitur procul dubio Pausania longe de his rebus copiosior, — *περὶ τῶν συληθέντων ἐκ Δελφῶν χρημάτων* scripsit Theopompus, v. Athen. XIII. p. 605, quae videtur Historiarum particula fuisse.

XXVII. Plutarch. Sympos. Quaest. V. 2. *καὶ τοῦτο μὲν (Acesandri de Libya liber) τὸ ἀνάγνωσμα τῶν οὐκ ἐν μέσῳ ἐστὶ τοῖς δὲ Πολέμωνος τοῦ Ἀθηναίου περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς θησαυρῶν οἶμαι ὅτι πολλοῖς ὑμῶν ἐντυγχάνειν ἐπιμελὲς ἐστὶ, καὶ χρή, πολυμαθοῦς καὶ οὐ νυστάζοντος ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς πράγμασιν ἀνδρός. ἐκεῖ τολμῶν εὐρήσετε γεγραμμένον, ὡς ἐν τῷ Σικυνωνίων θησαυρῷ χρυσοῦν ἀνέκειτο βιβλίον Ἀριστομαχῆς ἀνάθημα τῆς Ἐρυθραίας ποιητρίας Ἰσθμια νενικηκυίας.*

Pro Σικυνωνίων erat Σικυνωνίῳ. — De Aristomache poetria aliunde non constat. Adnumeranda est illustribus illis, quibus Doricae civitates inclaruerunt, feminis, de quibus in universum dixit Mueller Dor. II. p. 374 sq. Neque musici certaminis cum Isthmiis coniuncti meminisse alium scriptorem puto. *βιβλίον* est volumen carminum, quae condiderat Aristomache, velut de Telesillae imagine narratur ap. Paus. II. 20, 7. *καὶ βιβλία μὲν ἐκεῖνα* (carminum, quae pepegerat) *ἐρριπταὶ οἱ πρὸς τοῖς ποσὶν κτλ.* — *χρυσοῦν βιβλίον* significat, ni fallor, carmina hoc volumine concepta fuisse litteris inauratis; cf. quod narrat Gorgo (de quo v. Boeckh Pind. praef. T. II. p. XXIII.) apud Schol. Pind. Ol. VII. prooem.: *τάντην τὴν ᾠδὴν ἀνακεῖσθαι φησι Γόργων ἐν τῷ τῆς Διόδωρος Ἀθηναῖς ἱερῷ χρυσοῦς γράμμασιν.* Ceterum simile anathema erat Heracliti, quod

vidit etiam inferior aetas, in templo Dianae Ephesiae; cf. Diog. L. IX. 6.

XXVIII. Athen. XIII. p. 606. A. Πολέμων δὲ ἡ ὁ ποιήσας τὸν ἐπιγραφόμενον Ἑλλαδικόν „ἐν Δελφοῖς, φησὶν, ἐν τῷ πινάκῳ θησαυρῷ παῖδες εἰσι λίθινοι δύο, ὧν τοῦ ἑτέρου Δελφοὶ φασὶ τῶν θεῶν ἐπιθυμήσαντά τινα συγκατακλεισθῆναι, καὶ τῆς ὀμίλλας καταλιπεῖν στέφανον. φωραθέντος δ' αὐτοῦ τὸν θεὸν χρωμένους τοῖς Δελφοῖς συντάξαι ἀφεῖναι τὸν ἀνθρώπον· δεδοκέναι γὰρ αὐτῷ μισθόν.“

Mss. ante ἐν τῷ πινάκῳ θησαυρῷ addunt ἡ. — πινάκῳ θησαυρός est i. q. πινakoθήκη, quales cum nobilissimis delubris apud Graecos coniunctae fuisse videntur. Res memorabilis inter exempla furoris, quo Graeci in artium opera ferebantur, aesthetici. — συγκατακλεισθῆναι dictum ut συνεργεῖσθαι ap. Plut. Praec. Coniug. init. ὀμίλλα positum cum euphemismo satis usitato. Solebant amasiis, si amantibus obtemperaverant, praemia dari; inde corona a theoro relicta. Eam quasi sibi (αὐτῷ dedit Dindorf pro αὐτῷ) datam iudicavit oraculum Apollinis, quum de furto consuleretur, quia puerulus ille Apollini sacer erat.

XXIX *. Aelian. Hist. An. XII. 40. τιμῶσι δὲ ἄρα Δελφοὶ μὲν λύκον, Σάμιοι δὲ πρόβατον. τὰ δὲ αἷτια τῆς ἐκάστου τιμῆς εἰπεῖν οὐκ ἔστιν ἔξω τῆσδε τῆς σπουδῆς. Δελφοῖς μὲν χρυσὸν ἱερὸν σεσυλημένον καὶ ἐν τῷ Παρνασσῷ κατοικωρρυμένον ἀνέγκυνται ὁ λύκος, Σάμιοις δὲ καὶ αὐτοῖς τοιοῦτο χρυσὸν κλαπὲν πρόβατον ἀνέγκει καὶ ἐντυθεὶν Μανδρόβουλος ὁ Σάμιος τῇ Ἥρῃ πρόβατον ἀνέθηκε ἀνῆκεν. καὶ τὸ μὲν Πολέμων λέγει τὸ πρότερον, τὸ δὲ Ἀριστοτέλης τὸ δεύτερον.

Dedicaverant etiam Delphi Apollini suo imaginem lupi aeneam, quae stabat prope aram maximam; cf. Paus. X. 14, 4, ubi eadem res et accuratius narratur. De ove Samia cf. Euphorion frgm. CXXIII. Meinek.

i. Epirctica.

XXX. Steph. B. v. Λωδοῖνη. — ἔστι δὲ καὶ Λωδοναῖον χαλκίον παρομοία ἐπὶ τῶν πολλὰ λαλούντων, ὡς μὲν ὁ Ἀῆμων φησὶ, ἀπὸ τοῦ τὸν ναὸν τοῦ Λωδοναίου Διὸς τοίχους μὴ ἔχοντα, ἀλλὰ

τράποδας πολλοὺς ἀλλήλων πλησίον, ὥστε τὸν ἦχος ἀπτόμενον παρα-
πέμπειν διὰ τῆς ψαύσεως τὴν ἐπήγησιν ἐκάστω καὶ διαμένειν τὸν
ἦχον ἄχρις ἂν τις τοῦ ἐνὸς ἐφάπηται. ἡ παροιμία δὲ οὐ φησιν εἰ
μὴ χαλκεῖον ἔν, ἀλλ' οὐ λέβητας ἢ τράποδας πολλοὺς. προσθετέον
οὖν τῷ περιηγητῇ Πολέμῳ ἀκριβῶς τὴν Λαοδάμην ἐπισταμένῳ καὶ
Ἀριστοτέλει τὰ τούτου μεταγεγραφότι, λέγοντι κατὰ τὴν δευτέραν·
„ἐν τῇ Λαοδάμῃ στυλοὶ δύο περὶ ἀλλήλοι καὶ παρεγγὺς ἀλλήλων, καὶ
ἐπὶ μὲν θατέρῳ χαλκεῖον ἔστιν οὐ μέγα, τοῖς δὲ νῦν παραπλήσιον
λέβησι· ἐπὶ δὲ θατέρῳ παιδάριον ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ μάστιγιον ἔχον,
οὐ κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος ὁ τὸ λεβήτιον ἔχων κίων ἕστηκεν. ὅταν οὖν
ἀνεμὸν συμβῇ πνεῖν, τοὺς τῆς μάστιγος ἰμάντας χαλκοὺς ὄντας ὁμοίως
τοῖς ἀληθινοῖς ἰμάσιν αἰωρουμένους ὑπὸ τοῦ πνεύματος συνέβαινε ψαύειν
τοῦ χαλκεῖον καὶ τοῦτο ἀδιαλείπτως ποιεῖν ἕως ἂν ὁ ἀνεμὸς διαμείῃ.“

A Tennulio editum erat ὡς *Meneδήμων*, quod correxit de
Pinedo ex Suid. v. *Λαοδαν. χαλκ.*; cf. Siebelis Phanodem. etc.
frgm. p. 24 sq. — Deinde Tennul. ἐκάστω, διαμένειν τὸν ἦχον
ἄχρις αὐθις τοῦ ἐνὸς ἐφάπηται. Ms. ἐκάστω καὶ διαμένειν et
deinde ἄχρις ἂν τις, quod a Montef. recte praelatum explican-
dum est: *durat sonus tamdiu, quamdiu quis pulsat unam ex
pelvibus illis, abs qua ad ceteras propagetur sonus.* Tennu-
lii illud αὐθις retinendum putant Siebelis et Welcker ad
Philostr. Imagg. II. 33. p. 566, qui verba διαμένειν τὸν ἦχον
ἄχρις αὐθις τοῦ ἐνὸς ἐφάπηται. explicat ac si subaudierit
ὁ ἦχος: „*donec ad primum redierit, unde motus exiit, et
hunc puta densa excitet, unde novus sonorum et vibrationum
in orbem actarum ordo incipit, paulatim tantum impulsione
vehementia decrescente et languescente, nisi quis unum ex
lebetibus inhibendo seu a proximo reprimendo his circulationi-
bus finem imponat.*“ Sed nihil de inhibente Demo, ut, si hanc
sententiam sequeremur, sonos illos ex lebetibus continuo ac
sempiterno editos fuisse statuendum esset. — Mox Tennul.
εἰ μὴ χαλκεῖον, ἐν ἄλλῳ λέβητι et deinde τὸν β', quod ex ms.
correxit Montefalconius.

Utuntur hoc proverbio permulti, inter quos sunt Menan-
der ἐν *Ασσηφόρῳ*, cuius versus laudantur ap. Steph. B. (Meineke
p. 27; adde Appul. d. Orthogr. p. 5. Osann.) et Callimachus
Hymn. in Del. 285. *θεράποντες ἀσιγήτοιο λέβητος*, et frgm.

CCCVI. Cf. Iuvenal. Sat. VI. 440. Plin. H. N. XXXVI, 13, ubi de simili re narratur, Philostr. Imagg. II. 33. Serv. Aen. III. 466, et qui in sequentibus laudabuntur. Ad rem, de qua ex Polemone retulit Aristides, illustrandam plurimum facit Strabo Exc. lib. VII. p. 321, quem in his Polemonem tacite sequi crediderim: ἡ παροιμία τὸ ἐν Δωδώνῃ χαλκεῖον ἐντεῦθεν ὠνομάσθη· χαλκεῖον ἦν ἐν τῷ ἱερῷ ἔχον ὑπερκείμενον ἀνδροιάντια κρατοῦντα μάλιστα χαλκῆν, ἀνάθημα Κορκυραίων ἡ δὲ μάλιστα ἦν τριπλῇ ἄλυσιδουτή, ἀπηρημένους ἔχουσα ἐξ αὐτῆς ἀστραγάλους, οἱ πλῆττοντες τὸ χαλκεῖον συνεχῶς, ὁπότε αἰωροῦντο (eadem voce ex Polemone utitur Aristides) ὑπὸ τῶν ἀνέμων, μακροὺς ἤχους ἀπειριάζοντο, ἕως ὁ μετρῶν τὸν χρόνον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἤχου μέχρι τέλους καὶ ἐπὶ τ' προελθεῖν. ὅθεν καὶ ἡ παροιμία ἐλέχθη, ἡ Κορκυραίων μάλιστα. — Habes eandem narrationem, sed accuratorem et talem, qualis apud ipsum Polemonem, ἀκριβῶς τὴν Δωδώνην ἐπιστάμενον, fuisse videatur.

Sed de eadem re loquuntur etiam Eustath. p. 335, 46. 1760, 55. ad Dionys. P. v. 428. p. 179, Schol. Vict. II. XVI. 233, Suid. v. Δωδ. γ., Prov. Coisl. 116, qui concinunt ad verbum, unum eundemque fontem sequuti, Pausaniam lexicographum, quem nominat Eustathius. Apponam quae leguntur apud Suidam: Δωδωνάϊον χαλκεῖον, ἐπὶ τῶν μακρολογούντων. Δήμων γὰρ φησιν ὅτι τὸ τοῦ Διὸς μαντεῖον ἐν Δωδώνῃ λέβηται ἐν κύκλῳ περιελιπται· τούτους δὲ ψαύει ἀλλήλοις καὶ κροσσθέντος τοῦ ἐνὸς ἡχεῖν ἐκ διαδοχῆς πάντας, ὡς διὰ πολλοῦ χρόνον γίνεσθαι τῆς ἡχῆς τὴν περίοδον. Ἀριστοτέλης δὲ ὡς πλάσμα διελέγχων δύο φησὶ στόλους εἶναι καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ ἑτέρου λέβηται, ἐπὶ θατέρου δὲ παῖδα κρατοῦντα μάλιστα, ἧς τοὺς ἱμάντας χαλκεὺς ὄντας σειομένους ὑπ' ἀνέμον τῷ λέβητι προσκρούειν, τὸν δὲ τυπτόμενον ἡχεῖν. — εἰ δὲ πολλοὶ ἦσαν, οὐκ ἂν ἐνικῶς ἐλέγγοτο ἡ παροιμία.

Vides rem inter Demonem*) et Aristidem disceptatam

*) In loco Suidae ante verba εἰ δὲ πολλοὶ ἦσαν eduntur haec: πρὸς Δήμωνα, quae indicant ea, quae nunc sequuntur, εἰ δὲ πολλοὶ κτλ., ab Aristide contra Demonis sententiam, multas pelves fuisse, monita esse; cf. Steph. B. ἡ παροιμία δὲ οὐ φησιν εἰ μὴ χαλκεῖον ἐν κτλ. Parum recte Bernhardt Suid. p. 1447. supplendum esse censet haec: Φιλόχορος δὲ ἀντιλέγει πρὸς Δήμωνα: neque Stephanus Polemonem opponit sed Aristidem τὰ Πολέμωνος μεταγεγραφέα.

esse et ab hoc Polemonem in suas partes advocatum. Quod Aristoteles apud Pausaniam nominabatur (nam consentiunt in eodem omnes, qui Pausaniam sequuntur), non Aristides, factum est quod fieri solet, ut in simili utriusque nominis compendio *Ἀριστ.* notius minus noto a librariis praelatum sit. Patet hoc latissime, velut etiam *Ἀριστοτέλης* et *Ἀριστόνικος* confunduntur (Lehrs de stud. Arist. p. 4.), et *Ἀριστοτέλης* et *ἄριστος* (Bast. Comm. Palaeogr. p. 798.), et *Ἀριστότελης* et *Ἀριστοφάνης* (Demetr. de elocut. p. 120. ed. Goeller.), et *Ἀριστοτέλης* et *Ἀρίσταρχος*, velut ap. Clem. Alex. Stromm. I. p. 352. Pott. *ὡς δὲ Ἀριστόξενος ἐν τῷ Πυθαγόρου βίῳ καὶ Ἀρίσταρχος καὶ Θεόπομπος*, ubi rescribendum puto *Ἀριστοτέλης καὶ Θεόφραστος**), quos de patria Pythagorae laudaverat opinor Aristoxenus. Ad Aristidem quod attinet v. Wyttenb. Animadv. in Plut. II. 1. p. 80, Ebert *Σικελ.* p. 106 sq. Ille Aristidem ex historicorum numero eximendum censet, ut qui a solo Pseudo-Plutarcho in Parall. Gr. et Rom. laudetur et ex Aristide Milesiacorum scriptore fictus videatur: quem sequuti sunt alii. Contra disputat Ebertus, qui litem paucioribus dirimere poterat; nam citatur idem Aristides Milesius, ut taceam de nostro loco, etiam apud Steph. B. vv. *Ἀράλ* et *Τένεδος* et ab Athen. XIV. p. 641. A. et a Zenobio Prov. VI. 11; et comparet eius nomen etiam in recensu auctorum, quibus Plinius lib. I. se usum profitetur. Scripserat *ἱστορίας* et *Ἰταλικά* et *Σικελικά*, quibus saepe utitur Ps.-Plutarchus. Etiam insulas attigerat, quod cernitur ex Steph. B. II. cc. et Schol. Théocr. XVII. 69, ubi citatur de certamine Triopico: ut crediderim periegesin ab eo editam fuisse, quo revocandos puto eos locos, quibus laudatur *Ἀριστοτέλης* qui vulgo fertur iunior, velut Schol. Theocr. XV. 64. *Ἀριστοτέλης δὲ ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ Ἡράκλ.* (libb. *Ἐρμιόνης*) *λεῖψ*, cf. Demet. et Perseph. p. 244, Anecd. Bekk. p. 451. *Δούρειν δὲ Ἀριστοτέλης φησὶ λέγειν*, Aelián. Hist. A. XII. 40.

*) Theophrastus et Theopompus sicut persaepe confunduntur, ita etiam ap. Schol. Venet. in Aristoph. Pacem v. 653, unde insigne fragmentum Theopompi acquiras: *Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ ἐγ' τῶν ἱστοριῶν τῶν ἐαυτοῦ Σύρον φησὶν αὐτὸν τὴν νῆσον προδεδωκέναι Σαμίους κτλ.*

(cf. supra frgm. XXIX.), quibus omnibus pro Aristotelis nomine Aristidis restituendum arbitror. Denique idem Aristides *ἐν τριτῷ περὶ παροιμιῶν* laudatur apud Athen., XIV. p. 641. A. (de quo loco monet etiam Bernhardy Suid. Vol. I. p. 1447.), unde et nostrum locum excerptum esse apparet et quae citantur apud Zenob. Prov. VI. 11. de proverbio *τὰ ἐρῶν τῶν σὺς τὸν θάνατον*. — Erat igitur hic scriptor, cuius memoria tantum obscuravit aetas, satis apud antiquos nobilis, multisque operibus memorabilis.

Demonis vestigia sequutus Creuzerus Dionys. p. 47. nescio quid musices sacrae ex Dodonaeis istis ahenis eruit, haec pro oraculo fuisse existimans, posteaquam fagus illa vocalis oracula edere desierit. Adjiicit haec, ad symbolicam suam sacra et fabulas interpretandi rationem disputata: „Quae omnia si quis in unum collegerit tenueritque praesertim illud de sonorum in orbem meantium lege et ordine, ei videatur fortasse in his Dodonaeis lebetibus latere rudior illa quidem sed tamen haud ambigua significatio eius legis ordinisque, quo sidera continenter in caelo labuntur.“ Habeant ista sibi qui gaudent talibus interpretamentis. De divinatione, quam putat in pelvibus Dodonaeis latere Creuzerus, praeter Theodoretum et Gregor. Nazianz, laudare potuit Eudociam p. 127. *ἐν τῇ Δωδώνῃ ἦν καὶ τὰ περὶ τοῦ λέβητος· ὅπου ἐν ὑμνῷ τῷ ἱστατο ἀνδρίας βασιλεύων ῥάβδον καὶ παρ' αὐτὸν λέβης τις ἱστατο. οἱ οὖν μαρτυρούμενοι ἤρχοντο παρὰ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἤρχοντο. ὅτε οὖν ἤθελε χορηγηθῆσαι αὐτοῖς ὁ θεός, ὁ ἀνδρίας ἐκείνος ἔπεισε τῇ ῥάβδῳ τὸν λέβητα, εἰτα ἤγει ὁ λέβης καὶ ἐκ τοῦ λέβητος ἦχος τις ἀπετελεῖτο ἐναρμόνιος· καὶ ἐνεφοροῦντο αἱ προφήτιδες καὶ ἔλεγον ἃ αὐταῖς ὁ δαίμων ἐνίβαλλεν.* Sed patet haec commenta esse inferioris aetatis, quum antiquiores scriptores de solo proverbio commemorent. At vindicare Demonis et Creuzeri sententiam conatur Welckerus ad Philostr. p. 566. Statuit enim Demonem et Polemonem non de eadem re loquutos esse, sed duo haec musices sacrae genera diversa fuisse. „Coniicere licet circularem lebetum apparatus Polemonis aetate collapsum fuisse et alterum minus artificiosum in locum eius successisse.“ Constat Demonem Polemone supe-

riorem fuisse; certe Philochoro antiquior erat*); sed parum verisimile tantum inter utrumque temporis interiectum fuisse, ut „apparatus ille,“ quem integrum descripserat Demo, ante Polemonem collabi potuerit. „Demoni fidem facere Menandrum, qui singulari quidem utatur, at nihilominus de orbe lebetum intelligendus sit manifesto.“ Singulari Menandri contra Demonem recte usus erat Aristides. Menander τὸ Δωδωναίων, inquit, ἂν τις χαλκίον, ὃ λέγουσιν ἔχειν, ἂν παρήψαθ' ὁ παριών, τὴν ἡμέραν ὅλην κτλ., ubi equidem non video quae necessitas sit de orbe lebetum cogitandi. τὸ χαλκίον est totum illud, quod constabat ex duabus columellis, quarum in altera stabat puerulus cum flagello, in altera pelvis, quam pulsabat flagellum, quod agitabat modo ventus modo παριών τις. Mihi quidem unus Polemo audiendus videtur, quem cernis ut oculatum testem loqui. Nam Demo et qui sequuntur Demonem (in quibus est etiam O. Muellerus ap. Boettiger. Amalth. I. p. 133, quem sequitur Stahr die Religionssysteme der Hellenen p. 35.) ante omnia velim mihi hoc approbent, quod affirmant pelves istas delubro Iovis Dodonaei *pro moenibus* fuisse, quod equidem, confiteor, quo pacto ad certam aedificii speciem templorumque Graecorum consuetudinem revocari possit non video.

Confecero rem si adiecero locum Lucii Tarrhaei, qui de iisdem laudatur apud Steph. B. καὶ κατὰ μέντοι τοὺς ἡμετέρους, φησὶν ὁ Ταρραῖος, εἰ μὲν λάβῃ τῆς μάστιγος, οἱ δὲ ἱμάντες ἀποπεπιτώκασιν. περὶ μέντοι τῶν ἐπιχωρίων τινὸς ἠκούσαμεν, ὥς ἐπειταρ ἐτύπτετο μὲν ὑπὸ μάστιγος, ἔχει δ' ἐπὶ πολὺν χρόνον, ὥς χειμερίον τῆς Δωδώνης ὑπαρχούσης εἰκότως εἰς παροιμίαν παρεγένετο. Sequuntur haec post locum Aristidis, ad quem nonnulla ita pertinere videntur, ut cum extremis iungantur: ἕως ἂν ὁ ἀνεμὸς διαμῆνῃ καὶ λάβῃ τῆς μάστιγος. Reliqua in hunc fere modum refingenda sunt: καὶ κατὰ μέντοι τοὺς ἡμετέρους (χρόνους), φ. ὁ T., οἱ μὲν ἱμάντες ἀποπεπιτώκασιν· παρὰ μέντοι τῶν ἐπιχωρίων τινὸς

*) Cf. Siebelis Phanodem. praef. p. VII sq. Ad frgm. operis περὶ παροιμιῶν (Siebel. p. 18 sqq.) adde Schol. Vat. Eur. Rhes. 250. de proverbio: ἔσχατος Μυσῶν.

ἤκούσαμεν ὡς, ἐπέπερ — χρόνον δυσχεμέρον (cf. Eustath. p. 335, 46.) τῆς Δωδώνης ὑπαρχούσης, εἰκότως εἰς παροιμίαν παρεγένετο sc. τὸ χαλκεῖον. Hac igitur demum aetate vides collapsa fuisse quae integra descripserat Polemo. De Lucio Tarrhaeo v. Steph. B. v. Τάρρα. Δούκιος δ' ἦν ἀπὸ Τάρρης τῆς Κρητικῆς πόλεως. φέρεται δὲ τόντον τὰ περὶ παροιμιῶν ἄριστα καὶ περὶ γραμμάτων καὶ τεχνικὰ γλαφυρώματα. Idem Lucillus dicitur ap. Steph. B. v. Θεσσαλονίκη et ap. Anonym. Vit. Apollon. Vol. I. p. XIV. Well. Scripserat etiam de Thessalonica librum singularem, v. Steph. B. l. c., et commentarium in Apollonium Rhodium, v. Anonym. l. c. et Schol. Apollon. I. 187. 1040. 1083. 1165. Ex opere, quod τεχνικὰ γλαφυρώματα inscripserat, excerpta videntur quae leguntur in Scholl. Dionys. Thr. p. 652. Bekk. Δούκιος δὲ ὁ Ταρραῖος λέγει, ὅτι τῆς τέχνης εἶδη τέσσαρα κτλ. Ex opere περὶ γραμμάτων excerpta exstant in Anecd. Crameri Vol. IV. p. 318—322, a seriore quodam epitomatore, Christiano homine, interpolata, cf. ib. p. 308. Nostrum locum patet ex libris περὶ παροιμιῶν sumtum esse, qui videntur et eorum, quae priores de proverbiiis composuerant, retractatione et multis de sua ipsius cognitione adiectis praestantissimi fuisse. Fecerat enim itinera longinqua indeque opus suum illustraverat, quod cernitur tam ex nostro loco, παρὰ τῶν ἐπιχωρίων τινὸς ἤκούσαμεν, quam ex Schol. Plat. p. 396. Bekk. ἤκουσα δέ, φησὶν ὁ Ταρραῖος, ἐγχωρίων λεγόντων ὅτι ἐν Σαρδόνι γίνοντο βοτάνη σέλινω παραπλησία κτλ. Et suspicor equidem, Stephanum B. non solum extrema, sed omnia quae habet de proverbio Δωδ. χαλκ. una cum testimoniis Demonis et Aristidis et Menandri ex Lucio Tarrhaeo descripsisse, quippe quem videmus Stephano optime cognitum fuisse. Accedit quod Zenobius, qui se inprimis Tarrhaeo usum esse diserte praefatur proverbiiis suis, de nostro proverbio habet ferme eadem quae Stephanus, sed omisso nomine Aristidis, nominato Menandro; v. Zenob. VI. 5, ex quo sua rursus descripsit Schol. Cod. Paris. 1761, edit. ab Osanno Auctar. Lex. Gr. p. 14. — Ex Tarrhaei proverbiiis insuper sumta sunt quae leguntur apud Tzetz. Chil. VIII. 159, cf. Schol. Plat. l. c.

2. περιήγησις Ἰλίου, libris III.

Titulum affert Suidas. Certa fragmenta non exstant, sed sunt inter incerta quae summa cum probabilitate huc referas. Ipsum opus simile fuisse dixeris iis, qualia fuerunt Hellanici Lesbii, Damastis Sigeensis, et inter recentiores Demetrii Scepsii, quos omnes memorabile est sicut etiam Polemonem aut ex ipso agro Troiano aut ex proximis civitatibus oriundos fuisse. Priorum opera et ipsum Polemonem obscurasse videtur Demetrius Scepsius, qui vixit aetate Cratetis et Aristarchi et edidit ἐξήγησιν τοῦ Τρωικοῦ διακόσμον i. e. catalogi Troianorum qui est apud Homerum, quadraginta libris comprehensam: quod opus in catalogo navium postea imitatus est Apollodorus Atheniensis. Ex Demetrio multa servavit Strabo, qui huic plurimum tribuit, cf. Strab. XIII. cap. 1, inprimis p. 116. 125. Tauchnitz. Inquirebat autem tam hic quam Polemo et antiquiores in situm, origines, antiquitates eorum locorum, quae Homeri ceterorumque epicorum carminibus per omnem Graeciam nobilitata et quodam modo consecrata erant; fabulas insuper ipsas persequabantur addita monimentorum locorumque enarratione.

XXXI*. Scholl. Venet. et Did. in II. I. 39. Σμινθεῦ] ἐπίθετον Ἀπόλλωνος. Σμίνθος γὰρ τόπος τῆς Τρωάδος, ἐν ᾧ ἱερὸν Ἀπόλλωνος Σμινθίου ἀπὸ αἰτίας τῆσδε. ἐν Χρύσῃ, πόλει τῆς Μυσίας, Κρῆνις τις ἱερὸς ἦν τοῦ κεῖθι Ἀπόλλωνος. τούτῳ ὀργισθεὶς ὁ θεὸς ἔπεμψεν αὐτοῦ τοὺς ἀγροῖς μῦας, οἵτινες τοὺς καρποὺς ἐλυμαίνοντο. βουλευθεὶς δὲ ποτε ὁ θεὸς αὐτῷ καταλλαγῆναι πρὸς Ὀρδην τὸν ἀρχιβουκόλον αὐτοῦ παρεγένετο, παρ' ᾧ ξενισθεὶς ὁ θεὸς ὑπέσχετο τῶν κακῶν ἀπαλλάξαι, καὶ δὴ παραχρῆμα τοξενσας τοὺς μῦς διέφθειρεν. ἀπαλλασσόμενος οὖν ἐνετείλατο τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ δηλῶσαι τῷ Κρῆνιδι. οὗ γενομένου ὁ Κρῆνις ἱερὸν ἰδρύσατο τῷ θεῷ, Σμινθέα αὐτὸν προσαγορεύσας, ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐγγύριον αὐτῶν διαλεκτον οἱ μῦες σμίνθοι καλοῦνται. ἡ ἱστορία παρὰ Πολέμωνι.

Poterant haec etiam ad epistolam ad Attalum scriptam revocari; v. praefat. huius epistolae. — De re cf. Clem. Alex. Protr. p. 34. Potter. Πολέμων δὲ τοὺς ἀμφὶ τὴν Τρωάδα κατοικοῦντας ἰστορεῖ τοὺς ἐπὶ τρωάδους μῦς, οὓς σμίνθους καλοῦσι,

(sc. *θηρηκεύειν*), *οἱ τευράς τῶν πολεμίων διέκρωγον τῶν τόξων· καὶ Σμύνηθιον Ἀπόλλωνα ἀπὸ τῶν μύθων ἐκείνων ἐπεφήμισαν*, qui confudit testimonia Polemonis et alius grammatici, quae diserte distinguuntur apud Schol. II. Praeterea cf. Strab. XIII. p. 116 sqq., Eustath. p. 34, 10. — 35, 8, Schol. Aristot. Rhet. II. 24. et qui plenissime de his fabulis egit Hoeck Creta II. p. 265 — 285. — *Κρήνις, ἱερὸς Ἀπόλλωνος* memoratur etiam ap. Herodian. Epim. p. 68. Idem nomen vel similia sunt *Κρήνις* Stoicus ap. Diog. L. VII, 62. 68. 76, *Κρινόεις*, unus e Dactylis Idaeis, *Κρίνακος*, Iovis filius, *Κρίνης* pater Simonidis Amorgini, *Κρινώ*, Danaï uxor et alia, quae dicitur fuisse filia Antenoris, cf. Welcker de Cycl. ep. p. 152. 154: sed dubito nihilominus quin hoc nomen mere graecum fuerit. Certe peregrinae originis alterum illud est, quod memorat Polemo, *Ὀρδης*: unde intelligitur, graecas fabulas diuturnitate temporum per istas regiones cum Mysorum atque Lydorum permixtas fuisse. — *ἀπαλλάττεσθαι* dicitur de deo de conspectu hominum sublato: cui opponitur ἡ *ἐπιφάνεια*, quae vox ponitur eodem significato quo *ἐπιφάνειαι Ἀπόλλωνος, Διός*, in titulis Istri et Phylarchi; cf. Siebelis Phanodem. etc. frgm. praef. p. XX *).

XXXII *. Eustath. ad II. II. p. 228. *καινὸν δὲ οὐδὲν καὶ τοιοῦτον ἀνατεθεῖσθαι λίθον ἐν τοῖς ἐκεῖ ἐπεὶ τοὶ καὶ Παλαμήδους ἐπινοησαμένον κυβέλαν καὶ πεττεῖαν ἐν Ἰλίῳ εἰς παραμύθιον λιμοῦ κατασχόντος τὴν στρατιὰν λίθος ἐκεῖ ἐδείκνυντο, καθὰ Πόλλεμον ἰστορεῖ, ἐφ' οὗ ἐπέσενον.*

Cf. Eustath. ad Od. p. 1397, 10. Calculorum inventio ab Herodoto ad Lydos refertur, I. 94, ubi item per inediam aerumnarumque propulsandarum causa haec ludicra excogitata esse perhibentur, id quod satis scite fictum est. Herodotum respiciens Eust. I. I. *λέγοντος Ἡροδότου ἐπὶ Ἄντος εὐρεθῆναι διὰ λιμὸν τὰς παιδίας οὐκ εἰς ἀνάγκης καὶ πεττοὶ συνοοῦνται, οὗς ὁ Παλαμήδης εὗρε*, et videtur ipse Herodotus Palamedis gloriae cavisse, quum scribat, *εἰξευρεθῆναι δὲ ὧν τότε καὶ τῶν κύβων — καὶ τῶν ἄλλων παστῶν παιγνίων τὰ εἶδεα πλὴν πεσσῶν*, unde

*) In indice scriptorum Istri Siebelisio addendus liber *περὶ τῶν Ἑλλήνων ἀγώνων*, ex Schol. Pind. Ol. VII. 146:

patet *πεσσελαν* peculiariter ad Palamedem pertinere. Nihilominus iam Polygnotus Palamedem pinxit cum Thersite *κύβοις χρώμενον παιδιᾷ*, teste Pausania X. 31, 1, et facit cum hoc etiam Sophocles, cf. Naupl. frgm. 380. 381. Ddf. De aliorum locis cf. O. Iahn Palamed. p. 27 sq. 65, qui poterat etiam Varronem laudare ap. Serv. Aen. II. 81. *Palamedem constat fuisse prudentem: nam et tabulam* (i. e. τὸ Παλαμήδειον ἄβakiον, in quo πεσσοὶ ludebantur, cf. Iahn p. 27.) *ipse invenit ad comprimendas otiosi seditiones exercitus, ut Varro testatur.* Cf. praeterea Welcker Zeitschr. f. Alterthumsw. 1834. p. 54 sq., qui iam in Cyprii carminibus haec Palamedis inventa tractata esse suspicatur.

XXXIII*. Steph. Byz. v. *Μερμησσός· πόλις περὶ Λάμφακον, ὡς Πολέμων.*

Eadem urbs dicitur *Μερμησσός*, Steph. B. v. *Μαρμισσός*, Suid. v. *Σίβυλλα*, *Μαρπησσός*, Paus. X. 12, 1 sq., cf. Siebelis ad h. l. et Salmas. ad Solin. p. 79. Ferebatur unius ex Sibyllis patria esse, unde haud raro nominatur, velut Tibull. II. 5: 67, ubi codd. habent *Marpesia*, et ap. Lactant. Inst. I. 6, 12, ubi codd. variant inter *Marpessus* et *Marmesus*. Ad agrum Troianum hoc oppidum pertinuisse cernitur ex Suida et ex Pausania.

3. De urbibus Ponticis, de Caria, insulis.

α. περὶ τῶν ἐν Πόντῳ πόλεων.

Titulum servavit Suidas. Pontum quonam sensu dixerit ambiguum est. Est regnum Ponti, quod exstitit ab anno 282. a. Chr., quae regio plenius appellabatur ἡ πρὸς τῷ Πόντῳ *Καππαδοκία*, opposita τῇ ἰδίῳς *Καππαδοκίᾳ*, cf. Strab. XII. p. 3. XIV. p. 236. ὁ νῦν ἰδίῳς λεγόμενος Πόντος, τῆς *Καππαδοκίας* μέρος ὢν τῆς πρὸς τῷ *Εὐξείνῳ*. Sed velut Hellespontus dicebatur et ipsum fretum Helles et ἡ χώρα ἡ παρακειμένη τῷ κόλπῳ ἀπὸ Ἑλλης (Steph. B.), ita etiam qui oppida ad Pontum Euxinum adiacentia incolebant τὸν Πόντον s. ἐν τῷ Πόντῳ habitare dicebantur, velut Herod. IV. 8. Ἑλλήνων δὲ οἱ τὸν Πόντον οἰκόντες, Steph. B. v. *Ἀρκιόεσσα*, πόλις ἐν Πόντῳ, *Ἡρακλείας ὑποτελής*, cf. Xenoph. Anab. V. 2, 2, 6, 15, rep. Athen. II. 7.

Atque hac significatione etiam Polemonis titulum accipien-
dum crediderim, ut dixerit de Heraclea Pontica vicinisque
oppidis. — Neque regnum Ponti fere nisi addito articulo
dicitur ὁ Πόντος.

β. C a r i a.

XXXIV*. Steph. B. *Εὐθηναί, πόλις Καρίας. τὸ ἐθνικὸν
καθ' ἡμᾶς Εὐθηναῖος, κατ' ἐκείνους δὲ Εὐθηγεύς. Πολέμων δὲ καὶ
Εὐθηγεύας φησὶν.*

Holstenius in nummis et *Εὐθηναίων* et *Εὐθηγεύων* inveniri
monet. Oppidum Euthane haud procul ab Halicarnasso situm
memoratur etiam a Pomp. Mel. I. 16. Plin. H. N. V. 29.

XXXV*. Etym. M. p. 751, 27. *Τελμισσεῖς οἰκοῦσιν ἐν
Καρίᾳ, ἀπέχοντες ἐξήκοντα στάδια. Ἀλικαρνασσὺς, ὡς Πολέμων.
Τελμισσὸς δὲ πόλις ἐν Ἀνκίρᾳ κτλ.*

Eadem leguntur ap. Suid. Phot. s. v., Apostol. Proverb.
XVIII. 25. Steph. B. v. *Τελμισσός, πόλις Καρίας, ὡς δὲ Φίλων
καὶ Στράβων, Ἀνκίας. ἔστι γὰρ ἀμφοτέρων ὄριον μετὰ Λαλδαία.*
Eustath. Dionys. P. p. 267, 30. *Τελμισσός, πόλις Καρίας ἢ Ἀνκίας.*
Vides eandem urbem dici, inclytam illam haruspicum disci-
plina; quae ab aliis ad Lyciam, ab aliis ad Cariam refereba-
tur, quum in confinio utriusque sita esset; cf. Liv. XXXVII.
16. *Telmessus sinus, qui latere uno Cariam, altero Lyciam
contingit.* Similis Ancyrae ratio erat, quae et Galatiae et
Phrygiae adscribebatur, διὰ τὸ ἀμφοτέρων εἶναι, Steph. B. h. v.;
Lyrnessi, quae vulgo Ciliciae, a Ptolemaeo Pamphyliæ esse
dicebatur, Scholl. Dionys. P. 875. p. 361; Aeginæ, quae
modo inter Paphlagoniae modo inter Ponti oppida habebatur,
Steph. B. v. *Αἰγινήτης*. Sed Telmissus ab antiquioribus scri-
ptoribus semper inter Lyciae urbes numeratur, velut ap.
Herod. I. 78; a recentioribus demum, Polemone, Cicerone
(de Div. I. 41.), aliis inter Cariae. Itaque credibile certo
tempore aut ipsam Telmissum a foedere Lycio ad Cariam
descivisse; et narrabatur de bello inter Telmissenses et
ceteros Lycios gesto ap. Theopomp. Histor. lib. XIV, v. Phot.
Bibl. cod. 176: aut ab aliis talem confinii, quo Lycia et Caria
disiungebantur, immutationem factam esse, ut Telmissus ab

illa ad hanc referretur; quod fortasse factum a Ptolemaeis, cf. Niebuhr Opusc. p. 288 sqq. — Scribebatur et Τελμισσός et Τελμησσός, sicuti etiam Τερμισσός et Τερμησσός.

γ. De insulis.

περὶ Σαμοθράκης.

XXXVI. Athen. IX. p. 372. A. Πολέμων δ' ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ Σαμοθράκης καὶ κατῆσαι φησι τῆς γηθυλλίδος τὴν Αἰτωίαν, γράφων οὕτως· „διατίθεται παρὰ Δελφοῖς τῇ θυσίᾳ τῶν θεοξενίων, ὃς ἂν κομίσῃ γηθυλλίδα μεγίστην τῇ Αἰτωίᾳ, λαμβάνειν μοῖραν ἀπὸ τῆς τραπέζης. ἐώρακά τε καὶ αὐτὸς οὐκ ἐλάττω γηθυλλίδα γοργυλίδος καὶ τῆς στρογγύλης ῥαφανίδος. ἰστοροῦσι δὲ τὴν Αἰτωίαν κύουσαν τὸν Ἀπόλλωνα κατῆσαι γηθυλλίδος· διὸ δὴ τῆς τιμῆς τετυχηκέναι τάντην.“

ἐώρακα est in libris, Ddf. ἐώρακα. Idem deinde pro τε καὶ makit δὲ καὶ. — Polemonis testimonium ex Didymo ad Athenaeum transiisse videtur, cf. p. 371. F. τὸ γῆθνον, — οὐ μνημονεύει Φρόνιχος ἐν Κρόνῳ, ὅπερ ἐξηγούμενος δράμα Αἰδυμὸς ὁμοίᾳ φησιν εἶναι τὰ γῆθνα κτλ. — Ipsa fabella ex iis est, quas recentiore vocabulo legendas dicere solemus, ad rituum sacrorum similitudinem et ut rituum causae ex sacra deorum historia repetantur effictas. Haec spectat Theoxenia apud Delphos in honorem Apollinis celebrata. De Theoxeniis v. Boeckh. Expl. Pind. p. 194*). Parabantur hoc festo epulae sacrae, quibus peculiariter uteretur is deus, cui templum aliquod et oppidum sacrum erat, velut Apollo apud Delphos et Pellenenses (Paus. VII. 27, 1.); sed accubabant etiam alii dei, qui ab illo tanquam invitabantur eiusque ξένοι erant: unde Hesych. θεοξένια, κοινὴ ἐορτὴ πᾶσι τοῖς θεοῖς. Ita apud Ovid. Fast. IV. 422. Theoxenia parantur ab Arethusa (i. e. Arethusae parabantur), adsunt cetera Siculae religionis numina, inter ea Ceres et Proserpina, quae hac occasione rapitur a Plutone. Delphicis igitur Theoxeniis praeter ceteros deos etiam Latona interesse putabatur; mater epulabatur cum filio filiaque. Mulieres praegnantas constat ad aliena

*) Adde Theoxenia Teniorum, Corp. Inscr. N. 2338, vs. 114—118.

ciborum prouiores esse. Latona, ecce Apolline et Diana gravida rapam prae ceteris omnibus appetit; inde obtinuit ut rapae illi prae ceteris eduliis a Delphis in Theoxeniis offerrentur. Qui maximam apposuerat, is accepit *μοῖραν ἀπὸ τῆς τραπέζης*, ubi sacra mensa dici videtur ea, ad quam pulvinaria diis sternebantur. Simili honore in eodem festo afficiebantur Pindaridae, v. Plutarch. de Ser. Num. Vind. c. 13. *ἀναμνήσθητι δὲ — τῶν θεοξενίων καὶ τῆς καλῆς ἐκείνης μερίδος, ἣν ἀφαιρούντες τοὺς Πινδάρου κηρύττουσι λαμβάνειν ἀπογόνους**): quo loco uti poterat Schneidewinus ad Eustath. Prooem. Pind. praef. p. VII sq. Et affunditur eodem loco lux iis quae narrantur ap. Eust. I. I. p. 17. Schneidew. *Ἀπόλλων γοῖν οὕτω, φασί, αὐτὸν (Πινδάρου) ἐφίλει ὥς καὶ μερίδα λαμβάνειν ἐκ τῶν θνομένων ἐκείνῳ καὶ τὸν ἱερεῖα δὲ βοᾶν ἐν ταῖς θυσίαις. „Πινδαρος ἐπὶ τὸ δεῖπνον τῷ θεῷ,“ ἢ καὶ ἄλλως, „Πινδαρος ἦτο ἐπὶ τὸ δεῖπνον τοῦ θεοῦ,“ cf. Thom. vit. Pind. p. 4, vita Vratisl. p. 9. Eodem pertinere arbitror quod narratur de Theoxeno, amasio Pindari, ap. Hesych. Miles. p. 44. Orelli.*

4. De civitatibus Italiae et Siciliae.

κτίσεις Ἰταλικῶν καὶ Σικελικῶν.

Titulum affert Schol. Apollon. IV. 324. (frgm. XXXVII.) Vulg. *ἐν κτίσει*. Paris. *ἐν κτίσεσιν*. Post *Σικελικῶν* suppl. *πόλεων*. Quum in hac inscriptione iungatur Italiae et Siciliae tractatio, credibile etiam ceteras res, quae in hanc sectionem incurrebant, ad Italiam et Siciliam pertinentes eadem operis parte vel eodem libro comprehensas fuisse.

XXXVII. Schol. Apollon. Argon. IV. 324. *ὁ δὲ Κανλικὸς σκόπελος* (cuius meminerat Apollonius I. c.) *τῆς Σκυθίας, πλησίον τοῦ Ἰστροῦ· οὗ μνημονεύει Πολέμων ἐν κτίσεσιν Ἰταλικῶν καὶ Σικελικῶν.*

Rupes Cauliacae ad eam Danubii partem quaerendae sunt, ubi Dravus cum eo coniungitur. Quod cernitur partim ex fragmento Hecataei (frgm. LX. Klaus.) *Κανλικός, ἔθνος κατὰ*

*) *Πινδάρου ἀπογόνους* (cf. Arrian. Anab. I. 9, 10.) credo similiter dictos atque *γένος Ὀμήρου*, similia.

τὸν Ἴόνιον κόλπον· κέκληται δὲ ἀπὸ ὄρους: partim ex eo, quod Apollonius prope montem Cauliacum et Angurum, qui illi vicinus erat (flumen Ἀγγρος eiusdem regionis memoratur ab Herodoto IV. 49.), τὸν Ἰστρον narrat, ut Scholiastæ verbis utar, διασχίζομενον τῇ μὲν εἰς τὸν Ἀδρίαν, τῇ δὲ εἰς τὸν Εὐξείνιον εἰσβάλλειν, ubi patet indicari Dravum disiuncto a Danubio flumine occidentem petentem.

XXXVIII*. Fest. Epit. p. 255. ed. Lindem. Salios a saliendo et saltando dictos esse quamvis dubitari non debeat, tamen Polemon ait Arcada quendam fuisse nomine Salium, quem Aeneas a Mantinea in Italiam deduxerit, qui iuvenes Italicos ἐνόπλιον saltationem docuerit.

Vides Polemonem etiam de Roma dixisse fabulamque illam de Aenea attigisse, quam vix fuerit quisquam qui non attigerit, ubi Romae origines expromendae erant. De Salii v. Dionys. Archaeol. Rom. II. 70, et qui eiusdem Salii ex Polemone ut videtur meminerunt, Plutarch. Num. c. 14, Serv. Virg. Aen. VIII. 285. Polemo, etsi in ceteris erravit, id tamen recte scripsit, quod dixerat Salium docuisse *iuvenes Italicos*; nam constat Saliorum collegia et carmina et saltationes non Romae propria, sed per omnem Italiam dispersa fuisse. — Poteram hunc locum etiam ad librum περὶ Σαμοθράκης revocare, quod malit Lobeck Aglaoph. p. 1206.

II. Αντιγραφά.

1. τὰ πρὸς Τίμαιον.

Opus magnum et diffusum, duodecim minimum libris constans; nam citatur duodecimus frgm. XLV*). Quod adversus Timaeum Siculum editum fuisse apertum est ex frgm. XLIV. Notum est Timaeum varias historiis suis narratunculas et notationes antiquarias inserendo gloriolam sibi eruditionis multiplicis quaesivisse, ideoque Γρασοπλέκτριαν appellatum esse; vid. Suid. v. Τίμαιος, Hesych. Mil. p. 54; cf. Goeller Syracus. Orig. p. 194; adde Polyb. Exc. Vat. p. 25. Lucht.

*) Casu factum videtur ut maxima fragmentorum pars non indicetur in indice Schweigh. neque apud Dindorfium p. 1880 sq.

εἶναι δὲ κατὰ πόλιν καὶ τόπον ὅταν ἐπιβάλλονται γράφειν τὰ κατὰ
 μέρος ὄντες ἀκριβεῖς τῆς τοιαύτης ἐμπειρίας, δῆλον ὡς ἀνάγκη —
 πολλὰ μὲν ἀξιόλογα παραλιπεῖν, περὶ πολλῶν δὲ ποιεῖσθαι πο-
 λὺν λόγον οὐκ ἀξίων ὄντων. ὃ δὲ συμβαίνει μάλιστα Τιμαίῳ.
 Talibus infestos fuisse puta inter grammaticos Istrum, cuius
 ἀντιγραφὰι πρὸς Τιμαίον citantur Athen. VI. p. 272. B, inter
 periegetas Polemonem. Quamquam poterant etiam ea horum
 disputationibus ansam dare, quae disputaverat ille de origi-
 nibus civitatum deque gentibus et coloniis, in quo maximam
 doctrinae speciem ponere solebat; cf. Polyb. Exc. Vat. p. 33.
 μάλιστα ταύτην γ' ἐνεργασταὶ τὴν δόξαν ἐκ τῶν περὶ τὰς ἀποικίας
 καὶ κτίσεις καὶ συγγενείας ἀποφάσεων· ἐν γὰρ ταύταις τηλικαύτην
 ἐπίφασιν ποιεῖ διὰ τῆς ἀκριβολογίας καὶ τῆς πικρίας τῆς ἐπὶ τῶν
 ἐλέγχων, οἷς κέχρηται κατὰ τῶν πέλας, ὥστε δοκεῖν παρ' αὐτὸν τοὺς
 ἄλλους συγγραφάας ἅπαντας ἐγκοιμῆσθαι τοῖς πράγμασι κατὰ.
 Talis ostentatio industriosos illos antiquitatum grammaticos
 apprime allicere atque ad maiorem, quae in refellendo cerne-
 retur, doctrinam expromendam irritare debebat. Ne putes
 Polemonem nimium in hac contendendi opera fuisse, memento
 Timaeum in colligendis rebus diligentiores quam in digerendis
 et excutiendis accuratioribus fuisse; cf. Polyb. I. I. p. 14.
 τὸ περὶ τὰς ἀνακρίσεις μέρος ἐπιστέρνεται παρ' αὐτῷ τελῶς, ὅπερ
 ἐστὶ κυριώτατον τῆς ιστορίας. Ingenti ille doctrina instructus
 ad historiam accessit, quum et litteris multum temporis idque
 in litteratissima Athenarum urbe tribuisset (Polyb. Exc. Vat.
 p. 22. ἀποκαθίσας γὰρ Ἀθήνησι (cf. p. 26.) σχεδὸν ἑτη πενήκοντα
 καὶ πρὸς τοῖς τῶν προγεγονότων ὑπομνήμασι γενόμενος ὑπέλαβε τὰς
 μεγίστας ἀφορμὰς ἔχειν πρὸς τὴν ιστορίαν), et itinera longinqua
 fecisset, sed erat neque subacto iudicio neque probata fide.
 cf. Polyb. ib. p. 14. τοσοῦτο ἀπέχει τοῦ δι' ἐτέρων ἀκριβῶς τὴν
 ἀλήθειαν ἀνακρίνειν, ὥστ' οὐδὲ τούτων, ὧν αὐτόπτης γέγονε καὶ ἐφ'
 οὓς αὐτὸς ἦκει τόπους, οὐδὲ περὶ τούτων οὐδὲν ἠγέει ἡμῶν ἐξηγεῖται:
 quamquam non diffiteor Polybium sicuti in alios ita etiam in
 Timaeum paullo iniquiorem fuisse videri. — Praeterea mon-
 endum, interdum Platonis Timaeum ita citari, ut de his Po-
 lemonis adversus Timaeum Siculum commentariis cogitare
 possis, velut apud Anonym. in Anecd. Cram. II. p. 352, 21.

τιμῶ, Τίμαιος, ἐν τῇ πρὸς Τίμαιον βίβλῳ, cf. Melet. ib. p. 60, 16. ἡ δὲ τρίτη αἰτία Πλάτωνός ἐστι φλυαρία ἐν τῇ πρὸς Τίμαιον· φησὶ γὰρ κτλ. Apud antiquiores idem liber plus semel laudatur ὁ Τίμαιος, Platonis nomine non addito, v. Trendelenburg Platonis de Ideis et Numeris doct. p. 17 sq.

Ex libro I.

XXXIX. Athen. X. p. 416. B. Πολέμων δ' ἐν πρώτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον παρὰ Σικελιώταις φησὶν Ἀδδηφαγίας ἱερὸν εἶναι καὶ Σιτοῦς Δήμητρος ἀγάλμα, οὐ πλησίον ἰδρύνσθαι καὶ Ἰμαλίδος, καθάπερ ἐν Δελφοῖς Ἐρμούχον, ἐν δὲ Σκώλῳ τῷ Βοιωτικῷ Μεγαλάρτον καὶ Μεγαλομάζον.

Libb. ἐν ἐνάτῳ, quod correxit Schweigh. ex hoc loco, Athen. III. p. 109. A. οὐ τούτου οὖν τοῦ Ἄρτου ὁ νῦν καιρὸς ἦν, ἀλλὰ τῶν εὐρημένων ὑπὸ τῆς Σιτοῦς καλουμένης Δήμητρος καὶ Ἰμαλίδος· οὕτως γὰρ ἡ θεὸς παρὰ Συρακοσίοις τιμᾶται, ὡς ὁ αὐτὸς Πολέμων ἰστορεῖ ἐν τῷ περὶ Μορούχον (cf. frgm. LXXIV.)· ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον ἐν Σκώλῳ φησὶ τῷ Βοιωτικῷ Μεγαλάρτον καὶ Μεγαλομάζον ἀγάλματα ἰδρύνσθαι. Ex Athenaeo fere eadem repetunt Aelian. V. H. I. 27, Eust. p. 265, 28 sqq. — Voracitatem etiam Catinae cultam fuisse collegeris ex epistolis Diodori Sic. Vol. X. p. 286. ed. Bip., apocryphis illis quidem, sed quarum doctrina non de trivio hausta est. De Cerere Frumentaria, Σιτώ, cf. Demet. et Perseph. p. 316 sq. — Ceres Ἰμαλὶς est Farinacea; cf. Athen. XIV. p. 618. D, Hesych. v. Ἰμαλὶς et Ἰμαλλία; adde Diodor. Sic. V. 56, de quo loco ingeniose Heffter Rhod. III. p. 25. Mensis Ἰμάλιος apud Hierapytnios nominabatur, Corp. Inscr. N. 2556, quem Boeckhius Vol. II. p. 406, §. interpretatur Καρποφόρος, quum proprie ita dictus videatur is mensis, quo fruges molebantur, v. Heffter l. c. De Cerere Farinacea cf. Demet. et Perseph. p. 326. Et recte quidem Heffterus l. c. τὴν Ἰμαλίδα monet velut alteram figuram esse τῆς Σιτοῦς, iuxta quam illa stetit. — De Cerere Ἐρμούχῳ cf. Demet. et Perseph. p. 321. Edebatur Ἐρμούχον, quod Villebrun explicavit Cererem manipulum spicarum manu tenentem, Casaubonus in Σπερμούχον mutandum

censuit. Έρμούχον editum a Schweigh. ex cod. Veneto. — De Scolo Boeotiae oppido v. O. Mueller Orchom. p. 489. — A nomine Μεγάλατος (cf. Demet. et Perseph. p. 326, et de differentia ἄρτου et μάζης ib. p. 318.) dicta τὰ Μεγαλάρχια, Deliorum festum; cf. Athen. III. p. 109. F. ἀχάϊας· τούτου τοῦ ἄρτου μνημονεύει Σῆμος ἐν ὁδόφῳ Δηλιάδος, λέγων ταῖς Θεσμοφόροις γίνεσθαι (h. e. Cereri et Proserpinae Legiferis hoc genus panum sacrum fuisse). εἰσὶ δὲ ἄρτοι μεγάλοι· καὶ ἐορτὴ καλεῖται Μεγαλάρχια, ἐπιλεγόντων τῶν φερόντων· „ἀχαινὴν, στίατος ἔμπλεον τράγον,“ h. e. achainam gestamus, tragram (genus pultis ex tritici semine et leguminibus variis factum, Plin. H. N. XVIII. 7, 16. 10, 20. n. 4.) fermentatum. Idem festum esse videtur quod aliis grammaticis audit Ἀρτοφόρια, v. Herodian. ap. Cram. Anecd. III. p. 277, 27. Theodos. Gr. p. 69, 17. Goettl.

XL*. Athen. II. p. 39. C. Πολέμων φησὶν ἐν Μουνυχίᾳ ἦρῶα Ἀκρατοπότην τιμᾶσθαι, παρὰ δὲ Σπαρτιάταις Μάτωνα καὶ Κεράωνα ἦρῶας ὑπὸ τιῶν μαγείων ἰδρύσθαι ἐν τοῖς φειδιτοῖς. τιμᾶται δὲ καὶ ἐν Ἀχαΐᾳ Δειπνέες, ἀπὸ τῶν δειπνῶν σῶν τὴν προσηγορίαν.

Subieci hunc locum propter argumenti similitudinem. Schweighaeuserus adnotat haec: „Eorundem numinum, Spartaee a coquis dedicatum, rursus meminit Athen. IV. p. 173. F. sqq., ubi pro ὑπὸ τιῶν μαγείων est ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς φειδιτοῖς ποιούντων τε τὰς μάζας καὶ κεραννύντων τὸν οἶνον διακόνων, quibus verbis simul ratio significatur nominum numinibus illis impositorum. Nempe ἀπὸ τοῦ μάζαν μάττειν alterum Μάτωνα vocarunt, pro quo nomine opportune hic posito minus commode Λακίωνα est IV. p. 173. F. Contra ibi recte ἀπὸ τοῦ κεραννύνειν vel κερᾶν τὸν οἶνον alterius nomen Κεράωνα scriptum exhibent libri omnes et Eust. p. 1413, 21 sq., quod ipsum hic pro Κεράωνα monente etiam Meursio Miscell. Lacon. I. 6. reponere non dubitavi.“

Ex libro IV.

XLI. Clem. Al. Protrept. p. 41. Pott. μὴ οὖν ἀμφιβάλλετε εἰ τῶν Σεμνῶν Ἀθήνησιν καλουμένων θεῶν τὰς μὲν δύο Σκοπαῖς

ἐποίησεν ἐκ τοῦ καλουμένου *Ανγρέως λίθου*, *Κάλαμις* δὲ ἦν μέσην αὐταῖν ἰστοροῦντα λέγουσι *Πολέμωνα* δεικνύναι ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν πρὸς *Τίμαιον*. Schol. Aeschin. adv. Timarch. p. 747. Rsk. *τρεις ἦσαν αὐταὶ αἱ λεγόμεναι Σεμναὶ θεαὶ ἡ Εὐμενίδες ἡ Ἐρινύες*· ὧν τὰς μὲν δύο τὰς ἐκατέρωθεν *Σκοπᾶς* ὁ *Πάριος* ἐποίησεν ἐκ τοῦ *Ανγρίτου λίθου*, τὴν δὲ μέσην *Κάλαμις*. Schol. Soph. Oed. Col. 39. *Φύλαρχος* φησὶ δύο αὐτὰς εἶναι, τὰ δὲ Ἀθήνησιν ἀγάλματα δύο *Πολέμων* δὲ *τρεις* αὐτὰς φησὶ.

Coniunctis his locis alteri ab altero lux affunditur. Apud Clem. Alex. in libb. est *Κάλας* δὲ ἦν μέσην αὐταῖν ἰστοροῦνται ἔχουσαι, *Πολέμωνα*. *Κάλαμις* scribendum esse viderunt Osann in Annal. Inst. Corr. Arch. 1830. p. 149, O. Mueller in Aeschyl. Eum., p. 179, Creuzer Symb. I. 1. p. 150 sqq. edit. 3: cetera ego emendavi ex coniectura. — Apud Schol. Aeschin. verba τὰς ἐκατέρωθεν leguntur in codd. Mead. (Dobson Demosth. et Aeschin. T. VIII. p. 384.) et Paris. (Creuzer l. c. p. 151.). Deinde Paris. ἐποίησεν pro vulg. πεποίηκεν, pro τοῦ *Ανγρίτου* Mead. τῆς *Ανγριτίδος λίθου*. — Lapis, quo Scopas usus erat, pellucidi generis, *Ανγρεὺς* vocatur ap. Athen. V. p. 205. F, *Ανγρὺς* ap. Dionys. P. v. 327. (scribebatur et *Ανγρις* et *Ανγρίς*, Eustath. ad Dionys. P. p. 152.), *Ανγρίτης* ap. Eustath. l. l., Scholl. ib. p. 345, Herodian. Epim. p. 181, 2. cf. Bernhardy adnot. p. 601 sq. Erat hic lapis *ἐλαιώδης* τῇ *χρόα καὶ ζεστός πάνν*, Plutarch. de Fluv. I. 2, intusque a centro ceu stella lucebat fulgore lunae plenae, ut ait Plin. H. N. XXXVII. 9. Talem lapidem apparet ad infernalem illam Furiarum maiestatem et ipsa materia simulacrorum exprimendam apprime accommodatum fuisse. Ceterum cf. Paus. I. 28, 6. et Mueller ad Aesch. Eum. l. c. — Phylarchum patet nonnisi de duabus Scopae signis loqui.

XLII. Schol. Oed. Col. 100. *νήφων ἀοίνοις*] οὐ γὰρ σπένδεται οἶνος αὐταῖς, ἀλλ' ὕδωρ, καὶ νηφάλια καλοῦνται αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. *Πολέμων* δὲ ἐν τῷ πρὸς *Τίμαιον* καὶ ἄλλοις τισὶ θεοῖς νηφαλίους φησὶ θυσίας γίνεσθαι, γράφων οὕτως· „*Ἀθηναῖοι τε γὰρ ἐν τοῖς τοιοῦταις ἐπιμελεῖς ὄντες καὶ τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ὅσοι νηφάλια μὲν ἱερὰ θύουσι Μνημοσύνη Μούσῃ, Ἥστ, Ἥλῳ, Σελήνῃ, Νύμφαις, Ἀφροδίτῃ Οὐρανίῃ.*“

ἐν ante τοῖς τοιούτοις add. ex cod. Rom. Deinde dedi *Μνημοσύνη Μούση* pro vulg. *Μνημοσύναις, Μούσαις*; cf. Suid. v. *νηφάλιος* *Θυσία* *παρὰ Ἀθηναίους ἐτελεῖτο Μνημοσύνη, Ἡοῖ, Ἥλιω, Σελήνῃ, Νύμφαις, Ἀφροδίτῃ Οὐρανίᾳ, ὥς φησι Πολέμων.* — *νηφάλιαι Θυσίαι* sunt sacra abstemia, quae fiunt sine vino, eadem *μελικράτα* dicta, quia plerumque erant διὰ μέλιτος, ut ait Porphyr. Antr. Nymph. c. 19, admixto vel oleo vel aqua, unde τὰ ὑδρόσπονδα, τὰ μετὰ ταῦτα μελλίσπονδα, εἴτ' ἐλαιόσπονδα, quae generatim appellabantur *νηφάλια ἱερά*, opposita τοῖς οἴνοσπόνδοις, v. Theophr. ap. Porphyr. de Abstin. II. 20. Nonnunquam et lac admiscebatur, unde μέλι κεκραμένον γάλακτι, Porphyr. Antr. Nymph. c. 28, cf. Lucian. Nectom. VII. 9, quae mixtura Romanis appellabatur mulsum. — De Atheniensium in talibus cura et religione notum est ex Act. Apost. XVII. 22, cf. Paus. I. 17, 1. 24, 3, al. — Etiam sacrificia Furiarum *νηφάλια* erant, v. Callimach. ap. Schol. Oed. Col. 489, cf. Benti. et Ernest. p. 490sq. et Schol. Aeschin. p. 747*). ubi narratur his litatum esse *ἱεροῖς ποπᾶνοις καὶ γάλακτι ἐν ἀγγείοις κεραμεύσι.* — Numinibus, quae a Polemone recensentur (de Sole cf. etiam Phylarchus frgm. XXIV. Lucht.) praeter Furias, de quibus ipse Polemo illo loco dixisse videtur, addendae Ceres infera cum filia et ceteris Inferis, cf. Dionys. Hal. Antiq. Rom. I. 33, Paus. I. 18, 7, Demet. et Perseph. p. 229, Mater Magna, cf. infra frgm. LXXXVIII, denique Liber pater et filiae Erechthei, cf. Philochor. p. 26. Siebelis, et de Libero etiam Plut. Sympos. Qu. IV. 6, 2. de Tuend. Sanit. c. 17.

Ex libro V.

XLIII. Athen. III. p. 81. F. *Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον ἀνθους γένος τὸ κοδύμαλον εἶναι τινας ἰστορεῖν* (sc. φησὶ).

Cf. Hesych. v. *κοδύμαλον* et *κυνώμιον*, qui eodem quo Athenaeus auctore usus esse videtur, cf. Ranke de Hesych. p. 109.

*) Mater, quae hic appellatur, Furiarum *Εὐωνύμη* est Terra Mater, quae *Εὐωνύμη* audierat Epimenidi.

Ex libro VI.

XLIV. Athen. XIII. p. 588. C. Ἐκκαρά, πόλις Σικελική, ἀφ' ἧς αἰγυμάλωτος γενομένη (sc. ἡ Λαΐς) ἦκεν εἰς Κόρινθον, ὡς ἱστορεῖ Πολέμων ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον. Ib. p. 589. A. Νυμφόδορος δ' ὁ Συρακόσιος — ἐξ Ἐκκάρου φησὶ Σικελικοῦ φρονόριον εἶναι τὴν Λαΐδα, Σιράτις δὲ — Κορινθίαν αὐτὴν εἶναι. — Τίμαιος δ' ἐν τῇ τρισκαίδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν ἐξ Ἐκκάρων, καθὰ καὶ Πολέμων εἴρηκεν, ἀναιρεθῆναι φάσκων αὐτὴν ὑπὸ τινων γυναικῶν ἐν Θετταλίᾳ, ἐρασθεῖσάν τινος Πανσαντίου Θετταλοῦ, κατὰ φθόρον καὶ δυσῆλιν ταῖς ξυλῆναις χελώναις τυπτομένην ἐν Ἀφροδίτης ἱερῷ. διὸ καὶ τὸ τέμενος κληθῆναι Ἀροσίας Ἀφροδίτης. δεικνυσθαι δ' αὐτῆς τάφον παρὰ τῷ Πηνειῷ, σημεῖον ἔχοντα ὑδρῶν λεθῆναι καὶ ἐπίγραμμα τόδε·

τῇσδ' ποθ' ἡ μέγανχος ἀνικητός τε πρὸς ἀλκὴν

Ἑλλάς ἐδουλώθη κάλλεος ἰσοθέου,

Λαΐδος, ἣν ἐτέκνωσεν Ἔρως, θρέψεν δὲ Κόρινθος·

κεῖται δ' ἐν κλεινοῖς Θετταλικοῖς πεδίοις.

Verba ἀναιρεθῆναι φάσκων αὐτὴν potueris etiam ad Timaeum referre, sed malim equidem ea a Polemone scripta putare, quippe quae prae se ferant periegetam ex monumentis locorum historiam illustrantem. Et suspicor eum in hoc, quod ad mortem et sepulcrum Laidis attinebat, a Timaeo dissensisse, quum consenserit de patria; cf. quae sequuntur apud Athenaeum: αὐτοσχεδιάζουσιν οὖν οἱ λέγοντες αὐτὴν ἐν Κόρινθῳ τεθάφθαι πρὸς τῷ Κρανίῳ, id quod a Timaeo narratum fuisse videtur. Quamquam hic etiam de patria Laidis aliam atque Polemo sententiam sequutus fuerit, si sequimur Steph. B. v. *Ἐνκαρπία*, cuius tamen incerta in his fides est, v. Goeller Syracus. etc. p. 270. De omni historia Laidis v. Jacobs Mus. Att. III. 2. p. 173—191. 221—243, de Laide apud comicos Bergk de Reliq. Com. Att. p. 401 sq. Polemo iterum de hac quaestione citatur ap. Steph. B. v. *Κραστός*, ubi Neanthes Cyzicenus perhibetur Crastum Laidis patriam vocasse, deinde haec adiiciuntur: Ἀπίων δέ (φησι), ὅτι μόνος Πολέμων ἐφη τὴν Λαΐδα Κορινθίαν, quae Jacobs l. l. p. 225. et Goeller

p. 167 sq. ex margine interpolata esse censent, ego ab epitomatore decurtata esse crediderim. Nymphodori locus tractatur ab Eberto Dissert. Sicul. p. 161. 195, Timaei a Goellero l. l. p. 231 sq., quem miror nullam omnino Polemonis operis huius, quod tractamus, adversus Timaeum editi rationem habuisse, ideoque scripsisse: „est autem procul dubio Polemonis testimonium (ap. Steph. B. v. Κραστός) petitum ex eius ἀντιγραφαῖς πρὸς Νεάνθην.“ — De morte Laidis cum Polemone consentiunt Schol. Aristoph. Plut. 179. et Plutarch. Anator. c. 21, quorum ille amatorem Laidis dicit nomen habuisse Eurylochi vel Aristonici, deinde subiungit haec: αὐτῆς δὲ πολλοὶ τῶν Θετταλῶν ἠρώσθησαν καὶ τῷ ἔρωτι τὰ πρόθυρα αὐτῆς οἴῳ ἔρραινον, καὶ φασιν ὅτι ζηλοτυποῦσαι αἱ Θετταλαὶ γυναῖκες ἐφόνευσαν αὐτὴν ξύλιναις χελώναις τύπτονται ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀφροδίτης, πανηγύρεως οὐσης ἐν ᾗ ἄνδρες οὐ παρεγίνοντο. διὸ τοῦτου ἕνεκα λοιμὸς κατέλαβε τὴν Θετταλίαν, ὥς ὕστερον ἱερὸν ἐποίησαν Ἀνοσίας Ἀφροδίτης, ἐπειδὴ αἱ γυναῖκες ἐν τῷ ἱερῷ ἀνόσιον τετολμήκασιν φόνον: quae patet ex plenioribus Polemonis fontibus deprompta esse. Plutarchus ceteris idem narrans amatorem Hippolochum vocat, templum autem Veneris perhibet dictum esse Ἀφροδίτης Ἀνδροφόνον. — Etiam Corinthios Laidis sepulcrum monstrasse testatur Pausanias II. 2, 4, qui nostrum fortasse respiciens adiicit: ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ἐν Θεσσαλίᾳ Αἰτῶς φάμενον μνήμα εἶναι· παρεγένετο γὰρ καὶ ἐς Θεσσαλίαν ἐρασθεῖς αἱ Ἰπποστράτον, quae quarta est nominis, quo amator Thessalus appellatus fuerit, forma. — ξύλιναι χελῶναι sunt lignea scabellula, cf. Hemsterh. in Schol. Aristoph. l. c. Vol. III. p. 35 sq. ed. Dindorf. — τάφος σημεῖον ἔχων ὕδριαν est sepulcrum cum signo mulieris λουτροφόρον, quo earum, quae innuptae occubuerant, sepulcra ornari solebant, v. Mueller Ephem. Gotting. 1830. p. 2016. Epigramma, quod servavit Polemo, transiit in Anthol. Palat. Vol. II. p. 865.

Ex libro XII.

XLV. Athen. XV. p. 698. A. sqq. πολλοὶ τινες παρὰ διῶν ποιηταὶ γεγόνασιν, — ἐνδοξότατος δ' ἦν Εὐβοίος ὁ Πάριος, γενόμενος

τοῖς χρόνοις κατὰ Φίλιππον· οὗτός ἐστιν ὁ καὶ Ἀθηναίοις λουδορησάμενος, καὶ σώζεται αὐτοῦ τῶν παρωδιῶν βιβλία τέσσαρα. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Τίμων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Σίλων. Πολέμων δ' ἐν τῷ δωδεκάτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον περὶ τῶν τὰς παρωδίας γεγραφένων ἱστορῶν τὰδε γράφει· „καὶ τὸν Βοιωτὸν δὲ καὶ τὸν Εὐβοιον τοὺς τὰς παρωδίας γραψάντας λόγους ἂν γήραμι διὰ τὸ παλῆιν ἀμφιδεξίως καὶ τῶν προγενεστέρων ποιητῶν ὑπερέχειν ἐπιγεγονότας· εἰρετὴν μὲν οὖν γένους Ἰππώνακτα φασίεν τὸν ἱαμβοποιόν· λέγει γὰρ οὗτος ἐν τοῖς ἑξαμέτροις·

Μοῦσά μοι Εὐρυμεδοντιάδεα τὴν ποντοχάρυβδιν,
τὴν ἐγγαστριμάχαιραν, ὃς ἐσθλὴι οὐ κατὰ κόσμον,
ἔννεφ' ὅπως ψηφίδι κακῇ κακὸν ὅτιον ὄληται,
βουλῇ δημοσίῃ πᾶρά θέν' ἄλως ἀτρυγέτιο.

κέχρηται δὲ καὶ ὁ Ἐπίχαμος ὁ Συρακόσιος ἐν τινι τῶν δραμάτων ἐπ' ὀλίγον καὶ Κρατῖνος ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητῆς ἐν Εὐνελδαῖς καὶ τῶν κατ' αὐτὸν Ἡγήμων ὁ Θάσιος, ὃν ἐκάλουν Φακῆν· λέγει γὰρ οὕτως·

ἐς δὲ Θάσον μ' ἐλθόντα μετεωρίζοντες ἔβαλλον
πολλοῖσι σπελίδοις, καὶ ὧδέ τις εἶπε παρασίτας·
ὦ πάντων ἀνδρῶν βδελυρώτατε, τίς σ' ἀνέπεισεν
ἐς καλὴν κρηπίδα ποσὶν τοιοῖσδ' ἀναβῆναι;
τοῖσι δ' ἐγὼ πᾶσι σμικρὸν μετὰ τοῦτ' ἔπος εἶπον·
λῆμμι' ἀνέπεισε γέροντα καὶ οὐκ ἐθέλοντ' ἀναβῆναι
καὶ σπάνις, ἥ πολλοὺς Θασίων εἰς ὀλκάδα βάλλει
εὐκούρων βδελυρῶν, ὁλλύντων τ' ὁλλυμένων τε
ἀνδρῶν, οἳ νῦν κεῖθι κακῶς κακὰ ῥαυφοδοῦσιν·
οἷς καὶ ἐγὼ μετὰ τοῖς σίκτου χρήζων ἐπέθησα.
αὐτίς δ' οὐκ ἐπὶ κέρδος ἀποίσομαι, εἰς Θασίους δὲ
μῆδεν πημάτων κλυτὸν ἄργυρον ἐγγυαλλῶ.

* * *

μή τις μοι κατὰ οἶκον Ἀχαιᾶδων νεμεσήσῃ
πεσομένης ἀλόχου τὸν ἀχῦρμιον ἄρτον ἐν οἴκοις,
καὶ ποτέ τις εἴπῃ σμικρὸν τυροῦντ' ἐσιδοῦσα·
ὥς Φιλῶν Ὀρμὴν παρ' Ἀθηναίοισιν αἰέσας
πεντήκοντ' ἔλαβε δραχμάς, σὺ δὲ μικρὸν ἐπέμψω.
τάῦτά μοι ὁρμαίνοντι παρλότατο Παλλὰς Ἀθήνῃ

χρυσὴν ῥάβδον ἔχουσα καὶ ἦλασεν εἰπὶ τε φωνῇ·
 δεινὰ παθοῦσα Φακῇ βδελυρὴ χάρι' εἰς τὸν ἀγῶνα.
 καὶ τότε δὴ θάρσησα καὶ ἤειδον πολὺ μᾶλλον.

πεποίηκε δὲ παρωδίας καὶ Ἑρμιππος ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιη-
 τῆς. τούτων δὲ πρῶτος εἰσῆλθεν εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς θυμελικούς
 Ἑγέμων καὶ παρ' Ἀθηναίοις ἐνέκησεν ἄλλαις τε παρωδαῖς καὶ τῇ
 Γιγαντομαχίᾳ. γέγραφε δὲ καὶ κωμῳδίαν εἰς τὸν ἀρχαῖον τρόπον, ἣν
 ἐπιγράφουσι Φιλίννην. ὁ δὲ Εὐβοῖος πολλὰ μὲν εἴρηκεν ἐν τοῖς ποιή-
 μασι χαρίεντα· περὶ μὲν τῆς τῶν βαλανέων μάχης·

βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγκείμεν,

περὶ δὲ τοῦ λοιδορουμένου κουρέως τῷ κεραμεῖ τῆς γυναικὸς χάριν·

μήτε σὺ τόνδ' ἀγαθὸς περ ἐὼν ἀποαίρεο κουρεῖ,

μήτε σὺ Πηλείδῃ.

ὅτι δὲ ἦν τις περὶ αὐτοὺς δόξα παρὰ τοῖς Σκελιώταις, Ἀλέξανδρος ὁ
 Αἰτωλὸς ὁ τραγωδιοδιδάσκαλος ποιήσας ἐλεγείων τρόπον τοῦτον
 δηλοῖ.

ὡς Ἀγαθοκλῆος λάσαι φρένες ἦλασαν ἔξω
 πατρίδος. ἀρχαίων ἦν ὃδ' ὤνῃρ προγόνων.

εἰδὼς ἐκ νεότητος αἰεὶ ξένουσιν ὁμιλεῖν

ξείνος· Μιμνέρμουν δ' εἰς ἔπος ἄκρον ἰὼν

παιδομανεῖ σὺν ἔρωτι· πότῃς ἴσον· ἔγραφε δ' ὤνῃρ

εὖ, παρ' Ὀμηρεῖν ἀγλαίην ἐπέων,

πισσύγγους ἢ φῶρας ἀναιδέας ἢ τινα χλοῦνην,

φλύνων ἀνθηρῇ σὺν κακοδαιμονίῃ,

τοῖα Συρηκοσίοις καὶ ἔχων χάριν· ὅς δὲ Βοιωτοῦ

ἔκλυεν, Εὐβοίῳ τέρπεται οὐδ' ὀλίγον.

Insigne fragmentum, de quo praeter interpretes Athenaei
 disputaverunt qui de parodia Graecorum scripserunt, Flögel
 Gesch. d. com. Litteratur, Lips. 1784. 8. Tom. I, Moser
 in Studiis a Daubio et Creuzero editis, Vol. VI, Weland de
 praecipuis Parodiarum Homericarum scriptoribus apud Grae-
 cos, Gotting. 1833. — Dicit Polemo speciatim de Boeoto et
 Euboeo, credo quia etiam Timaeus horum meminerat, qui
 quum Agathoclis tempora (in quibus constat eum explicatissi-
 mum fuisse, v. Goeller Syracus. p. 241.) attigisset, non

poterat quin de Boeoto saltem ab Agathocle e patria eiecto commemoraret. Atque suspicor Timaeum ita de his scriptoribus dixisse, quasi primi condiderint parodiam, ideoque Polemonem maxime hoc urgere, fuisse etiam ante eos qui parodiam scripserint, inprimis Hegemónem Thasium, qui primus parodias ut peculiare poesis genus in certamen musicum induxerit. Similiter iudicat Aristoteles Poet. II. 5. *Ἠγήμεων ὁ τὰς παρῳδίας ποιήσας πρῶτος*, nisi quod verbum *ποιήσας* parum accurate positum est, quum ante eum iam Hipponax (ex Polemone Suidas v. *Ἰππῶναξ ὄντιος πρῶτος ἔγραψε παρῳδίας*, cf. Ranke de Hesych. p. 53 sq.) parodia usus esset, sed singulis tantum versibus inspersis, ut videtur. De iis versibus, qui a Polemone allegantur, v. Welcker Hippon. et Anan. frgm. p. 79. Unicum metri hexametri exemplum sunt videnturque in initio carminis positi fuisse, quod Homericis maximam partem versibus ad parodiae rationem detortis helluonem quandam Eurymedontis filium irriserit vs. 1. — *Εὐρυμέδοντιᾶδε* ex codd. cum Dobraeo et Dindorfio. Schweigh. *Εὐρυμέδοντ' ἄδεις*, Welcker *Εὐρυμέδοντα, θεά*. — De voce *ποτογάρυβdis* v. Schweigh. ad Athen. XI. p. 485, cf. Toup. ad Longin. p. 241. *γάρυβdis* est helluo; inde ductum verbum *γάρυβδίζειν*, ingurgitare. Cic. Philipp. II. 27. „quae charybdis tam vorax?“ Sic *μεθυσογάρυβdis* de ebriosa muliere, v. Phrynich. in Bekk. Anecd. p. 51; cf. Bergk Commentatt. d. reliq. comm. Att. p. 255. — *ἐγαστριμάχαιρα* (Hesych. s. v. *ἡ ἐν γαστρὶ κατατέμνονσα* sc. *μάχαιρα*) dicitur de homine, qui gladium in ventre habere videtur, ita omnia valet concidere atque concoquere; cf. *ἐγαστριμυθος*, *ἐγαστριμαυτις*. Cum vs. 3. cf. II. III. 417, cum vs. 4. II. I. 316. — De Epicharmo v. Gysar Doriens. com. p. 190 sq.; de Cratini Eunidis v. Meineke Quaestt. scen. p. 20. Parodici aliquot versus Cratini leguntur ap. Athen. I. p. 28. A. et 29. C. ex *Φορμοφόροις* sumti, ad Homeri similitudinem effecti, cf. Hesych. s. v. *Λιὸς βάλανος* et Antiattic. p. 82. De Hegemone Thasio, qui floruit tempore belli Peloponnesiaci v. Weland p. 26 sq., qui lepidam illam, quae a Polemone exscripta est, narrationem in praefatione operis parodici positam fuisse putat: cui assentirem, ni Chamaeleon ap. Athen. IX. p. 406. E.

de iisdem versibus loquutus diceret eos fuisse ἐν τῷ παρωδίῳ. Exponit ea poetam in patriam reverti iam bene nummatum, neque unquam rursus peregrinaturum, sed inter cives lucello fructurum. Quaestum fecerat parodiis peregre recitandis, praesertim Athenis, quod et ipsis versibus indicatur et iis quae Polemo subiicit, καὶ παρ' Ἀθηναίοις ἐνίκησεν ἄλλαις τε παρωδαῖς καὶ τῇ Γίγαντομαχίᾳ, qua tantum delectatos esse Athenienses traditur, ut continuus eo die risus audiretur theatrumque ne allato quidem de classe per Siculos deleta nuntio relinqueretur, cf. Athen. IX. p. 407. Eustath. p. 1420, 36. Ad eiusdem historiam facit hoc testimonium, inter proverbia ex cod. Coisl. 189. a Gaisf. edita servatum: Πέρδιξ ἦν τις Ἀθήνησι χαλὸς κάπηλος, οὗ διαβεβοημένον Ἡγήμων ὁ Θάσιος ὁπότε παρωδῶν ἀπορήσειε προσετίθει· „καὶ τὸ Πέρδικος σκέλος,“ cf. Schneidewin Goetting. Gel. Anz. 1837. no. 85. p. 846. — Φακῇ propter quid appellatus sit Hegemon obscurum est; neque ea mihi causa placet, quam excogitavit Weland p. 28, indicari maculas, quibus ille notabilis fuisse videatur, subrubras sive nigras, in cute nascentes, quas et Graeci dixerint φακούς (unde φάκοψις, φακώδης), et Latini lenticulas sive lentigines. Potius ita eum dictum putaverim propter inopiam et victum exilem, lentibus potissimum et pane furfureo (vs. 14.) constantem; nam se a patre pauperrimum fuisse ipse Hegemon testatur vs. 7. σπάνις, vs. 10. σίτον χρήζων: et redit ferme eodem quod dicit Eustathius, Φακῇ dictum esse διὰ τὸ χαίρειν μάλιστα τῷ τοῦδε ὀσπρίῳ, p. 1239, 29. 1572, 55. — vs. 1. μετεωρίζοντες activa significatione accipiendum pro ἄραντες, tanquam dixerit ἄραντες σπελέθρους ἔβαλλον με. Schweighaeuserus vel ita explicandum censet, vel ut sit i. q. μετέωροι ὄντες, notione intransitiva, i. q. ferocientes, insolescentes me. Coray expl. cavillantes, cf. Schweigh. ad h. l. — σπελέθοισι. Epit. πολλοὶ λίθοισι, quod sequuti Casaubonus et Iacobs, ille scribendum censuit πολλοῖσιν τε λίθοισιν, hic βόλοις ἢ δὲ λίθοις, sed optima fides est vocabuli σπελέθοισι. — vs. 4. ἐς καλὴν κρηπίδα. Quis te impulit pulchras adeo crepidas talibus pedibus induere? Crepidis utebantur hilaroedi, Athen. XIV. p. 621. B, cuius generis erant etiam paroedi. — v. 6. λῆμμι ἀνέπεισε.

Coniectura emendavit Iacobs. Libb. *μῆμ' ἀν.* — vs. 7 — 9. *ὀλκάδες* difficillime remigantur, unde adiecitur *οἱ νῦν κείθι κακῶς κακὰ βαρφοδοῦσιν*, quò vocabulo simul ipsius et illorum professio indicatur. Torsit interpretes vox *ἐγκούρων*. Casaub. con. *ἐς χάραν* vel *χῶρον*. Mihi videntur *ἐγκούροι* esse homines delicatiores, eleganter tonsi, oppositi *τοῖς βδελυροῖς*, sicuti *οἱ ὀλλύντες* opponuntur *τοῖς ὀλλυμένοις*. Dicit poeta eandem se quaestus faciendi necessitatem ut Graeciam paroedus obiret impulsisse, quae ceteros quoque Thasios, tam divites quam pauperes, ad navigandum et remigandum abigere soleat. — vs. 10. mss. *οἷς καὶ ἐγὼ μετὰ τοῖσι τὰ χρητίζων ἐπόθησα*, all. *ἐπίθησα*, all. *ἐπέθησα*. Eximie Iacobsius *ὡς καὶ ἐγὼ μετὰ τοῖς σίτον χρητίζων ἐπόθησα*, nisi quod cum Dindorfio retinendum videtur *οἷς*, i. e. *τῷ λήμματα καὶ τῇ πενίᾳ* et *ἐπίθησα*. — vs. 11. *ἀποίσσομαι* Venet. et Dindorf. Alii codd. *ἀπείσομαι*, quod edidit Schweigh. — vs. 12. ante Casaub. erat *μηδὲν πομαίνων*. Ille coniecit *πημαίνων*, quod confirmavit Venetus. „omnia in patriam delaturus sum uxorque traditurus fide bona.“ — Post vs. 12. lacunam indicavi, nam desiderantur quibus narraverat, qua causa, quibus cogitationibus primum motus fuerit ut patriam relinqueret; quo pertinent quae sequuntur *μή τις μοι νευροσῆση*, quae nullum sensum habent si cum proxime antecedentibus coniunguntur, et deinde vs. 18. *ταῦτά μοι ὀρμαίνονται*. — vs. 14. *πεσσομένης* et *τυροῦντι* *ἐσιδοῦσα*, quod coniecerat Casaub., confirmavit Venetus. — *τὸν ἀχύρμον ἄρτον*. mss. *τὸν Ἀγαθὸν ἄρτον*. Casaub. cogitabat de *ἀχάτρων*, Weston Hermesian. p. 68. con. *τὸν ἀχάνδειον ἄρτον*, Schweigh. *ἀχύρεον*, „vocabulum nusquam quidem nobis lectum, sed ex Graeci sermonis analogia formatum, idem valens atque *ἀχυρώδη ἄρτον*, panem acerosum vel furfureum, cf. Athen. II. p. 60. B. D.“ Huius ego vestigia sequutus dedi *ἀχύρμιον ἄρτον*, cf. Arat. Diosem. 365. In *ἀχύρεος*, si haec vox vere graeca esset, corripereetur syllaba *χν*. — vs. 15. *εἴπη μικρόν*. Libb. *εἴησι μικρόν*. Corr. Meineke Menand. p. 30. Porson. *εἴπη μικρόν*. — *ἄρτος τυρόεις* est panis, cui caseus pro fermento admiscetur, cf. Athen. III. p. 110. C. — vs. 16. Philio Thasius et ipse poeta fuisse videtur. — vs. 18 sqq. laudantur etiam Athen.

IX. p. 406. E. — vs. 19. *φωνῇ* Athen. p. 406. *μῦθον*. — vs. 20. *βδελυρή* edidit Dindorf. ex altero loco. Edebatur *βδελυρά*.

Hermippus parodias non peculiari ut Hegemon, Euboeus etc. volumine edidisse videtur, sed fabulis suis intexuisse ut Epicharmus, Cratinus, alii. Cf. Meineke Quaeest. Scen. I. p. 31. Ex comoedia Hegemonis, Philinna inscripta, duo versiculi apponuntur Athen. III. p. 108. C. cf. X. p. 442. A, ubi Philinna Axionici comici commemoratur. Et adnumeratur Hegemon veteris comoediae poetis etiam ap. Athen. I. p. 5. B.

In iis quae sequuntur, ad verba *ὁ δὲ Εὐβοίος* subaudiendum ex antecedentibus, quae partim intercidissee videntur, *ὁ μὲν Βοιωτός*. De utroque dictum quod infra legitur, *ἣν τις περὶ αὐτοὺς δόξα παρὰ Σικελιώταις κτλ.* — De Euboeo Pario, qui floruit aetate Philippi Macedonis, cf. Weland l. I. p. 41 sq. *βαλαλέων μάχη* dedi cum Dalecampio. mss. *βαλαρείων*. Balneatorum et tonsorum garrulitas et mala sedulitas ut apud nos, ita etiam apud Graecos in proverbium abierat, v. Kuster. ad Suid. v. *βαλανεύς*. Ad versum Euboei, qui totidem verbis legitur apud Eustath. p. 1224, 57, cf. II. XVIII. 534. Schweigh.: „fortasse *χαλκήρεσιν ἀγγελοῖσιν* vel *ἀγγελοῖσιν* scripserat paroeus, sic detorquens Homericum *ἐγγέησιν*, quemadmodum in proximo versu Homericum *κούρην* in *κουρεῦ* detorsit.“ Alterum facetiarum exemplum est altercatio tonsoris et figuli *τῆς γυναικὸς χάριν*. Ad versus *μήτε σὺ κτλ.* cf. II. I. 275. *κουρεῦ* receptum ex Veneto. *Πηλεΐδης* dicitur figulus, quasi lutulentus, velut in Batrachom. v. 19. 209. rana quaedam nominatur *Πηλεύς*, eiusque filius *Πηλεΐων*. — Sequuntur versus Alexandri Aetoli de Boeoto Siculo, de quo cf. Weland l. I. p. 43 sq. Alexander qua de causa dicatur *τραγωδιοδιδάσκαλος*, quaesiverunt Capellmann Alex. Aetol. frgm. p. 15 sq. et Osann, qui Capellmanni collectionem nonnullis complevit, Beiträge p. 298—301. *ἐλεγείον*, quod a nostro servatum est, Capellm. p. 39. Boeoti epitaphium fuisse arbitratur, Nic. Bachius Zeitschr. f. A. 1837. no. 41 sq. ad librum elegiarum, qui *Μοῦσαι* inscriptus erat, in quo artis musicae atque poeticae principes celebraverat, referendum censet. Versibus omen-

dandis operam dederunt praeter Casaub. et Schweigh. Jacobs Animadv. ad Anthol. Vol. VII. p. 244, Weston Hermesian. p. 69, Capellm. p. 62 sqq., N. Bach l. I. p. 344 sqq. — vs. 1. libb. ὡς Ἀγαθοναίτης. Hoc correxit Jacobs, illud varie tentarunt viri docti (Casaub. ὡς, Dalecamp. et Bach ὅν δ', Jacobs τόν δ', Schweigh. οὗς, Capellm. ὅν γ'), ego intactum reliqui, quum sine proxime antecedentibus, quae abscissa sunt, de connexu diiudicari nequeat. — vs. 4. libb. Μιμνέμενον δὲ σε πόσα Κρονίων, quod correxit Casaub. Mimnermi poesis constat elegiacam maxime et amatoriam fuisse. Sensus: „Mimnermi praeceptis penitus imbutus.“ — vs. 5. παιδομανεῖ σὺν ἔρωτι· πότις ἴσον. ἔγραψε κτλ. libb. ἔρωτι πότιν. ἴσον. Casaub. ἔρωτι πότις ἴσας ἔγραψε. Jacobs ἔρωτι ποτ' ἦν ἴσον, quem sequuntur Capellmann et Bach, qui sententiam explicat: „quem Mimnermus distichis inclusit summum amoris florem, eum Boeotus ad mores suos ita accommodavit, ut pariter puerorum amor indulgeret.“ Nostra velim ita interpreteris: „Erat ille nobilis avis, amicus sedalis, amator puellarum ut Mimnermus, insaniebat puerulos (παιδομανεῖ σὺν ἔρωτι), aequae excellebat inter potatores.“ — ἔγραψε δ' ὡν ἦρ' εὖ ex codicum lectionibus δ' ὦ νηρεῦ, δ' ὦ νηρεῦ, δ' ὦν ἦρεῦς restituunt Weston p. 69. παρ' Ομηρεῖν κτλ. interpretantur „imitatione Homeri, ita ut accederet ad elegantiam Homeri.“ Mihi videtur praepositione παρὰ indicari parodicum illud, quo excelluerat Boeotus, poesis genus, ex versibus Homericis expressae. — vs. 7. mass. πισσυγάση φωρῶσαν αἰδέας (φωρῶσαν ναυδέας, φωρῶσαν αἰδέας, φωρῶσαν αἰδέας) ἢ τινα χλοῦνην. Correxerit Weston p. 69. πλοσυγοί sunt auctores, cf. Pollux VII. 82. Hesych. v., φῶρες ἀναυδεῖς fures impudentes; de talibus hominibus erant carmina Boeoti. χλοῦνην recte retinuit Schweigh. — vs. 8. mass. φλόων ἀνθηρή, all. ἀθήρη. Schweigh. φλόων, quod recepit Dindf. Capellm. φλόων ἀνθηρή σὺν κακοδαμονίῃ, quod ad χλοῦνην referatur, quem sequitur Bachius: „χλοῦνης autem homo castratus esse videtur idemque garrulus, qui κακοδαμονίῃν (Teufelei) venustis lepidisque verborum floribus distinxit. φλόων κτλ.“ quod de poeta dicitur, interpretandum: „nugans simulque et floridissime et petulantissime scribens.“ κακοδαμονία, de qua voce

dubitabat Schweigh., est i. q. φλναρία, ἀνοια, extrema petulantia, cf. Xenoph. Memorab. II. 3, 19. οὐκ ἂν πολλὴ ἀμαθία εἴη καὶ κακοδαιμονία τοῖς ἐπ' ὠφελείᾳ πεποιημένοις ἐπὶ βλάβῃ χρησθαι; Demosth. π. τῶν ἐν Χερρον. p. 85, 16. Bekk. κακοδαιμονοῦσι γὰρ ἄνθρωποι καὶ ὑπερβάλλουσιν ἀνοίᾳ, Agath. Hist. II. 31. ἢ τῶν μῆξεων κακοδαιμονία h. e. ex morum petulantia, quae cernitur in scortando. — vs. 9. libb. ὡς δὲ Βουιωτός. Corr. Casaub. — vs. 10. οὐδ' ὀλίγον: „si quis Boeotum audiverit, hic Euboeo ne parum quidem vel minime delectabitur.“

Ex libro incerto.

XLVI. Athen. XIV. p. 659. C. τὸν δὲ Μαῖσωνα Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Τιμαίον ἐκ τῶν ἐν Σικελίᾳ φησὶν εἶναι Μεγαρέων καὶ οὐκ ἐκ τῶν Νισαίων.

De Maesone, histrione et poeta comico, qui ludicram dicacis coqui personam invenerat, cf. Aristophanes Byz. alii ap. Athen. I. I., Zenob. Proverb. II. 11, Meineke Quaestt. Scen. I. 4 sqq., Gysar Doriens. com. p. 247, Baguet de Chrysippo p. 236 sqq., Schneidewin Exercitatt. crit. cap. IX. et in Goett. Gel. Anz. 1837. no. 85 sqq. p. 847 sqq., qui disputat de peculiari proverbiorum genere ἡ Μαῖσωνική παροιμία dicto, quod commemoratur in fragmento collectioni proverbiorum olim ut videtur praemisso, edito a Walzio Rhett. Gr. II. p. 10. et Gaisfordio in Praef. Paroem. gr. p. V. Repetitur autem a Maesone hoc proverbium: ἀντ' εὐεργεσίας Ἀγαμέμνονα δῆσαν Ἀχαιοί, quod Athenis in herma insculptum erat, v. Zenob. II. 11. (Gaisf.) cf. Suid. v. ἀντ' εὐεργ., qui pro δῆσαν habet τῖσαν, et Harpocr. v. Ἐγμαῖ. De hoc perbene Schneidewinus; sed non video equidem quid inde sequatur contra Polemonem. Nam ita disputat vir doctissimus: „Versum in herma Atheniensi insculptum necessario repetendum esse a comico ex vicinis Megaris oriundo; falso Polemonem sequutos esse Gysarium et Meinekium; etiam τὰ Μαῖσωνικά σκώμματα quae appellantur documento esse ut Maesonem Megarensē Nisaeum fuisse putemus; in Sicilia talia prorsus ignota fuisse.“ Qui dum melioribus mihi argumentis sen-

tentiam suam persuadeat, existimo Polemonem sicuti in ceteris rebus ita etiam de Maesone (quem a Megaris Nisaeis cum aliis etiam Timaeus repetiisse videtur) non suam in coniectando audaciam, qualem ei criminatur Schneidewinus, sed monumenta locorum sequutum esse. — Ceterum cf. Meineke l. l. p. 6: „Siculos Megarenses propter Epicharum et ipsos sibi inventae comoediae honorem arrogasse intelligitur ex Arist. Eth. Nic. IV. 2. Quodsi recte Polemo de Maesonis patria statuit, histrionem illum iam ante Olymp. LXXIV. 2. vixisse necesse est (Schneidewinus Maesonem inter antiquissimos comicos numerat, et Susarionis, Euxenidis cett. aequalem fuisse putat). Eo enim anno Megarenses a Gelone expulsos et Syracusas traductos esse constat e Thucyd. VI. 4. coll. Herod. VII. 156. Ceterum quod Timaeo accidisse videtur, ut Sicula et Nisaea Megara inter se confunderet, idem etiam accidisse videtur Ovidio Heroid. XV. 54. de Siculis agenti: „Nisiades matres Nisiadesque nurus.“ Magis etiam mirum videri potest quod Crates ap. Diog. L. II. 118. de Stilpone philosopho posuit: *ἐν Μεγάρους, ὅθι φασὶ Τυφώος ἔμμεναι εἰνός*, nisi is Megaricorum philosophorum vanitatem et *τύπον* significare voluit.“

2. *περὶ τῆς Ἀθήνησιν Ἐρατοσθένους ἐπιδημίας.*

Ita Schol. Aristoph. ad Aves v. 11. Brevius Hesych. v. *βῆφι*, ὡς Πολέμων ἐν Ἐρατοσθένους ἐπιδημία. Schol. Soph. Oed. Col. 481. et Harpocr. p. 24, 5. Πολ. ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένην unde Bernhardy Eratosth. p. 5. τὰ πρὸς Ἐρατοσθένην pluribus libris comprehensa fuisse censet, eorumque partem fuisse scriptionem *περὶ τῆς Ἀθήνησιν Ἐρατοσθένους ἐπιδημίας*. Mihi formula τὰ πρὸς Ἐρατ. nihil nisi compendium plenioris, quem ceteri afferunt, tituli esse videtur. Certe quamquam Polemonis opus non solum ad geographica Eratosthenis opera, sed etiam ad chronologica (v. not. ad frgm. LII.) et inprimis ad opus de antiqua comoedia (frgm. XLVII. XLVIII. LII.) respexisse constat, tamen omnia quae nunc exstant fragmenta eo redeunt, ut eas potissimum res, quae antiquitates Atticas attingerent, hisce libris contra Eratosthenem editis

(minimè duos fuisse cernitur ex Schol. Arist. l. c.) tractatas fuisse putamus. Et quadrat in eandem sententiam locus Strabonis I. p. 22. *ἔστι δ' ὁ Ἐρατοσθένης πρῶτος οὗτος εἰσαγαγὼν χάστος, ὥστε μὴδ' Ἀθήνας αὐτὸν ἰδεῖν φάσκειν, ὅπως Πόλινον ἐπιμελεῖται δεικνύναι, οὐκ' ἐπὶ τοσοῦτον πιστός, ἔφ' ὅσον προσδέξαντο τινας κτλ.* Id enim egisse videtur noster, ut quicquid ab Eratosthene parum recte vel parum accurate de rebus Atticis traditum erat, id enotaret, accuratius perquireret, et postremum illud inde ratiocinaretur, Eratosthenem nunquam vidisse Athenas. Quod cave serio Polemronem affirmasse putes, quum constet ex Suida v. *Ἐρατοσθένης*, aliis, Eratosthenem ex ipsis Athenis a tertio Ptolemaeo Alexandriam arcessitum esse. Sed videtur mihi id ioculariter posuisse, ac si dixeris de eo quem urbem aliquam festinantius percucurrisset deprehendas: dubito an nunquam viderit illam urbem. Et poteris etiam ipsam tituli formulam ad hanc sententiam applicare, *πρὸς τῆς Ἀθήνησιν Ἐρατοσθένους ἐπιδηρίας*, hoc est, de Eratosthenis quam per opera sua proficitur Athenis commoratione: quibus ipsis inquam verbis Athenis eum fuisse concedit, num diligens fuerit per hanc operis partem inquisitor dubium reddit; cf. ad frgm. XLVIII. Neque mihi ideo verendum esse videtur ne officiat fidei et auctoritati Eratosthenis, quippe cuius laus maxime in ea geographia posita erat quae peculiariter appellatur, qua mathematica et astronomia cum terrae cognitione coniungitur, ut de universis orbis terrarum conditionibus atque rationibus certa via inquiratur. Haec quum maximo opere agerent geographi qui proprie vocabantur, minutiora ista, quae ad singulorum locorum inspectionem et tractationem pertinebant, vel concedere aliis scriptoribus vel ab his depromere solebant, sicuti etiam Strabo in multis, qui ad accuratorem singularum regionum descriptionem pertinent, locis non suus esse, sed ab aliis pendere deprehenditur. Neque Eratosthenem in talibus optimam per omnia fidem habuisse identidem significat idem Strabo. Iam vero hic proprius periegetarum campus, haec propria laus erat quod in minoribus istis diligentissimi erant maximoque in singulis quibusque urbium et terrarum proprietatibus et monumentis studio versabantur. —

Ita vallem de hoc Polemonis opere iudicasset etiam Bernhardy Eratosth. p. 3 sqq., qui quum revera ac serio Polemonem negasse putaret Eratosthenem fuisse Athenis, non potuit quin parum bene de nostro sentiret. Quamquam et ipse Eratosthenem concedit fugitivo tantum oculo Athenas perlustrasse videri. Idem recte maximam argumenti, quod Polemo tractaverit, partem in antiquitatibus Atticis positam fuisse dicit. Dubitari tamen potest de eo quod adiicit, etiam de rebus grammaticis, velut de terminationibus poeticis, a Polemone disputatum esse; cf. ad frgm. LI.

Ex libro secundo.

XLVII. Schol. Aristoph. Av. v. 11. 'Εξηγεσιδης — μέμνηται δὲ αὐτοῦ καὶ Πολέμων ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τῆς Ἀθήνησιν Ἐρατοσθένους ἐπιδημίας, λέγων· „ὁ δὲ Ἐξηγεσιδης καθαρθὸς Πυθιονίκης· νικῆ δὲ καὶ τῶν Καρνείων ἀγῶνα τὸν ἐν Λακεδαιμονίᾳ, καὶ Παναθήναια δέ.“

Karneίων dedi cum Valckenario ad Herod. VII. 206. De Exceestide, cuius comici frequenter meminerant (cf. Bergk Reliq. Com. Att. p. 373.), Eratosthenes in libro de antiqua comoedia dixisse videtur.

Ex libris incertis.

XLVIII. Harpocr. v. ἄξονι p. 24, 5. Bekk. οἱ Σόλωνος νόμοι ἐν ξυλλόγοις ἦσαν ἄξοσι γεγραμμένοι. — ἦσαν δὲ, ὥς φησι Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένην, τετράγωνοι τὸ σχῆμα· διασώζονται δὲ ἐν τῷ πρωτακτῷ, γεγραμμένοι κατὰ πάντα τὰ μέρη· ποιῶσι δ' ἐνίοτε φαντασίαν τριγώνου, ὅταν ἐπὶ τὸ στενὸν κλιθῶσι τῆς γωνίας. Schol. Aristoph. Nubb. v. 447. κύρβις —, ὥς Ἐρατοσθένης φησὶν, ἄξων Ἀθήνησιν οὕτω καλούμενος, ἐν ᾧ οἱ νόμοι περιέχονται. Schol. Apollon. IV. 280. κύρβις λέγουσιν, ὥς Ἐρατοσθένης φησὶ, καὶ τοὺς ἄξοντας καλουμένους Ἀθήνησιν, ἐν οἷς οἱ νόμοι περιέχονται· οἱ δὲ ἀκριβέστεροι ἄξοντας μὲν τετραγώνους —, κύρβις δὲ τριγώνους.

Eratosthenes de antiquissimis istis iuris Attici monimentis disputaverat in opere de antiqua comoedia, v. Bernh.

p. 211 sq. Hic inesse quicquam in Polemonis fragmento negat, unde suns erroris redargueretur. At enimvero patet ex ceteris, quos apposui, locis cum illo collatis, Eratosthenem recte quidem κύρβεις affirmasse triangulas esse (Etym. M. p. 547, Gud. p. 355. Cram. Anecd. I. p. 221. II. p. 455: Ἐρατοσθένης δὲ τριγώνους αὐτάς φησι, οὐ τετραγώνους): sed falsus erat in hisce, primum quod κύρβεις et ἄξονας uno eodemque loco habuerat (v. Schol. Aristoph. l. c., quem fere sequitur Hesych. v. et Schol. Apollon. l. c. κύρβεις λέγονσιν, φησί, καὶ τοὺς ἄξονας καλουμένους), tum quod non solum κύρβεις, sed etiam ἄξονας triangulos esse memoraverat, quum hi essent quadranguli; v. Bekk. Anecd. p. 274. κύρβεις — τρήγωνοι τὸ σχῆμα· διαφέρουσι δὲ τῶν ἄξόνων, οἳ ἐκαῖνοι μὲν (οἱ ἄξονες) τετραγώνοι, οὗτοι δὲ τρήγωνοι; cf. Ammon. de diff. verb. p. 18. Valck. Tzetz. Chil. XII. 349. Zenob. Proverb. IV. 77. Propterea Polemo videri quidem dicit etiam ἄξονας posse triangulos esse (ποιῶσι δ' ἐνόησε φαντασίαν τρήγωνον κτλ.), sed revera quadrangulos esse: quae adeo modeste monita sunt, ut optimam de contentionibus nostri existimationem habere conveniat. Ceterum Polemoni etiam in hac re optimam fidem facit quum universa eius disputandi ratio, tum quod ipse monumenta ista viderat in prytaneo Atheniensi (διασώζονται δὲ ἐν τῷ πρυτανείῳ κτλ.), et leges etiam inde descriptas passim laudaverat, v. frgm. LXXVIII.

Sed libet rem paullo uberius persequi, de qua quamquam multi dixerunt, tamen nondum prompta sunt omnia. Commentati erant de fontibus istis antiquissimi iuris Attici inter veteres permulti, et ii qui locum περὶ νόμων illustrabant, et grammatici, qui γλώσσας quae vocabantur Solonis scripserant, v. Lehrs de Stud. Arist. p. 46 sq. Illorum sunt Aristoteles (frgm. Polit. p. 84 sq. Neum.), Theophrastus (vulgo Theopompus) ἐν τῷ περὶ εὐσεβείας ap. Porphyr. de Abstin. II. 21. p. 138. de Rhoer. (Theophrastus citatur ap. Phot. v. κύρβεις), Phanias Eresius apud Etym. M. p. 547. coll. Cram. Anecd. II. cc. Inter grammaticos praeter Eratosthenem nominandi Aristophanes Byzantius ap. Etym. M., Gud., Cram. Anecd. II. cc., Apollodorus (Heyne frgm. p. 1058 sqq.), Asclepiades

(incertum utrum Myrleanus an alius), qui ediderat *ἄξονων ἐξηγητικά*, Etym. Gud. p. 355, 40, Didymus, qui adversus Asclepiadem scripserat, *περὶ τῶν ἄξονων τῶν Σόλωνος ἀντιγραφὴ πρὸς Ἀσκληπιάδην*, Plutarch. Vit. Solon. c. 1; denique Seleucus Alexandrinus, qui laudatur *ἐν τῷ ὑπομνήματι τῶν Σόλωνος ἄξονων*, apud Suid. et Phot. v. *ὀργεῶνος*. Viderat autem illas leges et in suam rem perquisiverat tempore Antonini etiam Herodianus, cf. tractatum *περὶ τῶν ἀριθμῶν* ab Aldo (Venet. 1495.) cum Apollonii libro de syntaxi editum, qui tractatus ad scriptionem *περὶ σημείων* pertinere videtur, nam incipit hisce: *ἔτι τῶν σημείων ἂν τις φάη καὶ τὰντα ὅσα ἀριθμοῦ σημειῖά ἐστι*. Deinde sequuntur haec: *καὶ γὰρ πάντα ἐν τε ταῖς γραφαῖς τῶν βιβλίων ἐπὶ τοῖς πέρασιν ὁρώμεν γραφόμενα, ἀλλὰ καὶ Σόλωνι τῷ τοῖς νόμοις Ἀθηναίων γράψαντι τὰ ἐπ' ἀργυρίου προστιμήματα τοῖς τοῖς νόμοις γράμμασι σεσημασμένα, καὶ στήλας δὲ τὰς παλαιὰς καὶ ψηφίσματα καὶ νόμους πολλοὺς οὕτως ἔστιν εὐρεῖσθαι τὰ τῶν ἀριθμῶν σημεία ἔχοντας*. — Ex his igitur scriptoribus (quibus inter periegetas praeter Polemonem adde Pausaniam I. 18, 3.), fluxerunt quae apud eos, qui a nobis leguntur, lexicographos et scholiastas excerpta inveniuntur, quorum plurimos iam laudavi. Adde Suid. Phot. s. v., Bekk. Anecd. p. 204. 413, Schol. Plat. p. 373. Bekk., Zenob. Proverb. IV. 71, Thom. Mag. v. *ἄξονες* p. 36. Ritsch., Moschopul. π. *σχεδῶν* p. 4. ed. Vindob., Timaeus p. 170. Ruhnck. cf. Koch in Additam. p. 25, et quos laudat Grasshof in Iahnii Annal. Philol. X. 2. p. 270.

Videntur utrique, quantum ex his locis indicari potest, et *κύρβεις* et *ἄξονες*, fuisse columellae pyramidatae (*στήλαι πυραμίσιν ὁμοίαι*), ex ligno factae. Nam quod nonnulli (Harpocr., Suid., Phot., Schol. Apollon., Moschopul.) de lapidibus loquuntur (*τετραγώνους λίθους*, Moschopul. *λίθοι κυρβοειδεῖς*), id fluxit ex Apollodoro negligenter exscripto, cuius veram sententiam aperit Schol. Arist. Nubb. I. c. *οἱ ἀρχαῖοι λίθους ἱστάντες καὶ τὸ δόξαν ἀναγράφοντες οὓς μὲν ἀπὸ τῆς στήλας στήλας, κύρβεις δὲ ἀπὸ τῆς εἰς ὕψος ἀνατάσεως, ὕστερον δὲ τὰ ξύλα λελευκωμένα γράφοντες ὁμοίως ἐκάλεσαν*, quem patet lapideas columnas antiquiores quam ligneas esse putasse, Attica tamen illa monimenta et ipsum ligneae materiae fuisse indicare. Unde

simul ξύλα illa, quae κύρβεις et ἄξονες dicebantur, κατασκευά-
 σματα intelligitur ξύλα λευκωμένα fuisse sive λευκάματα, hoc
 est σανίδας habuisse λευκῇ γῇ s. γύρω κεχρισμένας, iis similes, in
 quibus bona venalia perscribebantur, cf. Paroemiogr. et
 Hesych. v. ἐν λευκώμασι, Snid. et Etym. M. v. λευκωρα. Præ-
 gaudeos eos et maximae altitudinis fuisse affirmat grammati-
 cus ap. Bekk. Anecd. p. 402. 413. ἄξονες· ξύλα τετράγωνα,
 ἀπὸ γῆς κάτωθεν ἄνω διήκοντα μέχρι τοῦ ὀρόρου: quod tamen
 vereor ne auferint qui Apollodori etymologiam sequebantur,
 κύρβεις dictas affirmantis παρὰ τὸ κεκαρνωσθαι εἰς ὕψος ἀνατε-
 ταμένον. Et dissentit Aristophanes, qui loco subsequenti eos
 ad viri altitudinem (πληθίον τι μέγα ἀνδρόμηκες) elatos fuisse
 significat. De fundamento et de cardine, in quo vertebantur,
 accuratissimus narrator est idem Aristophanes I, l.: ἀμφοτέρων
 (τῶν κύρβεων καὶ τῶν ἄξόνων) δὲ τὸ κατασκευάσμα τοιοῦτον· πλε-
 θίον τι μέγα ἀνδρόμηκες, ἡρμοσμένα ἔχον ξύλα τετράγωνα, τὰς πλευ-
 ρὰς πλατείας ἔχοντα καὶ γραμμύτων πλήρεις, ἐκαστέρωθεν δὲ κνώδα-
 νας, ὥστε κινεῖσθαι καὶ περιστρέφεσθαι ὑπὸ τῶν ἀναγκασόντων,
 cf. Bekk. Anecd. p. 413. διὰ τινος περιστροφῆς στρεφόμενα, et Po-
 lemo l. c. γέγραμμένοι κατὰ πάντα τὰ μέρη. — Porro leges in
 iis βουλοτροφηδὸν scriptas fuisse patet ex testimonio Euphorie-
 nis a Didymo servato, v. Harpocr. p. 136, frgm. ed. Meineke
 p. 61. Differebant autem utrique (nam plures ἄξονες erant,
 plures κύρβεις) partim figura, de qua nos docet Polemo, partim
 argumento; v. Aristoph.: οἱ μὲν ἄξονες νόμους, αἱ δὲ κύρβεις
 θυσίας ἔχουσιν, Ammon. p. 18. Valck. ἄξονες εἶχον τοὺς ἰδιωτι-
 κούς νόμους (ius civile) ἐγγεγραμμένους, οἱ δὲ κύρβεις δημοσίας
 ἱεροποιίας καὶ εἴ τι ἕτερον τοιοῦτον (ius sacrum et publicum, cf.
 Schol. Plat. p. 373. Bekk. τρήκωντο πίνακες οἱ κύρβεις, ἐν οἷς οἱ
 περὶ τῶν ἱερῶν νόμοι ἐγγεγραμμένοι ἦσαν καὶ πολιτικοί κτλ.), cf.
 Tetz. Chil. XII. 350 sqq., all. Utrosque ante Ephialtem in
 acropoli asservatos fuisse, ab hoc autem, Demosthenis et
 Lycurgi aequali, in curiam et forum translatos esse testatur
 Anaximenes a Didymo laudatus ap. Harpocr. p. 136. Eodem
 facit Aristoteles ap. Harpocr. p. 117. ἀναγράφαντες δὲ τοὺς νό-
 μους εἰς τοὺς κύρβεις ἔστησαν ἐν τῇ στοᾷ τῇ βασιλείᾳ, quibus ac-
 curatius, opinor, indicatur quod Anaximenes dicit, εἰς τὸ βου-

λεντήριον καὶ τὴν ἀγορὰν μετέστησεν. Polemo autem et Plutarchus (Vit. Sol. c. 1. ὡν ἐν καθ' ἡμᾶς ἐν πρυτανείῳ λείψανόν τινα διεσώζετο) et Pausanias l. 18, 3. in prytaneo eos viderunt.

Nomen unde traxerint de ἄεροι ἀπέρταις, cf. Bekk. Anecd. p. 413. λέγονται δὲ καὶ ἐν τοῖς μαθηματικῇ ἄεροις, περὶ οὓς οὐκ αἰετὶ καὶ κύλινδροι καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ στρέφονται καὶ συνίστανται· καὶ τῶν ἀμαζῶν δὲ οἷς οἱ τροχοὶ συνεγόμενοι περιστρέφονται. Dicebatur igitur ἀπὸ τοῦ ἐν ἄεροι sive διὰ τινος παρόνης περιστρέφουσα. De altero nomine autem iam veteres discrepabant varias originationes proferentes, quarum mihi probatissima est quam proponit Apollodorus, παρὰ τὸ κεκρωφῶσθαι, unde et κρυβασίαν dictam esse τὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τιθεμένην, cf. Heyne p. 1058. et Grasshof l. c. Prorsus aliena est, quam lusit Theophrastus, κρύβεις dictas esse ἀπὸ τῶν Κορυβάντων, opinor quia ad hos diversa fabricae genera, maxime quae in aere fiebat, referri solebant. Inde fluxerunt quae leguntur ap. Schol. Aristoph. Av. v. 1354. κρύβεις χαλκαὶ σκευαῖς, coll. Tzetz. Chil. XII. 355 sqq. Alias originationes invenies ap. Etym. M., Gud. l. l., in quibus prae ceteris probabilis ea, quam praeeverat Phantias, κρύβεις ἀπὸ τοῦ κρυωθῆναι dictas esse, ubi β antiquitus F faisse videtur, nam solet haec littera post ρ interponi, cf. Welcker. Aeschyl. Prometh. p. 191. Antiquissimam vocem esse inde etiam intelligitur, quod non constabat de genere: alii enim feminino (Etym. M., Gud.), alii masculino (Bekk. Anecd., cf. Moschopol. π. σχεδῶν p. 4. ed. Vindob. κρύβεις ἀρσενικῶς, ἔστιν ὅπου καὶ θηλυκῶς) eam usurpabant, Callimachus genere neutro, cf. Heliadius ap. Phot. Bibl. p. 532, 6. Bekk. τὸ κρύβεις οἱ μὲν Ἀστικοὶ ἀρσενικῶς ἐκφωνοῦσι, Καλλιμάχος δὲ οὐδετέρως.

XLIX. Schol. Oed. Col. v. 489. ἀπνοστα φωνῶν. τοῦτο ἀπὸ τῆς δραμένης θυσίας ταῖς Εὐμενίσσι φησί· μετὰ γὰρ ἡσυχίας τὰ ἱερὰ δρᾶσι, καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἀπὸ Ἡσυχίου θύουσιν αὐταῖς, καθάπερ Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένην φησιν, οὕτω „τὸ δὲ τῶν Εὐπατριδῶν γένος, ὃ μετέχει τῆς θυσίας ταύτης.“ εἰτα ἐξῆς· „τῆς δὲ πομπῆς ταύτης Ἡσυχίδαι, ὃ δὴ γένος ἐστὶ περὶ τὰς Σεμνὰς Θεὰς καὶ τὴν ἡγεμονίαν ἔχει. καὶ προθύονται πρὸ τῆς θυσίας κριὸν Ἡσυχῶ

ιερόν ἦρσ, τοῦτον οὕτω καλοῦντες διὰ τὴν εὐφημίαν· οὐ τὸ ιερόν ἐστὶ παρὰ τὸ Κυλάνειον, ἐκτὸς τῶν ἐννέα πυλῶν.“

οἱ ἀπὸ Ἑσύχων. Vulgo additur καταγόμενοι, quod deest in edit. Elmsl. — πρὸς Ἑρ. Ms. Laurent. — γένος, ὃ μετέχει. Vulgo γένος οὐ μετέχει. Corr. Hermann Opusc. VI. 2. p. 118. Idem commate post θεῶς posito genitivum πομπῆς pendere putat à voce ἡγεμονίαν ἔχει. Mihi genitivus pendere videtur a verbo aliquo eam proxime antecedentibus omisso, velut ἐπιμαλοῦνται. Ἑσύχῳ ιερόν ἦρσ. Elmsl. malebat. ἦρσ, Hermannus Ἑσύχῳ, ἦρσ, omisso ιερόν propter subsequens οὐ τὸ ιερόν. — παρὰ τὸ Κυλάνειον. Vulgo Κυλάνιον. Corr. Mueller Addit. ad Leake Topogr. Ath. p. 455. ed. Hal.

De Hesychidarum gente cf. Bossler de sacr. Att. fam. p. 17. Patet eos dictos esse παρὰ τὸ μετὰ ἡσυχίας καὶ εὐφημίας δρῶν τὰ ιερά, unde etiam Hesychus nomen traxit, heros eorum eponymus, ab quo stemma suum ut solebant gentes derivabant. Huic προδύονται πρὸ τῆς θυσίας, nam solebant Graeci antequam ipsis diis sacrificarent iis heroibus praelibare, a quibus vel sacrorum vel gentis sacrae origo repetebatur, veluti Euryto in mysticis sacris apud Andaniam factis, Paus. IV. 3, 6, Aranti eiusque filiis ante Eleusiniā Phliasiorum, Paus. II. 12, 5. Hesychi sacellum erat prope Cylo-neum et sacrum Semnarum, de quo v. Paus. I. 28, 6, cf. O. Mueller l. l. p. 454 sqq. αἱ ἐννέα πυλαὶ vulgo dicuntur τὸ Ἑννεάπυλον, quod idem est atque τὸ Πελασγικόν, v. Mueller ib. p. 466. ἡ ἡγεμονία τῆς πομπῆς et supremam pompae ducendae curam et primum in ipsa pompa locum comprehendit. Capiebantur autem ex hac gente et ἱερεῖς et ἱέρειαι, nam etiam feminas Semnarum sacerdotes fuisse patet ex Apollodoro a Schol. Soph. post Polemonis testimonium allegato, et, qui ab Apollodoro laudatur, Callimacho; cf. Mueller ad Aeschyl. Eum. p. 179 sq., qui demonstrat maximam partem haec sacra a feminis facta esse. Contra disputat Hermannus l. l. p. 118, viros etiam horum sacrorum rite faciendorum participes fuisse demonstrans, id quod neque Muellereus prorsus negaverat. Ceterum sicuti in ceterorum deorum religionibus praeter sacerdotes perpetuos atque ex certis generibus lectos memorari

solent *ιεροποιοί*, ex populo atque ad certum tantummodo tempus creati, ita etiam in Furiarum sacris ab sacerdotibus, qui erant ex Hesychidarum gente oriundi, distinguendi sunt *οἱ ιεροποιοὶ τῶν Σεμνῶν*, qui commemorantur apud Demosth. Mid. p. 552. Reisk. coll. Ulpian. ib. p. 180. A, qui sorte ex omnibus Atheniensibus et singulis quidem annis creabantur; qui *ιεροποιοὶ* numero tantum ab iis, qui ad ceterorum deorum sacra procuranda eligebantur, differebant, nam in illis creandis denarius numerus obtinebat, ceteri erant *ἀόριστοι τὸν ἀριθμὸν*. De pompa Semnarum exstat notatio Philonis, quod omn. prob. lib. §. 20. p. 886. B. ed. Francof., inops ista quidem atque ambigua, sed quam apponere non alienum erit: *διό μοι δοκοῦσιν οἱ τῶν Ἑλλήνων ὀξυδερεκίστατοι διάνοιαν Ἀθηναῖοι — τὴν ἐπὶ ταῖς Σεμναῖς Θεαῖς πομπὴν ὅταν στέλλωσι, δοῦλον μηδένα προσλαμβάνειν τὸ παράπαν (a sacris faciendis servi haud dubie excludebantur, sed dubitari potest num etiam a pompa, cf. Lob. Aglaoph. p. 19.), ἀλλὰ δι' ἑλευθέρων ἕκαστα τῶν νενομισμένων, ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ἐπιτελεῖν, καὶ οὐχ οἷον ἂν τύχη, ἀλλὰ βίον ἐξηλακότων ἀνεπιληπτον (morum et corporis sanitate omnes sacerdotes sacrorumque procuratores aestimabantur). ἐπεὶ καὶ τὰ πρὸς τὴν ἱερτὴν πέμματα (cf. supra frgm. XLII. not.) τῶν ἐφήβων οἱ δοκιμώτατοι σιτοποιοῦσι (cf. Lobeck Agl. p. 1072.), πρὸς εὐδοξίας καὶ τιμῆς ὅπερ ἐστὶ τὴν ὑπερεσίαν θέμενοι.*

L*. Hesych. v. *δευτερόποτος*, ὁ ὑπὸ τιμῶν ὑστερόποτος· οὕτω δὲ ἔλεγον ὁπόταν τινὲς ὡς τεθνεῶσι τὰ νομιζόμενα ἐγένετο καὶ ὑστερον ἀνεφάνη ζῶν. ὁ δὲ Πολέμων καὶ ἀπειροῖσθαι τοῖς τοιούτοις εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν τῶν Σεμνῶν φησι Θεῶν.

Musurus ὁ δὲ πολέμοις, unde Πολέμων refingendum esse viderunt Is. Vossius, Meursius, Kusterus. Similes superstitiones expromit Plutarchus Quaestt. Rom. V., ubi inter alia: *οὐκ ἐνόμιζον ἄγρους (οἱ Ἕλληνες), οὐδὲ κατεμύγνυσαν ἑαυτοῖς, οὐδ' εἶων ἱεροῖς πλησιάζειν οἷς ἐκφορὰ γέγονε καὶ τάφος ὡς τεθηκόσι*: cf. quae sequuntur ibidem et ap. Hesych. l. c. et v. *ὑστερόποτος*. Quicquid mors attigerat, id impurum. — Huc revocavi locum propter Semnarum mentionem.

LI. Hesych. *Βήφι, δύναμις, βία, ὡς Πολέμων ἐν Ἐρατοσθένους ἐπιδημῶν.*

Vulgo *ἀποδημῶν*, quod correxit Bernh. Eratosth. p. 4. Idem p. 5. ex hoc loco Polemonem in hoc opere non solum antiquitates, sed etiam grammaticas passim quaestiones tractasse colligit. „Hesychiumne formam *βήφι* ex Polemonis opere nihil ad grammaticam afferente, nisi singulari quadam vi a poeta qualicunque illic commemorato instructa foret, excitare potuisse? Potuit nihilominus eius interpretes (Alberti) concoquere, ut cui nihil de Polemone suspicato glossa ex II. φ', 367. desumpta indeque *δυνάμει, βίῃ* scribendum videretur: quasi vero ad expositionem vocabuli pervagati tali cautore indignisset. Immo *βήφι* ille adhibuerat nominativum significans, quo grammaticorum sententia confirmatur a Buttmanno Gramm. I. p. 205. relecta. Dudum hoc viderat accuratissimus Sylburgius ad Etym. M. p. 800. Igitur necesse est statuamus Polemonem de terminationibus poeticis, ab ipso Eratosthene (cf. frgm. XVII.) in opere geographico tractatis, passim disputasse.“ Haec ille doctissime, sed vereor ut probabiliter. Apparet enim illam glossam ex Homericis esse, quibus Diogeniani lexicon a se ditatum esse Hesychius gloriatur, passim excerptis inepteque in Pamphili et Diogeniani thesauros intrusis, cf. Ranke de lex. Hesych. p. 137 sqq. Quocirca mihi quidem Ruhnkenius sequendus videtur, qui in auctario emendationum Hesychio edit. Albert. subiecto voces ὡς Πολέμων — ἐπιδημῶν ad aliam glossam referendas videri existimat. Ceterum *βήφι* ab Albertio ex prioribus editum est, ed. Hack. *βήφι*. Praeter II. φ', 367. citari poterant Od. α', 403. ζ', 6, II. μ', 153, ubi Schol. Vict. τὸ δὲ βήφι χωρὶς ἐστίν, quod praeferendum. De nominativo *βήφι* iam opinor conclamatum est, cf. praeter Buttmann. eos quos laudat Kuehner Gramm. Gr. I. p. 298 sq.

LII. Hesych. v. Ἐφώδιον. Ἐρατοσθένους διὰ τοῦ Ἐφώδιον ἀναγράφει, Μαινάλιον, περιοδονίκην, παγκρατιαστήν ὃ δὲ Πολέμων διὰ τοῦ δ.

Musurus Ἐφώδιον, Ἐφώτιον, μέλανον, περιοδικόν. περιοδονίκην scribendum esse vidit Söpingius; cf. Corp. Inscr. no. 2682.

νικήσας τὴν περίοδον ἀνδρῶν, h. e. Olympiis, Pythiis, Nemeis, Isthmiis, cf. ib. no. 2723. 2810. Καλλίμορφον — περιοδονίκτην, no. 2949. De ceteris constat ex Schol. Aristoph. Vesp. v. 1186. coll. Bernh. Eratosth. p. 220 sq., qui haec refert ad opus de antiqua comoedia, quum potuerit ista notatio etiam ad opus de Olympionicis réferri, cui sententiae favet vox ἀναγράφει.

3. πρὸς Νεάνθην ἀντιγραφὰς.

De Neanthe Cyziceno plenissime dixit Marquardt Cyzicus p. 164 sqq. Scripsit ille Ἑλληνικά sive Ἑλληνικὰς ιστορίας, quarum liber sextus ab Athenaeo laudatur et quarum partem fuisse suspicor τὰς περὶ Ἀτταλον ιστορίας. Scripsit etiam ὥρωνς Κυζικηνῶν, περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, ad quod opus referendus qui a Diog. L. affertur titulus περὶ Πυθαγορικῶν. Denique opus scripserat περὶ τελετῆς sive περὶ τελετῶν, unde praeter locos a Marquardtio collectos sumtum videtur fragmentum ap. Schol. Vat. Eurip. Troad. 89, cf. Zeitschr. f. A. 1837. p. 495. Denique ediderat rhetorici generis nonnulla, ut qui erat discipulus Philisci rhetoris, et opus περὶ τῶν κατὰ πόλιν μυθικῶν, cf. Ammon. de diff. verb. p. 34. Valck., Plutarch. Sympos. Q. I. 10, 2, ubi πόλις dicitur urbs Athenarum, unde Atticas potissimum antiquitates eo tractatas esse credibile est. Hoc maxime respexisse Polemonem puto, quamquam unicum, quod subsequitur, fragmentum spectat ad opus περὶ τελετῶν. Plures huius scriptionis libros fuisse colligitur ex plurali, quo utitur Athenaeus: Πολέμων ἐν ταῖς πρὸς τὸν Νεάνθην ἀντιγραφαῖς. Fidem Neanthis non nimis probatam fuisse indicat Plutarchus l. c. οὐκοῦν μηδὲ ἡμεῖς τὴν Νεάνθους ἐν ἐνίοις εὐχέρειαν ἀποδοῦσθαι ποιησόμεθα πρόφασιν.

LIII. Athen. XIII. p. 602. C. διαβόητα δ' ἐστὶ καὶ τὰ ἐπὶ Κρατίνῳ τῷ Ἀθηναίῳ γενόμενα· ὃς μειράκιον [ὦν] εὐμορφον, Ἐπιμενίδου καθαίροντος τὴν Ἀττικὴν ἀνθρωπικῶ αἵματι διὰ τινὰ μύση παλαιά, ὡς ἰστορεῖ Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τελετῶν, ἐκὼν αὐτὸν ἐπιδόκινε ὁ Κρατῖνος ὑπὲρ τῆς θρησκαμένης· ᾧ καὶ ἐπαπέθανεν ὁ ἐραστὴς Ἀριστοδῆμος· λύσιν τ' ἔλαβε τὸ δεινόν. — οὐκ ἄγνωσθ δὲ οὐτὶ τὰ περὶ Κρατίνου καὶ Ἀριστοδῆμου πεπλάσθαι φησὶ Πολέμων ὁ περιηγητὴς ἐν ταῖς πρὸς τὸν Νεάνθην ἀντιγραφαῖς.

ὅν deest in codd., adiecit Dindorf. Schweigh. ὄν. μύση Ruhnk. Tim. p. 13; olim μύση. Rem narrat etiam Diog. L. I. 110, qui pro Aristodemo nominat Ctesibium. Cf. Heinrich Epimenid. p. 94 sq., qui vellem minus tribuisset narrationi a Polemone pro commento habitae.

4. Adversus Istrum.

Dè peculiari scripto adversus Istrum composito non constat; sed sunt duo fragmenta, ex quibus tale opus exstitisse collegeris. Quamquam non diffiteor etiam aliis locis haec tractari potuisse; cf. ad frgm. LIV. Tamen quum horum fragmentorum ratio eis quae antecedunt scriptionibus similina sit, malui in ἀντιγραφῶν serie ea collocare, quam in confusam incertorum fragmentorum farragine reicere.

LIV*. Athen. IX. p. 387. F. σὺ δὲ κατὰ τὰς συνθήκας ἂν μὴ αὐρίον ἀποδῶς τὰ ὁμολογημένα, οὐκ ἐξαπατήσεως δημοσίᾳ σε γράφομαι, ἀλλὰ τὸν Φᾶσιν οἰκήσοντα ἀποπέμψω, ὡς Πόλεμων ὁ περιηγητὴς Ἴστρον τὸν Καλλιμάχειον συγγραφεὴ εἰς τὸν ὁμώνυμον κατεπόρτου ποταμόν.

Istri auctoritatem apud veteres non ita magnam fuisse, plura sunt quae doceant, v. Siebelis Phanod. etc. fragm. praef. p. XXIII. κατεπόρτου bene vertit Casaubonus „demergebat.“ Sensum interpretatur Siebelis l. c.: „quemadmodum Polemo Istrum historicum in Istrum fluvium demergendum dicebat, sic ego, nisi tu praestas quod pollicitus es, ad Phasin te amandabo.“ Aliter iudicat Toupius Epist. crit. p. 144, Istri Callimachei ψυχρότητα significari, quod ipsum frigidum est: frigidius etiam quod scribit Schweighaeuserus, Polemonem Istro ob non servatum promissum aliquod, quum fortasse in quodam Historiarum loco promississet se de Istro flumine accuratius in alia operis parte verba facturum, succensusse. Est lusus verborum, nil ultra. Pergit Siebelis: „Ubi hoc scripserit Polemo, non constat. Potuit autem fieri vel in libris adversus Timaeum, namque in hunc aequae atque Istrum stilum armavit, vel in eo loco, ubi de raptu Helenae (frgm. X.), seu ubi de ἑορταῖς λαμπάδος (frgm. VI.) exposuit, nam-

que de his rebus Ister quoque scripserat;“ adde ubi de Phorbante disseruit, v. frgm. LV.

LV*. Schol. vet. Pind. Nem. V. 89. ἐν Ἀθήναις φασὶν εὐρεῖσθαι τὴν παλαιστρικὴν ὑπὸ Φόρβαντος τοῦ παιδοποιῶντος Θεσέως. Φερεκίδης δὲ ἡνίοχον τὸν Φόρβαντά φησι Θεσέως, σὺν ᾧ καὶ τὴν Ἀμαζόνα ἀρπάζει. καὶ Πολέμων δὲ ἰστορεῖ πάλιν εὐρηκέναι Φόρβαντα Ἀθηναῖον. οὗτι δὲ Θεσέως παρ' Ἀθηναῶς ἔμαθε πάλιν Ἴστρος ἰστορεῖ.

De Pherecydis testimonio v. Sturz. p. 199 sq., de Istri Sieb. p. 55. Alius Phorbas celebratur epicis, insignis et hic τῇ πάλῃ et ab Apolline victus; cf. Hom. Hymn. Ap. P. v. 33. c. not. Ilgenii, Schol. Il. XXIII. 660, quem locum qui ad nostrum revocare conatur, Welckerus de cycl. ep. p. 64, is Polemonem sibi ipsi contradicentem fecit. Alium Phorbantem, Curetum regem, Eumolpi contra Erechtheum socium fuisse et ab hoc superatum Athenis humatum esse ferebant; v. Harpocr. v. Φορβαντεῖον p. 182, Sturz. Hellenic. p. 199 sq.

5. πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον.

Semel laudatur Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Ἀντίγονον περὶ ζωγράφων, Athen. XI. p. 474. C, h. e. adversus Antigonum, qui scripserat περὶ ζωγράφων. Saepius citantur τὰ πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον, v. frgm. LVI. LVIII. all. Sex ad minimum libris hoc opus constabat, v. frgm. LXII. Schweigh. Animadv. Athen. Vol. IX. p. 179. dubitat de voce πρὸς, utrum hī libri scripti fuerint ad Adaeum et Antigōnum an adversus eos: mihi credibilius etiam hoc opus in contentione positum fuisse. De argumento constat ex fragmentis, partim ex nominibus adversariorum. Ex illis cf. inprimis frgm. LVIII. LX. LXIII, quae tota sunt in picturarum argumentis expromendis. Quod ad Antigōnum et Adaeum attinet, illum modo vidimus περὶ ζωγράφων scripsisse, cf. Athen. XI. p. 474. C. Idem inter scriptores περὶ πινάκων nominatur a Diog. L. VII. 188, qui picturae cuiusdam mentionem inveniri negat παρὰ τοῖς περὶ πινάκων γράψασιν, deinde pergit, μήτε γὰρ παρὰ Πολέμωνι μήτε

παρ' Ἐπικράτει, ἀλλὰ μὴδὲ παρ' Ἀντιγόνῳ εἶναι, unde Antigonum vel plenissime suam materiam tractasse existimaveris, huiusque et Polemonis (cf. LXVII — LXIX.) scriptorum similem in artium historia apud veteres usum fuisse atque Callimachi et Aristophanis tabularum quae vocabantur in historia litterarum; nam Polemonis apud Diog. L. l. c. haud dubie hoc ipsum, de quo nunc dicimus, quo Antigoni thesauros compleverat, opus intelligitur. Nominat etiam Plinius Antigonum, H. N. XXXV. 36, 5. „hanc ei (Parrhasio) gloriam concessere Antigonus et Xenocrates (nonnulli voluerunt Hypsicrates), qui de pictura scripsere.“ De Adaeo cf. Jacobs Animadv. Anthol. Vol. III. 3. p. 832. Distinguendum inter Adaeum Mitylenaeum, ad quem pertinebat scriptio Polemonis, et Adaeum Macedonem; utrumque confudit Muellereus Archaeol. §. 315, 2. Mitylenaeus scripsit *περὶ ἀγαλματοποιῶν*, Athen. III. p. 606. A, et sunt etiam inter Polemonis, quae ex hoc opere supersunt, fragmenta, quae statuariorum historiam attingant, v. frgm. LIX. LX: ut plenum operis titulum fuisse crediderim: *Πολέμωνος πρὸς Ἀδαῖον περὶ ἀγαλματοποιῶν καὶ Ἀντίγονον περὶ ζωγράφων*. Sed Adaeus citatur etiam *ἐν τοῖς περὶ διαθέσεως*, cf. not. ad. frgm. LVIII. Hunc Schneiderus Attali primi temporibus vixisse statuit, discedens a Reiskio, qui eundem ad Alexandri Magni tempora retulit, quod Iacobsius de Adaeo Macedone statuere malit. Ratum est eum et Antigonum ante Polemonem h. e. ante Ptolemaeum Epiphanem (v. cap. I. §. 5.) floruisse; et crediderim per hos inchoatum esse antiquarium illud scribendi genus, quo tabularum per templa, porticus, pinacothecas dispersarum argumenta describebantur, magis ut antiquitates inde illustrarentur quam ut artis pingendi leges atque historia. Eiusdem generis fuisse commentarios Polemonis cernitur ex fragmentis omnibus; et tractabatur omnis *περὶ πινάκων* locus a veteribus simili ratione atque nostrates ante Winckelmannum in artium historia versati sunt. Casu factum ut plurima fragmentorum pars de poculorum generibus sint; talia maxime curabat is qui ea servavit.

E x l i b r o I.

LVI. Athen. XI. p. 462. A. Πολέμων δὲ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονόν φησιν οὕτως· „τῆς δ' Ἡρακλείας τῆς ὑπὸ τὴν Οἶτην καὶ Τραχίνα τῶν οικητόρων μεθ' Ἡρακλέους τινὲς ἀφικόμενοι ἐκ Ἀνδίας Κυλικῶνες, οἱ δ' Ἀθαμᾶνες, ἀφ' ὧν οἱ τόποι διαμένονσιν· οἷς οὐδὲ τῆς πολιτείας μετέδωσαν οἱ Ἡρακλεῶται, δυνοίκοις ἄλλοφύλοις ὑπολαβόντες. Κυλικῶνες δὲ λέγονται, ὅτι τοὺς ὄμους κεχαραγμένοι κύλικας ἦσαν.“

Codd. κεχαρασμένοι, κεχραισμένοι, κεχραιμένοι. Correxīt Schweigh. ex Hesych. v. Κυλικῶν. Πολέμων φησὶν ὅτι τοὺς ὄμους κεχαραγμένοι ἦσαν κύλικας· οἱ δὲ τοὺς ὑπὸ τῇ Οἶτῃ Ἡρακλεῶτας ἀπὸ τινος οὕτως ὀνομάσθαι· ita hunc locum emendavit Casaubonus, quum in codice sit: Κυλικῶνον· II. — κύλικες· οἱ δὲ τοὺς ὑπὸ τισι τῇ (Musur. τοὺς) Ἡρ. ὀνομάσθαι (Musur. ὀνομάσθαι). Oppositam illam de nomine Cylicranorum sententiam fortasse praeiverant Antigonus et Adaeus. Cf. de hoc servorum genere quos citat Athenaeus p. 461. E. — 462. A. Macrob. Sat. V. 21. et Mueller Dor. I. p. 427. Videntur Cylicrani istas regiones antequam Heraclea conderetur (Thuc. III. 92.) habitasse, posteaque Heracleotis pro servis fuisse, quod ex poculis in humeros eorum inustis recte colligit Wachsmuth Antiqq. Hellen. I. 1. p. 169. Quum Polemo hanc gentem narret ex Lydia olim huc immigrasse, Cinaetho ap. Schol. Apollon. I. 1357. ex Mysia eam repetit. — Oratio obscurior est et scabra, unde Muellerus Orchom. p. 253. locum lacunosum esse censet. Sed solet Polemo fundere potius verba quam ponere cum cura et polite, quod in tali scribendi genere facile excusandum; neque sensus non in promptu, modo suppleas μὲν post μεθ' Ἡρακλέους τινὲς, εἰσὶ post Ἀθαμᾶνες, ὀνομασμένοι post διαμένονσι, sive mavis cum Schweighaeusero οἰκούμενοι. Quod sequitur, οἷς — ὑπολαβόντες, ita convertitur a Schweighaeusero: „cum quibus ius administrandae civitatis non communicarunt Heracleotae, pro peregrinis habentes qui cum ipsis habitarent.“

LVII. Athen. XI. p. 497. F. Πολέμων δ' ἐν πρώτῳ τῶν

πρὸς Ἀδαῖον „ποτήριον,“ φησί, „παραπλήσια Σελευκίς, Ῥοδιάς, Ἀντιγονίς.“

Cf. Athen. p. 783. E. Ἀντιγονίς, ἔκπωμα ἀπὸ τοῦ βασιλέως Ἀντιγόνου, ὡς ἀπὸ Σελεύκου Σελευκίς καὶ ἀπὸ Προυνσίου Προυνσίς, et de Rhodiade ibid. p. 496. F. Pollux VI. 96. Ἀντιγονίδας δὲ καὶ Σελευκίδα καὶ Ῥοδιάδα (sc. φιάλην) ἢ Ῥοδιακὰ (sc. ποτήρια) ἀπὸ τῶν χρησαμένων — — καλοῦνται δὲ καὶ ἡδυπότιδες αἱ Ῥόδιαι (sc. φιάλαι). Clem. Alex. Paedag. II. p. 138. Pott. et ad hunc locum Schol. (p. 121. ed. Klotz.), qui varia poculorum genera describit: ἐκπωμάτων εἶδη· Θηράκλειον, τὸ σφαιρικῶν τῷ πυθμένι τὸ ἐπικείμενον ἔχον χωνοειδές, ἀφ' οὗ πεινὴ ἐστὶν εὐπετής· Ἀντιγονίς (vulg. Ἀντιγόνης), ἡ ἀντὶ τοῦ σφαιροειδοῦς πυθμένος εἰς ὃν ἀπολήγουσα κτλ.

Ex libro III.

LVIII, Athen. V. p. 210. A. ἐν τούτοις ὁ Ἀνσίας εἰπὼν ὅτι καὶ χαλκὴ ἦν ἡ ἐγγυθῆκη, σαφῶς παρίστησιν ὡς καὶ ὁ Καλλίμαχος εἴρηκε λεβήτων αὐτὰς ὑποθήματα εἶναι· οὕτως γὰρ καὶ Πολέμων ὁ περὶ ἡγηγῆς εἶπεν ἐν τρίτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντιγονον, ἐξηγουμένος διάθεσιν ἐν Φλιούντι κατὰ τὴν Πολεμάρχειον στοὰν γεγραμμένην ὑπὸ Σηλλακος τοῦ Ῥηγίνου, οὗ μνημονεύουσιν Ἐπίχαμος καὶ Σιμωνίδης, λέγων οὕτως· „ἐγγυθῆκη καὶ ἐπ' αὐτῆς κύπελλον.“

En periegetam picturarum argumenta explicantem, h. e. singulas, quae in iis pictae erant, res atque utensilia artificumque, qui eas pinxerant, tempora persequentem. — διάθεσις est quaevis dispositio, in architectura (Vitruv. I. 2.), in narratione poetica (Strab. I. p. 39. T. ποιητικὴ ἐξουσία — συνέστηκεν ἐξ ἱστορίας καὶ διαθέσεως καὶ μύθου κτλ.), in animo (Nausiphanes Democriteus ap. Diog. L. IX. 64. γίνεσθαι δεῖν τῆς μὲν διαθέσεως τῆς Πυρρωνείου, τῶν δὲ λόγων τῶν ἑαυτοῦ). Ita etiam Pausanias de scripta dispositione certaminis, V. 20, 1. ὁπισθεν δὲ ἡ διάθεσις ἐστὶν ἡ τοῦ ἀγῶνος. Deinde dicitur διάθεσις figura, ad quam quid dispositum est, velut figura simulacri, Strab. IV. p. 288. T. τοῦ ξοάνου τὴν διάθεσιν, cf. ib. p. 290. et Callixen. ap. Athen. V. p. 201. F, et figura terrae, Strab. II. p. 193. ἡ μὲν οὖν Εὐρώπη πολυσχημονεστάτη πασῶν

ἔσται, ἡ δὲ Λιβύη τὰναντία πέπονθεν, ἡ δὲ Ἀσία μέσην πῶς ἀμφοῖν ἔχει τὴν διάθεσιν. Denique hac voce dicitur totum illud, quod dispositione aliqua efficitur, maxime apud artifices et eos qui de artificibus scripserunt. Ita nostro loco ἐξηγούμενος διάθεσιν γεγραμμένην ὑπὸ Σίλλακος, h. e. eine Gruppe, ein Sujet: ita titulus Adaei, qui scripserat περὶ διαθέσεως, Athen. XI. p. 471. F, quo opere aut regulae comprehendebantur in argumentis picturarum disponendis observandae, aut, quod mihi quidem verisimilius est, picturae alicuius argumentum ad usum interpretationis antiquariae explicabatur. Similiter fragmentum Callixeni Rhodii apud Athen. V. p. 196 sqq., qui hac voce saepissime utitur et variante sensu: ἐφαπτιδὲς τινας μὲν εἰκόνας ἔχουσιν τῶν βασιλέων ἐνφασμένους, αἱ δὲ μυθικὰς διαθέσεις, h. e. argumenta mythica. — De Sillace Rhegino non constat nisi hoc loco, cf. Sillig Cat. A. p. 419, Gysar Dor. Com. p. 222; neque porticus Polemarcheae alibi fit mentio. — ἐγγυθῆκη s. ἐγγυοθήκη est poculorum ceterorumque vasorum ὑπόθημα, quod Romanis corrupto e graeco vocabulo *incitēga* dicebatur, sive etiam repositorium et βάσις, cf. Fest. p. 79. ed. Lindem., et Scaliger ib. p. 459; adde Casaub. ad Athen. I. 1., qui de repositorio citat Plin. H. N. XVII. 90. (cf. XXXIII. 49. et Fenestella ib. c. 52.) et Petron. c. 33. (p. 130. Burm. cf. c. 35. 36. 49. 60.), ubi glossae antiquae addunt: „Enceteria (sic), machina lignea, qua amphora sustinetur.“ Graecorum testimonia collecta habes in Steph. Thes. Vol. II. p. 37. ed. nov. Paris.

Ex libro V.

LIX. Athen. IX. p. 388. C. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Ἀντίγονον καὶ Ἀδαῖον πορφυροῦσινά φησι τὸν ὄρειν διακτώμενον κατὰ τὰς οἰκίας τὰς ὑπάνδρους τῶν γυναικῶν τηρεῖν πικρῶς καὶ τοιαύτην ἔχειν αἰσθῆσιν ἐπὶ τῆς μοιγευομένης, ὥσθ' ὅταν τοῦθ' ὑπονοήσῃ, προσημάλνει τῷ δεσπότη, ἀγχόνη τὸ ζῆν περιγράφας. „οὐ πρότερόν τε,“ φησί, „τροφῆς μεταλαμβάνει, εἰ μὴ περιπατήσῃ τόπον τινὰ ἐξευρὼν ἑαυτῷ ἐπιτήδειον μεθ' ὃ κοπασάμενος λούεται, εἴτα τρώεται.“

Eustath. p. 1467, 5. ἐπὶ ταῖς μοιγενομέναις. — προσημαίνει Venet. et Eust.; all. *προσημαίνειν*. — μεθ' ὃ dedi cum Gesnero de Avibus p. 718; codd. μεθ' ὃν. — Videntur haec et quae sequuntur Aristotelis et Antigoni Carystii testimonia ex antiquo in Aristophanem commentario fluxisse, qui eiusdem avis meminit Avv. 707. et alibi; nisi putes cum Schneidero ad Ael. H. A. III. 42. Aristotelis locum a Polemone appositum fuisse, quod veri hand absimile est, quum Aristotele etiam alibi noster utatur (frgm. LXXXV.), Alexandrinique omnino in iis Aristotelis commentariis, qui erant de historia animalium deque rebus mirabilibus, versatissimi fuerint, cf. Stahr Aristotelia II. p. 98 sq. — Ex Athenaeo, quem solet expilare, sua hausit Aelianus H. A. III. 42; ceterum cf. Schneider l. c. et Schweigh. ad Athen. l. c. — ὑπανδραιο γυναῖκες sunt mulieres virosae. αἰσθησιν ἔχειν ἐπὶ τινος dicitur eodem sensu quo αἰσθησιν ποιεῖν, cf. Demosth. Philipp. IV. 7. p. 121. Bekk. ἡ καθ' ἡμέραν ἔραστῶν — οὐκ ἐφ' ἐκάστου τῶν ἀμελουμένων αἰσθησιν ποιεῖ. — τοῦτο negligenter positum pro μέλλονσάν τινα μοιχεύεσθαι: ὑπονοεῖσθαι ut semper (Herod. IX. 88. 99. all.) ita etiam hoc loco de praesensione futurorum usurpatur. — ἀγχόνη τὸ ζῆν περιγράφας de violentiore exitu vitae, cf. Plato Axioch. p. 366. C. ὥστε ἔγωγε μὲν παρὰ ἀναρχῇ διέγραφα τὸν βλον, Ioseph. Antiqq. I. 3, 4. περιγράφασθαι (codd. παραγράφασθαι, usitatissimo vitio, v. Wesseling. ad Diod. I. 41.) αὐτοχειρίᾳ τὸν βλον, Plut. de Fluv. VII. 5. ἡ δ' ἀθυμία συσχεθεῖσα βρόχῳ τὸν βλον περιέγραψεν, ubi codd. παρέτερεν, ib. IX. 4. διὰ λύπης ὑπερβολὴν βρόχῳ τὸν βλον περιέγραψε. — περιγράφειν enim et διαγράφειν proprie est *circumscribere*, cf. Diod. Exc. Vat. lib. XXXI. p. 80. Mai. ἔχων — βακτήριον περιέγραψε τὸν Ἀντίλοχον, Vell. Paterc. p. 10. Orelli. *regem deliberaturum se dicentem circumscripsit virgula*; Hesych. Miles. p. 62. Orelli. Βύζας περιέγραψε πόλιν, h. e. circumscripsit aratro; Dio Cass. Eclog. Vat. p. 527. Mai. Ῥωμῖλος ἐπὶ τοῦ Παλλατίου τὸ τῆς μελλούσης ἔσεσθαι Ῥώμης σχῆμα διαγράφων, Arrian. Exp. Alex. III. 2. καὶ τὸν κύκλον οὕτω περιγραφῆναι τοῦ περιτειχισμοῦ. Similiter de circulo adumbratione aliqua effecto, cf. Herod. VIII. 137. περιγράφει τῇ μαχαλῇ εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ οἴκου τὸν ἥλιον,

Aeschyl. Choeph. 205. δύο περιγράφα ποδοῖν, pedum vestigia, circumscriptiones. Eodem revocanda grammaticorum loquutio de circulo, quo includebantur verba tollenda, ex contextu eicienda, cf. Ruhnk. Tim. p. 81 sq., Athen. II. p. 39. E. ἐπεσημνήματο ὁ γραμματικὸς Ἀρίσταρχος περιγράψαι τὸν στίχον, Eustath. p. 1480, 26. Διόδωρος ὁ Ἀριστοφάνειος ὅλον τὸν γάμον περιγράφει. Inde omnino eiicere, expungere aliquid, cf. Athen. II. p. 64. E; V. p. 180. B. περιγράφει τοὺς βολβούς τοῦ συμποσίου, coll. quos citat Ruhnk. l. c. — Porro concludere aliquam libri sectionem, Diod. Sic. I. 41. τὴν πρώτην μερίδα τῶν ιστορουμένων αὐτοῦ περιγράφουмен, ubi cf. Wesseling, cuius exemplis adde Diod. III, 15. p. 211. Bip. — Denique in universum finire, tollere, delere, cf. Polemo Ponticus in Anthol. VII. 615. ἢ τὸ φιλεῖν περιγραφον, ἔρως ὅλον, ἢ τὸ φιλεῖσθαι πρόσθετες. Eodem revocanda Polemonis ceterorumque, quos laudavimus, loquutiones, περιγράφαι τὸν βίον, nisi mavis sequi doctam notam Lex. rh. ap. Bekk. Anecd. p. 295, 28. περιγράφαι, τὸ ἀποκτεῖναι, ἐπεὶ οἱ ἀποθανόντες περιγράφονται, scilicet τῶν ληξιαρχικῶν, nam ita scribendum apud Phot. p. 415, 16. — κοινισάμενος dicitur eodem sensu quo ap. Paus. X. 26, 4. καὶ ἵππος κοινισθαι μέλλοντος παρέχεται σχῆμα.

LX. Athen. IX. p. 484. B. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονόν φησι. „Διώνσος τέλειος, καθήμενος ἐπὶ πέτρας“ ἐξ εὐωνύμων δ' αὐτοῦ Σάτυρος φαλακρός, ἐν τῇ δεξιᾷ κώθωνα μόνωτον ῥαβδατὸν κρατῶν.“

Apparet hunc locum ex descriptione picturae depromptum esse; Athenaeus laudat eum propter vocem κώθων. Satyrum Baccho poculum ministrantem pinxit Praxiteles, Paus. I. 20, 1, atque erat haec usitatissima repraesentatio, v. Mueller Archaeol. §. 383. not. 8. — Διώνσος τέλειος est iuvenis adultus, νεηνὴ ἀνδρὶ εὐκῶς πρωτόβη, ut ait Herod. VII. 3, sicuti ἵππος τέλειος opponitur πώλῳ et ἄρμα τέλειον ἄρματι πωλικῷ. De cothone praeter Athen. l. c. cf. frgm. LXI. Plut. Lycurg. c. 9, Pollux X. 66. VI. 96 sq., all. — μόνωτον dedit Valcken. Diatrib. Eurip. p. 279. A; in codd. erat μόνῳ τον et μόνον τόν. Similiter dicuntur ποτήρια ἅπαντα, similia. — ῥαβδατὸς est virgatus, veluti ῥάβδοι χαλκοειδῆς in tergis serpentum, Diod. XVII.

90, quae a Clitarcho ap. Aelian. H. A. XVII. 2. vocantur *ταυρία*; *ράβδοι πορφυραὶ ἐν τοῖς χιτῶσι*, Pollux VII. 53. coll. IV. 120. *ράβδοι τὰς θύρας* habes ap. Diod. III. 21, *ράβδωτὰ ὄστρεα* ap. Arist. H. A. IV. 4, *ράβδωτους σάγους* ap. Diod. V. 30, *ράβδωσιν* et *σπείρας ἀρραβδῶτους*, *κίονας ἀραβδῶτους* de strictura columnarum ap. Boeckh. Corp. Inscr. Vol. I. p. 279. a.

LXI. Athen. IX. p. 483. B. *Πολέμων δ' ἐν τῇ * τῶν πρὸς Ἀδαίων καὶ Ἀντίγονον ὅτι κεραμέις ἀγγελοῖς ἐχρῶντο οἱ Λακεδαιμόνιοι γράφει οὕτως* „ἀλλὰ μὴν ὅτι ἀρχαῖκόν ἦν τὸ τοιοῦτον τῆς ἀγωγῆς γένος * * * , ὃ καὶ νῦν δοῖται παρὰ τισι τῶν Ἑλλήνων, ἐν Ἀργεὶ μὲν ἐν ταῖς δημοσίαις θοιναῖς, ἐν Λακεδαίμονι δὲ κατὰ τὰς ἐορτάς· ἐν τε τοῖς ἐπινικίοις καὶ τοῖς γάμοις τῶν παρθένων πίνουσιν ἐκ κεραμέων ποτηρίων, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις συμποσίοις καὶ φαιδιείοις ἐκ πιθαικῶν.“

Affertur hic locus in eadem de vocabulo *κώθων* quaestione, quapropter subiungendum eum antecedenti putavi, quamquam de libri numero non constat. — Venet. *ἐν τῇ τῶν πρὸς Ἀδαίων*, cett. *ἐν τῇ πρὸς τὸν Ἀδαίων*. — Deinde libb. *τοιοῦτον δέ*, ubi delevi vocem *δέ*, sed poteris etiam *τοιούδε* scribere. Lacunam indicavit Dindorf. Videtur excidisse mentio caerimoniae alicuius (*δοῖται*), per quam utebantur vasis figlinis. In sequentijs Schweigh. et Dindorf. punctum minus ponunt post *Ἑλλήνων* et comma post *ἐορτάς*. — *ἐκ πιθαικῶν* dedi ex coniectura. Libb. *ἐν πιθάναις*, *πιθάνη*. — *πιθάνη* est *μικρὸς πίθος*, doliolum, poculum dolioli forma, ligneum opinor, nam opponuntur *ποτηρίοις κεραμέοις*. De phiditiis Spartanorum nota res est.

Ex libro VI.

LXII. Athen. IX. p. 410. C. *Πολέμων δ' ἐν ἑκῇ τῶν πρὸς Ἀντίγονον καὶ Ἀδαίων περὶ τῆς διαφοράς λέγει τοῦ κατὰ χειρὸς πρὸς τὸ νῆρασθαι*.

Leguntur haec in contextu quaestionis de dictionibus *κατὰ χειρὸς* et *νῆρασθαι*, explicatissimae plurimisque variorum scriptorum testimoniis ornatae, Athen. p. 408. B. sqq.

Ex libris incertis.

LXIII. Athen. XI. p. 474. C. Πολέμων δ' ἐν τοῖς πρὸς Ἀντίγονον περὶ ζωγραφῶν φησὶν· „Ἀθήνησιν ἐν τῷ τοῦ Παιρόθεν γάμφῳ πεποίηκεν Ἰππεύς τὴν μὲν οἰνοχόην καὶ τὸ κύπελλον λίθῳ, χρυσῷ τὰ χεῖλη περιτεταμνύσας, τὰς δὲ κλισίας ἐλατύνσας, χαμαῖς ποικίλοις στρώμασι πεκοσμημένας, ἐκπύματα δὲ κεραμίδας καθάρους, καὶ τὸν λύχον ὁμοίως, ἐκ τῆς ὁροφῆς ἐξηρημένον ἀνακηνῶντας ἔχοντα τὰς φλόγας.“

Sunt haec admodum dubia, quum et de artifice ambigatur, neque de ipso opere quale fuerit in promptu sit. Et Hippēus quidem artifex alibi non memoratur, Hippias statuarius apud Paus. VI. 13, 3, Hippias pictor vel Hippis ap. Plin. H. N. XXXV. 40, 35. Unde fuerunt qui apud Polemonem pro Ἰππεύς scribendum esse Ἰππύς censerent, quasi fuerit hic idem artifex atque ille Plinianus. Mihi tamen non tam de tabula picta quam de opere statuarii sermo esse videtur, de simulacris inquam separatim et certo ordine dispositis, addita mensa ceteraque supellectile, ut γάμος et convivium repraesentaretur. Simile opus, a Lycio Myronis filio id quidem factum, describitur a Pausania V. 22, 2. παρὰ δὲ τὸ Ἰκποδάμιον καλούμενον λίθον τε βάθρον ἐστὶ, κύκλος ἤμισυς, καὶ ἀγάλματα ἐπ' αὐτῇ Ζεὺς καὶ Θέτις τε καὶ Ἡμέρα τὸν Δία ὑπὲρ τῶν τέκνων ἐκτενέουσιν· ταῦτα ἐπὶ μέσῳ τῷ βάθρῳ. οἱ δὲ ἤδη σχῆμα ἀντιτεταγμένον ὃ τε Ἀχιλλεὺς παρέχεται καὶ ὁ Μένων ἐπὶ ἐκατέρῳ τοῦ βάθρου τῷ πέρατι ἐνέτερος. ἀνθροστήμασι δὲ καὶ ἄλλος ἄλλῃ κατὰ τὰ αὐτὰ, ἀνὴρ βάρβαρος ἀνδρὶ Ἑλληνί, Ὀδυσσεὺς μὲν Ἑλένῳ, — Μενελάῳ δὲ — Ἀλέξανδρος, Διομήδεϊ δὲ Αἰνείας, καὶ τῷ Τελαμῶνι Αἰάντι Ἀγροφῶς: cf. Thiersch Epoch. p. 273, 445. Et vulgo etiam Niobae Niobidarumque quae nunc exstant statucae ad tale olim opus concinnatae fuisse creduntur. Iam nostro loco ut simile quid describi putem faciant tum cetera, quae quomodo tibi ut picta imaginari possis ipse videas, tum κλισίαι illae ἐλατύναι, quae si erant stromatis ad humum usque opertae, unde tandem quaeso noster comperit esse eas ἐλατύναι? Adde illud χρυσῷ τὰ χεῖλη περιτεταμνύσας, quod non video quo pacto dici queat de pictore. Nam ut taceam de pictura tabulae

inaurata (cf. Boeckh. Corp. Inscr. Vol. II. p. 665. a.), ipsa vox *περιτεραμνίζειν* de pictore opinor haudquaquam usurpari potest. Tentavit eam Casaubonus ad h. l.: „Constanter omnes codd. et epit. *περιτεραμνίσας* aut *παρατεραμνίσας*? quod quid significet? Lego igitur *περιτεραμνίσας*.“ Aliis verbis idem dicit paullo post p. 476. D. E. *τὰ χεῖλη περιεργυροῦντας καὶ χρυσοῦντας*, at consentiunt codices neque Schweighaeuserus quidquam mutare ausus est. Qui, *τέρεμνα* sive *τέραμνα* quum sint tecta aedium omninoque superiores rei alicuius partes, inde verbum *περιτεραμνίζειν* formatum esse censet, quod significet „summa labia vasis alicuius auro praecingere.“ Verum quidni derivaveris a voce *τέραμνος* sive *τέρεμνος*, quod est i. q. *στερεός*, *πυκνός*, ut *τεραμνίζω* sit i. q. *πυκνάζω*, *κύπελλον* igitur *λίδιον*, χρυσῶ *τὰ χεῖλη περιτεραμνισθὲν* sit i. q. *πέριξ πεπνυκασμένη*, cf. II. XXIII. 503. ἄρματα δὲ χρυσῶ πεπνυκασμένα κασσιτέρῳ τε, h. e. aureis laminis inductum, quod planum est de pictis poculis dici non posse, Diudicent rem peritiores. — De nuptiis Pirithoi cf. Diod. IV. 70. Paus. V. 10, 2. Muell. Archaeol. §. 389, 3. Idem argumentum in Theseo Atheniensi pinxerat Milo, Paus. I. 17, 2.

LXIV. Athen. XV. p. 690. E. *Πολέμων δ' ἐν τοῖς πρὸς Ἀδαῖον παρὰ Ἡλείοις φησὶ μύρον τι Πλαγγόνιον καλεῖσθαι, εὑρεθὲν ὑπὸ τινος Πλαγγόνος.*

Hellad. ap. Phot. p. 532, 6. Bekk. *μύρων εἶδη*. — *Πλαγγόνιον*, ὅπερ εὔρε γυνὴ Ἡλεία, καλουμένη Πλαγγών; cf. Pollux VI. 104. Scholl. Clem. Alex. p. 124. Klotz. — *Πλαγγών* scribendum esse, non *Πλάγγων* ostendit Lobeckius ad Soph. Ai. p. 167. ed. 2.

LXV. Suidas s. v. Ἀζηνιεύς. Ἀζηνία δημὸς ἐστὶ φυλῆς τῆς Ἰπποθοωντίδος, ἀφ' ἧς ὁ φυλῆτης Ἀζηνιεύς. καὶ Ἀζηνεῖς καὶ Ἐρχεῖς καὶ Ἀλιεῖς καὶ πάντα τὰ ὅμοια δασέως φασὶ φθέγγεσθαι τοὺς Ἀττικοὺς τοὺς παλαιούς. Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντήγον.

Vulgo Ἀζηνεῖς, Ἐρχεῖς, sed dicit gentile et Ἀζηνιεύς esse et Ἀζηνιεύς. De ceteris cf. Eustath. p. 1387. ἐν δὲ τοῖς ἑταροῖς λεξικοῖς φέρεται καὶ ταῦτα. — δασύνεται — ἀττικῶς τὸ ἀθροῦς, καθὰ καὶ τὸ ἀθροῦν. — παρὰ δὲ τοῖς παλαιοῖς καὶ τὸ

ἄθυρμα, φασί, δασύνεται, ὡς καὶ ἔνος, ὁ ἐνιαυτός, ὅθεν ἄφενος. — καὶ τὸ ἔννη δὲ καὶ νέα δασεῖαν τότε εἶχε, καὶ ἡ αἰμός, καὶ ἡ ἀμαξα, ὅθεν καὶ τὸ καθημαξενόμενος, ὡς φησιν Αἴλιος Διογύσιος, καὶ θαμάξιον, τὸ ἀμάξιον. χαίρονσι γὰρ, φησί, τῇ δασείᾳ οἱ Ἀττικοί. Cf. Suid. v. ἄλυσεν et Steph. B. v. Ἀλαί.

LXVI*. Athen. VIII. p. 341. A. Ἀνδροκύδης δ' ὁ Κυζικηνὸς ζωγράφος φιλεχθὺς ὢν, ὡς ἱστορεῖ Πολέμων, ἐπὶ τοσοῦτον ἤλθεν ἡδοναθείας ὡς καὶ τοὺς περὶ τὴν Σκύλλαν ἰχθῦς κατὰ σπουδὴν γράφαι.

Plutarch. Sympos. Q. IV. 2, 3. ἐκεῖνος γὰρ (Ἀνδροκύδης) ὢν ἐποίησε πάντων ἐναργέστατα καὶ κάλλιστα τοὺς περὶ τὴν Σκύλλαν ἰχθῦς ζωγραφήσας ἔδοξε τῷ πάθει μᾶλλον ἢ τέχνῃ κεχρησθαι· φησὶ γὰρ ἦν φιλοψος. Cf. ibid. IV. 4, 2. — Androcydes Zeuxidis aequalis pinxit etiam proelium Plataeense, γ. Sillig C. A. p. 43 sq. Eius, quam Polemo dicit, picturae argumentum sumsit ex Odys. XII. 95.

LXVII*. Diog. L. II. 104. Θεόδωροι δὲ γεγόνασιν εἴκοσι· — δωδέκατος ζωγράφος, οὗ μέμνηται Πολέμων.

Solet Diogenes talia ex Demetrio Magnete sumere, qui scripserat de scriptoribus homonymis. De Theodoris pictoribus, nam erant plures eiusdem nominis, cf. Sillig C. A. p. 443.

LXVIII*. Diog. L. IV. 58. γεγόνασι δὲ Βίωνες δέκα· — ὀγδοὺς Μιλήσιος ἀνδριαντοποιός, οὗ μέμνηται καὶ Πολέμων.

Ex Diogene Eudocia p. 94. Cf. Sillig C. A. p. 107.

LXIX*. Diog. L. V. 85. γεγόνασι δὲ Δημήτριοι ἄξιόλογοι εἴκοσι· — πέμπτος ἀνδριαντοποιός, οὗ μέμνηται Πολέμων.

Cf. Sillig C. A. p. 180, ubi adde Demetrium Alexandrinum, qui vixit temporibus Ptolemaei Philometoris et habitabat Romae; quem Diodorus Exc. Vat. p. 84. Mai. vocat τοπογράφον, Valerius Max. V. 1. p. 239. Bip. pictorem Alexandrinum.

III. Ἐπιστολαί.

Continet haec classis epistolas scriptas 1) ad Attalum, 2) ad Diophilum, 3) ad Aranthium, 4) ad Anonymum. De

argumentis harum epistolarum non constat nisi de iis, quae ad Diophylum et ad Anonymum datae erant; quarum illa erat de Libero Morycho apud Syracusanos culto, haec *περὶ ἀδόξων ὀνομάτων*, quae quid significant exemplo est nomen *παράσιτον*. Epistola ad Attalum videtur de cognominibus quibusdam deorum insolentioribus fuisse. Denique quae Aranthii nomine insignita est, hanc, quantum ex unico quod exstat fragmento indicari licet, certum genus paeonum, quod in laudibus mortaliū positum erat, persequutam esse dixeris.

1. *πρὸς Ἀτταλον ἐπιστολή.*

Dubium quis fuerit hic Attalus, Wegener de Aul. Attal. I. p. 204. regem Pergamenum fuisse statuit, eius nominis secundum. Quod licet sit verisimile, tamen ego pro certo affirmare non ausim. Nam procul dubio ea aetate, qua gloria Attalorum in fastigio erat, si nude Attalus dicebatur, de regibus quisque statim cogitabat; et certabant qui tunc florebant viri docti Attalos visitando, opera sua iis mittendo, nominibus eorum inscribendo (*Βίτο περὶ ὀργάνων, πρὸς Ἀτταλον, Athen. XIV. p. 634. A.*). At enimvero etiam de hoc dubitari non potest, fuisse iisdem temporibus, dum florebant sub Attalis litterae Pergamenae, inter homines litteratos haud paucos, qui nomen illud illustre ad se transtulissent, velut sub Ptolemaeis inveniebantur multi qui Ptolemaei nominarentur; et citatur Attalus nescio quis in opere *περὶ παρομιῶν* apud Hesych. γ. *κορίνονσι*, itemque Attalus grammaticus inter interpretes Homeri ap. Schol. Ven. II. XV. 444. (quae sunt Herodiani), coll. Victor. II. XV. 641. 651. — Argumentum huius epistolae veram artis periegeticae indolem habet; est enim de insolentioribus quibusdam deorum cognominibus atque a communi usu et notitia remotioribus, velut Apollinis *ὀψοφάγον* (frgm. LXX.), *κεχηνότος* (frgm. LXXI.), *Διονύσου χοιρονόλου* (frgm. LXXII.), qualia ex monimentis locorum eruerat atque ad causas mythicas revocaverat scriptor. Similem disquisitionem habes apud Clementem Alexandrinum Protrept. cap. 2. §. 38. 39. ex diversis scriptoribus compilatam, inter quos identidem comparet nomen Polemonis; abs quo quum unum

exemplum, *Διονύσου χοιροψάλλον* (frgm. LXXII.), sumtum constet non nominato, pronum est suspicari etiam ceterorum partem aliquam ex nostro tacite descriptam esse. Et disputatur eodem contextu etiam de Minerva ab Ornyto vulnerata (p. 31. Potter.), deque Apolline Sminthio (p. 34. Potter.), addito nomine Polemonis; unde putaveris haec quoque exempla, a me supra in Periegesi (frgm. XXIV. XXXI.) tractata, satius esse ad epistolam ad Attalum scriptam referre.

LXX. Athen. VIII. p. 346. B. οἶδα καὶ τὸν παρ' Ἡλεοῖς τιμώμενον ὀψοφάγον Ἀπόλλωνα· μνημονεύει δὲ αὐτοῦ Πολέμων ἐν τῇ πρὸς Ἀττάλον ἐπιστολῇ.

Cf. Clem. Alex. in frgm. LXXI. De voce ὄψα, ὀψοφαγεῖν etc. v. Athen. VII. p. 277. F, quem exscripsit Eustathius p. 867. ὄψα sunt omnia ea, quae pani adduntur, carnes, olera, imprimis pisces, unde ὀψοφάγοι peculiariter dicebantur οἱ περὶ τὴν ἰχθυοπωλίαν ἀναστρέφοντες, ut ait Athenaeus, cf. Plutarch. Sympos. Q. IV. 4, 2: ampliore autem sensu homines delicatiores cupediarumque studiosiores. Quod nomen quo sensu Apollini inditum fuerit pateret, si causam, de qua haud dubie scripserat Polemo, ex hoc adiciere Athenaeo placuisset.

LXXI*. Clem. Alex. Protrept. p. 32. Potter. Παλῶν δὲ κεκηνότος Ἀπόλλωνος οἶδεν ἄγαλμα, καὶ ὀψοφάγον πάλιν Ἀπόλλωνος ἄλλο ἐν Ἡλίδι τιμώμενον.

Suspitor patrem haec, ut solebant isti in litteris profanis versari (cf. frgm. XXXI. LXXIII. nott.), festinantius excerpisse et hiantem Apollinem finxisse ex Libero hiantē, apud Samios culto, de quo constat ex Aeliano H. A. VII. 48. et Plinio H. N. VIII. 21. Elpis Samius in Africam nave delatus conspecto leone hiatu minaci arborem fuga adscendit, Libero patre invocato. Procumbit bellua ad arborem, miserationem iam quaerens eodem hiatu, quo modo terruerat. Os morsu avidiore inhaeserat dentibus. Degressus ille evellit praebeanti. Leo, quamdiu navis in litore stabat, gratiam retulit venatus aggerendo. „Qua de causa Libero patri templum in Samo Elpis sacravit, quod ab eo facto Graeci κεκηνότος Διονύσου appellavere.“ Haec Plinius. — δένδρον κεκηνός habes apud Frontonem p. 68. Nieb. *arbor catachannas* (margo

catachanna), quod corruptum videtur ex *κεχαννία* vel *κατακεχαννία*.

LXXII. Clem. Alex. Protrept. p. 33. Pott. Διόνυσον δὲ ἦδη σίωπῳ τὸν χοιροφάλαν· Σικυνῶνιοι τοῦτον προσκυνοῦσιν, ἐπὶ τῶν γυναικείων τάζαντες τὸν Διόνυσον μορίων κτλ. Schol. ad h. l. p. 108. Klotz. Χοιροφάλας Διόνυσος ἐν Σικυνῶνι τιμᾶται, ὡς Πολέμων ἐν τῇ πρὸς Ἀτταλον ἐπιστολῇ. ἔστι δὲ μεταλαμβανόμενος ὁ τὸν χοῖρον ψάλλον τοῦτ' ἔστι τιλλων. χοῖρος δὲ γυναικεῖον αἰδοῖον.

Idem cognomen memorat Schol. Aesch. Pers. v. 1054. ψάλλ' ἔθειραν] ἀπὸ τοῦ ψάλλειν. — λέγεται καὶ χοιροφάλας Διόνυσος, ὁ τιλλων τὰ μόρια τῶν γυναικῶν. Simile est quod habetur ap. Aristoph. Vesp. 1318. χοιρόθλαψ. cf. Schol. ad. h. l., Suid. s. v.

2. περὶ τοῦ Μορύχου πρὸς Διόφιλον.

Argumentum supra scriptis verbis expressit Athen. XI. p. 462. C. Ad Diophilum quendam epistolam scriptam fuisse intelligitur ex frgm. LXXIII. Versabatur haec scriptio, quod cernitur ex fragmentis, in antiquitatibus Siculis, praesertim in proverbio μωρότερος Μορύχου explicando.

LXXIII. Zenob. Proverb. V. 13. μωρότερος εἰ Μορύχου· αὕτη ἡ παροιμία λέγεται παρὰ τοῖς Σικελιώταις ἐπὶ τῶν εὐθιῶν τι διαπρασσομένων, ὡς φησι Πολέμων ἐν τῇ πρὸς Διόφιλον ἐπιστολῇ. λέγεται δὲ οὕτως· μωρότερος εἰ Μορύχου, ὃς τᾶνδον ἀφείς ἔξω τῆς οἰκίας κάθηται. Μόρυχος δὲ Διονύσου ἐπίθετον, ἀπὸ τοῦ τὸ πρόσωπον μολύνεσθαι ἐπειδὴν τρυγῶσι τῷ ἀπὸ τῶν βοτρυῶν γλεύκει καὶ τοῖς χλωροῖς σύκοις· μορύξαι γὰρ τὸ μολῦναι· καταγνώσθηναι δὲ αὐτοῦ εὐθήθειαν, πάροσον ἔξω τοῦ νεῶ τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ ἔστι, παρὰ τῇ εἰσόδῳ, ἐν ὑπαίθρῳ. κατεσκεύασται δὲ ἀπὸ Φελλάτα καλουμένου λίθου ὑπὸ Σιμίον τοῦ Εὐπαλάμου.

Cf. Suid. et Phot. v. μωρ. Μορ. (Phot. Μωρύχον, et sic in seqq.), παροιμία. Πολέμων λέγεσθαι ταύτην παρὰ Σικελιώταις οὕτως· μωρότερος εἰ (Phot. εἰμι) Μορύχου, ὃς τᾶνδον ἀφείς ἔξω τῆς οἰκίας κάθηται. Μόρυχος δὲ παρ' αὐτοῖς ὁ Διόνυσος κατ' ἐπίθετον (Phot. κατεπίθετο), διὰ τὸ μολύνεσθαι αὐτοῦ τὸ πρόσωπον ἐν τῇ τρύγῃ γλεύκει τε καὶ σύκοις. μορύξαι δὲ τὸ μολῦναι. Ὁμηρος γοῦν τὸ μεμολυμμένος (Suid. μεμολυσμένος, cf. Eustath. p. 1746, 34.

Schaefer in Schol. Apoll. III. 276.) *μεμορνημένος* (Phot. *μεμορνημένος*, Suid. *μεμορνημένος*) *φησὶν* (Od. XIII. 435.). *εὐήθειαν τούτου* (ap. Zenob. erat *αὐτῶν*) *καταγνοσθῆναι, πάροσον ἔξω τοῦ τοῦ ἐν ὑπαίθρῳ αὐτοῦ τὸ ἀγαλμα καθίδρυνται, παρὰ τῇ εἰσόδῳ* (ap. Zenob. erat *παρὰ τὴν εἰσόδον*). *τάττεται δὲ ἐπὶ τῶν εὐηθῆς τι διαπραττομένων.* Clem. Alex. Protrept. p. 42. Pott. *παραθήσομαι τοῦ Μορύνχου Διονύσου τὸ ἀγαλμα Ἀθήνησι γεγονέναι μὲν ἐκ τοῦ Φελλάτα* (ante Sylburgium erat *Φελλεῖτα*; Zenob. *Ψέλλα*) *καλουμένον λίθον, ἔργον δὲ εἶναι Σικωνος* (Sylburg. ed. *Σίμωνος*) *τοῦ Εὐπαλάμου, ὥς φησι Πολέμων ἐν τινι ἐπιστολῇ; qui confudit Siculum Morychum et Atheniensem (idem accidit Bergkio de reliq. com. Att. antiq. p. 345 sq.), de quo v. Ruhnck. ad Tim. p. 183. De proverbio cf. etiam Apostol. XIII. 50. Proverb. Alexandr. 40. — Verbis ὅς τάνδον ἀφελὲς κτλ. versum comici subesse suspicor, quem hac epistola eodem modo tractaverit Polemo, quo libro παρὰ τοῦ παρὰ Ξενοφῶντι καννάθρον tractavit locum Xenophontis, libro περὶ Ἀριον locum Thucydidis. Is comicus erat, ni fallor, Epicharmus, cui noster multum operae navasse videtur, et quem indicant verba παρὰ τοῖς Σικελιώταις, quae notandum a Suida et Photio ita cum pleniore proverbii formula coniungi, quasi voluerit Polemo lectorem ad certum scriptoris Siculi locum ablegare; namque populariter planum est breviorē formam obtinuisse. — De nomine artificis quaesiverunt Sylburg ad Clem. I. c., Thiersch Epoch. Art. II. adnot. p. 33, O. Mueller Aeginet. p. 104, Sillig Cat. Art. p. 420 sqq. Hic tuetur lectionem Zenobii, Συμμιλον, ceteri Simonem Aeginetam dici existimant, quem memorat Plin. H. N. XXXIV. 8, 19. Diog. L. II. 123. Paus. V. 27, 1. Lapis Phellates dicebatur a monte Attico, cui nomen Φελλεύς, cf. Mueller Attica p. 218. Leake Northern Greece Vol. II. p. 437 sq., quod derivandum a voce φελλός (non φέλλος, v. Herodian. in Schol. Venet. II. XVI. 234.) vel φελλά i. e. λίθοι, cf. Ruhnck. Tim. p. 270. — Steph. B. v. Φελλεύς, τὸ τοπικὸν Φελλεῖτης ἂν εἴη, ὥς τοῦ Ἀταρνέως Ἀταρνέιτης, unde patrocineris codicum lectioni in Clemente. Sed Schol. Clem. p. 112. Klotz. habet Φελλάτα, et in eandem formam conspirare videtur quod habent libri Zenobii, Ψέλλα, et Hesychii s. v. Φελλάτας, λίθος σκληρός. Aliud gentile est*

Φελλίτης a nomine vici Lycii, cf. Steph. B. v. *Ἀντιφίλλος καὶ Φελλός, χωρία Λυκίας· οἱ οἰκοῦντες Φελλίται καὶ Ἀντιφελίται.*

LXXIV. Athen. III. p. 109. A. οὐ τοῦτου οὖν τοῦ Ἄρτου ὁ εἶναι καιρὸς ἦν, ἀλλὰ τῶν εὐρημάτων ἐπὶ τῆς Σικοῦς καλουμένης *Δήμητρος* καὶ *Ἰμαλίδος*· οὕτως γὰρ ἡ θεὸς παρὰ Συρακοσίοις τιμάται, ὥς ὁ αὐτὸς *Πολέμων* ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ τοῦ *Μορύχου*.

Cf. frgm. XXXIX. Poterat Polemo eiusdem rei in utraque scriptione, in hac epistola et in operé ad verum Timaeum edito, meminisse; quamquam verisimilius, est Athenaeum in alterutro loco enotando parum accuratum fuisse.

LXXV. Athen. XI. p. 462. C. καὶ *Πολέμων* δὲ ἐν τῷ περὶ τοῦ *Μορύχου* ἐν Συρακούσαις φησὶν ἐπ' ἄκρα τῇ Νήσῳ, πρὸς τῷ τῆς Ὀλυμπίας ἱερῷ, ἐκτὸς τοῦ τείχους ἐσχάραν τινα εἶναι, „ἀφ' ἧς, φησί, τὴν κύλικα ναυστολοῦσιν, ἀναπλέοντες μέχρι τοῦ γενέσθαι τὴν ἐπὶ τοῦ νεοῦ τῆς Ἀθηνᾶς ἀόρατον ἀσπίδα· καὶ οὕτως ἀφιᾶσιν εἰς τὴν θάλασσαν κεραμεῖαν κύλικα, καθέντες εἰς αὐτὴν ἄνθεα καὶ κηρία καὶ λιβανωτὸν ἄμμητον καὶ ἄλλ' ὅντα μετὰ τούτων ἀρώματα.“

τὴν κύλικα Venet.; cett. τὸν κύλ. — Apparet haec ad descriptionem Syracusarum pertinuisse, ut non de solo Morycho proverbioque de hoc desumto, sed de aliis etiam Syracusanorum antiquitatibus ac monumentis hanc epistolam egisse cernas; nisi putaveris calicem illum sacrum, de quo sermo est, Libero Morycho dedicatum fuisse, sicuti natandi ac remigandi certamine apud Hermionenses celebrabatur Liber Melanaegis, v. Paus. II. 35, 1. De ipsa re scitissime statuere mihi videtur Casaubonus, Venetorum illum morem antiquum comparans, mare quotannis civitati per supremum magistratum repraesentatae despondendi. Potuerit etiam ille ritus qui apud Athenienses obtinebat comparari, quo Regina quae vocabatur Libero Patri sub veris initium despondebatur (cf. Demet. et Perseph. p. 390.), et si quae aliae eiusmodi caerimoniae apud veteres passim obtinebant, quarum exempla varia conguessit Laurentius in Polymathia I. Dissert. II. Eadem cunctarum ratio, idem consilium est, ut naturalis illa vis, cui praest is cui litatur deus, sive ea in maris tranquillitate sive in terrae fertilitate cernatur, volens in annum

atque propitia civitati reddatur. Quamquam nostro loco non tam publica sacra quam privata vel potius collegiorum quorundam propria describi dixeris propter apparatus viliorum; nautarum opinor atque piscatorum, qui mare isto piaculo bonum suis rebus reddere vellent. Calix fictilis navi in altum deducitur, ibique (καὶ οὕτως ἀφιῶσιν, h. e. postquam pervenerunt eo quo tendere solebant) in mare demittitur, floribus, favis, variis aromatis repletus. — ἡ Νῆσος est Insula, Ortigia, cf. Goeller de Syracus. p. 37. 39. 44. Ea moenibus circumdata erat; sed ἡ ἐσχάρα, unde pompa cum calice sacro proficiscebatur, ἔξω τοῦ τεύχους erat. De templo Telluris Olympiae (ἡ Ὀλυμπία sc. Γῆ) non constat; sed videtur in eo Insulae angulo (ἐπ' ἀκρῇ τῇ Νήσῳ) quaerendum, qui spectat altum. De templo Minervae in Insula sito, quod ante Verrem ornatissimum fuisse testatur Cicero, v. Goeller p. 48. Navigabant in altum donec clypeus, qui templo Minervae superimpositus erat, cerni amplius non posset. Solent enim nautae de talibus signis usu atque experientia inter se convenire, quibus certus in mari vel palude locus facillime et describi potest et deprehendi.

3. πρὸς Ἀράνθιον ἐπιστολή.

Exstat unum fragmentum, quod est de recentiore paeonium genere, in mortales compositorum, quales noster fortasse in itineribus suis ex oribus hominum exceperat et in hoc opere peculiariter pertractaverat. Recentius hoc genus est, quia initio solus Apollo tali carmine celebrabatur, deinde etiam ceteri dii, denique etiam homines; cf. Athen. XV. p. 696 sqq. et Procl. Chrestom. p. 419. Gaisf. — De Aranthio non constat.

LXXVI. Athen. XV. p. 696. F. καὶ ὁ εἰς Ἀγήμονα (sc. παιᾶν) δὲ τὸν Κορίνθιον, Ἀλκινόηος πατέρα, ὃν ἔδονσι Κορίνθιοι, ἔχει τὸ παιανικὸν ἐπίφθεγμα. παρέθηκε δὲ αὐτὸν Πολέμων ὁ περὶ γῆτης ἐν τῇ πρὸς Ἀράνθιον ἐπιστολῇ.

Quid sit παιανικὸν ἐπίφθεγμα patet ex Boeckhio de metr. Pind. p. 207. 270. frgm. Pind. p. 567 sqq.

4. περὶ ἀδόξων ὀνομάτων ἐπιστολή.

Epistolam fuisse intelligitur ex frgm. LXXVII. De nomine eius, ad quem haec epistola scripta erat, nihil memoratur. Quid sit ὄνομα ἀδοξον planum est ex eo, quod de parasitis in hac descriptione quaesivit, nomine initio honorato, deinde ignobili et famoso; cf. frgm. LXXVIII. τὸ τοῦ παρασι- του ὄνομα νῦν μὲν ἀδοξόν ἐστι κτλ., Crates de dial. Att. ap. Athen. p. 235. B. καὶ ὁ παράσιτος νῦν ἐπ' ἀδοξον μὲν κεῖται πρᾶγμα. Similiter apud rhetores dicebantur ἀδοξοὶ ὑποθέσεις, cf. Gell. N. A. XVII. 12. *infames materias, sive quis mavult dicere inopinabiles, quas Graeci ἀδόξους ὑποθέσεις appellant*: — *sicuti cum Thersitae laudes quaesivit* (Favorinus) *et cum febrim quartis diebus recurrentem laudavit*. Cf. Philostr. I. 7, 1. Sed nomina ista infamia ita tractavit Polemo, ut primum quae fuerit antiquior significatio, deinde quae causa immutatae existimationis, explicaret; saltem ita quaestionem suam instituit in ea, quae sola exstat, disputatione de nomine παρασίτων, quae tantum abundat doctrina ex optimis fontibus hausta, ut vel propter hanc solam nostrum inter optimos istius aetatis scriptores habere par sit.

Ceterum similis disquisitionis vestigia deprehendas in hisce apud Schol. Aeschyl. Prom. v. 10. σημειῶσαι ὅτι τὸ τύραννος ὄνομα βασιλικὸν ἦν τοῖς παλαιοῖς, νῦν δὲ βλασφημεῖται, ὥσπερ καὶ τὸ χυδαῖοι ἀντὶ τοῦ πεπληθυσμένοι πάλοι λεγόμενον, νῦν δὲ ἀντὶ τοῦ οὐδαμινολ, πολλοστός οὐχ ὡς πάλαι ὁ πολὺς, ὁ ἐνδοξος, ἀλλ' ὁ μηδὲν ὢν, ὥμὸς οὐχ ὁ στερεός, ἀλλ' ὁ φανλότατος νῦν, ἐξαίσιον τὸ ἐξω τοῦ δικαίου, νῦν δὲ ἀντὶ τοῦ μέγα καὶ ξένον: quae ferme putaverim ex commentariis Polemonis derivata esse. Quamquam in similibus rebus versabantur commentarius Dorothei περὶ τῶν ξένων εἰρημένων λέξεων, Phot. Bibl. Cod. 156, et Suetonii Tranquilli περὶ ὀνομασίων λέξεων ἧτοι βλασφημιῶν καὶ πόθεν ἐκαστῇ, Suid. v. Τράγκυλλος, cf. Etym. M. p. 151, 36.

LXXVII. Athen. IX. p. 409. D. ἐτι δὲ καὶ εὐώδεσι τὰς χειρας κατεγρίοντο, τὰς ἀπομαγαλιῶς ἀτιμάσαντες, ὥς Λακεδαιμόνιοι ἐπάλουν κινάδας, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῇ περὶ ὀνομάτων ἀδόξων ἐπιστολῇ.

Cf. Hesych. v. *κινάδες*, de quo lemmate v. Ranke de Hesych. lex. p. 102. Dedi ἀπομαγδαλιάς cum Eustathio p. 1857, 17. 1887, 51. et Kuehnio in Poll. VI. 93. cf. Goettling Doctr. accent. p. 135. Vulgo ἀπομαγδαλλιάς, quod habetur etiam Athen. IV. p. 149. C.

LXXVIII. Athen. VI. p. 234. D. τὸ δὲ τοῦ παρασίτου ὄνομα πάλαι μὲν ἦν σεμνὸν καὶ ἱερὸν. Πολέμων γοῦν — ὁ εἶπε Σάμωτος ἢ Σικωνώτιος εἶπ' Ἀθηναῖος ὀνομαζόμενος χαίρει, ὡς ὁ Μομφεΐτης Ἡρακλείδης λέγει καταριθμούμενος αὐτὸν καὶ ἀπ' ἄλλων πόλεων· ἐπεκαλεῖτο δὲ καὶ Σηλοκόπας, ὡς Ἡρόδοτος ὁ Κρατῆσιος εἶρηκε — γράψας περὶ παρασίτων φησὶν οὕτως· „τὸ τοῦ παρασίτου ὄνομα νῦν μὲν ἄδοξόν ἐστι, παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις εὐρεσκομεν τὸν παράσιτον ἱερὸν τι χρῆμα καὶ τῷ συνθούῳ παρόμοιον. ἐν Κυνεσάργει μὲν οὐτ' ἐν τῷ Ἡρακλείῳ στήλῃ τίς ἐστιν, ἐν ἣ ὑψίστιμα μὲν Ἀλκιβιάδου, γραμματεὺς δὲ Στέφανος Θουκυλίδου· λέγεται δ' ἐν αὐτῷ περὶ τῆς προσήγορίας οὕτως· „τὰ δὲ ἐπιμήνια θνέτω ὁ ἱερὸς μετὰ τῶν παρασίτων. οἱ δὲ παράσιτοι ἔστων ἐκ τῶν νόθων καὶ τῶν τούτων παίδων κατὰ τὰ πάτρια. δς δ' ἂν μὴ θέλῃ παρασσεῖν, εἰσαγέτω καὶ περὶ τούτων εἰς τὸ δικαστήριον.“

ἐν δὲ τοῖς κύρβεσι τοῖς περὶ τῶν Ἀθλιασιῶν οὕτως γέγραπται· „καὶ τὰ κήρυκε ἐκ τοῦ γένους τῶν κηρύκων τοῦ τῆς μωστηριώτιδος. τούτους δὲ παρασσεῖν ἐν τῷ Ἀθλίῳ ἐνιαυτόν.“

ἐν δὲ Παλληνίδι τοῖς ἀναθήμασιν ἐπιγέγραπται τάδε· „ἄρχοντες καὶ παράσιτοι ἀνέθεσαν οἱ ἐπὶ Πυθοδώρου ἄρχοντος στεφανωθέντες χρυσῷ στεφάνῳ ἐπὶ Διφίλης ἱερείας. * * παράσιτοι Ἐπίλυκος Στρατίων Γαργήτιος, Περικλῆς Περικλείτου Πιτθεύς, Χαρίνος Δημοχάρους Γαργήτιος.“

κὰν τοῖς τοῦ βασιλέως δὲ νόμοις γέγραπται· „θύειν τῷ Ἀπέλλωνι τοὺς Ἀχαρνέων παρασίτους.“

Κλέαρχος δ' ὁ Σολεὺς, εἰς δ' οὗτος τῶν Ἀριστοτέλους ἐστὶ μαθητῶν, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν βίων τάδε γράφει· „εἶτι δὲ παράσιτον νῦν μὲν τὸν ἄτιμον, τότε δὲ τὸν εἰς τὸ συμβιοῦν κατελεγμένον. ἐν γοῦν τοῖς παλαιοῖς νόμοις αἱ πλεῖστοι τῶν πόλεων ἔτι καὶ τήμερον ταῖς ἐπιμοαταῖς ἀρχαῖς σγκαταλέγουσι παρασίτους.“

Κλειδῆμος δ' ἐν τῇ Ἀττίδι φησὶ· „καὶ παράσιτοι δ' ἡρέθησαν τῷ Ἡρακλεῖ.“

καὶ Θεμισσων δ' ἐν Παλληνίδι· „ἐπιμελεῖσθαι δὲ τὸν βασιλέα τὸν αἰὲ βασιλεύοντα καὶ τοὺς παρασίτους, οὓς ἂν ἐκ τῶν δήμων προαιρῶνται, καὶ τοὺς γέροντας καὶ τὰς γυναῖκας τὰς πρωτοπόσεις.“

— — καὶ τῷ Ἀνακλείῳ ἐπὶ τινος στήλης γέγραπται· „τοῖν δὲ βοσὶν τοῖν ἡγεμόνοι τοῖν ἐξαιρουμένοι το μὲν τρίτον μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα, τὰ δὲ δύο μέρη τὸ μὲν ἕτερον τῷ ἱερεῖ τὸ δὲ τοῖς παρασίτοις.“

Κράτης δ' ἐν δευτέρῳ Ἀττικῆς διαλέκτου φησί· „καὶ ὁ παράσιτος νῦν ἐπ' ἄδοξον μὲν κεῖται πρᾶγμα, πρότερον δ' ἐκαλοῦντο παράσιτοι οἱ ἐπὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ σίτου ἐκλογὴν αἰρῶντες καὶ ἦν ἀρχεῖον τι παρασίτων. διὸ καὶ ἐν τῷ τοῦ βασιλέως νόμῳ γέγραπται τάντι· „ἐπιμελεῖσθαι δὲ τὸν βασιλεύοντα τῶν τε ἀρχόντων ὅπως ἂν καθιστῶνται καὶ τοὺς παρασίτους ἐκ τῶν δήμων αἰρῶνται κατὰ τὰ γεγραμμένα. * * * τοὺς δὲ παρασίτους ἐκ τῆς βουκολίας ἐκλέγειν * * * ἐκ τοῦ μέρους τοῦ ἑαυτῶν ἕκαστον ἐκτεᾶ κριθῶν. * * * δαίνεσθαι τε τοὺς ὄντας Ἀθηναίους ἐν τῷ ἱερῷ κατὰ τὰ πάτρια. τὸν δ' ἐκτεᾶ παρέχειν εἰς τὰ ἀρχεῖα * * * τῷ Ἀπόλλωνι τοὺς Ἀχαρνέων παρασίτους ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς τῶν κριθῶν.“ ὅτι δὲ καὶ ἀρχεῖον ἦν αὐτῶν ἐν τῷ αὐτῷ νόμῳ ταδε γέγραπται· „εἰς τὴν ἐπισκευὴν τοῦ νεώ, τοῦ ἀρχείου τοῦ παρασιτείου καὶ τῆς οἰκίας τῆς ἱερᾶς διδόναι τὸ ἀργύριον, ὅποσον ἂν οἱ τῶν ἱερῶν ἐπισκενασταὶ μισθώσωσιν.“ ἐκ τούτου δηλὸν ἔστιν ὅτι ἐν ᾧ τὰς ἀπαρχὰς εἰβόησαν τοῦ ἱεροῦ σίτου οἱ παράσιτοι, τοῦτο παρασίτειον προσηγορέετο.“

τὰντὰ ἴστορεῖ καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Τετραπόλει μνημονεύων τῶν καταλεγόμενων τῷ Ἡρακλεῖ παρασίτων, καὶ Διόδωρος ὁ Σινωπεὺς κωμωδιοποιὸς ἐν Ἐπικλήρῳ. — Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ „παράσιτοι, φησί, τοῖς μὲν ἀρχουσι δύο καθ' ἕκαστον ἦσαν, τοῖς δὲ πολέμαρχοις εἰς τεταγμένα δ' ἐλάμβανον παρ' ἄλλων τέ τινων καὶ τῶν ἀλιέων ὄψον.“

Haec omnia persuasum habeo Polemonis esse, et dubito an doctissimam insuper quae subsequitur de parasiti notione immutata (debetur haec immutatio comicis, quorum locos abunde multos habes p. 235. F. sqq., inprimis Epicharmo, cf. Grysar Dor. com. p. 252 sqq.) commentationem eidem Polemoni vindicandam putem; certe paucis, quae Athenaeus interpolasse videtur, subductis nihil in ea inest quod inferiorem aetatem indicet. Et est altera illa pars cum priore quodam

modo coniuncta tum ipsa re tum hisce, quae sequuntur post verba Διόδωρος — ἐν Ἐπικλήρῳ p. 235. E, a me omissa: οὐ τὸ μαρτύριον ὄλγον ὑπερὸν παραθήσομαι, quibus respondet ipsum testimonium Diodori infra p. 239 sqq. appositum. Verum haec utut sint, longum erat omnia persequi, ut acquiescendam putaverimus in iis, quae de prisca parasitorum nominis significatione disputantur. Illustratur haec tum ex inscriptionibus tum ex scriptorum testimoniis. Scriptores laudantur 1) Clearchus Solensis, 2) Clidemus s. Clitodemus, de quo cf. Siebelis Phanodem. etc. frgm. p. XII sq. 3) Themiso, de quo non constat, 4) Crates Atheniensis, 5) Philochorus, qui paullo antiquior Polemone erat, quum Crates Atheniensis antiquior Philochoro esset, v. Schol. Soph. Oed. Col. v. 100, ubi Philochorus contra Cratetem disputat; cf. Demet. et Perseph. p. 61. De fragm. Philoch. v. Siebel. p. 83 sq. 6) Diodorus comicus, 7) Aristoteles in Politia Ἀθηναίων, nam ita scribendum esse pro Μεθωναίων vidit Grasshof in Jahn. Annal. X. 2. p. 158. Ceterum v. Neumann. frgm. Aristot. Polit. p. 139. Inscriptionum tituli citantur hi: 1) psephisma Alcibiadis de iure civium spuriorum, quod asservabatur in Cynosarge, ubi illi gymnasium suum habebant, cf. Plutarch. Themist. c. 1. ibique Sintenis; adde Bachm. Anecd. p. 210, 30 sq. 285, 11 sq., ubi pro Ἀλκυμος scrib. Ἀλκυος; 2) lex Solonis de Deliastris; 3) inscriptio donariorum ἐν τῇ Παλληνίδι dedicatarum, ἡ Παλληνίς a Casaubono accipitur pro porticu Pallenide (Παλληνίς sc. στοά), a demo Pallene denominata; neque desunt exempla locorum in urbe a demis nominatorum. Contra disputat Schweighaeuserus, qui cogitat de Minerva Pallenensi (Herod. I. 62. Eurip. Heraclid. v. 849.) et τὴν Παλληνίδα brevitatis causa ipsum templum huius deae dictum putat, quod vereor ut idoneis locis probari queat; nam qui a Schweighaeusero laudantur (Eurip. Heracl. v. 1031. Polyaen. Strateg. I. 21, 1.), ex his id quod vult haudquam consequitur. Mihi scribendum videtur ἐν δὲ Παλληνίδι i. e. in templo Minervae Pallenensis, nisi dixeris subaudiendum esse substantivum χώρα, ut ἐν Παλληνίδι sc. χώρα fuerit i. q. ἐν Παλλήνῃ, apud Pallenenses. De templo illo Minervae

sermonem esse omnino verisimile est; neque de hoc non scripsisse videtur Themiso ἐν Παλληνίδι, qui titulus, ni fallor, decurtatus est ex pleniore formula ἐν τῷ περὶ τῆς Παλληνίδος, velut Polemo citatur ἐν Ἐρωτοσθένους ἐπιδημικῇ (frgm. LI.) i. e. ἐν τῷ περὶ τῆς Ἐρ. ἐπιδ., et ἐν τῷ παρὰ Ξενοφῶντι κανὼν (frgm. LXXXVI.) i. e. ἐν τῷ περὶ τοῦ π. Ξ. κ. 4) Excerpta ex lege regia; nam unam eandemque legem esse puto, quam citant Polemo et Crates et quam usurpavit Themiso ἐν τῇ Παλληνίδι: nam etiam ea, quae ab Themisone apponuntur, fragmentum legis regiae esse apparet ex Poll. III. 39. ἡ ἐκ παρθενίας τῇ γεγαμημένη πρωτόποις ἐκαλεῖτο. γέγραπται δὲ τοῦ νομα ἐν τῷ τοῦ βασιλέως νόμῳ. — ὁ βασιλεὺς est archon rex, quem constat inter alia etiam sacrorum curam habuisse. Tulit igitur de his etiam leges; nam apparet excerpta ad sacra quaedam pertinere, publice ut videtur instauranda. Iubetur templi instauratio (ἐπισκευή), itemque Parasitei aliarumque aedium sacrarum: εἰς τὴν ἐπισκευὴν τοῦ νεώ, τοῦ ἀρχείου τοῦ παραστείου καὶ τῆς οἰκίας τῆς ἱερᾶς κτλ. Cogitaveris de sacris Apollinis Acharaensis, cuius mentio iniicitur hiace: τῷ Ἀπόλλωνι τοὺς Ἀχαρῶν παραστέους κτλ. Mihi tamen verisimilius sermonem esse de sacris Minervae Pallenensis a Pallenensibus et Acharnensibus, qui illis vicini erant, iunctim instaurandis; nam in huius deae templo credibile est Themisonem investigasse memorabile illud legis regiae documentum, cuius usurpatio deinde opinor transit ad ceteros grammaticos, nominatim ad Cratetem, qui eandem tractavit in opere de dialecto Attica, ex quo suae rursus rivulos duxisse videntur ii, quos sequitur Poll. III. 39. (v. supra) et VI. 35. καὶ ἀρχαῖον τι Ἀθήνησι παραστῆαι καλούμενον, ὡς ἐν τῷ νόμῳ τοῦ βασιλέως ἔστιν εὐρεῖν, ubi cave illud Ἀθήνησι de ipsa urbe Athenarum intelligas; adde Phot. p. 389. (cf. Hesych. v. παρῶντος, qui est ex Photio corrigendus): παρῶντοι, οἱ ἐπὶ τὴν τοῦ σίτου ἐκλογὴν αἰρούμενοι: κείται ἡ λέξις ἐν αὐτῷ τοῦ βασιλέως νόμῳ. — Et ad sacrorum aliquorum institutionem haec legis regiae fragmenta referenda esse vidit etiam Petitus Legg. Att. I. tit. 2; sed caecutit hic in eo, quod ad Panathenaeorum celebrationem ea pertinere arbitratur. Magis etiam de iisdem

fragmentis erravit Schweighauserus, cuius iudicium in talibus minus subactum esse solet; qui universa legis ratione perperam iudicata lectionibusque violenter mutatis nescio quid inde officiorum regis enucleat, quem affirmat cavere debuisse ut senes de republica bene meriti et dignae matronae *πρωτοπόσεις* e diversis pagis in numerum parasitorum legantur, eaque de re ut archontes creentur etc. Ceterum de legibus archontis regis equidem legere non memini nisi hoc loco, nisi forte apud Xenophontem Oecon. XIV. 6, 7. βασιλικούς νόμους, qui opponuntur legibus Solonis et Draconis, non regis Persarum leges, sed archontis regis dici putes, quod tamen minus probabile. 5) Excerptum ex scito, quod asservabatur in Anaceo. Repetuntur eadem ex Athenaeo ab Eustathio p. 1119, 8.

Iam superest ut dicam de singulis. De testimoniis Heraclidis Mopseatae et Herodici Cratetei v. cap. I. §. 8. et 9. In psephismate Alcibiadis *ἔστων ἐκ τῶν νόθων* (Codd. *ἐκ τῶν*) edidit Meier de bonis damnat. p. 75 sq., ubi vide de iure nothorum iam universum. Parasitos Hereulis, e nothis sumtos, non cum sacerdotibus confundendos esse, quam nothi ad publica sacerdotia non admitterentur, monet Schoemann. Antiqq. p. 258. Omnino parasiti *ἐκ τῶν ἀπαρτοῦ* erant, ut ait Pollux VI. 35, non *ἐπεῖς*, sacerdotum in sacris comparandis et faciendis administri, quibus nomen inde datum erat, quod cum sacerdotibus vel magistratibus epulabantur, unde simile ministerium Romanis audiebant *epulones*, cf. Casaub. ad Ath. I. c.; van Dale Dissertatt. antiqq. p. 160 sqq. — Quod ad fragmentum illud cyrbium attinet, memento cyrbes fuisse de rebus sacris, v. not. ad frgm. XLVIII. Deliaetae nominabantur *οἱ εἰς Ἀῆλον πεμπόμενοι θωροί*, cf. Meier de gentil. Att. p. 51, de theoriis (in libello, quo universitati Gottingensi sacra saecularia gratulata est universitas Halensis) p. XXII. Ad vocem *μυστηριώτιδος* Casaubonus supplendum censet vel *ἐφημερίας*, ut est ap. Lucam Evang. I. 5, vel *μερίδος* vel *σπονδῆς*, veluti scribat Pollux I. 36. *ἐνομαζόνται μυστηριώτιδος σπονδαί*. Dicuntur omnino induciae Eleusinae *μυστηριώτιδες* s. *μυσταί*, cf. Lobeck Aglaoph. p. 213); sed

quum induciae istae sacrae non dicantur nisi plurali *σπονδαί*, patet aut scribendum fuisse *κήρυκες τῶν μυστηριασίδων*, velut Pollax VII. 103. scribit *κήρυξ ὁ τῶν μυστικῶν* et Xenoph. Hell. II. 4, 20. *ὁ τῶν μυστικῶν κήρυξ*, aut aliam vocem sup-
plendam esse, credo *κηρυκεας*, ut τὸ γένος τῶν κηρύκων τὸ τῆς μυστηριασίδος *κηρυκεας* sit genus sacrum Eleusinium, cf. Meier de gentil. Att. p. 43. Ipsa verba legis videntur particula esse catalogi eorum, qui in epulis sacris in Delio habitis publi-
cis sumtibus coenabant, inter quos erant etiam ceryces Eleusinii. Epulae autem illae sacrae coniunctae erant opinor cum sacrificiis in Delio Marathonio quum theoria Delum mit-
teretur rite peractis; cf. Philoch. ap. Schol. Oed. Col. 1047, quem locum emendavit Meier de theoriis p. X. (minus proba-
biliter eundem locum tractavit Bergk de reliq. com. Att. antiq. p. 39 sq.). — Inscriptio Pallenensis aliquid vitii con-
traxerat. Edebatur *ἐπὶ δὲ φυλῆς ἱερέας* et deinde *ἐπὶ λυκοστρά-
τον Γαργήτιος*. Petit. *φιάλης ἱεράς*. Casaub. *ἐπὶ δ' Ἐμφύλης ἱερέας*. Heringa Observatt. c. 32. *Ἐμφύλης ἱερέας* et *Ἐπὶ λυκος
Στρατίων*. Nos cum Meiero de gentil. Att. p. 43. *ἐπὶ Διφύλης ἱερέας*, qui deinde legendum censet. *Ἐπὶ λυκος Λυκοστράτων*.
Quod nos dedimus nomen *Στρατίων* vere atticum est, v. Athen. p. 244. D. E. all. Notum est donariorum inscriptiones sacer-
dotum nominibus consignari solitas esse, cf. Corp. Inscr. no. 461. *ἐπὶ ἱερέας Φιλοστράτης Θάμιδι Σώστρατος ἀνέθηκεν*,
no. 462. *ἐπὶ ἱερέας Καλλιστοῦς Νεμέσει Σώστρατος ἀνέθηκεν*. In inscriptione Pallenensi patet cogitandum esse de sacerdote
Minervae Pallenensis. Ante parasitorum nomina videntur deesse nomina archontum. *ἀρχοντες* non civilis magistratus sunt, verum i. q. *ἐπιμεληταί* sc. τῶν ἱερῶν. — Fragmentum legis regiae patet a Polemone ex Cratete depromptum esse. —
In loco Clearchi *ἄτιμον* pro vulg. *ἔτοιμον* dedi cum Piers. ad Moer. p. 322. et Coray. in nott. msst. ap. Schweigh. animadv. in Athen. III. p. 360. Ceterum Clearchus non de sacer-
dotalibus illis epulonibus, de quibus sunt cetera testimonia, loqui videtur, verum de iis, qui vulgo dicebantur *ἀείστοι*, de quibus loquitur etiam Aristoteles in loco infra subiuncto, cf. Thom. Mag. p. 280, 8. Ritschl., Moeris p. 322. Piers.

παράσιτους, τοὺς δημοσίᾳ σιτουμένους ἐν τῷ πρυτανικῷ Ἀστυνόμῳ, quales erant praeter prytanes legatosque peregrinos sacerdotes Eleusinii, alii, cf. Corp. Inscr. no. 190 sqq. Westermann de publ. Ath. honor. (Lips. 1830.) p. 45 sqq. — In fragmento legis regiae, quod servavit Themiso, ὁ βασιλεὺς ὁ ἀρχὸν βασιλευσίων est archon rex singulis annis denuo sorte captus. Eum oportet ἐπιμελείσθαι sc. τῶν ἱερῶν, praeterque eum parasitos, οὓς ἂν ἐκ τῶν δήμων προαιρῶνται sc. οἱ ἀρχόντες: nam ab his parasiti capiebantur, cf. fragm. Cratetis. ἐκ τῶν δήμων, Pallenensium opinor atque Acharnensium aliorumque fortasse insuper vicinorum. γυνὴ πρωτόποις est ἡ ἐκ παρθενίας τινὲ γεγαμημένη, Poll. III. 39, ea cui πρῶτος πόσις erat h. e. primus isque legitimus maritus, cf. Sophocl. Trachin. v. 550, ἡ οὐ πλέον ἢ ἑνὸς ἀνδρὸς ἐς πτεῖραν ἀρχημένη, ut ait Pausanias VII. 25, 8. — In inscriptione ex Anaceo excitata βοῦς ἡγεμῶν quid sit illustravit Boeckh Corp. Inscr. Vol. I. p. 811. a, cf. praef. p. VHL not. a. Patet de eo ex loco Xenophontis Hell. VI. 4, 29. ἐκήρυξε (Jason Pythia celebraturus) δὲ καὶ νικητήριον χρυσῶν στέφανον ἔσσεσθαι, εἴ τις τῶν πόλεων βοῦν ἡγεμόνα κάλλιστον εὖ θεῶ θρέψει. Idem bos in Corp. Inscr. no. 1688, 32. dicitur Bos Heros, τοῦ βοῦς τιμὰ τοῦ ἥρωος ἐκατὸν στατήρες Αἰγυναῖοι. — Apud Cratetem ἱερὸς οἶκος est is, quo utebantur in sacris faciendis, qui partim in agris sacris colebatur (Demet. et Perseph. p. 293.), partim collectu apud eos, ad quos sacra aliqua facienda pertinebant (nostro loco Pallenenses, Acharnenses), facto comparabatur, cui collectui (ἐκλογῇ) praeerant parasiti. Ex sequentibus cernis archontem regem τοὺς ἀρχοντας sc. τῶν ἱερῶν creandos curasse, deinde ab his parasitos creatos esse. Post τὰ γεγραμμένα indicavi lacunam, quia desiderantur quae respondeant τῷ τε in verbis τῶν τε ἀρχόντων. Factum est in his excerptis quod fieri solet in locis excerptendis, ut singulis quibusdam rebus vel vocibus intenti ea tantum exscribamus, quae cum iis proxime coniuncta sunt, cetera negligamus. Ita etiam in sequentibus post verba ἐκ τῆς βουναλίας ἐκλέγειν planum est excidisse nonnulla, fortasse haec: βαῖς, καὶ ἐπὶ τούτοις ἐκλέγειν κριθάς, καὶ παρέχειν ἐκ τοῦ μέρους κελ μέρος dicitur ni fallor ea regio, quae unicuique parasito ad

fragmenta sacra inde exigenda tributa erat. Ex sua quisque regione sextarium colligere debebat, qui deinde deponeretur ἐν τοῖς ἀρχείοις, h. e. in curiis parasitorum, ἐν τοῖς παρασιταίοις. — Indicavi lacunam etiam post ἐκτὶς κριθῶν: nam quod sequitur δαίνεσθαι τοὺς ὄντας Ἀθηναίους κτλ. et εὖν δ' ἐκτὶς παρῆγεν; inde cernis sermonem post ἐκτὶς κριθῶν rediisse ad boves illos, quorum mentio etiam in prioribus excidit, sacrificandos et comedendos; in quibus epulis intererant nonnisi οἱ ὄντες Ἀθηναῖοι i. e. cives genuini, oppositi τοῖς νόθοις. Exciderunt haec: καὶ τοὺς μὲν βοῦς ἐπὶ θυοῖαν εἶναι· δαίνεσθαι τε κτλ., vel similia. Deinde post ἀρχεῖα excidisse aliquid quum per se manifestum sit, tum arguunt ea quae praemiseraat Pohlenz, ὄντων τῷ Ἀπόλλωνι τοὺς Ἀγαμέμνων παρασιτικούς, siquidem haec ex eadem lege excerpta sunt, quod mihi non est dubium. Videant quid rei sit sapientes. De mea sententia utat sit, hoc certum habeo, priores interpretes errasse ad unum omnes, qui excidisse aliquid non animadvertentes mirum quantum et de universo fragmento et de singulis vocabulis allucinati sint. Ita Casaubonus βοῦν κτλ. suspicatur dici „vel iugerum vel alium agri modum, ex quo fas fuit parasito cuique hordei hecteum exigere;“ Petitus Miscell. VI. 2. legendum esse censet ἐκτὸς βοῦν κτλ., quod interpretatur „sine dolo malo, bona fide,“ Hesychium testatus, qui βοῦν κτλ. explicat esse i. q. ἀπατεῶνα et verbum βοῦν κτλ. i. q. ἀπατῶ, βοῦν κτλ. i. q. ἀπατῶντες. Aliam viam ingressus est Kuehnius ad Poll. VIII. 111, ubi memoratur locus propter porticum regiam, τὸ βοῦν κτλ. dictus: hoc ille βοῦν κτλ. suspicatur domum sacram fuisse (similiter ante eum Meursius, Cuperus et van Dale, v. van Dale Dissertt. antiq. p. 216.), in quam parasi Athenienses recondiderint quicquid collegerint singuli ἐκ τῆς βοῦν κτλ. i. e. ἀρχείας, ex agris sibi attributis. Haec memorasse sufficiat: βοῦν κτλ. et βοῦν κτλ. constat esse nihil aliud nisi armentum boum. — Transeo ad ea quae restant. De Apolline Acharnensium v. Paus. I. 31, 3. ἐπισκευασταὶ αὖντι qui habent curam τῆς ἐπισκευῆς; sed nescio quid significent οἱ ἐπισκευασταὶ τῶν ἱερῶν. Videtur scribendum τῶν ἱερῶν, ut οἱ τῶν ἱερῶν ἐπισκευασταὶ sint idem atque οἱ ἐπισκευῶν τῶν

δημοσίων ἔργων, operum publicorum curatores, qui templis etiam extruendis vel instaurandis praeficiebantur; cf. Boeckh. Oec. civ. Athen. I. p. 218. Corp. Inscr. Vol. I. p. 271. b.

Totum locum ut ad epistolam *περὶ ἀδόξων ὀνομάτων* revocandam putarem moverunt me haec, quae ipsi dissertationi praefatur Polemo: τὸ τοῦ παραστέον ὄνομα οὐκ μὲν ἀδόξον ἐστὶ κτλ.

IV. Commentationes variae.

1. περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγράμμάτων.

Ἐπιγράμματα plerumque dicebantur quae versibus conceptae erant inscriptiones, neque tamen non quae pedestri oratione, v. Suid. v. *ἐπιγράμμα* πάντα ἐπιγραφόμενά τις, καὶ μὴ ἐν μέτροις εἰρημένα, ἐπιγράμματα λέγεται: deinde non solum inscriptiones, verum quicquid versibus vel prosa oratione conceptum erat, cf. Bekk. Anecd. p. 260, 7. οἱ πεζοὶ καὶ ἔμμετροι λόγοι ἐπιγράμματα καλοῦνται, coll. Plutarch. adv. Stoicos c. 14. ὥσπερ γὰρ αἱ κωμῳδίαί, φησὶν (Chrysippus), ἐπιγράμματα γελοῖα φέρονται, ἃ καὶ ἐναντὶ μὲν ἐστὶ φαῦλα, τῷ δὲ ὅλῳ ποιήματι χάριν τινα προστίθουσιν κτλ., imprimis illud poesis genus, quod nunc peculiariter vocamus epigrammata. Iam Polemo procul dubio de inscriptionibus egit; sed posset, si solus titulus exstaret, dubitari utrasne inscriptiones dixerit, utrum titulos publicos an versus sepulcrales aliisve vitae privatae monumentis insculptos. Et videtur Boeckhius quidem non solum Ἀττικά ἐπιγράμματα Philochori, sed etiam haec nostri pro titulis publicis habuisse, v. Corp. Inscr. Vol. I, praef. p. VII, über den Plan der Atthis des Philoch. p. 3; sed exstant fragmenta, unde satis certa coniectura cognoscatur, ἔμμετρα tantum ἐπιγράμματα, eaque peculiariter dicta et sepulcralia maxime in hanc collectionem recepta fuisse; et cogitavit de talibus epigrammatis etiam Iacobs Animadv. in Anthol. praef. init. Excitaverat ea Polemo singulas urbes obitendo, et videtur etiam in ipso opere κατὰ πόλεις ea tractasse, quod indicatur tum ipso titulo, tum iis quae fragmento LXXX. praefatur Athenaeus: Πολλὰ μὲν ἐν τῷ π. τῶν κατὰ

πόλεις ἐπιγραμμάτων περὶ Ἑλλείων λέγων παρατίθεται τόδε τὸ ἐπιγράμμα, ἢ. ε. in ea parte operis, quae erat περὶ τῶν κατ' Ἑλλίδα ἐπιγραμμάτων. De argumento eorum, quae ex hac collectione exstant, epigrammatum mirum omnia versari in laudibus potatorum, quas affectare gloriosum ea aetate videbatur non tam ipsis Graecis (nam erant hi et ingeniosiores quam qui ex potando gloriolam sibi quaererent, et ipsa educatione moderatiores, v. Welcker ad Theogn. p. 16 sq., Bach ad Crit. p. 40 sq.) quam Macedonibus aliisque, quae cum Graecis mixtae erant dominiumque penes eos habebant, nationibus semibarbaris.

LXXIX. Athen. X. p. 436. D. ἔπινε δὲ πλεῖστον καὶ Ἀρκαδίον (ἄδην δ' εἰ ὁ Φιλίππῳ διεγχεύσας), ὥς τὸ ἐπιγράμμα δηλοῖ, ὅπερ ἀνέγραψε Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων.

τοῦ πόλυνκῶθνος τοῦτ' ἦρλον Ἀρκαδίωνος
 ἄστεος ὠρθωσαν τᾶδε παρ' ἀτραπιτῷ
 νήες Δόρκων καὶ Χαρμύλος. ἔφθιτο δ' ὠτήρ,
 ἀνθρῶπ', ἐκ χανδῆς ζωροποτῶν κύλικος.

Ἐρασξενον δὲ τινα πεπωκέναι πλεῖστόν φησι τὸ ἐπ' αὐτῷ ἐπιγράμμα.

τὸν βαθὺν οἰνοπότην Ἐρασξενον ἡ δις ἐφεξῆς
 ἀκρότου προποθεῖς ὥχει' ἔχουσα κύλιξ.

ἔπινε δὲ πλεῖστον καὶ Ἀλέκτας ὁ Μακεδὼν, ὥς φησιν Ἀριστος ὁ Σαλαμίνιος, καὶ Διώτιμος ὁ Ἀθηναῖος. οὗτος δὲ καὶ Χώνη ἐπεκαλεῖτο· ἐπιθέμενος γὰρ τῷ στόματι χώνην ἀπαύστως ἔπινεν ἐπιχομένον οἶνον, ὅθεν καὶ Χώνη ἐπεκλήθη, ὥς φησι Πολέμων.

Prius epigramma, de quo cf. Eustath. p. 644, 51. 746, 58, in Append. Anthol. receptum vol. II. p. 871. Iacobs; alterum habes in Anthol. Palatina I. p. 444, ubi Callimacho tribuitur, cf. Callim. frgm. p. 304. Ernest. De varr. lectt. v. Iacobs Anthol. Vol. III. p. 334. 959. Vox ζωροποτεῖν, quam tentavit Schneider Lex. gr. v. χανδόν, vindicatur loco Callimachi ap. Athen. XI. p. 477. C. χανδὸν ἄμυσιν ζωροποτεῖν, quo loco vulgatis patrocinator Iacobsius. De adiectivo χανδός dubitandum videtur Lobeckio Paralipom. p. 149, qui

quum Schneiderus scribendum putasset ἐκ ζωγῆς χανδοποτῶν, ipse corrigendum censet εὐχανδεῖς ζωροποτῶν κύλικας. — De nomine Erasixeni discrepant libri, sed idem est apud Aelian. Var. Hist. II. 41. cf. XII. 26, ubi eadem quae apud Athenaeum proponuntur potatorum exempla. — Diotimus Atheniensis Χώνη dictus, ut Philonides Tarentinus (de quo v. Dionys. Hal. Exc. Vat. p. 504. Mai.) Κοτύλη.

LXXX. Athen. X. p. 442. E. Πολέμων δὲ ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων περὶ Ἑλλένων λέγων παρατίθεται τόδε τὸ ἐπιγράμμα:

Ἥλις καὶ μεθύει καὶ ψεύδεται· οἶος ἐκάστου
οἶκος τολῇ δὴ καὶ συνάπασα πόλις.

Vox λέγων addita ex cod. Venet. Idem carmen habes in Append. Anthol. II. p. 820. vol. III. p. 931.

2. περὶ ποταμῶν, περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ ποταμῶν, περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θαυμαζομένων ποταμῶν.

Opus περὶ ποταμῶν citatur a Schol. Eurip. Med. v. 827. (frgm. LXXXI.). Cui titulo subiectum fuisse patet alterum: περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ ποταμῶν, qui laudatur apud Athen. VII. p. 307. B. (frgm. LXXXII.). Denique plenius idem effertur περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θαυμαζομένων ποταμῶν a Macrobio Saturn. V. 19. (frgm. LXXXIII.). Et crediderim hunc commentarium omnino non tam de fluviis fuisse h. e. de fluviorum originibus, cursibus omnique natura, quod argumentum geographorum magis quam periegetarum erat, quam de iis fluviis, qui memorabile aliquid et mirabile habebant, περὶ τῶν παραδόξων ποταμῶν, quo titulo simile opus inscripserat Philostephanus, v. Athen. VIII. p. 331. E; cuius indolis est etiam Plutarchi, quod sub hoc nomine circumfertur, opusculum περὶ ποταμῶν. De aliis, qui idem argumentum tractaverant, scriptoribus v. Ebert Dissertatt. Sicul. p. 165.

LXXXI. Schol. Eurip. Med. v. 827. τοῦ καλλ. Κηφισοῦ] νῦν τοῦ ἐν Ἀττικῇ μνημονεύει. ἔστι γὰρ καὶ ἕτερος ὁμώνυμος ἐν Βοιωτίᾳ· εἰσι δὲ καὶ ἕτεροι, καθὰ φησι Πολέμων ἐν τῷ περὶ ποτα-

μῶν, γράφων οὕτως· „ἐν Ἀθήνῃσι τε Κηφισὸς καὶ ἐν Σικυνῶνι καὶ ἐν Ἀργεὶ“

Cetera desunt. Complementum petas ex Strabone, qui nostrum fortasse in his exscripsit, IX. p. 286. Ταυχνησόντι δὲ Κηφισὸς ὁ τε Φωκικὸς καὶ ὁ Ἀθήνησι καὶ ὁ ἐν Σαλαμῖνι· πέλαρτος δὲ καὶ πέμπτος ὁ ἐν Σικυνῶνι καὶ ὁ ἐν Σκύρῳ· ἕκτος δὲ ὁ ἐν Ἀργεὶ, τὰς πηγὰς ἔχων ἐν Αὐρκελῶν· ἐν Ἀπολλωνίᾳ δὲ τῇ πρὸς Ἐπιδάμῳ πηγῇ ἐστι κατὰ τὸ γυμνάσιον, ἣν καλοῦσι Κηφισόν.

LXXXII. Athen. VII. p. 307. B. καλοῦνται δὲ οἱ κιστρεῖς ὑπὸ τιῶν πλωτῆς, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ ποταμῶν. καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν Μούσαις οὕτως αὐτοὺς ὀνομάζει·

Αἰόλῃαι πλωτῆς τε κυνόγλωσσοί τ', ἐνῆν δὲ σκιαθίδες.

Cf. Hesych. γ. πλωτῆς, Eustath. p. 1177, 63. πλωται omnes pisces dicuntur, a natando, ut πλωτὴ νῆσος, similia; cf. Schweigh. ad Athen. I. c. Epicharmi locus haud dubie Polemoni debetur.

LXXXIII. Macrob. Saturn. V. 19. Polemon vero in libro, qui inscribitur περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θανατοζομένων ποταμῶν sic ait: οἱ δὲ Παλαιοὶ προσαγορευόμενοι παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις αὐτόχθονες θεοὶ νομίζονται. ὑπάρχουσι δὲ τούτων * ἀδελφοὶ κρατήρες χαμαῖζήλοι. προσεῖναι δὲ ἀγιστευόντας χρὴ πρὸς αὐτοὺς ἀπὸ τε παντός ἄγρους καὶ σννονοίας, ἔτι δὲ καὶ τιῶν ἐδεσμάτων. φέρεται δὲ ἀπ' αὐτῶν ὁσμὴ βαρεῖα θελόν καὶ τοῖς πλησίον ἱσταμένοις καρηβάρησιν ἐμποιοῦσα δεινὴν. τὸ δὲ ὕδωρ ἐστὶ θολερὸν αὐτῶν καὶ τὴν χροάν ὁμοιώτατον χαμαὶ ῥύπων λευκῷ· φέρεται δὲ κολιπούμενόν τε καὶ παφλάζον, οἷαι εἰσὶν αἱ δῖναι τῶν ζεόντων ἀναβολάδην ὑδάτων. φασὶ δ' εἶναι καὶ τὸ βάθος ἀπέραντον τῶν κρατῆρων τούτων, ὥστε καὶ βοῦς εἰσπεσόντας ἤφανίσθαι καὶ ζεῦγος ὀρικὸν ἐλατνόμενον, ἔτι δὲ φορβάδας ἐναλλομένας. ὄρκος δὲ ἐστὶ τοῖς Σικελιώταις μέγιστος καθηραμένων τῶν προκληθέντων· οἱ δὲ ὀρκισκὰ γράμματιον ἔχοντες ἀγορεύουσι τοῖς ὀρκουμένοις περὶ ὧν ἀπαιτήσουσι τὸν ὄρκον· ὁ δὲ ὀρκούμενος θαλλὸν κραδαίνων, ἐστεμμένος, ἔλκυστος καὶ μονοχίτων, ἐφαπτόμενος τοῦ κρατήρος, ἐξ ὑποβολῆς δίδωσι τὸν ὄρκον. καὶ ἂν μὲν ἐμπεδῶσι τοὺς ῥηθέντας ὄρκους, ἐσθινὴς ἐπεισιεὶ οἴκαδ'· παραβῆτης δὲ γετόμενος τῶν θεῶν ἐμποδῶν τελευτᾷ· τούτων δὲ γνωμέτων ἐγγνητὸς ἐπιστηγνύνται καταστήσειν καὶς ἱερῶσι, ἵαν τι νεαρὸν γένηται

κάθαρσιν ὀφλισκάνουσι, τοὺς περιγνομένους. περὶ δὲ τὸν τόπον τούτων
φησὶσαν Παλικῆται πόλιν ἐκωνύμων τούτων τῶν δαιμόνων Παλικῆς.

Eundem locum tractavit G. Hermann in diss. de Aeschylī Aetnaeis (a. 1837.) p. 6 sqq. Libb. Παλῖναι et infra Παλῖ-
κανοι πόλιν, Παλικειήν. Correxī partim ex Theognosto p. 60. ed.
Cramer. (Anecd. Oxon. Vol. II.): καὶ τὸ Παλικὸς ὄξύτονον καὶ ἀντὶ
πόλιν Σικελική, ἐφ' ἣ οἱ ἀπνυθόμενοι κρατῆρες, of. Arcad. p. 52, 3, par-
tim ex Steph. B. s. v. Παλική: ὁ πόλεως Παλικῖνος, ὡς τῆς Ἐρύκης
Ἐρυκῖνος. Hermannus falso dedit Παλικηνοί. Deinde libb. vulg.
ἐπάρχουσι δὲ τούτων ἀδελφοί. Editio Camerarii a. 1535, quae
prima habet haec Graeca, relicto vacuo spatio sic: ἐπάρχουσι
δὲ τούτων Ἀδελφοί, unde ego lacunam indicandam putavi.
Hermannus edidit τούτων δύο ἀδελφοί. Ad sensum nil deest,
v. infra. Deinde in verbis χρη πρὸς αὐτούς, πρὸς omittitur ab
Hermannō, nescio an etiam in edit. Camerarii, quam ille
sequitur, ego inspicere non potui. Adest πρὸς in ed. Bip. —
Paullo inferius Camerar. et Vulg. ἐν τε καινῶν ἐνδύματων. Nos
ἔτι δὲ καὶ τινων ἐδεσμάτων ex ms. Thuani cum Gronovio, quae
lectio Hermannō ingeniosae emendationis speciem habere vi-
detur, quare ipse edidit ἐν τε καινῶ ἐνδύματι. — In sequenti-
bus Herm. ex edit. Camer. ut videtur ὕδωρ ἐστὶ θολερὸν καί,
omisso αὐτῶν, et χαμαιρόνῃ, uno vocabulo, vitiose. — In
extremis pro ἐμπεδώσει scribendum dixeris ἐμπεδώσῃ.

Laudatur locus in docta de loco Virgilii (Aen. IX. 584.)
disputatione, ubi et Aeschylī versus quatuor, de quibus nunc
consulendus Hermannus l. c., et Calliae historici (cf. Ebert
Dissert. Sic. p. 152. Goeller de Orig. Syracus. p. 250.) et
Xenagorae denique de Palicis testimonia excitantur. Ex re-
centioribus de loci natura cf. inprimis Cluverius in Sicilia
antiq. p. 341 sqq., de ipsis Palicis Heyne ad Aen. IX. 585.
et Welcker in Annal. Instituti Archaeol. T. II. fasc. 2. 3.
p. 245 sqq.: qui quum duorum vasorum picturas consimiles ad
Palicos retulisset cupidiusque in ea re demonstranda quam
circumspecte versatus esset, luculenter nunc refutatus est ab
Hermannō l. c. p. 9 sqq. — Autochthones Palici nominaban-
tur eodem modo quo Tityus, ad cuius fabulae imitationem
Palicorum historia ex parte ficta videtur. Ferebantur enim

esse filii Thaliae Vulcani filiae et Iovis, quem, quum Thalam comprimeret, in vulturem mutatum fuisse memorat Homilia Clementina V. c. 13. p. 665 sqq. coll. Recognitionum libro X. c. 22, quae testimonia promit Hermannus. De ipsa Thalia cf. Panofka in dissertatione Zeus u. Aegina inscripta p. 16 sq. Palici nominabantur ἀπὸ τοῦ πάλιν ἰκέσθαι, ut ait Aeschylus in versibus illis ex Aetnaeis excerptis, πάλιν γὰρ ἱκονοῖ ἐκ σκότον τόδ' ἐς φάος. Etenim Thalia nympha, quum gravidam se compressu Iovis sentiret, metu Iunonis optavisse dicitur ut terra sibi dehisceret; deinde ubi tempus venerat maturitatis infantium, terram reclusam esse ferebant geminosque Palicos de alvo Thaliae progressos ex terra emersisse. Perperam Steph. B. ex Sileno (de quo cf. Demet. et Perseph. p. 181, 35.): κληθῆναι δὲ αὐτοὺς Παλικούς διὰ τὸ ἀποθανόντας πάλιν εἰς ἀνθρώπους ἰκέσθαι. Idem Silenus discrepat etiam de genere Palicorum; vult enim eos ex Aetna, Oceani filia, et Vulcano procreatos esse, et sequitur eum Servius ad Virg. Aen. IX. 584. Contra alii non Iovem, sed Hadranum, qui teste Platarcho in vita Timoleontis c. 12. per totam Siciliam pro deo colebatur (cf. Marquardt Cyzicus p. 108 sq.), patrem Palicorum fuisse memorant, velut Hesychius et Favorinus v. Παλικοί, ex quibus Hermanno in Xenagorae fragmento apud Macrobiū l. c. post Polemonis locum laudato scribendum videtur: καὶ Σικελῶν τῆς γῆς ἀφοροῦσης ἔθυσαν Ἀδρανῶ τιμῇ ἡρώι προστάξαντος αὐτοῖς τοῦ ἐκ Παλικῶν χρηστηρίου κτλ., quum editio Camerarii inter ἔθυσαν et τιμῇ ἡρώι habeat spatium vacuum. — Sed Palici inter deos habiti fanum habuere magnifice exornatum et oraculum; ipsi vero agrorum potissimum et nautarum curam habere putabantur; v. Diodor. Sic. XI. 89. Xenagorae fragm. l. c. Varro ap. Serv. l. c. Maximam vero in illo loco mirationem faciebant duo illi crateres, de quibus praeter nostrum et ceteros, quos modo laudavi, adeundi etiam Aristoteles Mirab. c. 57, Antigonus Caryst. c. 133. 175, Strabō VI. p. 38, Steph. B. a. v. Erant hi duo lacus, qui propter originem quasi gemellam *Fratres* appellabantur, unde vulgo accipiebantur pro fratribus Palicorum, v. Callias ap. Macrob. l. c. οἳτοι δὲ κρατῆρες δύο εἰσίν, οὓς ἀδελφούς τῶν Παλικῶν οἱ

Σικελιώται νομίζουσιν: unde explicandum Polemonis illud: *ὑπάρχουσι δὲ τούτων ἀδελφοὶ κρατῆρες χαμαλλῆλοι*, h. e. humiles, non alte se extollentes. Enimvero revera ipsi illi crateres Palici esse videntur et omnis horum historia ac denominatio a natura loci repetenda, id quod satis aperte indicat Aristoteles l. c. *ἔστι δὲ καὶ κρήνη τις ἐν Παλικοῖς τῆς Σικελίας, ὡς δεκάκλιτος* (h. e. quae habet δέκα κλίνας: nam κρήνη ut plerumque dicitur et ipse fons et aedificium ad fontem positum, quale ad Palicorum crateras exstructum esse Ol. 36. memorat Antig. Caryst. l. c.). *αὕτη δ' ἀναρρίπτει ὕδωρ εἰς ὕψος ἕξ πύχεις, ὥστε ὑπὸ τῶν ἰδόντων νομίζεσθαι κατακλυσθήσεσθαι τὸ πεδίον, καὶ πάλιν εἰς ταὐτὸ καθίσταται.* Cf. Strabo l. c. *οἱ Παλικοὶ δὲ κρατῆρας ἔχουσιν ἀναβάλλοντας τὸ ὕδωρ εἰς θολοσιδεῖς ἀναψύσματα* (idem indicant Polemonis haec: *φέρεται δὲ κολποῦμένον τε καὶ παφλάζον*), καὶ πάλιν *εἰς τὸν αὐτὸν δεχομένους μυχόν.* De nomine *Δεῖλλοι* parum constat. Hermannus l. c. „quos Macrobius, inquit, Dellus vocat, etiam in Calliae testimonio *Δεῖλλος* scriptos praebet editio Camerarii. In posterioribus id ex H. Stephani editione *Δεῖλλος* scriptum, unde Meursius hoc nominae hiatum in Antigoni Carystii cap. 175. explere volebat, receptique *Δεῖλλοι* in Addenda editionis Parisinae Thesauri Stephaniani, adiecta volumini secundo. Unde vero derivatum dicam nomen Dellorum non habeo. Nam nec *δῆλα*, ex quo Etymologus *δέλεια* et *δόλος* facta ait, huc videtur trahi posse et Hesychii *δέλλει*, καλεῖ corruptum esse indicant critici. Nisi abiecta una littera sic dicti sunt pro *Βδέλλοι*. Welckero quidem Aeolica lingua, qui *δειλοὶ* sint, malos significari placuit. “ Mihi vox barbara esse videtur, sive ex Aboriginum Siculorum sive ex Poenorum lingua derivandam dixeris. Certe malos eos appellatos esse vix crediderim, quum nil nisi bona ab iis repeterentur. De ceteris Diodorus cum nostro ferme consentit, qui etiam de iureiurando narrat deque suppliciis, quibus peierantes affecti sint divinitus immissis. Iurabant Siculi per crateras Palicorum velat Pheneatae per petroma quod vocabant, Pan. VIII. 15. 1, Corinthii per adytum Palaemonis, ib. II. 2, 4, ut quorum locorum summa religio et sanctus quidam horror esset. De προκλήσει ceteris-

que qui in iureiurando obtinebant ritibus: v. Meier et Schoemann Att. Process. p. 686 sqq. Antequam iurarent lustrari eos oportebat, ut qui ad sanctissimum Palicorum fanum accessuri erant. ἀγορεύειν de iis, qui sacramenti formulam praeibant, cum excellentia dictam, velut ὁ νόμος ἀγορεύει, similia. εἰς ὑποβολῆς δύναιτο ὄρκιον quid sit patet ex comparatione Aristophanis in Lysistr. v. 212: dicitur hoc de eo, qui iuris-iurandi verba altero formulam suggerente, praesente (hic ὑποβάλλει τὸν ὄρκιον) pronuntiat; cf. quae exploratissime post Boeckhiam et Hermannum de his dictionibus disputavit Nitzschius de Histor. Hom. II. p. 133 sqq. — ἀπτόμενος τοῦ κρωτῆρος: quippe fas erat in iure iurando id attingere per quod iuratur vel quod repraesentat eum deum idve sacrum, per quod iuratur. Ita ap. Aristoph. Lysistr. v. 212. λαίνοισι πῦσαι τῆς κίλειος, et apud Alciph. Ep. III. 69, ubi muliercula se per deas Eleasinas iuraturam promittit τοῦ Καλλιγρόου ἀπτομένην. — Θαλλὸς est recens ramusculus imprimis olivae, qualem in supplicationibus in manibus gestare solebant; cf. Corp. Inscr. no. 2715. vs. 8 sqq. — De modo quo peierantes deprehenderint discrepat Aristoteles l. c. εἶσι δὲ καὶ ὄρκος, ὃς ἄρκος αὐτόθεν δοκεῖ εἶναι. ὅσα γὰρ ὁμνῶσι εἰς θεάρας εἰς πινυλίδιον ἐμβάλλει εἰς τὸ ὕδαρ· εἰάν μὲν οὖν εὐορκῇ, ἐπιπολάζει τὸ πινυλίδιον, εἰάν δὲ μὴ εὐορκῇ, τὸ μὲν πινυλίδιον βαρὺ γινόμενον ἀφανίζεται φασί, τὸν δ' ἀνθρώπον πλεμπρῶσθαι. διὸ δὴ λαμβάνειν τὸν ἱερεῖα παρ' αὐτοῦ ἐγγύας ὑπὲρ τοῦ καθάσαιεν τινὰ τὸ ἱερόν. Etenim si quis peierasset in templo, hoc inquinatum esse videbatur et lustrandum erat. Peierans apud Polemonem ἐμποδὸν τελευτῇ i. e. ἐν μέσῳ, in conspecta omnium, velat ap. Aristot. Eth. Nic. V. 8. Χαρίτων ἱερὸν ἐμποδὸν ποιῶνται, i. e. in media urbe, loco patenti. — Sequentia parum expedita posita sunt. τοῦτον δὲ γενομένου est antequam iuratur. εἰάν τι κίκαρος γίνεσθαι κίκαρον ἐφελκυστικῶς vertendum videtur: si ipsi morte subita abrupti fuerint ipsorumque igitur sanctibus templum lustrandum foret. Quamquam ita absorum quod scripsit κίκαρος γίνεσθαι κίκαρον ἐφελκυστικῶς, ut haec, de qua Polemo loquitur, κίκαρος non ad lustrationem templi, sed ad προκληθεῖσθαι lustrandos, de qua re supra narratum erat, revocanda videatur.

Credo ego rationem rei esse hanc: sacerdotes eas res eaque utensilia, quae ad sacrificandum lustrandumque opus erant, ex sua penu suppeditaverint, ut postea, ubi lis diremta foret, eius qui litem perdiderit sumtibus ἢ κάθαρσις sacerdotibus compensanda fuerit. De vadimoniis apud Graecos v. Meier et Schoem. Att. Proc. p. 520. Urbem Palicem a Ducetio Siculorum principe aedificatam, deinde mox dirutam esse et ad suum usque tempus desertam mansisse memorat Diod. XI. 88. 90.

3. περὶ θαυμασίων.

De scriptoribus θαυμασίων v. Ebert Dissertatt. Sic. p. 168 sqq. θαυμάσια s. παράδοξα sunt θεάματα μέλζονα, ut ait Pausanias X. 4, 4. ἐς τὰ παράδοξα ἀπλοῦς εἶναι τῶν ἀνθρώπων οἷς ἂν μὴ παρὰ τὸν αὐτῶν γένηται βίον θεάμασιν ἐπιτυχεῖν μέλζουσιν: quicquid est communi hominum opinione atque usu ad spectandum maius et insolens. Erat hoc argumentum multiplex, quod tam per historiam quam per geographiam et historiam naturalem patebat, et ad tractandum facillimum, unde plurimi inde ab Aristotele exstiterunt qui in eo versarentur. Nam praeivit etiam hoc doctrinae genus, sicuti tot alia quibus incumbere inferior aetas, Aristoteles; sequuti sunt Ephorus (Marx p. 31 sq.), Theopompus (Ebert l. c. p. 173, Wichers Theopomp. p. 29.), et inter Alexandrinos permulti, qui Aristotelis commentarios aut imitarentur aut adnotationibus augerent, v. Stahr Aristotelia II. p. 98 sq. Et credo etiam Polémonem in his, quae ad locum τῶν θαυμασίων pertinent, Stagiritam ante oculos habuisse: certe et fragmento LXXXIII. et fragm. LXXXV, quae eiusdem argumenti sunt, eadem res quam Aristoteles tractaverat, et ita fere ut Aristotelis notationes compleantur corriganturve, illustratur; cf. fragm. LIX. c. ot.

LXXXIV. Athen. XII. p. 552. B. Πολέμων δ' ὁ περιγητής ἐν τῷ 'περὶ θαυμασίων' Ἀρχέστρατόν φησι τὸν μόνον ἀλόντα ὑπὸ τῶν πολεμίων καὶ ἐπὶ ζυγὸν ἀναβληθέντα ὀβολοῦ ὀλίγην εὐρεθῆναι ἔχοντα: οὕτως ἦν ἰσχνός. ὁ δ' αὐτὸς ἰστορεῖ ὡς καὶ Πανάρτος ἱατρῶν μὲν οὐδὲν ὠμίλησεν, Ἀρκεσίλαον δὲ ἡκροῶτο τοῦ φιλοσόφου,

καὶ ὅτι συνεγένετο Πτολεμαῖω τῷ Εὐεργέτῃ, τάλαντα δώδεκα τὸν ἐνιαυτὸν λαμβάνων. ἦν δὲ ἰσχυρότατος, ἀνοσος διατελέσας.

De iisdem homuncionibus Aelian. Var. Hist. X. 6. et Eustath. p. 1288, 44, qui discrepat hisce: Πολέμων οὗν φησιν ἐκείνῳ ἄλόντα ὑπὸ Πτολεμαίου καὶ ἐπὶ ζυγὸν ἐπιβληθέντα: sed Athenaei lectioni ὑπὸ τῶν πολεμίῳ favet Aelianus, apud quem pro ὑπὸ ζυγὸν ἀναβληθεὶς ex ceteris reponendum ἐπὶ ζυγόν.

4. περὶ τῶν ἐν Καρχηδόνι πέπλων.

Ferre crediderim hanc partem fuisse operis περὶ θανμασίῳ; v. praefat. libri π. θανμασίῳ.

LXXXV. Athen. XII. p. 541. A. Ἀλκιωθένῃ δὲ τὸν Συβαρίτην φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς θανμασίῳις ὑπὸ τρυφῆς ἱμάτιον τοιοῦτον κατασκευάσαι τῇ πολυτελείᾳ, ὡς προτίθεσθαι αὐτὸ ἐπὶ Λακύνῳ ἐν τῇ πατηγύρῃ τῆς Ἡρας, εἰς ἣν συμπορεύονται πάντες Ἰταλιῶται, καὶ τῶν δεικνυμένων μάλιστα πάντων ἐκεῖνο θανμάζεσθαι· οὗ φασι κυριεύσαντα Διονύσιον τὸν πρεσβύτερον ἀποδόσθαι Καρχηδονίοις ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντων. ἰστορεῖ δὲ καὶ Πολέμων περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ ἐπιγραφόμενῳ περὶ τῶν ἐν Καρχηδόνι πέπλων.

Locus Aristotelis est c. 96. p. 200. Beckm., ubi in codd. est Ἀλκιμένης (hoc recepit Bekk.) et Ἀντιμένης et Ἀντισθένης, deinde κατασκευασθῆναι, unde Schweighaeuserus in Athenaeo κατασκευάσασθαι, quod omnino melius. Mox ap. Aristot. ἐπὶ Λακύνῳ. Vestis ista picta apud Aristotelem copiosius describitur: ἦν δ' αὐτὸ μὲν ἁλουργές, τῷ δὲ μεγέθει πεντεκαδεκάπηχυν, ἐκατέρωθεν δὲ διεληπτο ζῳδίοις ἐνφασμένοις, ἄνωθεν μὲν Σούσας, κάτωθεν δὲ Πέρσαις (?)· ἀνὰ μέσον δὲ ἦν Ζεὺς, Ἡρὰ, Θέμις, Ἀθηνᾶ, Ἀπόλλων, Ἀφροδίτη· παρὰ δ' ἐκάτερον πέρας Ἀλκιμένης ἦν, ἐκατέρωθεν δὲ Σύβαρις: ubi ζῳδία non animalia dicuntur, sed urbium, deorum et hominum figurae, cf. G. Hermann de Pictura Pariet. p. 5. De religione Iunonis Lacinae v. Liv. XXIV. 3, Niebuhr Hist. R. I. p. 95. De Dionysii bello cum Carthaginensibus gesto notum ex Xenoph. Hell. II. 3, 5. coll. Plutarch. v. Dion. c. 5 sq. 14, de urbibus Magnae Graeciae per Dionysios captis direptisque ex Strabone V. p. 365. VI. p. 3. coll. Dionys. Hal. Excerpt. p. 2359. Rsk.:

et constat haec spolia interque ea multam pretiosam supellectilem vestemque postea Carthaginem missa esse. Ita etiam Alcisthenis vestem, a Dionysio raptam, deinde Carthaginiensibus postquam de pretio convenerat concessam esse credibile est. Carthagine eam vidit Polemo, quae urbs ea aetate, etsi secundo iam bello Punico impedita, tamen florentissima etiam tum erat atque Graecis frequentissima.

5. περὶ τοῦ παρὰ Ξενοφῶντι καννάθρου.

Titulum memorat Athen. IV. p. 138. E. De argumento ex his locis iudicari potest: Xenoph. Agesil. VIII. 7. *εἰ δὲ τις ταῦτα ἀπιστεῖ, ἰδέτω μὲν οἷα οἰκία ἦρκει αὐτῷ, θεῖσθω δὲ τὰς θύρας αὐτοῦ· εἰκάσει γὰρ ἂν τις ἔτι ταύτας ἐκείνας εἶναι, ὥσπερ Ἀριστόδημος ὁ Ἡρακλείους ὅτε κατέλθε λαβὼν ἐπιστήσατο· πειράσθω δὲ θεῖσασθαι τὴν ἔνδον κατασκευὴν, ἐννοήσάτω δὲ ὡς ἐθούναζεν ἐν ταῖς θυσίαις, ἀκονσάτω δὲ ὡς ἐπὶ πολιτικοῦ καννάθρου κατῆι ἐς Ἀμύκλας. Cf. Plutarch. Agesil. c. 19. οὐ γὰρ ὥσπερ οἱ πλείστοι —, ἀλλὰ καὶ τὰς θύρας ἀφῆκεν οὕτως οὖσας σφόδρα παλαιάς, ὡς δοκεῖν εἶναι ταύτας ἐκείνας ὥς ἐπέθηκεν Ἀριστόδημος· καὶ τὸ καννάθρον φησιν ὁ Ξενοφῶν οὐδὲν τι σεμνότερον εἶναι τῆς ἐκείνου θυγατρὸς ἢ τῶν ἄλλων. [κάνναθρα δὲ καλοῦσιν * * εἰδωλα γυνυῶν ξύλινα καὶ τραγυλάφρον, ἐν οἷς κομίζουσι τὰς παῖδας ἐν τῷ πομπῇ]. ὁ μὲν οὖν Ξενοφῶν ὄνομα τῆς Ἀγησίλου θυγατρὸς οὐ γέγραφε, ὁ δὲ Δικαίλαρχος κτλ. Quae antequam accuratius persequar libet paucis de dissensione utriusque loci disserere. Notum est Valckenarium (ad Herod. III. 134. IX. 27, Diatrib. in Eurip. Fragm. p. 266.) quum propter alia argumenta tum propter colorem orationis minime Xenophonteum de authenticia Agesilai dubitasse, sed contra eum contendisse Reizium de Prosod. Acc. Inclinat. P. I. p. 38. et Kuehniū Vind. Agesil. Xenoph. Lips. 1777, cum quibus facit etiam Schneiderus Xenoph. Opp. Vol. V. p. 266. Post hunc an curatius a quoquam de hac dubitatione quaesitum sit nescio: tu audi Wyttēbachium ad Plutarch. de Aud. Poet. p. 31. C, ubi item Agesilaus Xenophontis a Plutarcho citatur: „ὁ Ἀγησίλαος sumtum e Xenophontis Agesilao si quid iudico uberius quam nunc est et germano: nam huiusmodi auctorem sequutus est*

Plut. Vit. Ages. p. 602. A. B. et Apophth. p. 209. D, quae sane magis Xenophonteam rationem suavitatemque spirant quam quae traduntur in eo qui hodie fertur sub Xenophontis nomine Agesilao. — Valckenarius noster, qui primus vidit, certe subiinde in scriptis suis pronuntiavit germanum ac proprium Xenophontis librum Agesilaum perilsse, sententiam suam non persuasit compluribus viris doctis, praesertim editoribus librorum Xenophonteorum in Germania. Nec mihi persuadebat ante hos triginta annos mecum disserens, librum in manibus habens, complures deinceps locos praelegens, ad singulos subiiciens, *hoc certe non est Xenophonteum*. Dubitanti et quaedam monenti respondit, *de his non est disputandum, alio tempore releges Xenophontem et rectius iudicabis*. Atqui tunc iam quinquies legeram. Nunc quo magis progressu aetatis et lectionis usu sensus iudiciumque acuitur, eo magis accedo ad Valckenarii sententiam. Post talia nomina si meam quoque auctoritatem interponere liceat, paucis quae ad nostrum maxime locum attineant expromam. Excidit apud epitomatores Xenophontis (mihi enim persuasissimum est integrum Agesilaum non exstare), excidit mentio filiae Agesilai (quae a Schneidero eduntur κατὰ ἐξ Ἀγνύλας ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, completa sunt ex coniectura Casauboni ad Athen. IV. p. 138. E.), quam si non nominatam saltem commemoratam fuisse cognoscitur ex Xenophonte apud Plutarchum laudato. Praeterea inferiorem aetatem redolet adiectivum πολιτικὸν κάρναθρον, eo sensu usurpatum quo nos dicimus ein bürgerliches Fuhrwerk, qui vereor ne Xenophonte longe recentior sit. Accedit quod omnis et huius loci et universae descriptionis ut nunc est color talis, ea oratio, ut unum ex recentioribus rhetoribus legere tibi videaris (in edit. Iuntina titulus est: *Ξενοφώντος ῥήτορος εἰς Ἀγησίλαον*, similiterque in plurimis opusculis), qui omnia illa minora quae vocantur Xenophontis opuscula ita retractavisse videntur, ut rerum quidem et vocabulorum plurimam partem retinerent, sed et omitterent multa et assuerent nonnulla (velut in libro de Rep. Laced. cap. 14, de Venatione cap. 13.), imprimis vero orationem immutarent et ex suo arbitrio refingerent, ut ex

simplicissima leniterque fluente fieret tumida et calamistrata. — Haec in transcurso. Revertor ad *κάνναθρον* filiae Agesi-lai, de quo scripserat Polemo et praeter eum Didymus. Quid sit *κάνναθρον* apud ipsum Plutarchum expositum habes iis, quae a me uncinis inclusa sunt: quae a recentiore grammatico interpolata esse videntur. Significavi lacunam inter *καλεῖσθαι* et *εἰδωλα*, nam abest *ἀμάξας ἔχουσας* vel tale quid. Didymus sua partim ex Polemone hauserat, v. fragm. LXXXVI, partim ex Polycrate *ἐν τοῖς Λακωνικοῖς*, in descriptione Hyacinthiorum, ex quo attinebunt haec: *παρθένων αἱ μὲν ἐπὶ κάνναθρον, καμαρωτῶν ξυλίων ἀρμάτων, φέρονται, πολυτελῶς κατασκευασμένων, αἱ δ' ἐφ' ἀμύλλαις ἀρμάτων ἐξεργημένων* (scribendum videtur *αἱ δ' ἐξ ἀμύλλης ἐφ' ἄρμ. ἐξ.*) *πομπεύουσιν*: ubi *καμαρωτὰ ἄρματα* sunt currus tecti, qui dicebantur etiam *καμάραι*, v. Pollux X. 52. Ex Polemone et Didymo fluxerunt quae nunc exstant praeter excerpta Athenaei 1) apud Etym. M. p. 489, 5, *κάνναθρον*. *Δίδυμος τὴν περὶ τὸν πλεκομένην λέγει ῥίπινθον, καὶ κατὰ ἀντίθεσιν περὶ τὸν τούτο δ' ὑπὸ Ξενοφώντος καλεῖσθαι κάνναθρον, ἐπεὶ καὶ κάννη ἡ ψαλθος. οὕτως Ἐπαφροδίτου. Ὅρος (Didymus fide Epaphroditi citatus, cf. Ritschl de Oro et Orione p. 69.). 2) apud Eustath. p. 1344, 44, coll. Scholl. II. XXIV. 190. p. 634, 6. 34. Bekk.; Apollon. Lex. Hom. p. 129. Bekk.: *περὶ τὸ τετράγωνον πλεθρὸν τὸ ἄνω περιδύμενον κατὰ ἀμάξαις, πλεκομένην ἀπὸ ριπῶν. ὅπως δὲ οἱ τῆς οἰσῆος λόγοι, ὥστε εἶναι ῥίπινθα καὶ μεταθέσει καὶ πλεονασμῷ τῶν ἰ περὶ τὸν θῆ. ὁ δὲ Ξενοφῶν κάνναθρον ἀπὸ φησι: κάννη γὰρ ἡ ψαλθος πλέγμα δὲ καὶ ἀπὸ ψαλθῶδες, συνέχεν φόρον ἰσχυόν*: quae patet ex Didymo exscripta esse, qui de his rebus in commentario ad Iliadem disputasse videtur. 3) Hesych. v. *κάνναθρα*, *ἀσπράβη ἡ ἀμάξα πλέγματα ἔχουσα, ἐφ' ἣν πομπεύουσιν αἱ παρθέναι, ὅταν εἰς τὸ τῆς Ἑλένης* (h. e. Amyclas, nam ibi erat Helenae templum: loquitur de Heleniis, quae erant pars Hyacinthiorum) *ἀπώσων*. *ἐντοὶ δὲ ἔχειν εἰδωλα ἐλάφων ἢ γρυσῶν*: quae vides proxime ab iis abesse, quae habet Plutarchus et quorum auctor videtur fuisse Polemo. — Est igitur, ut omnia complectar, *κάνναθρον ἀμάξα ξυλίων καμαρωτή* h. e. *καμάραν ψαλθεῖν ἔχουσα, εἰδῶλοις γρυσῶν καὶ τραγέλαφων κεκοσμημένη. καμάρα**

illa ψιαθώδης proprie *καρναθρον* dicebatur: deinde partis nomen transiit ad totum. Utebantur talibus vehiculis virgines Laecaenae in pompis Hyacinthiorum. Quare quum Polemio locum illum Xenophontis, quo τὸ *καρναθρον* filiae Agesilai memorabatur, illustrandum sibi proposuisset, non potuit quin etiam ad ipsius festi Hyacinthiorum descriptionem deferretur, cuius disputationis pars servata est per Didymum de copide Lacedaemonia disputantem. V. frgm. sq.

LXXXVI. Athen. IV. p. 138. E. Πολέμων δ' ἐν τῷ παρὰ Ξενοφῶντι *καρναθρον* τοῦ παρὰ Λάκωσι καλουμένου δείπνον κοπίδος μνημονεύοντα Κρατῖνον (φησὶ) ἐν Πλούτοις λέγειν·

ἄρ' ἀληθῶς τοῖς ξένοισιν ἐστιν, ὡς λέγουσ', ἐκεῖ
πᾶσι τοῖς ἐλθοῦσιν ἐν τῇ κοπίδι θρηνᾶσθαι καλῶς;
ἐν δὲ ταῖς λέσχαισι φύσκει προσπεπαιτωμέναι
κατακρέμνεται, τοῖσι πρεσβύταισιν ἀποδάσκειν ὁδᾶς;

καὶ Εὐπολις ἐν Βέλλωσι· „καὶ γένηται τοῖσδε σήμερον κοπίς.“ δεῖπνον δ' ἐστὶν ἰδίως ἔχον ἢ κοπίς, καθάπερ καὶ τὸ καλούμενον αἰκλον. * * *. ἐπὶ δὲ κοπίζωσι, πρῶτον μὲν δι' οἰκίας ποιοῦνται παρὰ τὴν θύαν, ἐν δὲ ταύταις στιβάδας ἐξ ὀλῆς· ἐπὶ δὲ τούτων δάπιδας ὑποστρωννύουσιν, ἐφ' αἷς τοὺς κατακλιθέντας εὐνοχέσω, οὐ μόνον τοὺς ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς ἀφικνουμένους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιδημήσαντας τῶν ξένων. θύουσι δ' ἐν ταῖς κοπίσιν αἶγας, ἄλλο δ' οὐδὲν ἱερεῖον· καὶ τῶν κρεῶν διδῶσι μοίρας πᾶσι καὶ τὸν καλούμενον φουσιλλον, ὅς ἐστιν ἀρίστος ἐγκρίδι παραπλήσιος, γογγυλότερος δὲ τῇ ἰδίᾳ· διδῶσι τῶν συνιόντων ἐκάστῳ τυρὸν γλωρὸν καὶ γαστέρος καὶ φύσκης τόμον καὶ τραγήματα σὺνὰ τε ξηρὰ καὶ κνέμους καὶ φασήλους γλωρούς· κοπίζει δὲ καὶ τῶν ἄλλων Σπαρτιατῶν ὁ βουλόμενος. ἐν δὲ τῇ πόλει κοπίδας ἄγουσι καὶ τοῖς Τιθηριδίοις καλουμένοις ὑπὲρ τῶν παιδῶν· κοπίζουσι γὰρ αἱ τιτταὶ τὰ ἄρρενα παῖδια κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ἀγρὸν καὶ πρὸς τὴν Κορυθαλλίαν καλόνμεν Ἀρτεμιν, ἧς τὸ ἱερὸν παρὰ τὴν καλόνμεν Πλασάν ἐστιν ἐν ταῖς πρὸς τὴν Κλήσαν μέρεσι· τὰς δὲ κοπίδας παραπλήσιως ταῖς λελεγμέναις ἐπιτελοῦσι. θύουσι δὲ καὶ τοὺς γαλαθηνούς ὀρθαγορσικούς καὶ παρατεθείασιν ἐν τῇ θολῇ τοὺς ἰσνίτας ἄρτους. τὸ δὲ αἰκλον ὑπὸ μὲν τῶν ἄλλων Λακωνίων καλεῖται δείπνον. Ἐπίχαρμος γοῶν ἐν Ἐλπίδι φησὶν· „ἐκάλεσε γὰρ τὴν τις ἐπ' αἰκλον ἐκὼν, τὸ δὲ ἐκὼν

ἄρχεο τρέγων.“ τὰ αὐτὰ εἶρηκε καὶ ἐν Περιάλλῳ. ἐν δὲ τῇ Λακεδαιμονίᾳ τοῖς εἰσιούσιν εἰς τὸ φαιδίτιον μετὰ δεῖπνον τὸ καλούμενον ἄικλον εἰσφέρουσιν ἄρτους ἐν ἀρχηγίδι καὶ κρέας ἐκάστω· καὶ τῷ νέμοντι τὰς μοίρας ἀκολουθῶν ὁ διάκονος κηρύττει τὸ ἄικλον προστιθεὶς τοῦ πέμψαντος τὴν ὀνομασίαν.“

ταῦτα μὲν ὁ Πολέμων. πρὸς δὲ ἀντιλέγων Αἰδνμος ὁ γραμματικὸς κτλ.

Sequitur copiosa Didymi contra Polemonem disputatio, in qua primum Polycratis illud quod supra allegavi de cannathris testimonium, apponitur, quod quum opponatur iis quae Polemo de eadem re disseruerat, apparet haec ab Athenaeo ommissa esse, non a Didymo. Deinde ex aliorum testimoniis iis, quae Polemo laudaverat, adiectis colligitur hoc, καὶ μύζας ἐν ταῖς κοπίαι παρατίθεται καὶ ἄρτους δὲ καὶ ζωμόν τινα καθήκοντος περικτῶς, de quibus tacuerat Polemo. Porro ut opus, quae in coepide parari solebant, uno conspectu ob oculos ponantur, Molpidis locus laudatur: Μόλπις ἐν τῇ Λακεδαιμονίᾳ πολιτεία γράφων οὕτως· „ποιοῦσι δὲ καὶ τὰς καλουμένας κοπίδας. ἔστι δ' ἡ κοπίς δεῖπνον, μῆζα, ἄρτος, κρέας, λάχανον ὀμόν, ζωμός, σῦκον, τράχημα, θέρμος. Exinde in ipsum Polemonem invehitur: ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὀρθραγορίσκοι λέγονται, ὥς φησιν ὁ Πολέμων, οἱ γαλαθῆνοι χοῖροι, ἀλλ' ὀρθραγορίσκοι, ἐπεὶ πρὸς τὸν ὀρθρον περάσκονται, ὥς Περσαῖος ἱστορεῖ ἐν τῇ Λακωνικῇ πολιτείᾳ καὶ Αἰδοσκυριδῆς ἐν δευτέρῳ πολιτείας καὶ Ἀριστοκλῆς ἐν τῷ προτέρῳ καὶ οὗτος τῆς Λακωνικῆς πολιτείας. Deinde ea percenset, quae Polemo disputaverat de significatione vocis ἄικλον: εἰ φησὶν ὁ Πολέμων καὶ τὸ δεῖπνον ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἄικλον προσαγορεύεσθαι, παραπλησίως ἀπέκτινον Λωρεῖαν οὕτως αὐτὸ καλοῦντας. Laudantur testimonia Alcmanis. ἄικλον δ' οὐ λέγουσιν οἱ Λακωνεῖς τὴν μετὰ τὸ δεῖπνον μοῖραν, ἀλλ' οὐδὲ τὰ διδόμενα τοῖς φαιδίτοις μετὰ τὸ δεῖπνον· ἄρτος γάρ ἐστι καὶ κρέας· ἀλλ' ἐπάικλα μὲν λέγεται ταῦτα, ὅντα οἷον ἐπιχορηγήματα τοῦ συνεταγμένου τοῖς φαιδίταις ἄικλον· παρὰ γὰρ τοῦτο οἶμαι τὴν φωνὴν πεποιῆσθαι. In quibus sententia Polemonis paullo detorquetur, qui dixerat (certe hoc dicit in iis quae nunc leguntur) ceteros Dorienses ἄικλον appellare ipsum δεῖπνον, solos Spartanos τὰ μετὰ δεῖπνον. Sed etiam de apparatu τοῦ ἄικλου Didymus cum nostro

litigat: καὶ ἐστὶν ἡ παρασκευὴ τῶν λεγομένων ἐπακτικῶν οὐχ ἀπλῆ, καθάπερ ὁ Πολέμων ὑπέληφεν, ἀλλὰ διπλή. ἦν μὲν γὰρ τοῖς παισὶ παρέχουσι, πάντῃ τις εὐκόλως ἐσσι καὶ εὐτελής (laudantur in hanc rem testimonia), ἦν δ' εἰς τὰ τῶν ἀνδρῶν φειδύλια κομίζουσι, σκευοποιεῖται ἐκ τινῶν ζώων ὀρισμένων, παραχορηγόντος αὐτὰ τοῖς φειδύλαις ἐπὶ τῶν εὐπορούντων, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ πλειόνων: in quibus item iniquior vir doctissimus mihi esse videtur, quam Polemo in transcurso magis et extra septa, ut aiunt, quam ex professo illam materiam tractasset, ut sciens praeterierit ea, quae negligenter ab eo praetermissa esse contendit Didymus. Sed videamus iam de ipso Polemone.

Ad titulum quod attinet Casaubonus pro eo, quod est in edd. Athenaei, II. ἐν τῷ παρὰ Ξενοφῶντι κἀνανάθρῳ, malebat δ' τῷ περὶ τοῦ παρὰ Ξενοφ. κἀνανάθρῳ, quod recepit Schweighauserus, adversus quem recte Bernhardy Eratosth. p. 4. breviorē illam formulam monet poni ut Πολέμων ἐν τῇ Ἑρατοσθένους ἐπιδημίᾳ, similia; cf. supra frgm. LXXVIII. not. Ceterum similis titulus est Luperi grammatici, qui scripserat περὶ τοῦ παρὰ Πλάτῳσι ἀλεκτρονόου, v. Suid. v. Λούπερος. De scriptura vocis κἀνανάθρῳ et κἀνή differunt libri, sed praeferenda videtur quae duplicat ν, cf. Kuehn. et Hemsterh. ad Polluc. VII. 176. Etiam de scriptura vocis ἀνίλων differunt libri, cf. Eustath. p. 1714. De re v. Manso Sparta I. 2. p. 192 sq. et O. Mueller Dor. II. p. 277. — De Cratini versibus v. Bergk de Reliq. Com. Att. Antiq. p. 197 sq. — Ante ἐπὶν δὲ κολλῶσι exciderunt multa. Excidit mentio eius festi, de quo narratur in sequentibus, Hyacinthiorum opinor, quae quum maximam partem in agris et apud Amyclaeos celebrarentur (cf. Manso Sparta I. 2. p. 205 sqq., Mueller Dor. II. p. 281 sq.), deinde sic pergit: ἐν δὲ τῇ πόλει καὶ. Excidit etiam mentio eius, qui loquitur in sequentibus, Spartani alicuius si quid video, quem de his rebus consuluerat Polemo: οὐ μόνον τοὺς ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς ἀφικνουμένους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιδημήσαντας τῶν ξένων. Excidit denique pompae, quae Amyclas deducebatur et in qua cannathris vehebantur virgines Spartanorum, descriptio, quam suppleveris ex Polycratis loco per Didymum servato ap. Athen.

p. 139. E, ex quo constat copidem illam, de qua narrat Polemo, post pompam Amyclas deductam habitam esse, quum cives multas victimas sacrificarent lautasque epulas appararent et familiaribus omnibus et ipsorum servis. — *παρὰ τὴν θύαν* dedi ex coniectura, quum in libris sit *παρὰ τὸν θεόν*, quod Dalecamp. vertit *in tentoriis iuxta dei templum*, Manso Sparta I. 2. p. 195. mutandum censet in *παρὰ τὴν Τίαν*, quem fugit nuac sermonem esse de Hyacinthis prope Amyclas celebratis, non de Tithenidiis. Meum *παρὰ τὴν θύαν* vertendum *dum derabat ἡ θύα*, cf. Polycrates I. c. οὐδὲ δ' ἐπαύλει τὴν θύαν, ἀλλὰ κερῶσθαι συμβαίνει τὴν πόλιν πρὸς τὴν θύαν. — De Tithenidiis v. Manso Sparta I. 2. p. 220 sq. Cletes fanum et Tiasa fons erant in agro, cf. Paus. III. 18, 4. Ex eodem et Hesychio: atque Phavorino s. v. dedi *Τίαν* (Paus. *Τίαν*) pro *Τίανον*, quod est in libris et retinetur a Schweighausero et Dindorfio, contra auctoritatem Casauboni; cf. Siebel. Pausan. Vol. II. adnot. p. 53. Diana *Κορυθαλλὰ* dicitur *παρὰ τὸ θάλλειν τὸν κόρον*, ut sit eadem atque *κοροτόφος*, cf. Plutarch. Sympos. Q. III. 9, 2, ubi eadem nominatur inter nutrices Apollinis, et Hesych. v. *Κορυθαλλίσκου*, unde cernis eandem apud Italios cultam esse. In sequentibus *τὰς δὲ κοπίδας* adieci particulam *δε*: opponuntur eas copides, quae habebantur in Tithenidiis, *καὶ λαχμέναι* i. e. iis quae habebantur in Hyacinthis. Epicharmi fragmenta tractavit Kruseman p. 18. et 61 sq. De nomine *Περλάλλος* cf. Ebert Dissertatt. Sic. p. 97.

6. *περὶ τοῦ θίου κφδίου.*

Ita Athen. XI. p. 478. C, praeterquam quod adieci iota subscriptum in v. *κφδιον* ex praecepto grammaticorum servato ap. Etym. M. p. 550, 6. Gud. p. 356, 58. Theognost. ap. Cram. Anecd. II. p. 124. Invenitur et *θιον κφδιον* et *Διὸς κφδιον*, sed illud solennius fuisse videtur; dicitur autem ut *θιον σόμα* ap. Aeschyl. Prom. v. 1032, *βούλευμα θιον* ib. v. 622, *θιον πῦρ* Eurip. Alcest. v. 5, similia. Grammaticorum de vellere Diali locos (cf. Sturz Etym. Gud. p. 751 sq.), maximam haud dubie partem ex Polemone haustos, laudavi ad frgm. LXXXVII.

Inter recentiores de Iovio disputatum est a Lobeckio Aglaoph. p. 183 sqq., O. Muellero Aeschyl. Eumen. p. 140. 146.

LXXXVII. Hesych. Διὸς κήδιον οὕτως ἔλεγον οὐ τὸ ἱερεῖον Δὲ τίθεται, ἐφ' οὗ οἱ καθαιρόμενοι ἐστήκεισαν τῷ ἀριστερῷ ποδί· τινὲς δὲ τὸ μέγα καὶ τέλειον· ὁ δὲ Πολέμων τὸ ἐκ τοῦ Διὸς ἐσθυμένον ἱερεῖον.

Διὸς κήδιον retinendum erat propter ordinem elementarem. Cod. Διοσκάλιον· οὕτως ἔλεγον οὗτοι ἱερεῖον ἐκίδετο. — ὁ δὲ Π. τῷ ἐκ τ. Δ. τ. ἱερειῶ. Musur. τὸ ἐκ τ. Δ. τ. ἱερεῖον. Inserviebat hoc vellus a Iovis victima detractum iis ritibus sacris, qui dicebantur ἀποδιοπομπεύσεις, v. Phrynich. ap. Bekk. Anecd. p. 7, 15. ἀποδιοπομπεύσθαι καὶ διοπομπεύσθαι· σημαίνει μὲν τὸ ἀποπέμπεσθαι καὶ ἀποκαθαίρεσθαι μύση, σύγκριται δὲ τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ διον (dicebatur igitur etiam nude τὸ διον), ὃ ἐστὶ δέσμα τοῦ ἱερεῖου τοῦ θνόμενου τῷ Διὶ, ἐφ' οὗ ἐστῶτες ἐκκαθαίροντο, καὶ τοῦ πέμπεσθαι· μετὰ γοῦν τῆς ἀπὸ προθέσεως ἀπαισιωτικῆς ἔστιν: cf. Pierson Moer. p. 41, Ruhnk. Tim. p. 40 sq. De re similiter Lex. rh. ap. Bekk. Anecd. p. 242, 26. διον κήδαν· ἐπὶ τῶν καθαιρομένων λέγεται, ἐπειδήπερ Δὲ θύονσι καθαίροντες τοὺς μύσει κατεχομένους. In quam potissimum Iovis religione et quibus occasionibus adhibitam sit cernitur ex his locis: Eustath. p. 1935, 8: καὶ οἱ τὸ διοπομπεῖν (scribendum erat διοπομπεύσθαι) ἐρμηνεύοντές φασιν ὅτι διον ἐκάλουν κήδιον ἱερεῖον ἐκιδέντος (editur ἐκιδέντος) Δὲ μελιχρὸν ἐν τοῖς καθαρμοῖς φθίνοντος Μαιμακτηριῶνος μηνός, ὅτε ἤγοντο τὰ πομπαῖα (cf. Demet. et Perseph. p. 248.) καὶ καθαρμῶν ἐκβολαὶ εἰς τὰς τριόδους ἐγίνοντο. εἶχον δὲ μετὰ χειρὸς πομπαῖον (vulgo πομπόν, correxit Lobeck: ceterum quae sequuntur de insigni Mercurii, ea de suo interpolaverit Thessalonicensis, quum cetera ex iis, quos de talibus consulere solet, Pausania et Aelio Dionysio summissee videatur), ὅπερ ἦν, φασί, κηρύκιον σέβας Ἑρμοῦ, καὶ ἐκ τοῦ τοιοῦτου πομπαίου (ed. πομποῦ) καὶ τοῦ ἐκιδέντος διον τὸ διοπομπεῖν. καὶ τοῦτο μὲν οὕτως ἐξ ἱστορίας. ἄλλως δὲ κοινότερον διοπομπεῖν καὶ ἀποδιοπομπεῖν ἐφαίνετο τὸ Διὸς ἀλεξικάκου (Iovem ἀποτρόπαιον et προστρόπαιον nominant Scholl. Plat. Légg. IX. p. 120, 14. Cratyl. p. 29, 11.) ἐπικλήσει ἐκπέμπειν τὰ φαῖλα. Cum Eustathio comparandus Suidas s. v. Διὸς κήδιον et Apo-

stol. Proverb. VII. 10: — Διὸς κήδιον· οὐ τὸ ἱερὸν Διὶ τίθεται· θύουσί τε τῷ τε μαιλήῳ καὶ τῷ κηρίῳ (Suid. codd. V. C. κηρίδιον. Lobeck Agl. p. 183. κηρίον. Mueller Aesch. Eum. p. 188. tuetur vulgatam; mihi κηρίον omnino. reiciendum ac restituendum καθαρίῳ videtur) Διὶ· τὰ δὲ κήδια τούτων φυλάσσουνσι δια (v. Phrynich. supra cit.; sine causa Gaisf. Διὸς) προσυγορεύοντες· χρῶνται δ' αὐτοῖς οἷ τε Σκυροφορίων (cf. Demet. et Perseph. p. 124. 147.) τὴν πομπὴν στέλλοντες καὶ ὁ δευδύχος ἐν Ἐλευσίῃ καὶ ἄλλοι τινὲς πρὸς τοὺς καθαρισμούς, ὑποστορνύντες αὐτὰ τοῖς ποσὶ τῶν ἐναγῶν.

Haec ex Polemone ferme ducta videntur. De simili re memorat Dicaearchus in fragmento de monte Pelio p. 27 sq. Buttm. et Pausanias, ubi narrat de lustrationibus ante oracula ab Amphiarao edita solennibus, I. 34, 3. ἔστι δὲ καθάρσιον τῷ θεῷ θύειν. θύουσι δὲ καὶ αὐτῷ καὶ πᾶσιν ὅσοις ἐστὶν ἐπὶ ταῦτό τὰ ὀνόματα (i. e. et Iovi καθαρίῳ et ceteris diis, οἷς ἐστὶν τὰ ὀνόματα ἐπὶ τὸ καθαρίζεσθαι. parum recte Siebel. in eodem loco; et novissimi editores quorum in eadem ara inscripta sunt nomina)· προὔξειργασμένων δὲ τούτων κριὸν θύσαντες αὐτῷ καὶ τὸ δέγμα ὑποστρωσάμενοι καθεύδουσιν ἀναμένοντες δῆλωσιν ὀνειράτος. Alia eiusdem religionis documenta ex antiquitatibus Aegyptiorum, Romanorum excitavit Lobeck Agl. p. 185 sq. In universum duplex Ioviorum similiumque pellicium usus erat. Etenim aut in pompis lustralibus, quibus tota civitas publice februebatur, a sacerdotibus illa coria rite circumferebantur; hoc si quid video est ἄγειν τὰ πομπαῖα, ubi τὰ πομπαῖα sunt ipsa Iovia, cf. Eustath. l. c., qui tale πομπαῖον confudit cum baculo Mercurii: aut corpora eorum qui lustrabantur talibus pellibus afficiebantur, quod fiebat diversis modis; modo enim capitum indumenta ex illis pellibus parabantur, velut quibus utebantur sacerdotes Aegyptiorum et Romanorum, modo Ioviis tanquam vestibus amiciebantur lustrandi, ut in lustrationibus Iovis Actaei. et in Lupercalibus Romanorum, modo pedibus eorum qui februebantur haec coria substernebantur, velut in Scirophoriis et Eleusiniis Atticis, modo etiam iis qui dormiendo oracula divinitus sibi immissum iri putabant substernebantur, velut in

sacris Amphiarai, cf. Strabo VI. p. 53. ἐναγίζουσι δὲ αὐτῶν (Κάλχατοι) μέλαινα κρῖν οἱ μαντεύμενοι, ἐγκοιμώμενοι ἐν τῷ δόγματι. Quod de Scirophoziorum et Eleusiniarum lustrationibus scribit Muellerus Aesch. Eum. p. 146, eos qui in Iovis steterint sanguine suillo superfundi solitos esse, deque sanguine pellibus collecto indeque effuso τὸ ἀποδιοπομπεύσθαι dictum esse (das abgewaschne Blut sammelte man dann in Felle und schüttete es damit aus: dies heisst offenbar ἀποδιοπομπεύσθαι), in hoc vereor ne confuderit duo καθάρσεως genera, quae mihi quidem diversa fuisse videntur, id quod fiebat sanguine suillo hominibus vel rebus (velut in ecclesia Atheniensium, Demei. et Pers. p. 358.) asperso et id quod appellabatur ἀποδιοπομπεύσθαι, de quo dictum est in antecedentibus et quocum comparare iuvabit suovetaurilia Romanorum, cf. Cato d. R. R. §. 141, in quibus tamen non vellera hostiarum, sed ipsae hostiae circum id quod lustrandum erat circumferebantur.

LXXXVIII. Athen. XI. p. 478. C. Πολέμων δ' ἐν τῷ περὶ τοῦ οἴνου κρῖνον φησὶ. „μετὰ δὲ ταῦτα τὴν τελευταίην ποιεῖ, καὶ αἰρᾶται ἐκ τῆς θαλάμης καὶ νέμει * * ὅσοι ἄνω τὸ κέρνος περιετηνεχέτες. τοῦτο δ' ἐστὶν ἀγγεῖον κεραμεῖον, ἔχον ἐν αὐτῷ πολλοὺς κοτυλάκους κεκολλημένους· ἐν δ' ἐν αὐτοῖς ὄρμητοι, μήκωνες λευκοί, πυροί, κριθαί, πισοί, λάθυροι, ἄχροι, φακοί, κύαμοι, ζεαί, βρόμος, παλάθιον, μέλι, ἔλαιον, οἶνος, γάλα, ὅθεν ἱεροὶ ἀπλῆτον. ὁ δὲ τοῦτο βαστάσας, οἶον λυποφορήσας, τούτων γένεται.“

Idem locus allegatur Athen. XI. p. 476. F. κέρνος· ἀγγεῖον κεραμεῖον — τούτων γένεται, sed subiecto nomine Ammonii Lamptreanis, ὡς ἰστορεῖ Ἀμμώνιος ἐν τρίτῃ περὶ βωμῶν καὶ θυσιαῶν. Hic nō fallor sua sanserat ex Polemone, Athenaeus autem illius testimonium ex huius commentariis depromserit. De re maximopere dolendum quod locus tam lacer a principio ad nos pervenerit; nam describitur actio mystica, quam si accuratius cognitam haberemus, omnis mysticorum sacrorum descriptio aliquantum expeditior foret. Locum haec actio habuisse videtur in mysteriis Matris Magnae; nam his proprium erat τὸ κέρνεν, v. Lob. Agl. p. 26 sq. Videtur Polemo in iis quae ab initio omissa sunt eandem caerimoniam descripsisse, de qua pauca et obscura eaque confuse comme-

morat: Glean. Alex. Pretrept. p. 13. Pott., ubi hae voces ap-
 ponuntur: ἐκ τυμπάνου ἔρχομαι, ἐκ κυμβάλου ἔρχομαι, ἐκ κερνοφορήσου,
 ἐκ τῶν πατρῶν ὑπέδον (vulgo ὑπέδον; illud praeivit vir doctus
 in Zimmerm. Zeitschr. f. A. 1835. p. 84.), quae pronuntia-
 bantur a mystis. Saltim hinc aliquid lucis adspergi dixeris
 iis quae apud nostrum extrema sunt, ὁ δὲ ταῦτο (sc. τὸ κέρος)
 βαστάσας, οἷον κερνοφορήσας (i. e. velut is qui gestavit τὸ λίανον,
 scilicet in aliis sacris), τούτων γένηται, h. e. de iis gustat quae
 insunt in cavernulis τοῦ κέρους, quae plerumque dicuntur τὰ
 ἄρρητα sive etiam τὰ μυστικά, τὰ μυστήρια, cf. Lob. Agl. p. 56.
 Haec labiis vel manibus attractabantur a mystis (τῶν μυστη-
 ρίων ἀπεισθαι, γένεσθαι), eaque actio particularis erat earum
 caerimoniarum, quae cunctae appellabantur τελετὴ sive μυστή-
 ρια. Iam hinc interpretanda haec apud nostrum: μετὰ ταῦτα
 τὴν τελετὴν ποιῶν scilicet ὁ ἱερεὺς vel ὁ ἱεροφάντης, θαδοῦχος. Hic
 ποιῶν τὴν τελετὴν h. e. δέκνυνται, φαίνει, παρέχει, νέμει τὰ ἄρρητα
 i. e. varia illa liborum genera, quae adspiciantur, labiisque et
 manibus attingantur a mystis. — Sequuntur haec: καὶ αἱρεῖ-
 ται (sc. ὁ ἱεροφάντης) ἐκ τῆς θαλάμης (ant supplendum τὸ κέ-
 ρος, ut θαλάμη sit receptaculum aliquod sacrum ubi asservaba-
 tur τὸ κέρος, aut θαλάμη est ipsum κέρος, ut ex huius caver-
 nulis hierophanta sumserit τὰ ἄρρητα) καὶ νέμει ὅσοι ἄνω τὸ κέρος
 περιενηνοχότες. Haec carent sensu. Casaub. scribendum putabat
 ὅσοι ἂν ὡς: ego interposui lacunae sigilla; nam omissa esse
 nonnulla arguit et connexus sententiarum, et solent in tali-
 bus quae propter unam vocem excerpuntur locis ea plerumque
 omitti, quae officiebant ad illam vocem festinantibus. Omissa
 videntur fere haec: καὶ νέμει τοῖς μύσταϊς, καὶ γένηται αὐτῶν
 (sc. τῶν ἀρρήτων) ὅσοι ἄνω (sc. εἰσὶ), τὸ κέρος περιενηνοχότες.
 Haec dici suspicor de iis qui κερνοφορήσαντες, ἐκ τυμπάνου
 φερόντες etc. in sublimiorem aliquem locum, ubi stabat hiero-
 phantes, adscenderant, ab hoc qui iam faciebat τὴν τελετὴν sa-
 cra illa abdita accepturi et gustaturi: ὁ τὸ κέρος βαστάσας τού-
 των γένηται. Iam sequitur ipsa descriptio τοῦ κέρους, quae est
 et accuratissima et expedita. Primum ipsum vas quale fuerit
 enarratur. κέρος erat vas fictile (tam hoc tum figura et iis
 quae intus erant differabat a κίστῃ, quae erat deabus Eleusiniis

et Libero sacra: quae erat *πλεκτή* vel lignea, v. Ammon. de diff. verb. v. *κεβητός*, Muenther Dissertatt. antiq. p. 204.), multas intus cavernulas habens, in quibus erant *κοτυλόκοι* sive *κρατῆρες*, v. Pollux IV. 103. et qui laudantur a Casaub. ad Athen. p. 476. F, Schneid. ad Nicandr. Alexiph. p. 145, Lob. Agl. p. 26. In cotyliscis istis discreta asservabantur quae a nostro enumerantur, *ὄρμυνοι*, *μήκωνες* etc., quae partim beneficiorum ab ea, quae his sacris colebatur, dea hominibus tributorum monimenta fuisse videntur, partim ipsorum sacrorum, quibus haec dea colebatur et quae ab ipsa haud dubie instituta esse narrabantur, tanquam insignia, velut *μέλι*, *ἐλαιον*, *οἶνος*, *γάλα*, quibus constabant *αἱ τηράλαι θυσίαι*, cf. frgm. XLII. not., in quibus rite faciendis etiam *οἶον ἐριον ἀπλντον* adhiberi solebat, cf. Paus. VIII. 42, 5, qui Cereri Nigrae apud Phigalenses cultae rite sacrificata esse narrat inter alia *ἐρίων τὰ μὴ ἐς ἐργασίαν ποιεῖν ἦκοντα*, ἀλλὰ ἐτι ἀνάπλεια τοῦ οἰσίνον i. e. *οἶον ἐριον ἀπλντον*.

7. περὶ Ἀργίου.

Videtur haec scriptio similem rationem sequuta esse atque liber de cannathro apud Xenophontem editus; quo si enarrabatur peculiaris locus Xenophontis, illum commentarium cernis ex fragmento LXXXIX. maxime ad Thucydidis notationem quandam illustrandam attinuisse.

LXXXIX. Athen. III. p. 108. F. Ἀργίον δαί, καὶ οὐ τῶν Μεσσαπίων βασιλέως, λέγω τῶν ἐν Ἰαπωνίᾳ, περὶ οὗ καὶ σύγγραμμά ἐστι Πολέμωνι. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Θουκυδίδης ἐν ἐβδόμῃ καὶ Δημήτριος ὁ κωμωδοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφόμενῳ δράματι Σικελίᾳ διὰ τούτων.

κάκειθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀνέμω νότῳ
 διεβόλομεν τὸ πέλαιος εἰς Μεσσαπίους.
 Ἀργίος δ' ἀναλαβὼν ἐξένισεν ἡμᾶς καλῶς.
 ξένος γε χαρίεις ἦν ἐκεῖνος καὶ μέγας
 καὶ λαμπρὸς.

Suid. v. Ἀργίος. — ἔστι δὲ καὶ ὄνομα τυράννου Μεσσαπίων, ὃν καὶ πρόξενον Ἀθηναίους ποιήσασθαί φησι Πολέμων.

Artus erat Messapiae regulus, a quo Athenienses in bello Siculo sustentatos esse narrat Thucyd. VII. 33, ubi nominatur Ἀρτας. Demetrii locum, quem puto a Polemone appositum fuisse, tractat Meineke Quaestt. Scen. II. p. 72, qui hanc fabulam demonstrat non ante Ol. 94. scribi potuisse. — vs. 4. ξένος γὰρ dederunt codd. Venet. et Palat., ξένος δὲ Laurent., ξένος χαρτεῖς vulg. Deinde libb. ἦν ἐκεῖ μέγας, quod refixi ex con. Dindorfii. Apud Suidam adieci ὃν ex sententia Gaisfordii. Repetitur idem locus s. v. Μεσσαπίων, v. Bernhardt Vol. II. p. 789, qui delevit hanc glossam cum Kustéro, quamquam nil solennius Suidae talibus repetitionibus. Apud Thucydidem l. l. leguntur haec: τῷ Ἀρτῷ — ἀνανεοσάμενοι τινα παλαιὸν φίλων sc. οἱ Ἀθηναῖοι, quibus alluditur ad eam famam, de qua commemorat Plutarchus Quaestt. Gr. c. 35, Strab. VI. p. 49. Βρεντίσιον δ' ἐποιῆσαι μὲν λέγονται Κρηῖτες οἱ μετὰ Θησέως ἐπελθόντες ἐν Κνωσοῦ κτλ., quam fabulam opinor pluribus persequutus erat noster, ut potuerit haec scriptio etiam pars fuisse eius operis, quod inscribatur κτίσεις Ἰταλικῶν καὶ Σικελικῶν, cf. frgm. XXXVII. Arti regis mentio iniicitur etiam apud Eustath. p. 265, 31, Hesych. v. Ἀρτας et Ἀρτος, Lex. rh. in Bekk. Anecd. p. 448, 9.

8. Varia incertae sedis.

XC. Schol. vet. Pind. OL. VII. 95. Πολέμων γὰρ φησι παρὰ Χλοῖς μὲν τὸν Διώνυσον δεδῆσθαι καὶ παρ' Ἐρυθραίοις δὲ τὸ ἔδος τῆς Ἀρτίμιδος, καὶ ὅπως πολὺν κατεσπάρθαι λόγον περὶ τῶν ἀγαλμάτων ὥς μὴ μενόντων, ἀλλὰ πορευομένων ἄλλοσε πολλάκις.

Notabilis ad Graecorum religionem iudicandam superstitio, de qua v. Lob. Agl. p. 275 sq., qui plura exempla enumerat.

XCI. Epit. Athen. II. p. 55. E. Πολέμων δὲ φησι τοὺς Λακεδαιμονίους τοὺς θεῖρους λυσιαδάς καλεῖν.

„Villebrunius ait, λυσιάδας in mss. legi, quod e neutro ex nostris enotatum. In Natalis quidem versione Lysias h. l. scriptum video, quod et Dalecampius in ora adnotaverat; sed poterat is error vel interpretis esse vel operarum.“ Schweigh.

Scripturam *Λουλαίδης* corruptam esse censet etiam Rankins de Hesych. p. 102.

XCII. Epit. Athen. II. p. 70. C. καὶ Σκύλαξ δὲ ἡ Πολέμων γράφει· „εἶναι μὲν τὴν γῆν ὕδρηλὴν κρήνησι καὶ ὀχετοῖσιν, ἐν δὲ τοῖς οὐρεσι πέφυκε κυνάρα καὶ βοτάνη ἄλλη,“ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς· „ἐν τεῷθεν δὲ ὄρος παρέτεινε τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἰνδοῦ ἐνθεν καὶ ἐνθεν ὑψηλὸν τε καὶ δασὺ ἀγροῇ ὕλῃ καὶ ἀκάνθῃ κυνάρῃ.“ Αἰθῆρος δ' ὁ γραμματικὸς ἐξηγούμενος παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ τὸ κύναρος ἀκάνθα κτλ.

Patet illa Scylacis esse, non Polemonis. Puto Polemonem (cuius nomen hic quoque per Didymum exstare videtur) de voce κυνάρα disputasse deque ea inter alia Scylacis illa testimonia apposuisse; certe ego, hoc mihi identidem observasse videor, si idem locus a grammaticis sub duobus nominibus particula ἢ disiunctis laudatur, velut Σκύλαξ ἢ Πολέμων et frgm. X. παρὰ Πολέμωνι ἢ Ἀλκμαῶνι et similia, tunc recentiorem scriptorem eum esse, apud quem is qui citat utrumque antiquioris testimonium appositum invenerit. Scylax qui laudatur est priscus ille, qui memoratur apud Herodotum, cuius quae exstant praeter hunc locum fragmenta collecta habes ap. Klausen. Hecat. fragm. p. 254 sqq.

XCIII. Hesych. s. v. Ἠλύσιον· μακάριον νῆσος. — ἄλλοι, κεκρανωμένον χωρίον ἢ πεδῖον. τὰ δὲ τοιαῦτά ἐστιν ἄβατα, καλεῖται δὲ καὶ ἐηλύσια. Πολέμων δὲ Ἀθηναίους φησὶ καὶ ἄλλοι τινὲς τὸ κατασκευθὲν χωρίον ἢ ἱερὸν.

Ms. τὸ κατασκευθὲν χ., sed cf. Hesych. s. v. ἐηλύσια, τὰ κατασκευθέντα χωρία ἐηλύσια λέγονται. — — ἄλλοι δὲ τὰς ἐν τοῖς ἀβάτοις χωρίοις ἀφιδρυμένας νύμφας; et s. v. ἐηλύσιος, ἐμβρόντητος, κεραυνόβλητος. Kusterus scribendum putabat καὶ ἄλλους τινάς, sed ἄλλοι τινὲς videntur esse ii, quorum testimonia laudaverat Polemo: deinde τὸ κατασκευθὲν χωρίον ἢ ἱερὸν οὕτως καλεῖν, quae omnino supplenda, sed in contextum non recipienda. De re cf. Etym. M. p. 428, 30. Phot. p. 67. Suid. v. Ἠλύσιον, (ex his paucis Eudocia p. 219.), qui habent ferme eadem: οἱ δὲ κεκρανωμένον χωρίον ἢ πεδῖον· τὰ δὲ τοιαῦτά ἐστιν (Hesych. vulgo εἰσιν) ἄβατα, καλεῖται δὲ καὶ ἐηλύσια. Πολέμων δὲ Ἀθηναίους φησὶ τὸ κατασκευθὲν (sic omnes) χωρίον καλεῖν. Uberius Etym. M. p. 341, 8. οἱ δὲ τὰ κατασκευθέντα (sic) οὕτως εἰς τὸ

θητορικόν· εἰς δὲ τοὺς ἐτυμολόγους εὖρον, εἰς ᾧ κεραυνὸς εἰσβέβηκεν, ἃ καὶ ἀνατίθεται Διὶ Καταιβάτῃ καὶ λέγεται ἄδοντα καὶ ἄβατα. Pollux IX. 41. τὰ μέντοι ἐν γλῶσσι οὕτως ὠνομάζετο, εἰς ᾧ κατασκήπει βέλος ἐξ οὐρανοῦ, ὃ καὶ ἐνσκήψαι καὶ ἐγκατασκήψαι καὶ καταλθεῖν ἔλεγον, καὶ τὸν Δία τὸν ἐπ' αὐτοῖς (vulg. αὐτῷ) Καταιβάτῃν. περιερχθέντα δὲ τὰ ἐν γλῶσσι ἄφραστα ἂν εἴποις. Cf. Artemidor. Oneirocr. II. 8. ὁ κεραυνὸς τὰ ἄσημα τῶν χωρίων ἐπίσημα ποιεῖ διὰ τοὺς ἐνιδρυμένους βωμοὺς καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς γενομένας θυσίας. Pausan. V. 14, 5. τῷ δὲ Κεραννίῳ Διὶ — ἐποιήσαντο βωμόν, — ὅτ' ἐς τοῦ Οἰνομίου τὴν οἰκίαν κατέσκηψεν ὁ κεραυνός. §. 8. τοῦ δὲ Καταιβάτου Διὸς προβέβηται πανταχόθεν πρὸ τοῦ βωμοῦ φράγμα. Latinis talia loca audiebant *bidentalía*, v. Mueller Etrusc. II. p. 170 sqq., Hartung Relig. d. Roem. II. p. 13 sqq.

XCIV. Hesych. s. v. προσωποῦντα· Πολέμων, ἄγγειον χαλκοῦν, ἔχον ἐπὶ τοῖς χεῖλεσι πρόσωπα, ἐν ᾧ τὰ ἱερὰ ἔπεμπον.

Codex ms. πολὲ ἄγγειον. Musur. πολέμον ἄγγ. Valesius coni. Πολέμων, cui assentiunt ceteri. De re cf. Poll. II. 48. προσωποῦντα δὲ τι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ὠνομάζετο χαλκοῦν ἄγγειον, ἔχον παραπλήσιον, περὶ τὸ στόμα ἔχον πρόσωπα λεόντων ἢ καὶ βοῶν, ἀφ' ὧν καὶ ὠνόμασται. Cf. Corp. Inscr. no. 2860, ubi inter alia donaria recensetur φιάλη καρυατή, πρόσωπον ἔχουσα Ἀπόλλωνος.

XCV. Hesych. s. v. συσπαστόν· τῶν τραγικῶν τι ἐγχειρίδιον ἐκαλεῖτο, ὡς Πολέμων φησί, τὸ συντρέχον ἐν Αἰάντος ὑποκρίσει.

Tenor modo in prima (σύσπαστα) modo in ultima (συσπαστά) notatur, v. Lobeck Paralipom. p. 490 sq. De re idem ad Soph. Aiac. p. 360. ed. 2.: „Sophocles — scenam ita instruxit, ut spectatores Aiacem viderent quidem gladio incumbéntem, sed e longinquo et quasi per transennam, quippe silvulae contectum margine. Sed quo facilius fallerentur spectatorum oculi, Sophocles ut videtur dolonis scenici fraudem adiunxit, quo histriones πρὸς τὰς κιβδηλούς σφαγὰς uti tradit Achilles Tat. III. 20. p. 77. Iacobs., repertum in choragio histrionico gladium describens οὗ ὁ σίδηρος εἰς τὴν κόπην ἀνατρέχει. Atque hoc mortis mimicae, ut dicitur Petronio c. 94,

instrumento histriones, qui Aiacem agerent, esse usos apparet ex Hesychio v. *συσπαστόν*, eiusque idem duo alia nomina tradit, unum *ἀνδρομητόν*, *συσπαστόν ἐγχειρίδιον παρὰ τραγικοῖς*, i. e. quod Achilles dicit *ἀνατρέχον*, alterum minus expeditum *ἄηκτον*, *συσπαστόν ἐγχειρίδιον παρὰ-Ταραντίνοις*. Eundem ad usum comparatum fuisse cludinem mimorum Lipsii opinio est Elect. I. 18. et Carpzovii Parad. Arist. I. 7. p. 124, idemque clunaculum dici putant, quo potius *παραμήριον* significari videtur, v. Spanhem. ad Iulian. Or. I. 252, Oudendorp. ad Appul. Apol. p. 560. Ad Polemonis testimonium gravissimum accedit quod Schol. ad v. 864. perhibet Timotheum histrionem *σφαγία* cognominatum esse, quod Aiacem agens speciem occidentis pulcerrime assimularet. “ *συσπαστόν ἐγχειρίδιον* est pugio contractilis, velut *συσπαστά βαλάντια* memorat Plat. Sympos. p. 190. E, cf. Athen. XI. p. 783. F. Poll. V. 31. X. 152; *ἀνδρομητόν ἐγχειρίδιον* dicebatur etiam *ἀνδρομηρόν*, cf. Cuper Observ. IV. c. 20. p. 193; pro *ἄηκτον* cod. ms. *ἄηκτον*.

XCVI. Hesych. s. v. *Σκνδικαί*. *Πολέμων παρὰ Ἐρμώδωρ φησὶ γεγραφθαι φησί*. „*ὑποδήματα δὲ φορεῖν τὴν ἑλευθέραν Σκνδικὰς λευκάς καὶ μασθλιγμένας*.“

Videtur vir diligentissimus, quum ageret de Scythicis, notasse sibi scripturam rariorem; nam vulgo et recte scribitur *Σκνδικαί*, v. Harpocr., Phot., Suid. s. v. *Σκνδικαί*. *εἰδός τι ὑποδήματος εἶσιν, ὡς Ἀλκαῖος ἐν ἡ*, *Σκνθικὰς ὑποδησάμενος*; cf. Steph. B. v. *Σκνθαι*, Moschopul. π. *σχεδῶν* p. 253. ed. Vindob. *Σκνδικαί*, *εἰδός ὑποδήματος*, *Σκνθῶν εὔρημα*, *ὥσπερ αἱ Ἀργεῖαι Ἀργείων κτλ.*, quae ducta sunt ex Poll. VII. 88. — Hermodorus videtur esse Platonius, qui scripsit *περὶ μαθημάτων*, Diog. L. I. 2. 8. II. 106. III. 6, et *περὶ Πλάτωνος*, v. Simplic. in Aristot. Phys. fol. 54. a, et qui propter suorum ipsius librorum mercaturam, quam faciebat in Sicilia, abiit in proverbium, v. Zenob. Proverb. V. 6. Append. Vat. II. 63. Suid. v. *λόγους Ἐρμώδωρος ἐμπορεύεται*.

XCVII. Hesych. s. v. *ἡδύπνον*, *νεογνὸν καὶ ἀπαλὸν πρόβατον, γαλαθηνόν, τὸ μήπω πόας γευσάμενον*. *Πολέμων φησὶν ὑπὸ τοῦ Πυθίου κληθῆναι*.

Musur. ἡ ὁ ῥέμων, ex ipso codice, ut videtur; nam nihil de hoc adnotat Schowius. Sopingius refingendum censuit Ἀρτέμων vel Ἐρμώναξ, qui interdum appellatur Ἐρμων, de quo cogitavit etiam Kusterus. Is. Vossius Πολέμων, quod ad scripturam codicis (HOPEMΩN) proxime accedere videtur. ὁ Πύθιος est Apollo Pythius. Ceterum cf. Phot. v. ἡδύχρους, τὸ ἐν γάλακτι ὑπάρχον ἄρνιον καὶ μήπω γεγευμένον πόας, ὃ καὶ ἡδύπνιον λέγουσιν.

XCVIII. Suid. s. v. ἵππος Νισαῖος. μεταξὺ τῆς Σουσιανῆς καὶ Βακτριανῆς τόπος ἐστὶ Καταστιγίωνα, ὅπερ Ἑλλάδι γλώσση Νίσος καλεῖται· ἐνταῦθα ἵπποι διάφοροι γίνονται. οἱ δέ, ἀπὸ ἐρυθρᾶς θαλάσσης, εἶναι δὲ ξανθὰς πάσας. ὁ δὲ Ἡρόδοτος τῆς Μηδίας τὸν τόπον εἶναι Νισαῖον. ὁ δὲ Πολέμων κακῶς φησι λευκὸν ἵππον Νισαῖον. ἐν δὲ Δικτυῖ Ὀρφεὺς λέγει, ὅτι ἡ Νίσα τόπος ἐστὶν ἐν Ἐρυθρᾷ κελμερος.

Color equorum Nisaeorum haud dubie non unus omnium erat, verum sicut in reliquis ita etiam in hoc genere albus color nobilissimus fuerit. Ceterum cf. Herod. VII. 40. c. nota Baehrii, III. 106. IX. 20. Orphei locum tractat Lobeck Agl. p. 465. Adde Arrian. VII. 13. πεδίον Νυσαῖον, ἵπποι Νυσαῖοι, Ammian. Marcell. XXIII. 6, 30. *fetus equarum nobilium* — *quos Nesaeos* (in Herodoto, aliquot libb. Νησαῖοι) *appellant*; cf. Jacobs Animadv. Anthol. III. 3. p. 9.

XCIX. Ammon. de differ. verb. s. v. χλαμὺς καὶ χλαῖνα διαφέρει, καθὼς διὰ πολλῶν ἀπέδειξε Διδυμος ἐν ὑπομνήματι δευτέρῳ Ἰλιάδος. ἡ μὲν χλαῖνα ἡρωικὸν φόρημα, χλαμὺς δὲ Μακεδονικόν, μετὰ ἑξακόσια ἔτη τῶν ἡρωικῶν ὀνομασθεῖσα. Σαπφὸς πρώτη γὰρ μέμνηται τῆς χλαμύδος. διαφέρει φησὶ καὶ τῷ σχήματι. ἡ μὲν γὰρ χλαῖνα τετραγώνον, φησὶν, ἱμάτιον, ἡ δὲ χλαμὺς εἰς τέλειον περὶ τὰ κάτω συνήκται. καὶ τοὺς χρησαμένους πολὺ ἀπ' ἀλλήλων διεστάναι· προσάγεται Ἀριστοτέλην, Φύλαχον, Πολέμωνα, ὅτι πολὺ διαφέρουσι.

Didymus de hac re ad II. β'. 183. commentatus esse videtur, v. Scholl. Venet. ad h. l.: χλαῖνα ἡ τετραγώνος, χλαμὺς ἡ εἰς ὀξὺν λήγουσα. De chlamyde cf. Proverb. Vat. II. 14. Θετταλικά πτερά, ἀπὸ τοῦ τὰς Θετταλικὰς χλαμύδας ἔχειν πτερόγρια εἶρηται· εἰκόμασι γὰρ πτέρυνεν αἱ ἐκατέρωθεν γωνίαι. De chlaena

praeter eos, qui disputant de differentia inter πέπλον, φᾶρος, χιτῶνα, χλαῖναν (Scholl. II. ω'. 228. 229.), cf. Philem. p. 119. Osann. De utroque vestimento adiecta etiam chlanide disputat etiam Choeroboscus Orthogr. p. 278, 24. ap. Cram. Anecd. Oxon. II. ἰστέον ὅτι διαφέρει χλαῖνα χλαμύδος καὶ χλανίδος· χλαῖνα μὲν γάρ ἐστι τὸ παχὺ καὶ χειμερινὸν ἱμάτιον, παρὰ τὸ χλαίνειν, χλανὶς δὲ ἡ λεπτὴ τὴν ἐργασίαν καὶ τρυφερά, χλαμύς δὲ ἡ περιφερὴς ἦγον τὸ λεγόμενον σαγομάντιον: quem patet de inferiore aetate loqui. Inter recentiores v. Salmas. ad Tertull. de Pall. p. 111, Hemsterh. ad Poll. X. 124, Wyttenb. Animadv. ad Plut. I. p. 307. De chlamyde Mueller Dor. II. p. 266, Archaeol. §. 337. Didymus sententiam suam testimoniis multis apponendis comprobaverat, inprimis Aristotelis, Phylarchi, Polemonis. Hi dicuntur οἱ χρησάμενοι sc. ἐκείνας ταῖς λέξεσι. Hi multum inter se de vestibus illis discrepabant: et promptum est formas earum per diversa tempora oppidaque diversissimas fuisse.

C. Zenob. IV. 21. ἡλιθιώτερος τῆς Πραξιλλῆς Ἀδωνίδος. Πράξιλλα Σικανονία μελοποιὸς ἐγένετο, ὥς φησι Πολέμων. αἰτῇ ἡ Πράξιλλα τὸν Ἀδωνιν ἐν τοῖς μέλεσιν εἰσάγει ἐρωτώμενον ὑπὸ τῶν κάτω, τί κάλλιστον καταλιπὼν ἦκει; ἀποκρίνασθαι· ἥλιον καὶ σελήνην καὶ σικύους καὶ μῆλα. ὅθεν εἰς παροιμίαν παρήχθη ὁ λόγος· ἡλίθιον γὰρ τὸ πῶ ἥλιον παραβάλλειν τοὺς σικύους.

En ipsos versus, quibus respondit Inferis Adonis Praxillae:

κάλλιστον μὲν ἐγὼ λέπω φάος ἡέλλοιο,
δεύτερον ἄστρο φαεινὸν σεληγναῆς τε πρόσσωπον
ἦ δὲ καὶ ὠραῖους σικύους καὶ μῆλα καὶ ὄγρως.

Publicavit eos Montefalc. in Bibl. Coisl. p. 604. et Gaisford in editione Paroemiographorum, cf. Schneidewin Goett. Gel. Anz. 1837. no. 85, qui citat scriptionem viri docti Franco-galli, cui nomen Rossignol, sur l'Adonis de Praxilla, Journ. d. Sav. 1837. p. 36—47, quam totam versari dicit in excusatione Praxillae. Arduam iste rem suscepit, sed quae est hominis elegantioris, mulierculae patrocinari contra vocem populi. Rem memorant, sed brevius et corrupte, etiam Dioge-

nianus V. 12. et Apostol. IX. 81, qui addunt similia proverbialia esse ἀνοητότερος Ἴβνκου καὶ Κόρυβου (?) καὶ Μελαιθου, de quibus non constat praeterquam quod de Hygeo addit eod. Bodlei. 203. ap. Gaisf. Ἴβνκος γὰρ τυραννίδων πολιτῶν δυνάμενος ἀπαδήμησεν εἰς Ἰωνίαν. Cf. etiam Suid. v. ἡλιθιάζω et Tatian. Orat. ad Gr. §. 52, ubi Praxilla dicitur μηδὲν ἐκτοῦσα διὰ τῶν ποιημάτων χρῆσιμον, unde existimes unum peccatum quantum pateat ad existimationem alicuius obtinendam. Idem Tati-
anus narrat Lysippum statuam aeream Praxillae fecisse. De poematis et fragmentis huius poetriae cf. Athen. XIII. p. 603. A. XV. p. 694. A. Paus. III. 13, 3. coll. Schol. Theocr. V. 83. Schol. Arist. Vesp. v. 1232. Hephaest. p. 22. 43. Gaisf., Cram. Anecd. Oxon. vol. IV. p. 326, 20; coll. Schneidewin l. c. et Bergk de reliq. com. Att. antiq. p. 227 sq. Ad eandem haec sententia referenda: ὑπὸ παντὶ λίθῳ σκορπίον ὃ τὰς φυλάσσει et πάντα λίθον κίνει, quae habentur ap. Schol. eod. Rav. Aristoph. Thesmoph. 528. ἐν τῶν εἰς Περσέϊλλον ἀναφερομένων. Quibus simillima sunt quae leguntur in tractatu de barbarismo et soloec. p. 205. ed. Valcken. (una cum Ammonio edito): ἓνα λίθον ἄρας πένθ' ὑπῆσαν σκορπίοι, ubi quod deest apud Valckenarium ἄρας, id a me adiectum est ex cod. ms. Hamburgensi p. 363, eodem quem in Dionysio Thraece cum scholiis edendo consuluit Bekkerus; v. huius Anecd. p. 1136 sq.

CI. Hellad. Chrestomath. apud Phot. Bibl. p. 872. Hoesch. ὅτι παροιμία εἶναι φησι τὸν δεξιὸν ὑποβαθεῖσθαι πόδα, τὸν δ' ἀριστερόν ἤξω. φησὶ γὰρ ὁ Πολύμων, ὥς μαρτυρεῖ Δίδυμος· δεξιὸν εἰς ὑπόδημα, ἀριστερόν εἰς ποδάνυκτρα.

Asputavit haec Photius, ut quid Ptolemaeus de illo proverbio dixerit dignosci non amplius possit; nam illud δεξιὸν — ποδάνυκτρα solennis huius proverbii formula est, v. Zenob. III. 36; Suid. s. v. δεξιὸν εἰς ὑπόδημα, ἀριστερόν εἰς ποδόνυκτρον (Suid. vitiose ποδόνυκτραν). Ἀριστοφάνης ἐπὶ τῶν ἀρμόδιως τοῖς πράγμασι κεχημένων: quod de Aristophane grammatico accipiunt Dindorf Frgm. Aristoph. p. 137. (a quo quod proponitur scribendum ὑποδήματ', id repugnat sententiae) et Bernhardt Suid. vol. I. p. 1207. Similis sententia inter praecepta

Pythagoreorum recensetur ab Iambl. Vit. Pythag. 83. Forma *ποδάνιτρον* invenitur in fragmentis Aristophanis (no. 209. Dindorf.) ex Poll. VII. 167. X. 78. Homerus plurali uti solet. Scriptura *ποδάνιτρον* inferioris aetatis est, v. Lob. Phryn. p. 689. Alia Atticorum forma erat *ποδανιτήρ*, v. Bergk. de reliq. com. Att. p. 429. *λεκάνη ποδανιτήρ* Corp. Inscr. no. 3071.

CII. Io. Lydus frgm. de Mensibus p. 274. B. ed. Hase. *καὶ βασιλεῦσαι δὲ αὐτὸν (sc. τὸν Κρόνον) ἡ ἱστορία παραδίδωσι — κατὰ τε τὴν Αἰθίαν καὶ Σικελίαν, [οἰκίσαι τε τοὺς τό]πους καὶ [πόλ]ιν κτίσαι, ὡς ὁ Χάραξ φησί, τ[ὴν] τότε μὲν λεγ[ομένην] Κρονίαν, νῦν δὲ Ἰερὰν πόλιν, ὥ[ς] Ἰ[σ]ίγον[ος] περὶ Ἑλλή[ν]ικῶν θεῶν καὶ Πολέμων καὶ Διοχάρος ἐν τῇ Αἴτῃ παραδιδόασιν[.]*

Uncinis inclusa supplementa sunt Hasii. Quid Polemo tradiderit quid ceteri, propter nominum multitudinem difficile est dictu. De Charace constat ex Suida et ex Stephano B.; de Isigono cf. Hase in Animadv. p. 335. De re G. Hermannus Dissert. de Aeschylī Aetnaeis p. 4. conferri iubet Diodorum S. III. 61. *δυναστεῦσαι δὲ φασὶ τὸν Κρόνον κατὰ Σικελίαν καὶ Αἰθίαν, ἔτι δὲ τὴν Ἰταλίαν, καὶ τὸ σύνολον ἐν τοῖς πρὸς ἐσπέραν τόποις συστήσασθαι τὴν βασιλείαν, παρὰ πᾶσι δὲ φρουραῖς διακατέχειν τὰς ἀκροπόλεις καὶ τοὺς ὀχυροὺς τῶν τόπων. ἀφ' οὗ δὴ μέχρι τοῦ νῦν χρόνον κατὰ τε τὴν Σικελίαν καὶ τὰ πρὸς ἐσπέραν νεύοντα μέρη πολλοὺς τῶν ὑψηλῶν τόπων ἀπ' ἐκείνου Κρόνια προσαγορεύεσθαι. Idem addit: „ad horum Croniorum unum pugnatum est inter Carthaginienses et exercitum Dionysii, de qua pugna idem Diodorus scripsit XV. 16. Sitne hoc illud Cronium, quod ab Himilcone captum refert Polyaeus Strateg. V. 10, 5, non ausim affirmare.“ — Poterant haec etiam ad κτίσεις Ἰταλικῶν καὶ Σικελικῶν (cf. frgm. XXXVII sq.) referri.*

CAPUT III.

**DE HISTORIA ATQUE ARTE
PERIEGETARUM**

**EIUSQUE ARTIS CUM CETERIS LITTERIS, MAXIME
CUM ARTE GRAMMATICA CONIUNCTIONE.**

THE UNITED STATES

DEPARTMENT OF THE INTERIOR

BUREAU OF LAND MANAGEMENT

WASHINGTON, D. C. 20250

OFFICE OF THE ASSISTANT ATTORNEY GENERAL

De periegetis quamquam a multis passim dictum est, tamen nondum ita dictum videtur atque meret et requirit res per omnem antiquitatis graecae scientiam artiumque et mythologiae historiam latissime patens. Quocirca quoniam Polemonis, inter periegetas facile principis, usus nunc quantum per aetatem licet patescit, adiuncto huic Pausania, quem ex ingenti similium scriptorum numero unum nunc habemus integrum, utroque velut exemplis utar, quibus omnis periegeticae artis ratio atque indoles aestimari queat, simulque additis quae attinent ad nomen atque origines huius artis expromendas studebo ut universum hoc scribendi genus proprium fuisse demonstrem atque a ceteris litterarum graecarum partibus professione peculiari discretum, interiore vero ratione h. e. iis quae tractabantur rebus ita cum historicorum potissimum et geographorum et grammaticorum maxime artibus coniunctum, ut maxima inde ad illas utilitas laetissimique doctrinae atque rerum omnium fructus redundaverint.

§. 1. De nomine periegetarum iam primum si quaeratur, gravissimum est ut inter duplex *περιηγησεων* genus recte distinguatur, geographicum dico et antiquarium; quod quum iis qui ante me hanc quaestionem attigerunt fere neglectum sit, magnas sibi ipsi turbas fecerunt neque veram eius artis, quam Polemo professus est, indolem facile assequuti sunt. Utriusque generis viva exempla exstant, alterius Pausanias (qui tamen praeter periegetae etiam historici partes agit), alterius Dionysius Periegeta, quorum quid cuique proprium sit

si quis animo recordetur, is facile diversi eos generis esse mihi concedet. Pausanias et qui sunt eius similes, Polemo, Diodorus, Heliodorus, toti sunt in monumentis locorum describendis, signis, tabulis, delubris, inscriptionibus: haec antiquaria doctrina enarrantur, a causis historicis mythicisve repetuntur, ad memoriam et mores priorum temporum illustrandos revocantur. Nihil ultra curant, nihil omnem terrae naturam et figuram, nihil oppidorum situs, regionum amoenitates, littorum flexus, fluminum cursus atque anfractus: sive tangant talia, propter monumentum aliquod insignemque aliquam loci proprietatem tangunt, non propter ipsam rem ad veram scientiam vividamque descriptionem exprimendam. Contra Dionysium Periegetam nihil obstat quominus geographis adnumerandum putemus. Aggreditur enim, ut ipsius verbis utar,

γαῖαν τε καὶ εὐρέα πόντον ἀελθεν
καὶ ποταμούς πόλιας τε καὶ ἀνδρῶν ἀκριτα φῦλα·
μῆισομαι ὠκεανοῖο βαθυρρόον κτλ.,

omnem terrae orbem carmine concelebrat, gentes percurrit, oppida, flumina, montes persequitur.

§. 2. Qui hunc commentario ornavit Eustathius satis longa dissertatione quid significet nomen *περιηγητής* et *περιγηγισθαι* explicavit, falsis admixtis veris, neque tamen de omnibus promiscue periegetis, verum de iis dumtaxat qui Dionysii similes sint loquutus, ut caute eius testimonio utendum sit, quod parum caverunt eius interpretes, Henr. Stephanus, Holstenius, Bernhardt (ad Dionys. P. p. 518 sqq.), quibus adde Salmasium ad Solin. p. 97 sq. Hi geographicam periegesin Dionysii cum antiquaria Pausaniae et Polemonis miscendo, partim etiam τὸν τῶν ἱερῶν ἐξηγητὰς, qui Atheniensibus proprii erant, cum monumentorum exegetis, qui alio nomine appellabantur periegetae perque omnem Graeciam artem suam exercebant, confundendo impediverunt magis rem quam expediverunt. Longe meliorem viam ingressi sunt qui de periegetis istis s. exegetis monumentorum particulariter dixerunt, Hemsterhusius ad Lucian. Dial. Mort. XX. vol. II. p. 501. Bip.,

Ruhnkepius in Tim. p. 109 sq.; cf. Creuzer Fragn. Histor. p. 19 sq., Boettiger Archaeol. d. Malerei p. 300, O. Mueller Archaeol. §. 35, 3. Ego si omnem rem denuo excutiendam suscepi, operae pretium futurum confido, si commune illud utriusque scribendi generis, geographici atque antiquarii, nomen quid proprie significet quid derivate, et quo modo factum videatur ut eodem nomine appellarentur artes per se satis diversae, ad meam quaestionem convenienter explicavero.

§. 3. Περιηγεῖσθαι proprie est ἡγεῖσθαι iis, qui loca aliqua circumeunt. Ita Herodotus VII. 214. de iis, qui Persis semitam praeiverunt, qua agmen circumductum Graecis Thermopylas custodientibus a tergo invaderet: περιηγησάμενοι τὸ οὖρος τοῖσι Πέρσῃσι. Statim accedit significatio monstrandi atque exponendi, quam apposite ad illam adnectit Doxopater Homil. in Aphthon. ap. Walz. Rhett. Gr. II. p. 512. περιηγεῖσθαι ἐστὶ τὸ τινα προῖναι τινὸς καὶ δεξιῶναι αὐτῷ ἃ μὴπω τεθίεται· τὸν δὲ διαπραττόμενον περιηγητὴν φασιν. Periegetae autem nomen peculiariter pertinet ad eos, qui peregrinantibus ea, quae per singula oppida spectaculo erant, praeibant atque interpretabantur. Constat de his hominibus vel ex Pausania vel ex Plutarcho de Pythiae oraculis, qui dialogus habetur inter hospites Delphorum monimenta visitantes, adstantibus et singula praeaeuntibus duobus periegetis Delphicis. Circumeunt illi templa, thesauros, porticus. Ita cap. 7. deferuntur ad τὸν Ἰέρωνος ἀνδριάντα τοῦ τυράννου, ubi quum nota ista et de trivio sumta a periegetis expromerentur, bonus ecce hospes, quamquam sciens omnia, παρῆγεν ὁμως ὑπὸ εὐκολίας ἀκροατὴν αὐτόν. Porro ducuntur κατὰ τὴν πέτραν τὴν κατὰ τὸ βουλευτήριον, ἐφ' ἧς λέγεται καθίζεσθαι τὴν πρώτην Σίβυλλαν κτλ. Praesto sunt periegetae, causas quae dicebantur (αἰτίας) atque origines vel mythologicas vel historicas suppeditantes. Deinde cap. 12. perveniunt ad thesaurum Corinthiorum, ἐν δὲ τῷ Κορινθίων οἴκῳ τὸν φοίνικα θεωμένους τὸν χαλκοῦν, ὅσπερ ἔτι λοιπὸς ἐστὶ τῶν ἀγαθημάτων, οἱ περὶ τὴν ῥίξαν ἐντορνεύμενοι βάρτραχοι καὶ ὕδροι θαῦμα τῷ Διογενειᾷ παρῆγον, ἀμέλει δὲ καὶ ἡμῖν. Iam deferuntur ad thesaurum Acanthiorum et Brasidae: monstrat periegeta

χωρίον, ἐν ᾧ Ῥοδάπιδος ἔκειντο ποτα τῆς ἑταίρας ὀβελίσκοι σιδηροῖ κτλ. Denique posteaquam omnia quae visenda erant naviter percucurrerunt totamque Delphorum περιήγησιν perpetraverunt, assidentes colloquuntur, cap. 17. περιελθόντες οὖν καθεζόμεθα κτλ. — Vides iam hinc qui fuerint periegetae: genus hominum industriusum et quaestuosum, qui id studium negotio sibi ac professioni habebant, quo ferebantur Graeci omnes et per eos etiam Romani, artium opera mirandi, historiae monumenta visendi, antiquitates scrutandi, fabulas crepandi, quicquid ultra vulgarem usum et opinionem esset sectandi sermonibusque crebris ad fastidium usque concelebrandi.

§. 4. De periegetis infra plura dicentur: nunc iuvat vocabulum περιηγῆσθαι persequi. Vidimus proprie hoc ita accipi, ut vere praebeat aliquis alicui praeiudicium ostendat ei quae visenda sunt. Retinet vox localem illam significationem etiam apud Lucianum Navig. c. 2, ubi navim Aegyptiam in Piraeo appulsam spectantes Athenienses circumducuntur a naupego Aegyptio, qui dicitur iis περιηγῆσθαι τὸ πλοῖον. Charon s. Contempl. c. 1. περιήγησαι δὲ τὰ ἐν τῷ βίῳ ἅπαντα, ὥς τι καὶ ἰδὼν ἐπανελθοίμι, quod ex antecedentibus explicandum esse monet Hemsterhusius, ξαναγήσεις γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι με ξυπερινοστώων καὶ δείξεις ἕκαστα. Dial. Mort. 20. περιήγησαι μοι τὰ ἐν ᾧ ζῶ h. e. circumducendo singula mihi, quae sunt in orco memoratu digna, explica. Ita Lucianus. Apud ceteros vero scriptores notatio illa loci fere amissa est, ut περιηγῆσθαι significet nihil praeter id quod indicat Eustath. ad Dionys. P. p. 76 sqq. coll. Scholl. Lucian. l. c., τὸ κατὰ λεπτόν ἢ εἰς λεπτόν, λεπτομερῶς διηγῆσθαι, ἀφηγῆσθαι, quod Latinis vocabulo ex Graeco aperte expresso dicitur *circumvehi*, *circumvectari*, v. Virgil. Georg. III. 84. Cir. 271. Solin. c. 3. p. 17. D. Laudatur in hanc significationem ab Eustathio Hermogenes de Eloq. Meth. c. 33. ἐν δὲ τῷ κατὰ Κόωνος Δημοσθένους τῆς ὕβρεως περιήγησιν ἐποίησεν, ἀκριβῶς ἕκαστα διηγούμενος: cui loco solent addere Athen. VII. p. 278. D. de Archestrato gulonum praeceptore, qui ipse dicitur περιηγητῆς ib. VII. p. 294. A. ὥσπερ οἱ τὰς περιηγήσεις καὶ τοὺς περιήλους

ποιησάμενοι μετ' ἀκροβιλίας ἐθέλει πάντα ἐκτελέσθαι, ὅπου ἐστὶν ἑκαστὸν κάλλιστον βραχέον, et Aphthon. Progymn. cap. 21. vol. I. p. 103, 18. Walz. ἑκφρασίς ἐστι λόγος περιγηρηματικός, ὑπ' ὅψιν ἄγων ἐναργῶς τὸ δηλούμενον, quae verba interpretatus Doxopater (Walz. vol. II. p. 512.) καὶ τὸν ποιητὴν, inquit, i. e. Homerum, διὰ τοῦτο περιγητήν ἀνόμασαν, ὅτι διὰ τῶν αὐτοῦ λόγων ὥσπερ τὴν ὑφ' ἡλίον πᾶσαν προῖδὼν ἡμῶν δαίμναι, ποταμούς τε καὶ λίμνας καὶ χώρας ἔθνη τε καὶ διαφόρους τῆς γῆς ποιότητας (cf. Schol. II. μ'. 239.), quae patet iam ad geographicam vocis usurpationem vergere. — Ceterum nihil primae significationis et derivatae etiam istius minimum retinuit vox περιγηῖσθαι apud Aelianum, qui admodum frequentat eam, v. Iacobs ad Hist. Anim. IX. 50, sed ut nihil ferme discrepet a vulgari ἀσρηγῖσθαι, cf. Hist. An. II. 39. IV. 30. al., quamquam peculiariter etiam ab hoc ponitur de explicatione accuratiore, velut grammaticorum, cf. ib. VII. 43. de Libero hiant: καὶ τοῦτο ἀκούεται Ἐρατοσθένους τε καὶ Εὐφορόνους καὶ ἄλλων περιγηγόμενον αὐτό.

§. 5. Iam hinc devertamus ad geographos, ut quid his fuerit περιήγησις ἐτ περιγηῖσθαι copiosius persequamur. Consulendus inprimis Strabo. Is περιήγησιν dicere solet eam terrarum descriptionem, quae spectat ad τὰ ἑκαστα, velut V. 2. p. 553. Ταυχν. ἡ Αἰγυπτιακή, οὐδὲν ἔχουσα περιηγήσεως ἄξιον. III. p. 254. post digressionem universalem, ἐπ' ἀνέμι, inquit, ἐπὶ τὴν περιήγησιν: sequitur particularis singulorum oppidorum, gentium enumeratio, quae alibi dicuntur τὰ καθ' ἑκαστα, velut IV. p. 283. νυνὶ δὲ λεκτέον τὰ καθ' ἑκαστα. In qua divisione quae sint τὰ καθόλου patet ex hoc loco I. p. 20. οὕτως δὲ καὶ οἱ τοὺς λιμένας καὶ τοὺς περίπλους καλουμένους πραγματευθέντες ἀτελεῖ τὴν ἐπίσκεψιν ποιοῦνται, μὴ προστιθέμεν ὅσα ἐκ τῶν μαθημάτων καὶ ἐκ τῶν οὐρανίων συνάπτειν προσήκει. Qui hoc facerent, qui mathematicas et astronomicas orbis terrarum rationes persequerentur, eos peculiariter geographos dici volebant, ceteros ab se excludendos et ad chorographos et topographos relegandos putabant. Quam divisionem, ab Eratosthene opinor inchoatam, maxime excoluit Ptolemaeus Geogr. I. 1, quid inter geographiam et chorographiam interesset

perquirens: ἡ γεωγραφία — διαφέρει τῆς χωρογραφίας, ἐπειδήπερ αὕτη μὲν ἀποτεμνομένη τοὺς κατὰ μέρος τόπους χωρὶς ἕκαστον καὶ καθ' αὐτὸν ἐκτίθεται — —, τῆς δὲ γεωγραφίας ἰδιὸν ἐστὶ τὸ μίαν τε καὶ συνεχῇ δεικνύναι τὴν ἐγνωσμένην γῆν, ὥς ἔχει φύσεώς τε καὶ θέσεως κτλ. Ptolemaeum exscripserunt Scholl. Dionys. P. p. 317. Bernh. et Eustath. ib. p. 78, qui falsa admiscuit in eo, quod utramque, et geographiam et chorographiam, partes esse dicit τῆς περιηγήσεως sive περιόδου, p. 77. Ἰστέον γὰρ ὅτι περίοδος γῆς καὶ περιήγησις ταὐτὸν νοοῦσι. — — καὶ οὕτω μὲν περίοδος γῆς καὶ περιήγησις εἰς ἓνα κατὰ πολωνυμίαν συνάγονται νοῦν καὶ εἰς ὅνοματα γενικά, ἔχοντα ὅψ' ἑαυτὰ τὴν τε γεωγραφίαν καὶ τὴν χωρογραφίαν ἥτοι τοπογραφίαν. — — ἡ μὲντοι χωρογραφία περιήγησις μὲν ἐστὶ καὶ αὕτη καὶ περίοδος γῆς, καθὰ καὶ ἡ γεωγραφία. Recte posuit περιήγησιν et περίοδον γῆς eandem rem esse, itemque χωρογραφίαν et τοπογραφίαν, sed fallitur egregie quod periegesi subiectam esse dicit et geographiam et chorographiam, quum vere sit nonnisi duplex scribendi genus, alterum quod τὰ καθόλου, alterum quod τὰ καθ' ἕκαστα persequitur: qui illud tractabant, ii opera sua inscribere solebant γεωγραφούμενα, γεωγραφικὰς ζητήσεις, γεωγραφίας, similiter; alteri componebant χωρογραφίας s. τοπογραφίας, περιηγήσεις s. περιόδους γῆς, περίπλους s. περὶ λιμένων etc. Quamquam in omni horum nominum usurpatione et distributione haud prius talis consuetudo obtinuisse videtur quam inde ab aetate Eratosthenis, quum antiquioribus temporibus, quibus geographia non tam per se quam coniuncte cum historia tractaretur, ista nomina plurimum adhiberentur de adumbrationibus et delineationibus terrarum, non de descriptionibus per litteras conditis: ut mihi quidem non sit dubium quin Hecataei et Hesiodi περίοδοι γῆς, quibus utebantur Alexandrini, si non rebus omnibus, tamen nominibus istis atque conceptione noviciae fuerint et adulterinae. Ad περιηγήσεις vero sive περιόδους γῆς quod attinet, vides περιήγησιν in hac denominatione significare eam orbis terrarum descriptionem, quae singulas terrae partes persequitur, ut notio circumducendi compareat in eo, quod orbis aliquis terrarum (sive hic amplectatur τὴν οἰκουμένην sive in omnibus alicuius civitatis partibus una comprehensis cernatur) illustrandus pro-

ponitur, notio descriptionis accuratioris in hoc, quod singula oppida, flumina, montes, gentes enumerantur. Quamquam in iis, quae nunc exstant, *περιηγήσασθαι* magis id agitur ut orbis efficiatur, quam ut singula expromantur accurate. Antiquiores quomodo in hoc scribendi genere versati sint parum liquet; recentioribus periegesis geographica exstitit docti carminis genus, quod frequentabant inde a temporibus Apollodori Atheniensis, qui edidit *χωρογραφίαν ἐν κοινῇ μέτρῳ, γῆς περιόδον ἐπιγράψας*, Strab. XIV. p. 234. cf. Heyne Apollod. frgm. p. 1126 sq., et Scymni Chii, quibus fere aequalis fuisse videtur Alexander rhetor cognomine *Λύγρος*, de quo v. Strabo XIV. p. 177. *ὃς καὶ ἐπολιτεύσατο καὶ συνέγραψεν ἱστορίαν καὶ ἔπη κατέλιπεν, ἐν οἷς τὰ τε οὐράνια διατίθεται καὶ τὰς ἡπείρους γεωγραφεῖ, καθ' ἑκάστην ἐκδόνος ποιήματα.* Hos imitati sunt Dionysius Periegeta, Priscianus, Avienus. De aliis, quorum opera in deperditis sunt, v. Bernhardy I. c. p. 521, Ebert. Diss. Sic. p. 163.

§. 6. Revertendum ad periegesin antiquariam. Quae equidem non dubito quin tota repetenda sit a periegetis istis sive exegetis monimentorum, de quibus modo (§. 3.) dictum est obiter, nunc disputabitur peculiariter. Videtur enim mihi accuratior horum hominum, quales fuerint, cognitio non modo ad Polemonem, Pausaniam, similes scriptores iudicandos gravissima esse, verum ad omnes antiquitates graecas et mythologiam et artis historiam pertinere, quum et disciplinae illae et hi scriptores, qui illas illustraverunt, plurimum ab iis traxerint, scriptores etiam, id quod et artis nomen et ipsae res in quibus versantur docent, nihil aliud fecerint quam litteris traderint et per omnem terrarum orbem persequuti sint ea, quae illi nonnisi in singulis quisque civitatibus et praesentibus colloquiis interpretabantur, quum peregrinantibus visenda praeirent. Et primum ut id exemplis comprobem, quod dixi periegetas s. exegetas *τῶν ἐπιχωρίων* per omnia oppida, ubicunque exstant *ἐς ἐπίδειξιν ἡκοντά*, ut solet Pausanias loqui, disseminatos fuisse, en accipe recensum earum civitatum, in quibus Pausania periegetas a se consultatos esse diserte memorat: Athmonensium et Myrrhinasiorum *ἐξηγηταί* I. 31, 3; Megaren-

sium εξηγηται I. 41, 2. 42, 4; Argivorum εξηγητής I. 13, 7; Sicyoniorum εξηγηται II. 9, 7; Troezeniorum II. 31, 6; Messeniorum IV. 33, 6; ὁ εξηγητής ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ V. 40, 2. 18, 2; οἱ Ἡλείων εξηγηται V. 6, 4. 21, 4. 5; ὁ τῶν ἐπιχωρίων Πατρῶων εξηγητής VII. 6, 4; Plataeensium ὁ τῶν ἐπιχωρίων εξηγητής VIII. 3, 3; οἱ Δελφῶν εξηγηται X. 28, 4; οἱ τῶν Ἀνδῶν εξηγηται I. 35, 6. His adde ex Varrone ap. Non. Marcell. p. 419, 10. *mystagogos* (μυσταγωγεῖν i. q. περιηγῆσθαι, Strab. XVII. p. 455. Tauchn. cf. Lobeck Agl. p. 28 sq.) *Iovis Olympiae et Minervae Athenis*; et ex Cicerone Verr. IV. 59. *mystagogos* Syracusanorum, *qui hospites ad ea, quae visenda sunt, ducere solent et unumquidque ostendere, quos illi mystagogos vocant.* — Quos homines pluribus saltem in locis auctoritate aliqua publica affectos fuisse probabiliter existimat Ruhnkenius ad Tim. I. c.; quamquam crediderim in insignioribus tantum urbibus, quae abundarent templis, donariis, ornamentis, periegetas proprio loco constitutos fuisse, in minoribus sacerdotes, praesertim eos qui erant inferiorum ordinum, idem negotium habuisse, *νεωκόρους* et aedituos, penes quos erat custodia templorum, quos Pausanias V. 11, 5. nominat τοὺς περὶ τὸ ἱερόν: velut etiam nunc quibusdam in locis sunt qui hoc peregrinos circumducendi munere veluti publice et peculiariter fungantur, quos Itali vocant Cicerones, quum nobis vulgo idem praestare soleant aeditui.

§. 7. Antiquos illos rerum memorabilium monstratores Plutarchus solet *περιηγητὰς* appellare, Pausanias *εξηγητὰς*, quorum nominum illud comprehendit interpretationem, quam profitebantur, antiquariam signorum, picturarum, monumentorum omnium; velut est in fragmentis Polemonis (frgm. LVIII.): ὁ περιηγητής εξηγούμενος διάθεσιν ἐν Φλιούντι γεγραμμένην, cf. Paus. V. 21, 1. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου μοι πρόεισιν ὁ λόγος ἐς τὰ τῶν ἀνδραγμάτων καὶ ἐς τῶν ἀναθημάτων ἐξήγησιν, IX. 36, 3. πυραμίδας τὰς παρὰ Αἰγυπτίοις — ἐξηγήσασθαι πρὸς τὸ ἀκριβέστατον, Callixenus Rhodius ap. Athen. p. 197. C. in descriptione pompae a Ptolemaeo Philadelpho ductae: τὴν κατασκευασθεῖσαν σκηνὴν ἐν τῷ τῆς ἀκρῆς περιβόλῳ — ἐξηγήσομαι, et paullo post: ἡμεῖς δὲ ἐπειδὴ τὰ κατὰ τὴν σκηνὴν διεληλύθαμεν, ποιησόμεθα καὶ τῆς πομπῆς

ἐξηγητῶν. Requirebat hæc periegeticæ artis pars doctrinam variam, partim historicam partim grammaticam, præterque hoc studium cognitionem earum rerum atque fabularum, quas homines de plebe in singulis civitatibus tradendo de maiorum memoria servare et propagare solent. Origines urbium edis-
sertandæ erant, fabularum causæ asperiendæ, denariorum occasiones explicandæ, artificum nomina recensenda. Maxi-
mam sibi ab iis postulabant diligentiam fabulae, summa ista rerum interpretandarum lenocinia, quibus Graecorum potis-
simum aures quantum indulserint in vulgus notum est. In
fabulis narrandis adeo sedem suam quaestusque faciendi fun-
damentum habebant periegetæ, ut Lucianus si quis fabulas
de Graecia sustulerit, periegetis pereundum fore affirmet,
Philops. §. 4. *εἰ γοῦν τις ἀφ' ἑλίου τὰ μυθώδη ταῦτα ἐκ τῆς Ἑλλά-
δος, οὐδὲν ἢν καλῶσι λιμὴν τοὺς παρηγητάς αὐτῶν διαφθορῆσαι,
μηδὲ ἀμισθὶ τῶν ξέκων τάληθ' ἀκούειν ἐθειλοσάντων*: unde simul
constat, quod per se convenit, lucellum captasse periegetas.
Neque dici potest quantum ea, de qua nobis ex Pausania
maxime aliisque id genus scriptoribus constat, mythologia ex
anili horum hominum loquacitate traxerit, id quod ii potis-
simum velim attendant, qui quicquid fabellarum apud Pau-
saniam memoratur, id bona fide accipiunt cupideque etiam
arripiunt velut ab extrema antiquitate illibate propagatum.
Permulta ab illis in fabulis novata esse quum per se credibile
sit, tum certis ipsius Pausaniae testimoniis constat. Rari
etiam isti homines, sordido plerumque opinor loco nati, adeo
modesti ac sinceri erant, ut si nihil ipsis de monimento quo-
dam constabat, ignorantiam profiteri mallent quam con-
minisci nescio quid. Quamquam interdum talibus occurrebat
Pausanias, cf. I. 34, 3. *πυρθανόμενος δὲ σαρπὲς οὐδὲν ἐς αὐτὸς
(sermo est de Diana Colaenide et Amarysia) ἐπισταμένους τὸν
ἐξηγητὰς εἶπον, αὐτὸς δὲ συμβάλλομαι κτλ.*, II. 9, 7. *ὃ πὶ δὲ ἦν
δένδρον οὐδὲ οἱ τῶν Σικανίων ἐξηγητῶν συνήσαν, II. 31, 6. ἐξ
ἐλ-θὲν ἐπαύλησε (Ἀγριμῶδες Ἀντίχης) αὐδὲν εἶπον συνέσθαι παρὰ
τῶν ἐξηγητῶν*: qui viri laudandi sunt quod bellam istam ne-
sciendi artem callebant, in fabularum antiquitatumque disci-
plina vel maxime salutarem. Verum erant etiam quibus

nugas agere et fictitia pro veris vendere magis placeret, cuius farinae erant οἱ τῶν Ἀνδῶν ἐξηγηταί, cf. Paus. I. 35, 6. Ossa praegrandia inter arandum ab agricola detecta erant. Quaerebatur eccuius fuissent tam ingentia ossa. In vulgus sermo manaverat, Geryonae cadaver esse; quod ex historia refutat Pausanias. Iam ecce prodeunt exegetae, veritatem rei argute rimati, ὥς εἴη μὲν ὁ νεκρὸς Ἰλλου, παῖς δὲ Ἰλλος εἴη Ἰῆς κτλ. Undenam hauserunt haec homines argutuli? Nempe ficta erant ab ipais. Quamquam id condonandum periegetis; nam hoc vel maxime censebatur (et censetur etiam nunc) ars antiquaria, ut si quid necopinati reperiretur, id callide scirent cum aliquo aetatis heroicae specimine et documento connectere et ab eo repetere; quod qui satis confidenter facere audet, is solet multis hominibus ingeniosus audire. At enimvero erant etiam inter periegetas qui falsa scientes proderent, propterea quod vulgo satisfacere quam verum sequi malebant, id quod de Argivorum exegetis declarat Pausanias II. 23, 6. οὐ μὴν οὐδὲ αὐτῶν λέληθεν Ἀργείων τοὺς ἐξηγητὰς οὐκ μὴ πάντα ἐπ' ἀληθείᾳ λέγεσθαι σφισι· λέγουσι δὲ ὅμως. οὐ γὰρ τί' ἐτοιμον μεταπεῖσαι τοὺς πολλοὺς ἐναντία ὧν δοξάζουσιν. Alios de uno eodemque monumento dissensientes reperiebat, cf. Paus. V. 18, 2: aliorum narrationes ex melioribus fontibus ab ipso exploduntur, v. V. 21, 4 sq. Quam vellem bonus iste scriptor semper tenuisset animoque fixum atque inculcatum habuisset aureum istuc praeceptum, quod ipse dat, ad omnem mythologiae localis, quae nunc solet vocari, rationem iudicandam gravissimum, VIII. 2, 3. ὁπόσοι δὲ μυθολογήμασιν ἀκούοντες ἡδονταί, πεφύνασι καὶ αὐτοὶ ἐπιτετρατέσθαι, καὶ οὕτως τοῖς ἀληθείᾳ ἐλπιήσαντο συγκεραννόντες αὐτὰ ἀφυσμένοις. Verum haec non erat eius indoles atque si illo, quum haec scripsit, temporis momento eximie sapuit, nihilominus ut plurimum adeo credulus erat fabularumque sectator superstitiosus, ut hunc vel maxime extemporalibus istis periegetarum figmentis et commentis patuisse, quin etiam ansam saepe ultro praebeuisse satis credibile sit.

§. 8. Erat igitur haec prima et praecipua artis periegeticae pars, fabulas τὰς διηγορίας in promptu habere et praeter

hoc tantum valere ingenio atque argutiis, ut si quid in tempore fingendum erat, id satis ad persuadendum accommodate fingeretur. Omnino vero talis horum hominum doctrina erat, ut quicquid ad singulorum locorum historiam, antiquitatis notitiam universam pertineret complecteretur, id quod in universum significatur hisce apud Pausaniam I. 1, 4. *Ἀνδρόγεω δὲ ὅντα ἴσασιν οἷς ἐστὶν ἐπιμέλεις τὰ ἐγγώρια σαφέστερον ἄλλων εἰδέναι.* Quare etiam historiae eos quodam modo peritos, certe non rudes esse oportebat, quamquam haec, in qua illi versabantur, non vera historia erat atque ad certam fidem exacta, verum aut fabularis, quae hominum de plebe memoria traditur, aut pugatoria ista ac frivola, quae versatur in narratiunculis et anecdotis, quae nunc vocantur, de claris hominibus propagandis. Talia inveniuntur imprimis apud Plutarchum in libello de Pyth. Or., velut c. 7, ubi quum hospites ad statuam Hieronis veniunt, inter alia haec a periegetis narratur: *ὅτι κίων τις ἐστὼς ἄνω χαλκοῦς Ἰέρωνος ἐπεσεν αὐτομάτως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἣ τὸν Ἰέρωνα συνέβαινε ἐν Συρακούσαις τελευτᾶν*: cf. cap. 16, ubi narratur historiola de Croeso, quam etiam Herodotus I. 51. ex periegetarum Delphicorum ore hausisse videtur. Neque equidem dubito quin innumerarum istarum, quae de viris illustribus apud biographos, historicos, antiquitatum scriptores passim reperiuntur, narratiuncularum, maxime si traditio earum cum monimenti cuiuspiam enarratione coniuncta fuisse videatur, quin talium narrationum plurima pars repetenda sit ex latibulis periegetarum. Interim etiam scitu utilia et vere memorabilia per hos aliquoties servata sunt; quo pertinet quod narratur apud Paus. I. 41, 2. *ἐπεῦθεν ὁ τῶν ἐπιχωρίων ἡμῶν ἐξηγητὴς ἡγεῖτο ἐς χωρίον Ποῦν, ὡς φασκεν, ὀνομαζόμενον· ταύτῃ γὰρ ὕδωρ ποτὲ ἐκ τῶν ὀρῶν τῶν ὑπὲρ τὴν πόλιν ἔρρηται. Θεαγένῃ δέ, ὃς τότε ἐτυράννει (apud Megarenses), τὸ ὕδωρ ἐτέρωσι τρέφαντα βομὸν ἐνταῦθα Ἀγελῶφ ποιεῖσαι*, et si quae sunt hisce similia. Porro multi erant in oraculis epigrammatisque recitandis, quippe quae cumprimis apud Graecos pertinerent ad rerum gestarum famam hominumque memoriam propagandam. Ita Plutarch. de Pyth. Orac. c. 5. *ἐκ τούτου δὲ γενομένης σωπῆς πάλιν οἱ περιηγηταὶ προσημύ-*

etiam in hac factum ut nonnulli ultra solitam mediocritatem excellerent ingenioque et arte sua assidue et cum diligentia exercenda eo usque enixi essent, ut non solum nomen aliquod apud cives externisque nacti essent, verum etiam ipsi scriptores existerent: qualis erat *Lyceas Argivus*, quem identidem nominat Pausanias; qui periegesin et fabulas Argivorum carmine epico expresserat, quo fabulosam quoque illam, quae Argis colebatur, de Pyrrhi morte memoriam celebraverat, cf. Paus. I. 13, 7. ταῦτα ἐς τὴν Πύρρον τελευτὴν αὐτοὶ λέγουσιν Ἀργεῖοι καὶ ὁ τῶν ἐπιχωρίων ἐξηγητὴς Δευκίας (sic hoc loco. codd. et editt.; in ceteris locis codd. habent Δυκίας, quod per omnes recte ediderunt Schubart et Walz) ἐν ἔπειν εἶρηκεν: cf. II. 19, 4. de Bitone, ὡς δὲ Δυκίας ἐποίησεν, ἐς Νεμέαν Ἀργείων ἀγόντων θυσίαν τῷ Διὶ ὁ Βίτων ὑπὸ ῥώμης τε καὶ ἰσχύος ταῦτον ἀράμενος ἤνεγκεν: II. 22, 3. de antiquo simulacro Iovis: Δυκίας μὲν οὖν ἐν τοῖς ἔπειν ἐποίησε Μηχανέως τὸ ἀγάλμα εἶναι Διὸς κτλ.; II. 23, 8. de templo Liberi Cresii: Δυκίας δὲ λέγει (in carmine illo puta) κατασκευαζομένον δέυτερον τοῦ ναοῦ κεραμεύαν εὐρεθῆναι σορόν. — καὶ αὐτὸς τε καὶ ἄλλους Ἀργείων ἰδεῖν εἶρη τὴν σορόν. Tales etiam ceteros fuisse puto qui nomine suo citantur, velut *Aristarchus* ὁ τῶν Ὀλυμπίαν ἐξηγητὴς, qui de cadavere militis inter tabulatum templi Iunonis reperto satis scite disputat ap. Paus. V. 20, 2; *Praxiteles* ὁ περικνητὴς, Corinthius, qui inter eos Corinthios fuit, qui Plutarchi temporibus doctrina ac litteris maxime inclarescerent: est enim hic unus convivarum docti symposii, quod Plutarcho Corinthi inter Isthmia paratur a Lucanio pontifice maximo, cf. Plut. Sympós. Q. V. 3, 1. et ib. VIII. 4, 3 sq., ubi grammaticus ad eum de fabula Attica provocat, ipse vero quaestionem propositam doctissime excutit, Peripateticae in hoc disciplinae aliquid prae se ferens. Denique probabile in insignioribus urbibus, quae monumentis abundarent peregrinantibusque maxime frequentarentur, etiam periegetarum conditionem nobiliorem fuisse; velut inter Delphicos quoque periegetas, de quibus commemorat Plutarchus in libello de Pythiae oraculis, unus saltem homo est haud mediocriter doctus belleque argutus, quem antiquitatum Graecarum probe gnarum

neque in poetarum munditiis rudem fuisse intelligitur ex c. 16.

§. 10. Ab his igitur periegetis omne inquam hoc scribendi genus, in quo excelluerunt Poles, Pausanias, alii, repetendum videtur: id quod iis minime opinor mirum videbitur, qui nullam ferme litterarum Graecarum partem esse reputent, quae non ab ignobilioribus primum et obscurioribus originibus; in ipsa vita moribusque et institutis popularibus Graecorum positae, profecta sit, ingenio deinde et doctrina hominum litteratorum ad artem aliquam et ad humanitatis speciem sit excolta. Periegetarum autem ista studia quam potissimum aetate et a quo primum in litterarum orbem adscita sint parum nunc constat; neque tamen ante tempora Alexandri Magni hoc factum esse affirmaverim, licet illos templorum atque monumentorum mystagogos, qui hospites circumducere solebant, nulla ratio sit cur non iam Hecataeo, Hellanico, Herodoto pari modo atque Pausaniae praesto fuisse existimemus. Ita apud Herodotum in iis praesertim, quae narrat de anathematis Delphicis (I. 14. 20. *Δελφῶν ὁδοὶ ἐγὼ οὕτω ἀκούσας γέρονται*, cf. c. 25. 50 sq. 92.), identidem periegetarum vestigia, etiamsi hoc nomine non nominantur, deprehendere tibi videare. Verum sicuti geographia apud antiquiores cum historicorum arte coniuncta erat neque ante Aristotelis et Alexandrinorum *) fere tempora proprio nomine excolebatur, ita factum etiam in periegesi antiquaria: historici ea quae huc caderent perscribebant, maxime ii qui suo nomine appellantur logographi. Postea propter bella continua neque peregrinari multum licebat neque talia nimium curabant homines: donec exstitit maximum illud ut philosophiae ita etiam earum litterarum quae in assidua rerum cognitione et cura atque experientia positae sunt lumen, Aristoteles, qui etiam

*) Memoratur inter Democriti opera ap. Diog. L. IX. 48. *γεωγραφία* et una cum hac *οὐρανολογία*, *πολιολογία*, *ἀκτινολογία*. Quae nomina si antiqua sunt, crediderim *γεωγραφία* esse idem quod *περίοδος γῆς*, antiquo illo significato, quo sic appellabatur delineatio orbis terrarum. Deinde *στὴ γεωγραφία* primum nominantur ap. Pseudo-Aristotel. de Mundo c. 3. p. 393. b. 20. ed. Bekker.

ex minutissimis minutiis totum aliquod efficere et litteris subsidii aliquid quaerere sciebat et vel suo ipsius exemplo vel adhortationibus homines litterarum studiosos impellebat ut prae ceteris omnibus monumenta qualiacunque perquirerent, monumenta legum, artium, rerum naturalium. Hinc nubes illa doctorum hominum per omnem terrae orbem dispersorum, qui urbes circumirent, antiquitates omnes circumspicerent, abditiissimum quemque aedium publicarum angulum rimarentur; unde litteratissimum illud saeculum emersit, quo haec, quae circa litteras et historiam ex ipsis rerum monumentis illustrandas versatur disciplina, quae cum grammatica coniunctissima est, laetis incrementis effloruit. Eo etiam effectum videtur ut monumentorum isti monstratores et circumvectores, qui prius in umbra delitescabant, iam ad litterarum lucem et conspectum excitarentur et vel ipsi, velut Lyceas Argivus, artem suam scribendo celebrarent atque expedirent, vel alios ad periegeticum hoc scribendi genus evocarent.

§. 11. Primus qui se periegetam inter scriptores professus est, videtur fuisse *Diodorus Atheniensis*; certe hic antiquissimus est eorum, de quibus satis magno ad iudicandum numero fragmentorum constat. Hunc ante duodecim tribus Atticas institutas i. e. ante a. 308. a. Chr. n. scripsisse Ahrens de Athen. statu polit. et litter. p. 27. ingeniose conclusit ex eo, quod Harpocration alique, quorum de demis Atticis notationes maximam partem ex Diodoro derivatae sunt, nunquam memorant Antigonidem, Demetriadem, Ptolemaidem, Attalidem; cf. Grotefend Zeitschrift f. Alterthumsw. 1836. p. 1040. Scripsisse eum post aetatem Anaximenis rhetoris h. e. post Alexandrum M. et Ptolemaeum Lagi patet ex Athen. XIII. p. 591. E. οὐκ ἀγνοῶ δὲ οὐ τὸν ἐπιγραφόμενον κατ' αὐτῆς (Φρόνης scil.) Εὐθλοῦ λόγον Διδώροσ ὁ περιηγητὴς Ἀναξίμενους πρὸν εἶναι: ut fuerit aequalis Theophrasti, Dicaearchi, Eudemi, Heraclidis Pontici, Philochoro autem antiquior, ut qui scripsit post duodecim tribus institutas. De patria Diodori non constat, sed puto eum vel natione vel civitate Atheniensem fuisse. Certe periegesis eius tota Attica erat, neque ultra terminos Atticae progressa esse videtur; et

constat illa aetate antiquitatum Atticarum studium et apud grammaticos et apud historicos summas floruisse. Ita de sepulcro Themistoclis Diodorus adhibetur apud Plut. v. Themistocl. c. 32. ἐν ταῖς περὶ μνημάτων ἰ. e. de monumentis ut videtur sepulcrorum, quem locum, quum optime faciat ad omnem eius monumentorum describendorum rationem iudicandam, totum apponam: Διόδωρος δ' ὁ περιηγητὴς ἐν τοῖς περὶ τῶν μνημάτων εἰρήνην ὡς ὑπάρχον μᾶλλον ἢ γινώσκων. ὅτι περὶ τῶν λατρῶν τοῦ Περικλέους ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸν Ἀθιαμέν. ἀρατακτοῦ πρό- κειται αἰ. εἶναι ἀγνοῶν, καὶ κτερεῖται τοῦτον ἐνός, ἢ καὶ ὑπερδίων τῆς θαλάσσης, κρητὶς ἔστιν εὐμεγέθους καὶ καὶ περὶ αὐτὴν βορροειδὲς τάφος τοῦ Θηαιωνόκλειδος. οἶεται δὲ καὶ Πλάτωνος τὸν κορυφὸν αὐτῷ μαρτυρεῖν ἐν τούτοις. „ὁ αὖτος δὲ τύμβος κτλ.“ Accuratissima loci descriptio, ut oculis stilum eius sequi possis, eaque comici insuper, quorum testimonio omnis haec antiquitatum doctrina apud antiquiores illustrari solebat, loco stabilita. Neque a se venantius suam opinionem posuit; scribebat enim αἰς ὑποκοῖν μᾶλλον ἢ γνώσκων, quod noli ad descriptionem loci referre, quae satis luculenta est, verum volebat consideratè de omnibus Themistoclis in Atticam reportatis commemorare, de quibus dubitanter narrat etiam Thucyd. I. 138. cf. Paus. I. 1, 2. Fabulas etiam ritusque sacros in monumentis perquirēdis Diodorum persequantur esse cernitur ex Plut. Thes. c. 36. αὐτὸ μὴν ἀλλὰ καὶ ταῖς ἄλλαις ὁγδοῖαις ὑμῶν αὐτῶν (Θυσία. scil.) ἢ διὰ τὸ πρῶτον ἐκ Τροίης ἀφικέσθαι τῇ ὁγδῷ τοῦ Ἐκατομβυῶνος, ὡς ἰστέρεται Διόδωρος ὁ περιηγητὴς κτλ. Inquirebat etiam in stirpes familiarum Atticarum, v. Plut. Cimon. c. 16. Plurimum vero studii atque operae demis Atticis accurate recensendis eorumque gentilibus ad certas grammaticae leges revocandis navavit; ex quo opere, περὶ δήμων ut videtur inscripto, multa excerpit Harpocration, v. iaprimis p. 99, 6. 110, 20. 114, 13. 122, 8. 134, 7. 134, 28. 135, 26. 142, 12. ed. Bekk., ex quorum locorum comparatione patet eum ita fere in hoc opere versatum esse, ut et demorum nomina et phylarum, quibus quisque adscriptus esset, notaret et nomen gentile ex demi nomine recte derivandum subiiceret, addita simul cautione, si plura eiusdem demi nomina

gentilia vel similia diversorum demorum usu recepta essent, ne haec confunderentur. Quae docto insuper testimoniorum variorum apparatu instructa fuisse affirmaverim, quae ex seriorum grammaticorum more omisit Harpocraton.

§. 12. Diodoro aetate proximus est *Polemo*, qui floruit sub Ptolemaeo Epiphane, v. cap. I. §. 5. Qui, quum Diodorus intra Atticae limites se cohibuisset, adeo artem suam amplificavit, ut totius ferme οἰκουμένης periegesin exhiberet. Post Polemonem nominandus *Heliodorus Atheniensis*, ad quem referenda mihi quidem videntur haec, quae laudantur apud Athen. II. p. 45. C. Ἡλιόδωρος δὲ γρησι τὸν Ἐπιφανῆ Ἀντίοχον — τὴν κρήνην τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ κερᾶσαι οἶνω; unde effeceris eum scripsisse post Antiochum Epiphanem i. e. post a. 164. a. Chr. Quamquam dissentit de hoc loco Ritschl in libro inscripto Die Alexandrin. Bibliotheken etc. p. 138, hunc Heliodorum neque periegetam neque Atheniensem cognominari monens, neque Antiochi Epiphanis mentionem in periegesin arcis Atheniensis quadrare existimans; cui ut concedam ambiguum esse, tamen quum satis vel ex Pausania constet diversissimas res a periegetis in monimentis antiquitatibusque circumvectandis misceri, in Antiochi mentione equidem non offenderim quo minus hunc locum ad opus de Arcē revocandum existimem. Scripsit hic quindecim libros (Athen. VI. p. 229. E.) de arcē Atheniensium (περὶ τῆς Ἀθήνησιν ἀκροπόλεως), quorum primus laudatur ap. Harpocr. p. 159, 18. (cf. Phot. p. 458. Suid. s. v. προπύλαια) Ἡλιόδωρος δ' ἐν α' περὶ τῆς Ἀθήνησιν ἀκροπόλεως μεθ' ἑτερα καὶ ταῦτά φησιν. „ἐν ἑτεσι μὲν ε' παντελῶς ἐξεποικήθη, τάλαντα δὲ ἀνηλώθη διαχλῖα ἑβ'. ε' δὲ πύλας ἐποίησαν, δι' ὧν εἰς τὴν ἀκρόπολιν εἰσέλασιν.“ et apud eundem p. 132, 31. (Phot. p. 300. Suid. s. v. Νίκη Ἀθηναῖ) ἔτι δὲ Νίκη Ἀθηναῖς ξόανον ἄπτερον, ἔχον ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ ῥόαν, ἐκ δὲ τῇ ἐνωτέρῃ κράνος, ἐτιμᾶτο παρ' Ἀθηναίοις δεδήλωκεν Ἡλιόδωρος ἐν α' περὶ ἀκροπόλεως. Minus attinent quae ex eodem libro promit Athen. IX. p. 406. C. Ex illis autem fragmentis cernitur hos Heliodori commentarios non solum de anathematis fuisse sicuti Polemonis, verum etiam de aedificiis ac simulacris, de causis insuper et originibus aedificiorum deque sumtibus im-

pensis. Incertis libris idem opus laudatur ap. Athen. VI. p. 229. E. *Ἡλιόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως πεντεκαίδεκα δ' ἐστὶ ταῦτα βιβλία*: Harpocr. p. 96, 24. *εἰς τῶν Κίμωνος παιδῶν Θετιᾶλός φαλεῖτο, ὡς φησὶν Ἡλιόδωρος ἐν τῷ περὶ ἀκροπόλεως*. Tertius liber operis *περὶ μνημύτων* laudatur apud Plutarch. Vitt. X oratt. cap. 9, ubi tamen Ruhnkenius Histor. Crit. Orat. Gr. p. 162. probabiliter coniicit scribendum *Διόδωρος* pro *Ἡλιόδωρος*, quae nomina solent a librariis confundi.

§. 13. Praeter hos et Dionysium Periegetam qui periegetae nomine insignis fuerit scio neminem, praeterquam quod Protagoras quidam, cuius meminit Tzetz. Chil. VII. 647, in eiusdem Scholl. ad h. l. ap. Cram. Anecd. III. p. 370, 2. nominatur *Πρωταγόρας ὁ περιηγητής*, qui tamen geographici generis fuisse videtur. Sed ingens numerus est scriptorum, qui licet non nominentur periegetae, tamen eadem studia scribendo persequuti sunt, quorum plurimi in antiquitatibus et monumentis Atticis versati sunt, alii aliarum civitatum, nonnulli etiam totius *οἰκουμένης*, ut Polemo, *περιήγησιν* condiderunt. Et inter eos quidem, qui de Athenis atque Attica scripserunt, prae ceteris nominandus *Philochorus*, qui si non *περιήγησιν* Atticam hoc ipso nomine composuit, tamen plurimus erat in iis rebus, quae ad tale opus spectarent: quas partim in Atthide sua exposuit, partim in libellis peculiariter editis, velut in eo qui inscriptus erat *ἐπιγράμματα Ἀττικά*, quem suspicor inprimis de epigrammatis sepulcralibus fuisse ad gentium et familiarum origines et historiam gravissimis, atque in eo qui erat *περὶ τετραπόλεως*, quo Oenoes, Marathonis, Probalinthi, Tricoreuthi origines, antiquitates, monumenta publica perquisivisse videtur. Philochoro in rebus tractatis proximus erat *Ister Callimachus*, cuius in fragmentis multa quae sunt eiusdem generis inveniuntur. Sed inprimis huc pertinent qui peculiaribus scriptiōibus de Athenarum urbe commentati erant, velut *Meneclides* vel *Callicrates*, *Μενεκλῆς ἢ Καλλικράτης περὶ Ἀθηνῶν*. Incertum fuisse videtur utri hoc opustribuendum esset. Pro Callicrate solet nominari Callistratus, sed pluribus locis libri consentiunt in lectione *Καλλικράτης*, unde primum *Καλλιστράτης*, deinde *Καλλιστρατος* factum videtur. Et primum erat

Callicratis nomen, hominis ceteroquin ignoti, confundi cum Callistrato, nobili inter interpretes Homericos et Aristophaneos grammatico, de quo nuper docta dissertatione scripsit R. Schmidt, de Callistrato Aristophaneo, Halae 1838. Qui, quum etiam Bernhardy in Suidam v. *Κεραμεικός* dubium esse dicat an Callistratus Aristophaneus singularem de Athenis commentarium ediderit, parum in hoc refutando tribuit librorum isti in nomine allegando discrepantiae. De singulis locis cf. Harpocr. p. 67, 20. ὁ Παρθενὸν ὑπὸ τῶν Ἐκατόμπεδος ἐκλεῖτο διὰ κάλλος καὶ εὐρυθμίαν, οὐ διὰ μέγεθος, ὡς Μενεκλῆς ἢ Καλλιστράτος (ita Bekkerus; plurimi codices *Καλλιστράτης*) ἐν τῷ περὶ Ἀθηνῶν. Idem p. 109, 22. οὐ β' εἰσι Κεραμικοί, — ὁ μὲν ἐνδον τῆς πόλεως ὁ δὲ ἕτερος ἔξω — δηλοῖ Καλλιστράτος (duo codd. *Καλλικράτης*) ἢ Μενεκλῆς ἐν τῷ περὶ Ἀθηνῶν, quem locum repetunt Suidas v. *Κεραμεικός*, ubi plurimi codd. *Καλλιστράτης*, et Schol. Aristoph. Av. 395. Adde Harpocr. p. 86, 5. Μενεκλῆς ἢ Καλλιστράτος (codd. *Καλλιστράτης*, *Καλλιστράτης*, *Καλλικράτης*) ἐν τῷ περὶ Ἀθηνῶν γράφει ταυτ' „ὑπὸ γὰρ τῆς ποικίλης καὶ τῆς τοῦ βασιλέως στοᾶς εἰσιν οἱ Ἑρμαὶ καλούμενοι κτλ.,“ coll. Phot. (ubi *Καλλικράτης*) et Suid. v. *Ἑρμαί*. — Scholl. Venet. Aristoph. Pac. v. 145. ὁ Κάνθαρος μέρος τοῦ Παιραϊῶς, ὡς Καλλικράτης (sic) φησὶν ἢ Μενεκλῆς ἐν τῷ περὶ Ἀθηνῶν, γράφων (cod. γράφει) οὕτως „ἔχει δὲ ὁ Παιραιεὺς λιμένας τρεῖς, πάντας κλειστούς (cod. κλειτούς)· εἰς μὲν ἐστὶν ὁ Κάνθαρος λιμὴν καλδόμενος, ἐν ᾧ εὖ νεώρια ἐξήκοντα· εἴτα τὸ Ἀφροδισιον· εἴτα κύνλαρ τοῦ λιμένος στοὰ πέντε,“ quae in scholiis vulgatis sine nominibus auctorum edebantur. Vides vero hanc urbis Athenarum descriptionem non solum arcis atque fori et utriusque Ceramici monumenta illustrasse, sed Piraeëum etiam amplexam esse. De aliorum libris περὶ Ἀθηνῶν inscriptis parum constat, velut de *Staphyli Naucratis*, qui citatur ap. Harpocr. p. 78, 2. Videtur tamen hic non tam de locis et monumentis quam de antiquitatibus et rebus sacris disputasse; certe talis et illius fragmenti indoles est et ceterorum testimoniorum, quae ex aliis eiusdem auctoris commentariis passim laudantur, velut ubi de rebus divinis Spartanorum adhibetur ap. Clem. Alex. Protrept. p. 32. Potter., in fragmento libri περὶ

Αἰολίων ap. Harpocr. p. 158, 25., *περὶ Θεσσαλῶν* ib. p. 150, 20. Naucratica appellatur ap. Athen. II. p. 45. C, Zenob. Proverb. V. 76. — *Telephanes* *περὶ τοῦ ἄστειος* laudatur ap. Athen. XIV. p. 614. E, quod interpretandum esse *περὶ Ἀθηναίων* cernitur ex argumento huius loci. — *Ὀρισμοὶ Ἀθηναίων* laudantur ap. Schol. Aristoph. Av. v. 998. *Μέλιτι γὰρ ἅπαν ἐκείνο, αἷς ἐν τοῖς ὀρισμοῖς γέγραπται τῆς πόλεως*, quae suspicor fuisse columellas terminales, in quas illa verba insculpta fuisse videntur, quae inde adnotavit opinor eorum aliquis, qui composuerant Attidas. — De *Themisone*, qui a Polemone laudatur ἐν *Ἑλληνίδι*, quod interpretandum videtur *de templo Minervae Pallenensis*, dictum est in nota ad Polem. frgm. LXXXVIII. — De demis Atticis praeter Diodorum Periegetam scripsit *Nicander Thyatireus*, v. Harpocr. p. 99, 7. 176, 10., qui item ante duodecim tribus institutas scripsisse videtur, cf. Ahrens et Grotefend II. cc.

§. 14. Sequatur recensensus eorum, qui de ceteris Graeciae partibus in periegetarum modum scripserunt. Mitto illos, quorum scriptiones earum civitatum et regionum, in quibus illustrandis ipsae versabantur, nominibus inscribi solebant, quos passim enumerant Siebelis in praefationibus adnotationum ad singulos libros Pausaniae et qui inter recentiores de singularum Graeciae partium historia et antiquitatibus particularibus libellis quaesiverunt: quarum scriptionum longe plurima pars non tam de monumentis in ipsis locis eruendis fuisse videntur, quam de originibus ex fabularum vestigiis repetendis, quod argumentum maxime placebat iis, qui domi assidentes aliorum libros compilare quam ipsi urbes atque nationes exteras obire et loca memorabilia suis oculis inspicere mallent. Hac attinent nonnisi ei, quorum libri vel titulo vel fragmentorum argumento periegeticam illam habeant indolem. In quem censum referendus cum primis *Apellas* vel *Apollas Ponticus* (*Ἀπελλᾶς*, *Ἀπολλᾶς*, solita varietas eiusdem nominis), de quo dixit Boeckh in praef. ad Scholl. Pind. p. XXXII sq. Scripsit *περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων*, v. Athen. IX. p. 369. A, qui liber corrupto nomine citatur apud Schol. Nicandr. Ther. p. 46. 52. *Ἰόλαος ἐν τ. π. Πελοποννησιακῶν*

πόλεων. Exstat fragmentum de rebus Spartanorum, Athen. II. p. 63. E; aliud de statua Diagorae Olympiae posita, Schol. Vrat. Pind. Ol. VII. init.; de colosso a Cypselidis Olympiae dedicato, v. Phot. et Suid. v. Κυψελιδῶν ἀνάθημα: φέρεται δὲ τι καὶ ἐπὶ γράμμα τοῦ κολοσσού, ὅπερ Ἀπελλᾶς ὁ Ποντικός οὕτω προφέρεται κτλ. Scripserat etiam de rebus Delphicis, v. Clem. Al. Protrept. p. 42. Pott. Ἀπελλᾶς δὲ ἐν τοῖς Δελφικοῖς κτλ., cf. Phot. v. Ροδάπιδος ἀνάθημα: ἐν Δελφοῖς ὀβελίσκοι πολλοί. Ἀπελλᾶς δὲ ὁ Ποντικός οἰεῖται καὶ ἐν Αἰγύπτῳ κτλ. De eodem Boeckhii quidem iudicio loquitur Quintilianus XI. 2, 14, ubi disputatur de carmine Simonidis: *est autem magna inter auctores dissensio, — Pharsali fuerit haec domus —, an Cranone, ut Apollas Callimachus, quem secutus Cicero hanc fumam latius fudit*, ubi Bentley et Meineke Euphor. p. 81. legendum putant *Apollas et Callimachus*, Schneidewin Simonid. praef. p. XI. *Apollas Callimachusque*, mihi scribendum videtur *Ap. Callimachus* i. e. Καλλιμάχιος, ex disciplina Callimachi profectus, ut, si ad Ponticum haec notatio referenda videatur, certum simul de aetate eius indicium habeamus. Alii eiusdem nominis scriptores memorantur: Ἀπελλᾶς ὁ Κυρηναῖος inter scriptores periplorum ap. Marcian. Heracl. Geogr. p. 63. Hudson.; Apellas Scepticus ap. Diog. L. IX. 106, ubi pro Ἀπελλᾶς ἐν τῷ Ἀγρίππῃ legendum videtur εἰς τῶν περὶ Ἀγρίππαν, cf. ib. IX. 88. De eodem ni fallor cogitandum in titulo Chrysippi, qui edidit quatuor libros περὶ ἀμφιβολιῶν πρὸς Ἀπολλᾶν et λύσιν τῶν Ἠδύλου ὑποθετικῶν πρὸς Ἀριστοκρέοντα καὶ Ἀπελλᾶν, v. Diog. L. VII. 193. 197. — Quibus Apollas Ponticus operam suam navaverat, clarissimi isti donariorum et omnis generis cimeliῶν thesauri, Olympia et Delphi, quibus etiam Polemo curam suam tribuerat, iidem multorum praeter hos aliorum diligentiam sibi deposcebant. Quo pertinet *Alexandrides Delphus*, qui solet a librariis confundi cum Anaxandride comico, v. Meineke Quaestt. Scen. III. p. 25. Scripserat de historia atque monumentis Delphorum. Citatur ἐν πρώτῃ περὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς χρηστηρίου ap. Steph. B. v. Παρνασσός; ubi nominatur Ἀλέξανδρος; et ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς στήληθεντων ἀναθημάτων in Proverb.

Vat. I. 5, ubi vulgo editur *Ἀναξανδρίδης*. Integro nomine laudatur ap. Plutarch. v. Lysandr. c. 18. *Ἀλεξανδρίδης δὲ ὁ Δελφὸς ἰστορεῖ κτλ.*, quod testimonium est de cimeliis thesauri Brasidae et Acanthiorum. Adde Scholl. Arist. Plut. 926. *καὶ οἱ Ἀμπελιῶται δὲ ἔθνος Λιβύης εἰς Δελφούς ἀνέθεσαν καυλὸν σιλωφόν, ὡς φησιν Ἀλεξανδρίδης*. Schol. Eurip. Alcest. 1. *Ἀλεξανδρίδης* (codd. *Ἀναξ.*) δὲ ὁ Δελφός φησι θηγεύσαι αὐτὸν (*Ἀπόλλωνα*) διότι τὸν Πινθοὶ δράκοντα ἀνείλεν. — Exinde nominandus *Alce-tas*, qui ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων insigni de statua Phryniae per Praxitelem facta testimonio laudatur ap. Athen. XIII. p. 591. C. Item *Hegesander Delphus*, qui edidit *ὑπόμνημα ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων*, Delphicorum ut videtur, cf. Athen. V. p. 210. B. — De Olympia adiiciendus *Agaclytus*, v. Phot. et Suid. v. *Κνημιδιῶν ἀνάθημα*. — *Ἀγάκλυτος ἐν τῷ περὶ Ὀλυμπίας* (Suid. ἐν τῇ π' Ὀλυμπιάδι) φησὶν οὕτως· *ναὸς τῆς Ἥρας παλαιός, ἀνάθημα Σκυλλωντίων κτλ.*, quod testimonium servatum esse videtur per Didymum, qui una laudatur, quem constat talium commentariorum fuisse studiosissimum. — His adde *Amphionem Thespiensem*, qui scripsit de Museo in Helicone monte, *περὶ τοῦ ἐν Ἐλικῶνι Μουσίου*, Athen. XIV. p. 629. A, et *Nicocratem*, qui scripsit *περὶ τοῦ ἐν Ἐλικῶνι ἀγῶνος*, Scholl. II. v'. 21. — Porro inprimis memorabilis *Semus Delius*, *Σῆμος ὁ Δήλιος*, de quo dixit Wegener Aula Attal. p. 206. cf. nos in Zeitschr. f. A. 1837. p. 206. Illustravit hic prolixo opere antiquitates Deli, ubi de anathematis quoque in templum Apollinis dedicatis sermonem fuisse cognoscitur ex Athen. XI. p. 469. C. *Σῆμος δ' ἐν πέμπτῃ Δηλιάδος ἀνακεῖσθαι φησιν ἐν Δήλῳ χρυσὴν ἡδυπότιδα Ἐχενίης ἐπιχωρίας γυναικός, ἧς μνημονεύει καὶ ἐν τῇ ὁγδόῃ*. Ib. p. 502. B. *Σῆμος δὲ ἐν Δήλῳ ἀνακεῖσθαι φησι χαλκοῦν φοίνικα, Ναξίων ἀνάθημα, καὶ καρνωτὰς φιάλας χρυσᾶς*. Et ex eodem forsitan opere sumta erant quae memorat Alexander Cotyaeensis ap. Schol. Venet. d'. 109. *ἐν Δήλῳ κεῖσθαι κέρατα ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης κτλ.* Idem Semus pluribus commemoraverat de rebus sacris ritibusque insignioribus, cf. Athen. VIII. p. 335. A. III. p. 109. F. XIV. p. 645. B. — Praeter Delum in insulis iis rebus, quae periegetas allicere solebant, vel maxime

abundabat Samus, v. Strabo XIV. p. 169. Tauchn., qui locus laudatur supra cap. I. §. 16. Dederat hisce operam praeter Polemonem *Menodotus Samius*, qui ab Athenaeo XIV. p. 655. A. laudatur in opere *περὶ τῶν κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς Σαμίας Ἑρας* (inde fortasse sumtum quod habet Hesych. v. *Βάστα κῆρας*) et ab eodem XV. p. 672. A. — 673. B. *ἐν τῇ τῶν κατὰ Σάμον ἐνδόξων ἀναγραφῇ*, ex qua memorabilis exstat de sacris Iunonis Samiae per Admetam sacerdotem Argivam fundatis narratio deque viticis in rebus sacris usurpatione disputatio, quae veram periegeticae artis indolem habet. — Ad antiquitates Miletī pertinuisse videtur scriptio *Menetoris*, qui laudatur ap. Athen. XIII. p. 594. C. *Μενέτωρ ἐν τῷ περὶ ἀναθημάτων*. — De Halicarnasso singulari libro scripserat *Demodamas*, v. Athen. XV. p. 682. E. *Δημοδάμας ὁ Ἀλικαρνασσεὺς ἢ Μιλήσιος ἐν τῷ περὶ Ἀλικαρνασσοῦ*. — Periegesin Pergami ediderat *Telephus Pergamenus*, qui floruit temporibus Hadriani et Antonini, v. Ebert dissert. Sic. p. 147. coll. Zeitschr. f. A. 1837. p. 205, et scripserat *περὶ ἡγῆσιν Περγάμου* et *περὶ τοῦ ἐν Περγάμῳ Σεβαστείου βιβλία β'*, teste Suida v. *Τήλεφος*, quam Augustei descriptionem partem periegesis Pergamenae fuisse verisimile est. Et scripserat *περὶ Περγάμου* etiam Semus Delius, v. Suid, v. *Σῆμος* et Eudoc. p. 386. — Periegesin Macedonicam edidit *Antigonus*, unus ex multis cognominibus, Steph. B. v. *Ἀβάντις*, quamquam hanc dixeris geographicae indolis fuisse. — De Byzantio scripsit *Damon*, v. Athen. X. p. 442. C. et multi recentiores, velut Hesychius Illustris etc. — Scriptores de Alexandria et rebus Alexandrinis enumerat Klippel über d. Alexandrin. Mus. p. 12. Huc vel maxime attinet *Callixenus Rhodius*, ex cuius libris *περὶ Ἀλεξανδρείας* inscriptis, numero maximum quatuor, multa excerpserit Athen. V. cap. 25 — 35. de tabernaculo a Ptolemaeo Philadelpho magnificentissime structo deque pompa ab eodem ducta *), cap. 37 — 39. de

*) Sunt haec mire apud Dindorfium neglecta. Pag. 197. A. pro *τραγικῶν τε καὶ κωμικῶν καὶ σατυρικῶν ζώων* scribendum *τραγικῶν προσώπων*, cf. p. 198. B. *πρόσωπά τε σατυρικά κτλ.* p. 198. E. pro *καὶ πύροις τελεταὶ* forte αἱ *περὶ τὰς τελετάς*. p. 199. C. pro *βαντοὶ* scribe *μόνοτοι*.

navibus splendidissime a Philopatore instructis deque aliis ornamentis, cf. IX. p. 387. D. XI. p. 472. A. 474. E. 483. E. F. Omnino ille quae apud Alexandrinos imperantibus Ptolemaeis Philopatore et Philadelpho ipse viderat regiae opulentiae specimina accuratissime perscripserat, et suspicor his libris vividam imaginem magnificentissimae istius et literatissimae urbis et vitae, quam aula Ptolemaeorum fovebat, expressam fuisse. Dixerat ni fallor etiam de bibliothecis deque ceteris litterarum ornamentis; certe Athenaeus ad eum respicere videtur ubi scripsit haec p. 203. E. *περὶ δὲ βιβλίων πλεθρὸς καὶ βιβλιοθηκῶν κατασκευῆς καὶ τῆς εἰς τὸ Μουσεῖον συναγωγῆς τί δὲ καὶ λέγειν κτλ.*, quae excerptis illis interposita sunt, tanquam voluisset significare se consulto ea, quae apud Calixenum de bibliothecis atque Museo scripta essent, praetermittere. Neque artium documenta, tabulas ac signa, quae aequae studiose atque librorum volumina a Ptolemaeis conquirebantur (v. praefat. ad fragm. Polem. XVI sqq.), a Calixeno neglecta fuisse planum est ex eo, quod liber ab eo editus erat *Καλλιξένου ζωγράφων τε καὶ ἀνδριαντοποιῶν ἀναγραφὴ* inscriptus, cuius meminit Phot. Bibl. cod. 161. in recensu scriptorum, quibus in Eclogis variis, duodecim libris comprehensis, usus erat Sopater Sophista, qui etiam aliud de Museo Alexandrino opus, a satis nobili id grammatico editum, duodecimo libro excerpserat, *Aristonici* Aristarchei librum *περὶ τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Μουσείου*: ex quibus Sopatri Eclogis fluxisse suspiceris ea, quae in latino scholio Tzetis optima nunc fide exstant per Ritschelium, quum antehac, ubi minima tantum huius scholii pars in vulgus edita fuerat, multam et mihi et aliis haberet dubitationem. Ante Aristonicum et Calixenum de Museo Alexandrino scripserat Callimachus, v. Suid. v. *Καλλίμαχος* *). — Scriptorum de Sicilia fragmenta dolendum quod Eberto per fatum non licuit omnium eadem

*) Nisi fortasse *Μουσεῖον* appellabatur idem illud opus, quod alio titulo inscriptum erat *πινάκες τῶν ἐν πάσῃ παιδείᾳ διαλαμπάντων καὶ ὧν συνέγραψαν*. De aliorum dubitationibus v. Ritschl *Die Alexandr. Biblioth.* etc. p. 43 sq.

diligentia pertractare atque fecit in *Nymphodoro* Syracusio, qui inter alia scripsit *περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θαυμαζομένων*, v. Ebert Dissertatt. Sic. p. 155 sqq.: ad quem revocandus *Μεμψήδωρος* (Vind. *Μεμψόδ.*) ὁ τὴν Σικελίαν περιηγησάμενος in Schol. Odyss. μ'. 301. — Praeter eum nominandus *Silenus Chius*, de quo v. Demet. et Perseph. p. 181. *) et *Theophilus*, qui ἐν α' περιηγήσεως Σικελίας citatur ap. Steph. B. v. *Παλική*.

§. 15. Vides hos scriptores in universum ferme orbem terrarum excurre, neque quamquam ex civitatibus nobilioribus esse quam illi non circumvectati sint. Et fuerunt etiam praeter Polemonem qui universam οἰκουμένην iidem obiissent et descripsissent, qualis erat *Mnaseas Patarensis*, quem tamen dubitaveris an ad geographos potius quam ad antiquarios referendum putes. Frequens eius apud antiquos mentio est, et videtur ex Eratosthenis disciplina profectus fuisse. Ipse tamen pessimi generis est, unus ex insolenti ista et fastidiosa, qui Euhemerum profitebantur, historicorum secta, ridicule credulus, aniliter loquax. Quamquam habet etiam sic talium scriptorum tractatio aliquem fructum, videlicet ut graecas litteras cum multis praeclaris etiam multa vulgaria et sanequam vilia tulisse moneamur; quo accedit ut in Mnasea veluti vivo exemplo iudicare liceat pestem illam Euhemerismi, quae tot Graecorum ingenia affecit inprimisque iis litteris, quae versantur in fabulis antiquitatibusque examinandis, mirabile quantum nocuit. Quare propositum est copiosius de hoc scriptore disputare alia occasione; nunc lectores ablego ad O. Iahn Palamed. p. 31 — 35. Porro huc quadrat mentio *Aristidis Milesii*, de quo dixi ad frgm. Polem. XXX. **); qui περιήγησεν Ἑλλάδος condidisse videtur.

§. 16. Restat ut huic de scriptoribus periegeticis disputationi pauca subiiciam de *Pausania cum Polemone inprimis*

*) Schol. Od. α'. 75. plenius in codice Hamburgensi legitur sic: Σιληνός δὲ ὁ Χίος ἐν δευτέρῃ μυθικῶν ἱστοριῶν (ἔστι δὲ δύο βιβλία) Ἀντικλιαν φησι κτλ. Cf. Tzetz. ad Lycophr. 786.

**) Ubi addendus Io. Lydus frgm. de Mensibus p. 333. Has., ubi Aristides de rebus Laconicis adhibetur, sed fragmento lacero.

comparando. Cuius libri utrum ab illo usurpati fuerint nec ne iam supra quaesitum est; v. quae disputantur de titulo *περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι πόλεων*. Novit Pausanias Polemonem sine dubio, sed equidem nullibi certa Polemonis vestigia deprehendere apud Pausaniam potui; neque si eandem uterque rem tractat, continuo hinc alterum ex altero hausisse colligendum, quum uterque ex iisdem fontibus h. e. ex monumentis locorum et narrationibus mystagorum easdem res delibare potuerit. Quamquam in Pausania mirum quod, quum in antiquissimo quoque poeta laudando diligentissimus sit, de iis tamen, quorum commentariis ante itinera ipsius suscipienda et in ipsis itineribus haud dubie multum adiuvabatur, vix unum vocabulum sibi excidere patitur. At praeter historicorum libros et praeter exegetas illos, quos toties appellat, *τῶν ἐπιτορῶν* aliosque id genus homines singularumque rerum narratores (*ἀνὴρ Βυζάντιος* III. 17, 7. *ἀνὴρ Κύπριος* I. 42, 6. *ἀνὴρ Σιδόνιος* VII. 23, 6. *ἀνὴρ Μάγνης* X. 4, 4. cett.) etiam superiorum periegetarum libris ac litteris Pausaniam usum esse apertum est ex hoc loco, VIII. 10, 2. *τὰ δὲ ἐς τὸ ἑρὸν τοῦτο ἐγὼ τε ἀκοῇ γράφω καὶ ὄσσοι μνήμην ἄλλοι περὶ αὐτοῦ πεποίηται.* Sed iuvabit hunc, qui aolus ex omnibus periegetis integer superest, paucis cum nobilissimo illo et optimo inter antiquiores, Polemone, contendere eoque pacto qualis in arte ista sua fuisse videatur eo distinctius patefacere. Habet uterque suas virtutes, sua vitia, neque incusanda ea fati necessitas, quae Polemonem interire, Pausaniam superesse voluit; tametsi Polemonem affirmaverim longe illo et rebus ditiores fuisse et testimoniis scriptorum spectatissimorum ex omni litterarum genere laudandorum doctiorem. In iis rebus, quas ipse visu percepit, optimam Pausaniae fidem esse et curam et diligentiam omnes, qui aliquid in his rebus iudicare possunt, uno ore consentiunt. Verum erat ipsa aetas illa, qua floruit Polemo, longe litteratior et studiis multiplicior, ut vel hinc exsistat aliqua ipsius praestantia, quippe qui doctrinam suam ex meliore disciplina acceperit. Quamquam abstinebat ille et nimium forsitan abstinebat ab eloquutionis istis lenociniis, quibus tantum studet Pausanias, Aeliani hic quidem doctor. Sed ad res quod

attinet, accedit in illo, quod etiam Graecia ea quam vidit Polemo longe erat et urbibus suis florentior et artium historiaeque monumentis inexhaustior hac, cuius descriptio exstat per Pausaniam. Praeterea notandum utrumque etiam consilio operis aliquantum differre, et ita differre ut, etiam si prudentiorem quis dicat Pausaniam fuisse, tamen utiliore nobis futurum fuisse, si exstaret, Polemonem facile idem concesserit. Pausanias enim identidem declarat se ea tantummodo describere voluisse, quae maxime essent memorata digna *), minime omnia ac singula, atque sunt permulta, maxime in descriptione Athenarum atque Atticae, quibus nimiae eum brevitatis arguas. Fecit hoc et propter eorum, qui ante ipsam easdem res attigerant, multitudinem et propter infinitam ipsarum rerum affluentiam; sed factum ita ut in iudicio illius acquiescendum nobis quidem sit, quid memoratu dignissimum iudicaverit, quem constat in rebus persequendis supersticiosiorem fuisse. Polemo contra, quantum ex fragmentis iudicari potest, mira sedulitate id assequutus esse videtur, ut, si non omnia persequutus erat, tamen in iis quae persequutus erat adeo plenus atque accuratus exsisteret, ut qui diligentior eo fuerit et elaboratior ne fingi quidem possit. Accedit quod etiam generibus litterarum, quibus uterque maxime studuerat, diversi erant, et ita diversi ut Polemoni

*) De Attidæ cf. I. 39, 3. τοσαῦτα κατὰ γνώμην τὴν ἐμὴν Ἀθηναίοις γνωριμώτατα ἦν ἐν τοῖς λόγοις καὶ θεωρήμασιν. ἀπέκρινε δὲ ἀπὸ τῶν πολλῶν ἐξ ἀρχῆς ὁ λόγος μοι τὰ ἐς συγγραφὴν ἀνήκοντα. Sed etiam de ceteris civitatibus nonnulli τὰ ἀξιολογώτατα ἐς μνήμην narrat; cf. II. 13, 3. προσέειπεν δὲ ἤδη καὶ τῶν ἐς ἐπίδειξιν ἡκόντων τὰ ἀξιολογώτατα, II. 34, 11. 38, 3. III. 11, 1. ὁ δὲ ἐν τῇ συγγραφῇ μοι τῇ Ἀτθίδι ἐπανόρθωμα ἐγένετο, μὴ τὰ πάντα με ἐφεξῆς, τὰ δὲ μάλιστα ἄξια μνήμης ἐπιλεξάμενον ἀπ' αὐτῶν εἰρηκέναι, δηλώσω δὴ πρὸ τοῦ λόγου τοῦ ἐς Σπαρτιάτας· ἐμοὶ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἡθέλησεν ὁ λόγος ἀπὸ πολλῶν καὶ οὐκ ἄξιον ἀφηγήσασθαι, ὃν ἕκαστοι παρὰ σφίσι λέγουσιν, ἀπεκρῖναι τὰ ἀξιολογώτατα. ὡς οὖν εὖ βεβουλευμένος οὐκ ἔστιν ὅπου παραβῆσομαι. Est igitur Pausaniae opus quasi anthologia quaedam periegetica, eaque rhetoricis pigmentis colorata. Itemque de anathematis Olympicis, in quibus ferme omnibus recensendis tanta cum cura elaboraverat Polemo, cf. frgm. XXII, Pausanias V. 21, 1. se τὰ ἀξιολογώτατα tantummodo persequi significat. Idem cadit in periegesin Delphorum, v. X. 2. 1.

palmam des. Pausanias enim diligens est in poetis et epicis et lyricis, tum in historicis; inprimis vero in ignobilioribus istis epicis, quorum ista aetas apprime amans erat, qui bonam partem nobis prorsus ignoti forent, nisi Pausanias exstaret. Quorum lectio assidua erat illa quidem ad argumenta picturarum statuarumque antiquarum significatus aperiendos accommodatissima; sed debebat Pausanias cum iis etiam scenicarum poetarum lectionem coniungere, inprimis comicorum, quorum interpretatio antiquitas erat cum omni antiquitatum, quae peculiariter vocantur, scientia coniunctissima. Horum testimonia Pausanias rariissime apponit (comicorum generatim meminit VIII. 17, 3; Aristophanes semel memoratur V. 5, 3, nemo alius; tragicorum tamen studiosior fuit). Polemo contra totus est in illis intimamque cum iis familiaritatem contraxerat. Omnino Pausanias magis in historia et civitatum et litterarum et artium mente sua atque studio versatur, quam in iis antiquitatibus, quas pertinebant ad vitam civilem atque domesticam. Negligit legum formulas citare, inscriptionum titulos sectari, vasorum nomina et genera perscribere; neque etiam de rarioribus nominum formis et significationibus, si quae invenerat in monumentis publicis, facile commentatur; in quibus omnibus Polemo diligentissimus fuerat. Alia eius aetas erat, alia studia sequebatur; elegantior fortassis Polemone erat, sed ad doctrinam antiquitatumque omnium scientiam longe excellentior erat ut aetas Polemonis ita et ipsius opera. Quamquam sua rursus vice Pausaniam dixeris in historia diligentior fuisse, quam quodam modo ipse profitetur, quum Polemo appelletur quidem ab Suida *ιστορικός* et passim etiam historicas notationes in commentarios suos inseruerit, in universum vero hoc litterarum genus ceteris, qui propriam in eo professionem posuissent, reliquisse videatur. Pausaniam si haberemus, quid sciremus de historia Messeniae? Tametsi sunt inter recentiores qui huius scriptoris in rebus historicis fidem vel nullam vel tum denique aliquam existimandam esse contendunt, si ab iis auctoribus, quos inspexisse se affirmet et qui ex nostrae aetatis ratione critica pro fontibus revera haberi possint, non discedat neque dis-

sentiat: quae verba sunt Merlekeri Achaica p. 29 sq., similiterque iudicant Koenig de Pausaniae fide p. 29. et Droysen Historia Diadochorum p. 688. Est igitur etiam in his rebus magis rhetor sive sophista habendus, qui historia ad eloquentiae ostentationem utatur, quam verus historicus. Denique in hac Polemonis cum Pausania comparatione considerandum quod Pausanias, sive id fuerit ex animo sive aemulatione Herodoti sive quia tale erat temporum ingenium, sed quod erat mirum quantum superstitiosus et religiosus vanisque miraculis et portentis credulus. Quo fit ut et permulta prorsus fugiat commemorare atque pronuntiare, quae nobis quidem prae ceteris memorabilia forent, et ut ad multa attendat operamque in iis et tempus terat, quae plane futilia sunt et somnia mera. Polemo contra longe erectior et liberior animo fuisse videtur et ingenium habuisse ab anili ista superstitione remotum, quae religionem quaerit in nominibus rebusque etiamsi vulgatissimae erant silendis et cum supercilio operiendis. Respice modo frgm. LXXXVIII, quod est de ritibus mysticis, quae Pausanias prodere atque eloqui tota mente perhorruisset. Iam vero si talem nostrum in his deprehendimus, de universo eius ingenio hanc coniecturam facere primum est, ut negemus eum multum tribuisse ceteris istis sacerdotum periegetarumque eorum, qui ad singula templa sedes suas habebant, allucinationibus, quarum tot exstant per Pausaniam. Quod ad singula recensenda atque describenda attinet, utrumque eandem viam sequutum esse crediderim. Scribebant isti haec ita ut non nostris saeculis, sed suis aequalibus et maxime peregrinaturis se scribere putarent. Mittebant quae satis trita essent; mittebant porro omnia ea, quorum cognitionem peregrinantibus ex ipsa locorum inspectione sponte adiectum iri putarent: qualia nobis nunc solent maxime desideranda videri. Quod ad itinerum quae uterque fecerit longinquitatem attinet, vidimus Polemonem ferme universum terrarum, quae tunc artium litterarumque cultu atque monumentis florerent, orbem peragrasse. Neque Pausaniam multo angustiore terrarum civitatumque spatio sese continuisse ex iis cernitur, quae passim memorat de Asia, Aegypto, Italia,

tametsi perpauca hic eorum quae vidit iusta commentariorum forma perscripsit.

§. 17. Haec hactenus de scriptoribus periegesis antiquariae. Superest ut ad eam disputationem revertar, quam supra inchoavi, ubi dixi de singulorum locorum periegetis iis qui peregrinantibus praesto erant. Eam in sequentibus iam ita persequi propositum est, ut omnem artis periegeticae indolem atque fructum, qui ad ceteras disciplinas, inprimis ad historiam, geographiam, grammaticam ex his litteris redundavèrit, edisseram et exemplis illustrem.

Qua in re inprimis tenendum id quod supra dixi, peculiare et proprium artis periegeticae in hoc positum fuisse, quod ea quae Graecis appellabantur *τὰ ἐργόγια*, nos dicere solemus *das Locale*, h. e. singula loca scrutabantur monumentaque eorum et traditiones ex ipsa locorum contemplatione et pervestigatione interpretabantur. Hinc iam primum, si rem in universum iudicas, duplex commodum idque in utramque partem satis grave et grande ex hoc periegesium condendarum studio ad ceteras artes manasse vides, cuius commodi altera pars cernitur in fide rerum, altera in copia rerum. Pertinet hoc quum ad ceteras litteras tum ad *studia historiae atque antiquitatis*. Quae vidimus principio similimo modo inter Graecos tractata esse atque tractabantur a periegetis, ut antiquissima quaeque memoria et inprimis fabularis ista historia, ex qua Graecis omnium civitatum atque institutorum primordia repetenda videbantur, ex ipsis locorum monumentis per singulas civitates investigandis vel aperiretur vel illustraretur. Quo pertinent Hecataeus, Hellanicus, alii. Exstitit deinde Herodotus, qui non reliquit quidem saluberrimam hanc viam loca ipsa obeundi indeque rerum fontes atque fidem quaerendi, sed tamen in aliud ac novum historiae conscribendae genus primus excurrit, quum amplissimum omnium gentium atque terrarum coetum, velut ad unum finem eandemque humanitatis actionem spectantium, lectoribus ob oculos poneret, et quum antiquissima illa nonnisi propter ea attingeret, quae paucis annis ante gesta essent praesentique memoria hominum traderentur. Quod Socrates fecit in philoso-

phia, ut cogitationem a rebus remotioribus, a coelo naturaque ad ipsam humanitatem, mores, instituta hominum, denique ad uniuscuiusque ipsam praesentiam et essentiam vivam revocaret, idem Herodotus in historia fecit, ut missis istis antiquitatis fabulis atque reliquiis emortuis ad ipsam rerum praesentiam et praesentia humanitatis specimina animos hominum et studia adverteret. Accedit quod idem primus historiae admaisonit eloquentiam et sapientiam civilem, quam priores si non in ipsa vita (cogito de Hecataeo), tamen in historia scribenda neglexisse videntur. Sed novam hanc, quam Herodotus praeiverat, viam sequuti sunt qui post eum historiam coluerunt, lumina ista litterarum Atticarum, Thucydides et Xenophon, qui iam antiquitates istas prorsus negligebant et praesentia tantum rerum gestarum documenta curabant, ex proxime praeteritis convenienter derivanda, eloquenter prodenda, sapientiae civilis atque moralis, illius, quam condiderant Pericles et Socrates, praeceptis illustranda. Atque erat istud quidem maximum, quod in historia praestari poterat; verum ne prorsus negligerentur antiquitates rerum, ecce existit post eos alia historicorum soboles, qui origines atque primordia rerum cum eorum, quae proximis ante annis gesta erant, memoria coniungerent neque etiam reliqua ista historiae ornamenta, quibus Herodotus, Thucydides, Xenophon uti erant reiicerent, eloquentiam atque sapientiam civilem et moralem. Tales erant Ephorus, Theopompus, alii, qui quamquam pro genuina illa eloquentia et sapientia, quae ex ipso rerum usu atque experientia percipitur, aliam eamque villiorem sectabantur, quae in rhetorum scholis philosophorumque latibulis ediscitur, tamen in eadem fere via perstiteret, praeterquam quod historiam fabularem, quam logographi coluerant, denuo ad historiam tractandam adsciverant, quam solebant *ἀρχαιολογίαν* s. *μυθολογίαν* nominare. Iam vero quum hi poetarum potissimum fabulas respicerent et his antiquitates civitatum illustrarent, dehinc nova illa Peripateticorum disciplina existit, quae antiquitates apprimae et ipsa coleret, sed ex monumentis maxime repetendas existimaret ideoque etiam periegetas illos nostros ad scribendum excitaret.

Quorum studia quantum mox etiam ad historiam et antiquitates rerum copia augendas, fide stabiliendas perfinerint vel maxime cernitur ex fragmentis Philochori, Timaei et si qui sunt horum consimiles. Quorum *Timaeus* etsi propter nimiam angulam quemque scrutandi et vel vilissima inde excitandi cupiditatem merito vituperabatur neque semper satis circumspecte atque accurate in nova hac antiquitatum colendarum ratione versatus est, tamen primus hoc effecisse videtur, ut periegetarum studia, saluberrima illa ad historiam, cum arte historica ad certam rationem coniungerentur multaue eorum, quae a prioribus eloquenter dumtaxat et ad dubiam poetarum fidem narrabantur, iam certa monumentorum et singulorum locorum inspiciendorum fide posteris proderentur. Manebant in eadem via quum alii, qui minoris momenti sunt, velut Phylarchus, Neanthes Cyzicenus, Duris Samius, tum ii qui diuturna vel philosophiae vel reipublicae administrandae disciplina ingenium melius eruditum iudiciumque egregie subactum habebant, Posidonius, Polybius, Strabo. Ex quibus Polybius, licet sit acerrimus et saepe iniquus Timaeorum, Phylarchorum vituperator, tamen et ipse in nova hac rerum ex singulis civitatibus populisque conquirendarum ratione persistit, praecclareque identidem de his studiis impense colendis praecipit, velut in Excerpt. Vat. p. 23. Lucht., ubi tres ait historici muneris partes esse, primam versari *περί τῆς ἐν τοῖς ὑπομνήμασι πολυπραγμοσύνης καὶ τὴν παράθεσιν τῆς ἐν τούτοις ὕλης* alteram *περί τῆς θείας τῶν πόλεων καὶ τῶν τόπων, περί τε ποταμῶν καὶ λιμένων καὶ καθόλου τῶν κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν ἰδιωμάτων καὶ διοικημάτων*, tertiam *περί τὰς πράξεις εὐς πολιτικὰς*: ubi vides ad tertiam vehementer attinere periegesin et geographicam et antiquariam. Quamquam periegetas non solum in antiquitatibus certa fide persequendis multum historicis profuisse dicemus, verum etiam, si inscriptiones curabant, civilis insuper prudentia et doctrina multam ex his commentariis copiam et varietatem multaue pristinarum legum exempla haurire poterat, ex templorum latibulis per illos ad communem litterarum lucem protracta. In qua artis periegeticae parte praeter Philochorum et Polemonem maxime excellit *Craterus*

Macedo, qui edidit *συναγωγήν ψηφισμάτων* Atticorum, novem minimum libros complexam, qua, admixtis insuper historicorum et comicorum testimoniis, maximopere procul dubio adjuverat explorationem iuris atque historiae Atticae cognitionem. Disputavit de hoc scriptore Meineke. Quæst. Scen. I. p. 23 sq.

§. 18. *Geographia*, ni illam periegesin, quam supra geographiam appellavi eoque nomine ab antiquaria segregavi, cum antiquaria coniungendam putes, haud multum profecit ex arte periegetica. Lege Pausaniam: suppeditat ille quidem geographiae studiosis multa nomina urbium, populorum, terrarum; persequitur itinera publica, fluminum cursus, montium proprietates hinc illinc illustrat. Enimvero si quaesiveris luculentam regionum descriptionem, quam oculis sequi possis, et locorum intervalla, si urbium situs, coeli, agrorum, fluviorum, ceterarum denique rerum, quae ad regionem aliquam luculenter et accurate exprimendam pertinent, veram indolem sectaris, si velis doceri de moribus hominum qui has regiones incolunt, in cassum volveris paginas eius. Nihil facit nisi ubi primum urbem aliquam ingressus est monimenta et fabulas sciscitatur, assutis ex historia antiquitatumque scientia interpretamentis. Quamquam etiam sic nostram Graeciae antiquae notitiam magnam partem in Pausania niti facile patet ex libris eorum, qui de his rebus commentati sunt, maxime ex itinerariis Gellii et Leakii, Pausaniae studiosissimorum, qui nihil fere intuentur, nihil curant nisi quae periegesi sua praeiit Pausanias. Ita factum ut non tam itineraria ipsi condiderint, quam Pausaniae itinerarium iis quae ille vidit cum iis quae nunc supersunt comparatis illustraverint; et constat confessione omnium, Graeciae descriptionem mirifice ab iis auctam esse. Sed habet talis descriptio multum languorem, et quam itinerariis scribendis id maxime propositum esse dixeris, ut quae quis in itinere suo vidit, comperit, expertus est, lector mente et oculis sequi ac velut in imagine proposita contemplari possit, illi Pausaniae scribere maluerunt quam nobis, quibus non obtigit Graeciam videre, impeditum istuc et aridum antiquissima quaeque et devia scrutandi

genus, quod apud Graecos colebant periegetae, recolentes. Est haec, dixerit quispiam, harum litterarum necessitas, quae praeter Strabonem et geographos minores Pausaniam nunc Graeciae antiquae enarrandae fontem praecipuum esse voluit. Verum aliud opinor est Pausaniae notationibus diligenter uti, aliud se ad eam regionum describendarum rationem, quam Pausanias adhibet, totum commodare; qua in re, si placeat antiquorum quemquam aemulari, mihi Dicaearchus unice imitandus videtur, qui sive itinerarium suum peculiariter edidit sive operi de Vita Graeciae inseruit, luculentissimo exemplo quae debeant potissimum in itineribus faciendis spectari, quae et quo modo perscribi edocuit. Ceterum apud Graecos antiquitus usitatum fuisse 'geographiam colere itinerariis condendis, satis inter omnes constat. Et principio quidem omnes hae artes, quae postea discretae erant, geographia, chorographia, historia, periegesis ab iisdem scriptoribus promiscue tractabantur, ab logographis. Postea factum id, quod supra expositum est, ut hae artes discernerentur, diversis nominibus appellarentur, separatim colerentur. Tum geographia quae universales terrae rationes spectabat, mansit illa quidem in coniunctione, qua cum chorographia et periegesi geographica tenebatur, arctissima. Antiquaria contra periegesis nihil fere cum geographorum studiis commune habuisse videtur praeter id quod, de monumentis sicubi sermo erat, ad illam recurreretur. Et solet de talibus rebus a Strabone Polemo adhiberi.

§. 19. *Grammaticam* Graecorum satis constat fere eandem disciplinam fuisse atque nostram philologiam, ut non solum linguarum scientiam, sed historiam quoque et antiquitates complecteretur, quam partem illi nominabant τὰς ἱστορίας sive τὸ ἱστορικὸν μέρος, quod alii aliter a ceteris grammaticae partibus disiungebant, v. Sext. Empir. adv. Mathem. I. 253 sqq. Disputabatur per eam de iis rebus; quae vel ad personas vel ad res vel ad loca vel ad tempora certa a scriptore aliquo tractata pertinebant; ut in universum eadem fere artes hac parte comprehenderentur, quas nos dicimus philologiam realem, antiquiores philologi appellabant τὴν ἀμείθοδον ὕλην, quia

haec pars opposita erat τῇ τεχνικῇ μέρῃ neque videbatur ad certos artis terminos formulamque revocari posse. Quamquam etiam tales loci historicae parti grammaticae subdicebantur, quales nunc ferme alio pertinere putantur, veluti studium glossarum, cf. Sext. Empir. adv. Gramm. I. 253. ἐποτάσσονται δὲ τῇ ιστορικῇ κοινῶς φησιν (ὁ Ἀσκληπιάδης), καθὼς καὶ Διονύσιος, τὸ περὶ τὰς γλώσσας, ὡσανύτως δὲ καὶ τὸ περὶ παροιμιῶν καὶ ὄρων, ubi Fabricius scribendum putat γρίφων, poteris etiam scribere ἱστορίων. Iam vides quantum ad hanc partem fecerit periegetarum opera, quippe qui easdem res persequerentur, antiquitates humanas et divinas, fabulas, glossas, proverbialia, verum ea ratione, ut ex monumentis locorum illas res illustrarent, grammaticis igitur, qui proprie appellabantur, conquirerent atque praepararent. Cogita modo quam saepe nobis nunc in tragicis, comicis, historicis interpretandis, in antiquitatum disciplina, in archaeologia, quae nunc dicitur, ad Pausaniae testimonia recurrendum sit. Quod ille nobis subministrat, idem antiquioribus philologis omnia illa, quam singulatim prosequuti sumus, periegetarum cohors suppeditabat; velut vidimus Didymum, qui inter grammaticos facile ἱστορικοτάτος erat, persaepe Polemonem adhibere, et velut fere omnia quae nunc exstant periegetarum testimonia per grammaticorum commentarios, Athenaeum maxime et Scholiastas, ad nos pervenerunt. Sed iuvat hanc rem copiosius persequi, ut singuli isti, quibus historica grammaticae pars continebatur, loci quid ex periegetarum studiis profecerint separatim quaeratur.

§. 20. Qua in re primum dicendum de ea parte, quae ad linguas colendas maxime spectat, quam illi inscribebant περὶ γλωσσῶν h. e. de vocabulis reconditiore, ex historia plerumque repetendis, cf. Galen. in praef. lex. Hippocratei p. 404. ed. Franz. Quo pertinebant imprimis ea Homeri vocabula, quorum de originibus inferiori aetati non iam constabat, et ea vocabula, quibus antiqua iuris Attici, quod a Solone repetebatur, monumenta concepta erant; cf. Aristoph. in Daetal. ap. Galen. l. c. Namque floruerunt haec studia Athenis iam aetate Aristophanis comici; posthac de legibus

Solonia disputatum esse vidimus a Theophrasto, Phania, Eratosthene, Aristophane Byzantio, aliis, interque eos etiam a Polemone Periegeta, cf. frgm. XLVIII. Porro glossarum ista tractatio magnam partem in iis vocabulis versari solebat, quae a poetis ex usu popularium in carmina sua passim adscita erant, a communi vero loquendi consuetudine remotiora, quippe nonnisi singulis Graeciae regionibus et civitatibus propria. Haec erat antiquissima loci *περὶ διαλέκτων* ratio, qui magis vocabula singula eorumque origines ac significationes respiciebat quam formas vocabulorum. Quo faciunt imprimis plurimi isti de dialecto Attica commentarii, modo *περὶ ἀρχαίας κομψείας*, modo *περὶ Ἀττικῶν ὀνομάτων*, *περὶ Ἀττικῆς διαλέκτου* inscripti: nam hauriebantur reconditiora illa Atticae consuetudinis vocabula a γλῶσσαι maximam partem ex comicis Atticis, qui talia ex vulgari hominum et vitae usu arripere solebant. Cogitandum de scriptis Eratosthenis *περὶ ἀρχαίας κομψείας*, Cratetis Atheniensis *περὶ Ἀττικῆς διαλέκτου*, Aristophanis Byzantii *περὶ ὀνομάτων Ἀττικῶν*, Istri Callimachei etc. Iam vero talia studia quam fuerint cum iis rebus, quibus periegetae vacare solebant, coniuncta quum ex omnibus illorum fragmentis constet, tum cernitur ex Polemonis *περὶ ἀδύφων ὀνομάτων* commentario, cuius in fragmentis est insignis illa de vocabulo *παράσπυς* commentatio, ad comicos interpretandos accommodatissima et ex intima Atticorum monumentorum cognitione expressa. De vocibus Laconum, Cretensium, Tarentinorum i. e. de vocabulis ex poetarum Laconicorum, Creticorum etc. carminibus excerptis, vel ex popularium loquendi consuetudine vel ex monumentis ἐπιχωρίους explicandis, de his dialectis egerant inter alios Aristophanes in opere *περὶ Λακωνικῶν ὀνομάτων*, Hermonax in glossis Creticis, alii, quorum plurima pars transiisse videtur in glossas Pamphili a Diogeniano excerptas indeque ad Hesychium propagatas (Ranke de Hesych. p. 72 sqq.), abs quo etiam Polemonis nostri aliorumque id genus scriptorum tam frequens fit mentio, ut vel inde fuisse eos inter praecipuos talia doctrinae fontes existimaveris; et pertinet eodem Polemonis de canna-thro Xenophontis dissertatio et multa alia fragmenta. Denique

glossarum indice etiam illa vocabula tractari solebant, quae erant nomina vasorum atque utensilium, quorum origines ex historia plerumque derivandae erant: qualis commentarius ille est, quem Athenaeus libro undecimo in suos loculos transcripsit, et qualis olim erat Telephi Pergameni *περὶ χρήσεως ἥτοι ὀνομάτων ἐσθῆτος καὶ τῶν ἄλλων οἷς χρῶμεθα* inscriptus, v. Suid. v. *Τήλεφος*. Eodem quantum contribuerint periegetae facile patebit, si placuerit conferre inter fragmenta Polemonis I. II. VII. XXII. LVII. LVIII. LX. LXI. XCIV.

§. 21. Praecipua grammaticae historicae pars erant *antiquitates*, quas nos solemus secundum Varronem appellare, qui locus amplissimus est et per omnia ferme antiquarum litterarum studia patet, quum et divinarum et humanarum rerum historiam atque instituta complectatur; quibus cognoscendis quum ab omni tempore vehementer studuissent Graeci, tum egregie haec studia florebant ex quo Peripateticorum disciplina doctrinam historicam cum philosophando coniungendam esse praeclarissimis speciminibus docuerat. Sequuti sunt inter grammaticos Eratosthenes, Aristophanes Byzantius cum discipulis. Verbo meminisse satis erit ingentis illarum scriptiorum numeri, quas *περὶ νομίμων, περὶ πολιτειῶν, περὶ θεῶν, περὶ ἐορτῶν, θυσιῶν, τελετῶν, μυστηρίων, περὶ ἀγώνων* *) inscriptas olim exstitisse exiguis nunc vel mentionibus vel fragmentis compertum habemus. Periegetarum sedulitas quantum materiae etiam his scriptoribus suppeditaverit, vel ex fragmentis Polemonis vel ex Pausania manifestum est. Quantum vel solus Pausanias exemplorum ad antiquitates sacras potissimum

*) Multos eorum, qui *περὶ ἐορτῶν, ἀγώνων* etc. scripserunt, enumerat Krause Olympia praef. p. XI sqq. Idem p. XII. etiam Polemonem opus *περὶ ἀγώνων* inscriptum edidisse suspicatur, eoque revocat titulum *περὶ τῶν Θή-βησι Ἡρακλείων* et alia fragmenta, maxime ea, quae exstant in Scholiis ad Pindarum. Addit Hesych. v. *ἐφώδιον*, quod testimonium mihi non dubium est quin ad libros contra Eratosthenem editos revocandum sit. Denique idem opus fuisse existimat τὸν *Ἑλλαδικόν*, idque et de certamine Olympico et de Olympionicarum rebus ac successionibus et de locis et regione Olympiae egisse putat. Consentio equidem, nisi quod Hellenicum non solum ad Olympiam, sed ad universam Graeciam pertinuisse censeo et quod titulo *περὶ ἀγώνων*, donec inveniatur certum testimonium, nihil opus esse crediderim.

gravissimorum abundat. Neque Polemonem minus in his rebus diligentem fuisse docent frgm. VI. XXVI. XXXVI. XXXIX. XLI. XLII. XLIX. L. LXXIII. LXXV. LXXXIII. LXXXVI sqq. XCIII. Omnino quum maxima harum litterarum et copia et fides posita sit in singulorum locorum vel monumentis vel moribus et institutis ex ipsa hominum vita pernoscendis, in promptu est plurimum earum cadere in studium periegetarum.

§. 22. Restant alia scribendi genera, in quibus item a grammaticis elaborari solebat, minus tamen cum ipsa arte grammatica coniuncta et in proprio potius doctrinae loco constituta. Quo pertinent commentarii eorum, qui artium historiam illustraverunt, *περὶ ζωγράφων* et *ἀγαλματοποιῶν* plerumque inscripti. Tales prae ceteris erant Adaei et Antigoni, contra quos scripsit Polemo, v. fragm. LVI sqq. Alios enumerant Iunius de Pictura Vett. lib. II. p. 55 sqq. et qui inter recentiores elegantissime, ut solet, et doctissime de mira, qua Graecia olim conspicua erat, arte factorum abundantia disputavit, Fr. Jacobs in Opusculis Vol. III. p. 417 sqq., ubi etiam de pinacothecis disseritur p. 469. itemque de scriptoribus artium p. 473. Qui scriptores in universum triplici suam materiam ratione tractasse videntur, ut aut de pictorum et statuariorum nominibus et vitis inquirerent scholasque eorum et successiones ad certam seriem revocarent, velut fecit praeter Antigonum et Adaeum atque Polemonem Callixenus Rhodius, v. supra §. 14; aut ita ut argumenta (*διαθέσεις*) picturarum nobilium explicarent indeque quae ad artis historiam et antiquitates attinerent derivarent, velut Adaeus scripsit *περὶ διαθέσεως*; aut denique ita ut omnis artis pingendi et statuas faciendi sive disciplinam quandam sive historiam condere conarentur, quod sequuti esse videntur qui scripserunt *περὶ γραφικῆς* s. *περὶ ζωγραφίας*: quorum alii his ipsis artibus, de quibus scripserant, nobilissimi erant, velut Apelles et Melanthius (Plin. XXXV. 36, 23. Diog. L. IV. 18.), alii in antiquariorum modum has res tractabant, velut Duris Samius, Diog. L. I. 38, et Iuba, doctus ille Mauretaniae regulus, qui in commentario *περὶ γραφικῆς* adhibetur ab Harpocr. p. 156, 1.

Bekk., in secundo libro τῶν περὶ γραμμῆς a Photio Biblioth. p. 103. a. 32. Bekk., in octavo περὶ ζωγράφων ab Harpocr. p. 149, 2. Iam vero patet plurimos horum scriptorum, ni ipsis singulas urbes obeundi facultas erat, prorsus pependisse a periegetis, qui quantum studij impenderint artis operibus describendis et enarrandis permulti vel Polemonia vel Pausaniae loci documento esse possunt. Et potest ex iisdem locis etiam de ratione, qua in artibus illustrandis hi scriptores versati sint, existimari: quae ferme eadem erat atque illa, quam recentiores sequi consueverant ante Winckelmannum; cf. Iacobs praef. ad Philostr. p. XVI. et Welcker. ib. p. LXIV. Namque duplici in fabulis signisque describendis modo veteres versati sunt, aut sic ut Lucianus et uterque Philostratus et Callistratus, qui artis rhetoricae professionem in his rebus sequebantur, floridam et argutam enarrationem, quod genus ostentationi comparatum erat; aut sic ut Polemo, Pausanias, alii, ut quamvis ieiuna, sed accurata διεγέρσει argumentum (τὴν διὰδασιν) cuiusque tabulae exponerent et de artificia nomine, patria, vita quae attinebant addicerent, qua in re egregie hand dubie a mystagogis illis singulorum locorum adiuvabantur, quos item plurimum huic monumentorum enarrandorum parti tribuisse vidimus supra §. 8.

§. 23. Alius locus, qui huic consimilis est, et hic quidem diserte ab Asclepiade grammaticae vindicatus, erat περὶ παροιμιῶν, a multis ille, inter quos sunt multi nobiles, scriptoribus celebratus. Hauriebantur proverbia, quae ab istis scriptoribus et colligebantur et explicabantur, partim ex poematis, maximam partem lyricis et comicis, partim ex ore hominum popularique vitae usu et consuetudine; utraque vero pars ita potissimum explicabatur, ut causae eorum aperirentur, quae modo ex vita moribusque hominum, interdum etiam ex locorum monumentis repetendae erant. Quo in studio quum plurimum materiae ab iis colligeretur, qui singulas gentes civitatesque obeundo τὰ τῶν ἐπιγράφων sectarentur, appareret etiam hunc locum arctissime cum arte periegetica coniunctum fuisse. Documento est, quod identidem etiam nunc Polemonis nomen comparet in proverbiorum quae nunc exstant collectioni-

bus, quamvis sint illa, quae olim in hoc litterarum genere ostendi solebat, doctrina per epitomatores exutae. Ita frgm. CI. Didymus ex Polemone illustrat proverbium τὸν δεξιὸν ὑποδεῖσθαι πόδα, τὸν δ' ἀριστερόν ὕψιν, frgm. C. ex Polemone item illustratur proverbium ἡλιθιώτερος τῆς Πραξίλλης Ἀδωνίδος. Inprimis cf. fragmenta scriptionis περὶ τοῦ Μορύχου, n. LXXIII sqq. et frgm. XXX. de aere Dodonaeo *), ubi de aliis simul proverbiorum collectoribus et interpretibus disputatum est.

§. 24. Porro paucis memorandum de iis, qui scripserunt περὶ ἐπιγραμμάτων h. e. de inscriptionibus donariorum, signorum, inprimis sepulcrorum, versibus conceptis, inter quos erat etiam Polemo, cf. frgm. LXXIX. Dixerunt de his litteris Iacobs Animadv. in Anthol. praef. initio et Boeckh Corp. Inscr. Vol. I. praef. p. VIII, neque pluribus opus est, quum vel ex Pausania constet quantum epigrammatum collectores debuerint periegetis. Est enim harum litterarum ratio similis atque proverbiorum, ut partim sumerentur ex carminibus poetarum, partim ex monumentis per singula loca investigandis.

§. 25. Transeo ad eos scriptores, qui singularum civitatum originibus ex historia fabulari repetendis operam navabant; qui libros suos modo τὰ κατ' Ἀθήνας, Θήβας etc. μυθικὰ inscribebant, velut Neanthes Cyzicenus, qui scripsit τὰ κατὰ πόλιν (Athenas puta) μυθικά, cf. Marquardt Cyzicus p. 168, et Antiochus (idem ni fallor est qui citatur in Scholl. Aristid. Panath. p. 313. Dindf., qui veterem Pherecydem epitomasse videtur), cuius meminit Photius Bibl. p. 150. b. 4. παρατίθεται δὲ ἱστοροῦντα τοῦτο ὁ Ἀθηνόδοτος Ἀντιόχου ἐν δευτέρῳ τῶν κατὰ πόλιν μυθικῶν, modo opera sua earum civitatum, quarum fabulae atque origines expromebantur, nominibus insigneabant, velut qui ediderant Ἀρκαδικά, Ἀργολικά, Θηβαϊκά etc. Manifestum est etiam hunc locum cum studiis periegetarum con-

*) Locis de aere Dodonaeo laudatis adde Arsen. Violet. p. 186. ed. Walz, ubi item Aristoteles nominatur, non Aristides; locis de Adonide Praxillae Arsen. p. 275, de Morycho Arsen. p. 359.

iunctissimum fuisse; obtinebat enim etiam mythologiae colendae duplex ista, quam de proverbiiis et de epigrammatis significavi, ratio, ut *αἰαί* fabulae ex poetarum, maxime ex epicorum carminibus hauriendae essent; quo pertinet Apollodori bibliotheca, tota illa ex epicis epicorumque interpretibus derivata: aliae ex iis, quae passim et per singulas regiones ore hominum vel per periegetas locorum et sacerdotes tradebantur, deducerentur; quo faciunt ii, de quibus modo memoratum est. Fabulas vero singulorum locorum exponendi sicuti eorum periegetarum, de quibus supra dictum est, qui hospites circumducebant, munus praecipuum fuisse vidimus, ita eorum quoque periegetarum, qui litteris artem suam colebant, hoc adeo erat ut Pausanias dicat *necesse esse* se fabulas populares perscribere; neque tamen ipsum ideo, quia quid narret, hoc verum habere, VI. 3, 4. *ἐμοὶ μὲν οὖν λέγειν μὲν τὰ ὑπὸ Ἑλλήνων λεγόμενα ἀνάγκη, πείθεσθαι δὲ πᾶσιν οὐκ ἀνάγκη*. De quibus fabulis quum nunc ferme ea opinio invaluerit, ut et antiquiores plerumque quam eae quae apud poetas inveniuntur et ad omnem mythologiae usum et rationem utiliores esse putentur, longe alia apud ipsos veteres obtinebat existimatio, quam etiam ipse ille sequitur, quo recentiores maxime de talibus fabulis auctore utuntur, Pausaniam dico: qui semper solet eorum, quae ipsi passim narrata erant (*τὰ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων λεγόμενα*), *ἐπικρίσιν* quandam exercere poetarum testimonia comparando et si quid discrepent sine ulla dubitatione praeferendo. Qua in re plurimum, sicuti faciebat omnis antiquitas, Homeri testimoniis tribuendum esse ipse affirmat II. 21, 10. *ἐγὼ δὲ, πρόσκειμαι γὰρ πλέον τι ἢ δι'λοιποὶ τῇ Ὅμηρον ποιήσει, δοκῶ τῇ Νιόβῃ τῶν παιδῶν μηδὲνα ὑπόλοιπον γενέσθαι*: ubi in eo tantum falsus est, quod quidquid non concinit cum Homero, id pro commento habet, nescius ille, sicuti omnes antiquorum grammatici erant, varios flexus atque ambages vivacemque istam volubilitatem sequi, qua solent fabulae, ab antiquissima aliqua specie paulatim delabentes, luxuriare quodammodo incrementis suis et in novas semper formas pro diversis aut temporum aut locorum causis sese insinuare. Sed Homeri potissimum ceterorumque epicorum auctoritate nisus eos, qui tales fabulas peregrinanti-

bus narrare solebant, plus semel aperti mendacii coarguit, veluti Argivos eo loco, qui supra laudatur, II. 23, 6, et alio loco Megarenses, I. 41, 5, ubi vulgatis Megarensium narrationibus ex poetis refutatis adiiciuntur haec: ἀλλὰ γὰρ τὸν ὄντα λόγον οἱ Μεγαρεῖς εἰδότες ἐπικρύπτουσιν, οὐ βουλόμενοι δοκεῖν ἀλῶναι σφισιν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς Νέσων τὴν πόλιν. Qualia exempla velim recordentur ii, qui omnem Graecorum mythologiam ex una eademque, ut loqui solent, stirpe antiquissima, cum ipsis Graecae nationis originibus coniunctissima processisse contendunt, eosque qui secus statuunt indigere vera ingenii acie affirmant, qua debeat is, qui fabulas interpretari velit, intimos priscorum populorum sensus animo atque ingenio percipere posse. Recte faciunt quod talem indolem in fabularum interprete requirunt, sed caveant de priscis illis populis intimisque sensibus, ne fucum ipsis faciat superbiens ista, qua solet quaeque fabula involuta esse, antiquitatis species, neque suos potius quam fabularum sensus sectentur. Tu si omnem fabularum illarum, quae vulgo et passim narrabantur, conditionem reputaveris easque maximam partem per periegetas istos, qui peregrinantibus monumenta locorum praeire solebant, si non effictas, certe narrando valde mutatas atque detortas esse consideraveris, malneris confido mecum et cum Pausania statuere vehementer ne nimium his narrationibus tribuamus cavendum esse, quam recentioribus fabularum interpretibus aurem praebere, qui dum antiquissimam religionem nescio quam naturalem rimantur ex abditissimis priscorum saeculorum populariumque cogitationum recessibus eruendam, revera nil aliud faciunt nisi suam sapientiam cascae vetustatis commendatione venditant.

§. 26. Denique pauca subiicienda de alio litterarum genere, *rhetoricum* dico et *sophisticum*, quod item multum traxit ex commentariis periegetarum. Namque inter varia argumenta, quibus hi artis oratoriae professores deficiente iam usu forensi eloquentiae ostentationem captare consueverant, erant etiam laudationes singularum civitatum, de quibus respiciendus Menander rhetor de Encomiis p. 81 sqq. ed. Heeren., et picturarum signorumque descriptiones et

narrabilium quae appellabantur enarrationes, quae modo ex historia animalium, modo ex choreographia, modo ex singulorum hominum civitatumque memoria repetebantur. In omnibus haec studia multam copiam in periegetarum commentariis inveniebant, et videntur mihi rhetores ut plurimum nihil aliud fecisse nisi materiam istam a periegetis potissimum suppeditatam rhetorico calamistro exornasse. Exemplo sit de primo Iæco Bato Sinopensis ap. Athen. XIV. 45. p. 639. D. sqq., de altero Philostratus, de tertio Aelianus. Bato quum ἐν τῷ περὶ Θεσσαλίας καὶ Αἰμονίας Saturnalium originem vere Graecam esse demonstrat, Peloria a Thessalis celebrata describit, de quibus, nisi rhetoris nomen adiectum esset (*Βάτων δ' ὁ Σινωπὴς, ὁ ῥήτωρ*), unum ex periegetis narrantem audire putares. Ad Philostrati aliorumque descriptiones imaginum quod attinet, supra (§. 21.) monitum est eas toto genere a periegetarum descriptionibus discrepare. Nihilominus etiam in his rhetores certe exemplorum multam partem ab illis petitisse crediderim; velut de Philostrati imaginibus, unde ducta esset tanta exemplorum copia et varietas, multum inter viros doctos dissensum est. Alii omnia ficta esse existimaverunt, alii omnia ab ipso suis oculis inspecta esse contendunt; cf. Jacobs Opusc. Vol. III. p. 470. Mihi in medio veritas quaerenda videtur; suspicor enim porticum illam Neapolitanam, quam tot tamque praeclaris ornamentis ille excelluisse narrat, nemo unus praeter eum memorat, hanc igitur porticum nil nisi figmentum Philostrati esse, imaginum vero descriptiones ex antiquioribus scriptoribus, velut Antigono, Adaeo, Polemone compilatas rhetoricisque deinde coloribus exornatas esse. Aelianus denique quum et in historia animalium et in variis historiis talia potissimum exempla proponat, quae mirationem maxime facerent et unde praecepta possent ad virtutem pietatemque derivari, ipsa exempla ex eorum commentariis, qui *θανμάσια* et *παράδοξα* scripserant, congestit. Quae materies quantum fecerit ad studia periegetarum et ex Polemonis fragmentis cerni potest, cf. frgm. LXXXIV. c. praef., et ex multis locis Pausaniae, qui solet talia nominare *Θαύματα*, *Θαῦμα παρέχοντα*, *θανμάσαι ἄξια*, ἐς *θαῦμα ἦκοντα*,

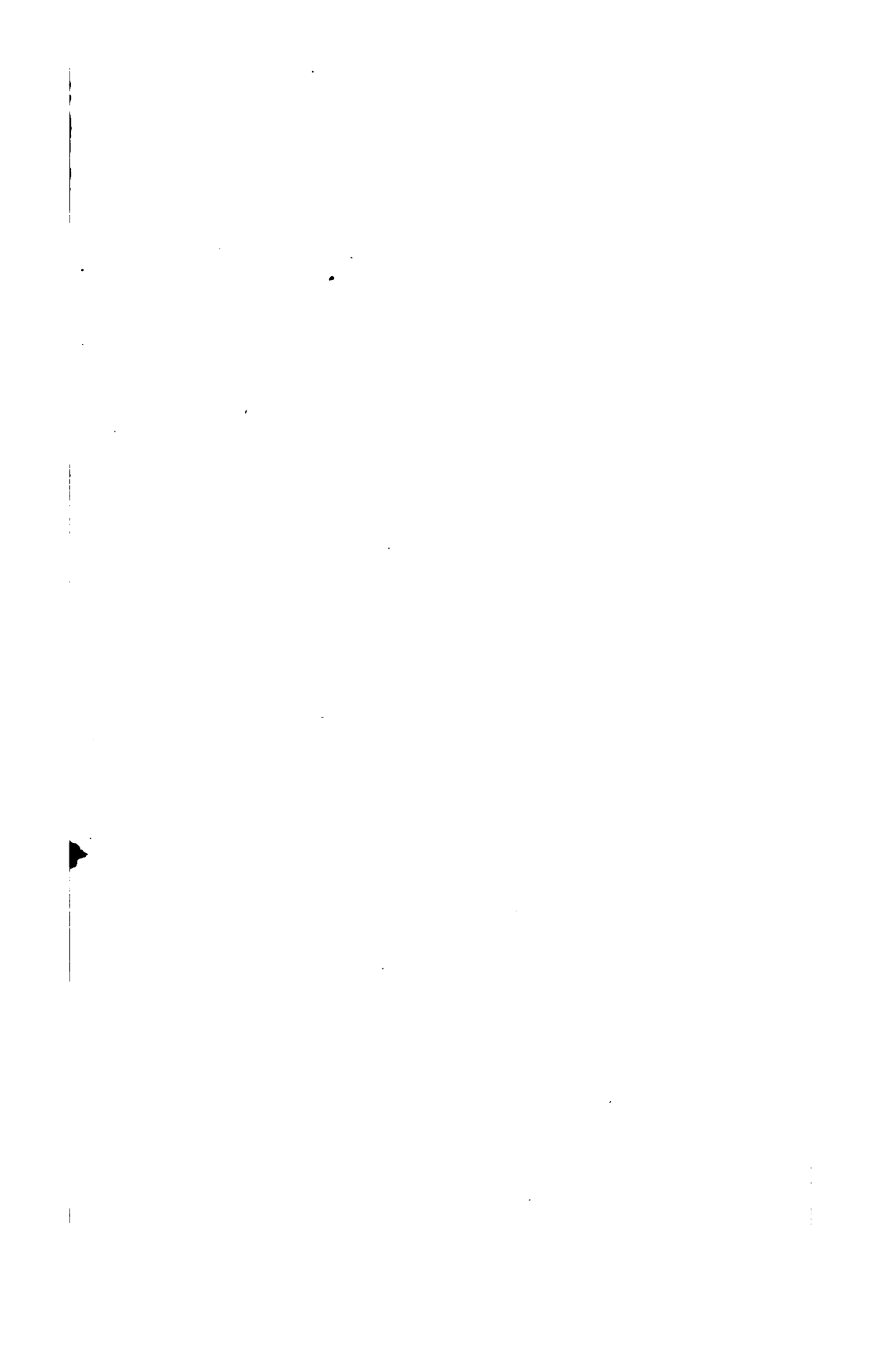
θεάματα μετ' α. Et constat Aelianum Pausaniae Periegetae auditorem fuisse, multaque apud eum periegeticae doctrinae specimina exstare, in quibus etiam Polemonis nomen identidem comparet, quem tamen cave putes ab ipso lectum esse. Excerpsit enim haec ex Athenaei Deipnosophistis.

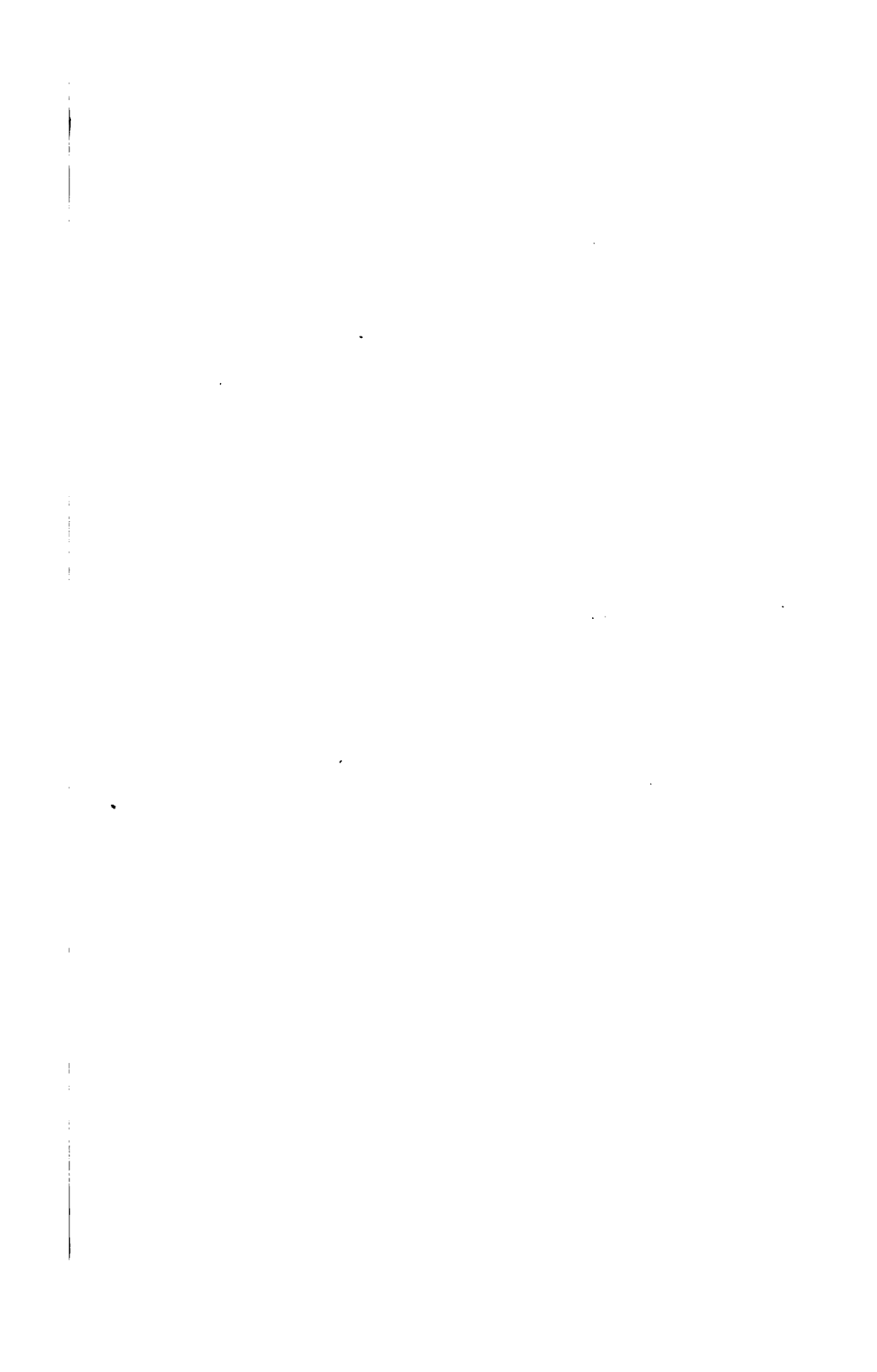

Addenda et Corrigenda.

- p. 7. vs. 12. pro Stoicum *esse* scrib. St. *ecce*.
p. 9. Etiam Heyne Opusc. vol. V. p. 12. Polemonem appellat auditorem Aristophanis Byzantii.
p. 20. vs. 10. pro *κωδιον* scr. *κωδιον*.
vs. 15. pro Cl. scr. CII.
p. 23. *Ἑλλαδικὸν* Polemonis et *Ἑλληνικὴν ἱστορίαν* quae inscribitur idem opus esse vidit iam G. I. Vossius de *Histor. Gr.* p. 120 sq. p. 160. ed. Westerm.
p. 28. vs. 21. pro *obliicerentur* scr. *abliicerentur*.
p. 38. vs. 7. scrib. *non modo non* reiecit.
p. 53. vs. 14. adde virgulam post v. cingulo.
p. 84. vs. 6. pro *ex* mor. petul. scrib. *ea*.
p. 91. De genere vocis *κίρβεις* adde Boissonad. Psell. de Daem. p. 301.
p. 118 sq. Legem regiam falso interpretatus sum legem ab archonte rege latam. Est lex quae pertinet ad arch. regem, cf. Meier et Schöm. Att. Process. p. 170.
p. 122. vs. 19. scr. *allucinati sunt*.
p. 176. De loco Quintiliani XI. 2, 14. debebam in Schneidewini emendatione acquiescere; nam exstat epigramma Callimachi, quod sine dubio significat Quintilianus, cf. Schneidewin Simonid. p. XL
p. 184. vs. 19. *qualia* Pausanias.
-

Expressit B. Tauchnitz jun.

3 2044 011 361 284

APR 29 1881
MAY 30 1881

OCT 10 1881

FEB 4 1898

ITALY STUDY
CHANGE

~~DEC 24 1898~~

~~OCT 10 '60 H~~

~~AUG 23 '61 H~~

~~FEB 1890~~

WIDENER
WIDENER
SEP 24 1998
SEP 10 1998
CANCELLED
BOOK ONE

